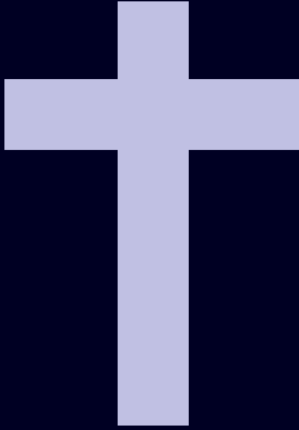

Edolo Bible

Ruth, Matthew, Mark, Acts, 1 & 2 Timothy, Titus, and John's

Letters in the Edolo Language of Papua New Guinea

Edolo Bible

Ruth, Matthew, Mark, Acts, 1 & 2 Timothy, Titus, and John's Letters in the Edolo Language of Papua New Guinea

Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 4 Oct 2022
688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

Uludi 1
Madiu 7
Maga 72
Yone 107
Abosolo 153
Age Dimodi 209
Agedu Dimodi 218
Daidasa 224
Age Yone 228
Agedu Yone 234
Osoda Yone 235

Uludi

Elimelege idiage efegele äüdä amolali Moaba asi amo

¹ Isilale udia dolö beaha aligilo gini maadeia, gudi mogelo amoliamu beaha nebegi, Yuda segea ami sege eso edefademalä maala sidë i edefade gelola misi. Amala hamosebegida Bedeleheme ami fii dolö afädë sosogoda Yuda, amilahilä gäheo i odoa sege näiadodi Moaba namolö asi. Dolö asi amo ie udiage ie dolö malö äüdäge ili biyidia asi.

² Dolö amoie ëida Elimelege, ie udiada Naomi, malö äüdä amolele ëida Malonole Gilionole. Ili sosogoda Efalada, Yuda fii ie gaamu edefade Bedeleheme dibeaa amilahilä Moaba namolö asi. ³⁻⁵ Ili gäheo i nabülasi afädë gadoi ami nelo. Ami nea Elimelege baagoi. Baagosebegida Naomi, ie malö äüdä amolali, hilido nelo. Hilido nea efegele äüdä amolea Moaba udia amogi nii. Dolisä äüdä amolele ëida Obale Uludile. Ele neala ami salea Gilionole Malonole helegela ami baagoi. Egoa efegele äüdä amolali baagoibua Naomi hido ami sulo.

Naomi asi amo gadola Uludia bégëla Bedeleheme obégëi amo

⁶ Naomi ami salea nabelebe Dafidilo Geloia ie udia dolö neala obeägilasilahilä dafidi esoi dilo amo fisilahilä molö naha dialeala säi nabi. Amo nabalahlilä efege idia didalo äüdä amola ili Moaba digila moholöla daiai.

⁷ Naomila efege idia didalo äüdä amolali segea ami sulo amo digilahilä, Yuda segea moholö asi. ⁸ Asi amo awalahilä gaso, idiafa amilahilä Naomia efege idia äüdä amolema sähalea, Alida hali segea diemebalä samolö obégëmalö. Alia nemage baagoi amolimage mala hedabi hamosa nelo amo gadola Dafidilo Geloiaage alima hedabi hamomolömelë. ⁹⁻¹⁰ Dafidilo Geloia ali ugila negemäia. Dolö elöma mosalo. Dafidilo Geloia ali hedabola ugila negemolömelëla säla iahagola säla i. Amala säla iaha nelolahilä, Naomia udia äüdä amole helegela neala mimilahilä, ali samialola säla i. Amala säi amole udia äüdä amolea diisa nea Naomima gelolafali sähalea, Alida obégëmolö made. Di sosogo neebee di awäsego gadola nihiligila moholömelëla säi.

¹¹ Amala säsebegi, Naomia säla obégësalea, Nïe nidiwi alie, alida dofä wila hali mosöa obégëmäiala helësësamelë. Nebaläda alida edo nea moholö. Ali nimäia na dolö malö elö sogobamolöi gabule. Alida mosöa bahila obégëmalö. ¹²⁻¹³ Na walio gasigi dolö fila awäla malö äüdä sogobalahilä amea ali nimäiale. Neda sesalebe made gabule. Ali hali segea bahila obégëmalö. Malö äüdä amea ali nimäialahlilä beaha samolöle. Ele helësëla ali memalä samolöle. Nïe nidiwi alie, Dafidilo Geloia nema edefade baagi i amo gadola alimage amai amogi bobasësawela säi. ¹⁴ Amo säi amo nabalahlilä elea bu elö dii. Diisa nelolahilä Obaea egoame Naomi gaula mimilahilä, mosalo, hawiola sälahilä hi segea obégëi. Uludia egoame säi gaula nea, neda dofä obégëmolö mademelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Naomia ema säla obégësalea, Die disama amoda e hile sosogo neebeege hile gode neebeege obégëi amo dige amo gadola obégëmalola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Uludia säla obégësalea, Dia ne bahila obégëmalola sämabu. Di awäsego gadola ne moholömelë. Di fisebea amige ne samolömelë. Di sosogo neebe amoge ne sosogo namolömelë. Die Geleiyesali Gode neebe amoge nïe Geleiyesali Gode namolömelë. ¹⁷ Di baagosebea amige ne baagomolömelë. Baagosebea amida baumäiamelë. Baagoeamu ali neala hido hidolasimolömelë. Na ado walio säi amo gadola bégëla made hamoseda,

Dafidilo Geloï edefade neebe amea nema yôï imäiamelëla säla i. ¹⁸ Amala säsebegi, Naomia beahamelebe Uludia ebalä moholöla gelosebegi, ea ado säla made, ¹⁹ amilasilahilä udia äudä amole awäla Bedeleheme beselagalai. Beselagalasebegi, Bedeleheme udia dolö nefolalo amolia fudugilahilä udiäfalä amolia sähalea, E, goda Naomi gabule ma, nowëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Naomia säla obëgësalea, Nema Naomila sämabu. Nema Malala sämo. (Naomi nilile ado sälada obeägisa. Amase, Malada nilile ado sälada Gamogaila sämola säi). Gode Edefade Sulubadelaïe Geloï neebe amea nema gamogai yafie hamola, nihinege neala gamogalasimelë. ²¹ Amo gala ne wila awähaleada ne sosogoma asi gaso, walio Dafidilo Geloïa sigi obëgësaleada ne memalä misimelë. Gode Dafidilo Sulubadelaïe Geloï neebe amea yôï amo gadoi i ameadä edoie nie ëi Naomila sämolö gabula säla i.

²² Goweda Naomi efegë idia Uludile Moaba sege digila obëgëla misi amoïe ado dialea. Ele Bedeleheme ami beselagalasolo amo gala helebe guläia gadoi ëida bali dafidi sagai dilo amo mi gäwila damusa nebegi beselagalai.

2

Uludi e Boasaïe sagaia hamoi hamosa nelo amo

¹ Dolö dafidilo ëi sälo afädë ie ëida Boasa. Eda Naomi ie egoa Elimelege baagoi amoïe fii afädëgila sosogo gadoi nelo.

² Segëyo afädëgi Uludia Naomima nabahalea, Na helebe guläia gadoi ëida bali sagaia damulo neebe amea damula hamoi hamosa nebea ami damui fisigi sisi digafui dibe amo misila audulela nabi. Afädëa ie baagido hobeala misila aligi misialola sämolöla helësësamelëla säi. Amala säsebegi, Naomia säla obëgësalea, Nïe nidiwie, dia amamalola säla i. ³ Amo nabalahlilä Uludi e awäla hamoi hamolo amoli baagido hobeala helebe guläia gadoi bali gägä neala gagaula awäha nelo. Helebe guläia gadoi bali sagai dilo amoda Elimelege sosogo Boasaïe sagai dilo.

⁴ Boasa hi e Bedeleheme nelolahilä maala beselagalai. E beselagalahalea ie hamoi hamosa nefolalo amolima sähalea, Dafidilo Geloï e dilibalä namiäiamelëla säi. Amala säsebegi, ie hamoi hamolo nefolalo amolia emage, digë Dafidilo Geloïa ugila negemäiamelëla säi. ⁵ Boasaea ie hamoi beaha aligilo nelo amoma nabahalea, Udia dolisä neebe gagoweda nowëla nabi. ⁶ Amala nabasebegi, hamoi beaha aligilo amea säla obëgësalea, Udia dolisä goda Moaba segeala Naomibalä wi misi amo gabio. ⁷ Ea nema nabahalea, Hamoi hamolo dolö nefolalebego baagido helebe guläia gadoi bali gägä digafui dibego misila aligi hobeala mudulela nabasio. E yosefalä maalahilä hamoi hamosamu nelo amo gaso, holöfalä hele fila awälahilä hamoi hamosa neagola säi. ⁸ Amala säsebegi, Boasaea sähalea, Udia dolisäo, sagai odoagi nofe dabiala ulooe. Gui udia hamoi hamolo nefolalebe go ilibalä helebe guläia gadoi bali gägä gomu misisa namialo. ⁹ Dolö ilia hamoi hamosebego abidi hamosebelela fädäla bealahilä udiäfaläbalä gegedola hamoi hahamola awäha namialo. Dolö wi nefolalebe golima, Iliä dima nafade hamoloëola säimelë. Di ödä molö haläseda, ilia ödä iigi usi dië bimolömelë amogi mualola säla i. ¹⁰ Boasaea ado amo säsebegi, Uludia nagadaia gumusula dia idogalahilä Boasama sähalea, Dia nema mala hedabi go hamosegoda mi edoïe amaha. Neda sege wagadi made fii udia misi saleawela säi. ¹¹ Amala säsebegi, Boasaea säla obëgësalea, Dië digua baagolahilä salea mala hedabi, digoamema hamoila säi amo nabimelë. Dia dië dieme diadoge dië segege

dīgila udia dolō dia dawa made beahage melēlo madebalā namolō misila sāi amo nabimelē. ¹² Dia mala hedabi hamoi amoie Dafidilo Geloia dimage amo gadola hamomāia. Dafidilo Geloia dige amo gadola sigi namiāia. Dafidilo Geloie augia hawa musūgā namolō misi goiege bidi edefade nimāiamelēla sāla ī. ¹³ Uludia sāla obēgēsalea, Dolō edefadeye, die hamoi hamolo udia sefolalebe amolibalā afādēdi made sulo amo dia ado hedabi nebalā sāi ameadā ne neala gelolasimelē. Amalahilā dia nema mala hedabi hamomāiala sāla ī.

¹⁴ Molō molō nea Boasaea Uludima bu sähalea, Wahalo gadoi beledi difolalebe gowegi gelebi efē gägā ödäbalā gela molō guwi samolō misiēla sāi. Amala säsebegi, Uludi e hamoi hamolo amolibalā maala sebegi, Boasaea helebe gulāia gadoi bali gobei odoā amogi Uludi muāia neala ī amo naala bolesalea odoā fea digai. ¹⁵ Uludi e molō naha maadelahilā awāla helebe gulāia gadoi bali amo bu misila aligi awāha nelo. Uludi awāse gaalu, Boasaea ie hamoi hamolo dolō amolima sähalea, Uludia helebe gulāia gadoi bali doboi dibeadi gogi nelea maaseda, ema nemomabio. ¹⁶ Doboī dibeā ami helebe gulāia gadoi bali gogi damusaleada odoā e neala gaumāia damula gui guila mosalo. Amo neala gausegida dilia ema nimabula säloeo.

¹⁷ Uludia helebe gulāia bali amo neala misisa nebegimu eso digala deadi. Ea amo misila neaha maadelahilā, helebe gulāia gadoi bali amo molō mogela hedefala negei. Molō hedefala negei amoie yöida gilo nabūlasi gadoi.

¹⁸ Uludia helebe gulāia gadoi bali amo ägūla awāla mosōa egoamema olei. Esoa helesalea molō nahalea fea digai ägūi amoge egoamegali muāia neala ī. ¹⁹ Amo gadola hamoi amo bealahilā Naomia Uludima nabahalea, Dia walio helebe gulāia gadoi bali neala misila hamoi hahamola awāha nelogoda dolō nowēa sagaia hamosa nelola nabi. Dolō dima hedabi hamolo gomada Geleiyesali Godeie obeägilasiloea eege obeägilasimāiamelēla sāi. Amala sälebe Uludia sāla obēgēsalea, Na helebe gulāia gadoi bali sagaia hamoi hamosa nelo amoda dolō afādē Boasaea sagaia hamosolomelēla sāla ī. ²⁰ Uludia ado amo sāla iasebegi, Naomia sähalea, Dafidilo Geloi neebe ameadā baagoi amolibalāge sebe welibalāge hamomolōmelēla sāla negei amoda asialo made neebe ameadā Boasa eege neala obeägilasimāiala sähawela sāi. Naomia bu sähalea, Boasa goda dofā nili sosogofali fii afādē neamelē. Alī fidila negeomolōge beaha namolōge mala dibe amo gadola dolō goea hamomolōmelēla sāla ī. ²¹ Amala säsebegi, Uludia sähalea, Eage nema ado afādē gomālā säσιο. Neda ie hamoi hamolo udia amolibalā hamoi hahamola awāha nea helebe gulāia gadoi bali misila modoala agusolo amo gala fisimalaimelēla sāla ī. ²² Amala sälebe, Naomia Uludima sähalea, Nidiwie, go sāi go gadolafali Boasaie hamoi hamolo udia nefolalebegobalā gedola ie helebe gulāia gadoi bali sagaia guimu hamosa namialo. Dolō elōie helebe gulāia gadoi bali sagaido nofe dabiala awāsedā, di neala nafadelasimolō diē bimolōmelēla sāla ī.

²³ Uludia Boasaie hamoi hamolo nefolalo amolibalā helebe gulāia gadoi bali gägāge widi gägāge modoala dobola nelegela awāha nelo amo gadola hamola wagalahilā wagala afiase amo gadola modoala wagala asi. Mosō midilōda hile egoame salibalā diahamu nea hamola afufusa nelo.

3

Naomia Uludie dolō hogosamelēla sāi amo

¹ Segeyo afādēgi Naomia Uludima sähalea, Di nimāia na die dolō afādē hogosamelē. Dolōbalā hedabola filo amo gadola di segegi hedabola fodōgila

fimäiamelëla säla i. ² Dia helësebele. Helebe guläia gadoi bali sagaia ie hamoi hamolo udiabalä dilia hamoi hamolasilö dolö amoda Boasamelë. Dolö amoda nili sosogofalimelë. E walio gasigi awäla helebe guläia gadoi bali gägä amo dobisa namolömelë. ³ Die domalo nigime hëmalö. Nigime hëlahilä weli gafisigäi negemalo. Negelahilä fagulo hedabifali salugamalo. Amalahilä helebe guläia gadoi bali amo gägä dobisa neebee ami awälahilä Boasaea di melëloea musügä awäla namialo. Ea hamoi hamosa maadelahilä molö ödäle muäia fu iala namialo. ⁴ Naha maadelahilä diasebegoda abododi diasebelela fädäla bimalo. Fädäla bealahilä ie fagulo figi gauia adala emo sэгëa ami midialo. Amala hamosegida gomalä hamomalola hü fädäla säla imolömelëla säla i. ⁵ Amala säsebegi, Uludia säla obëgësalea, Dia säsego gadola na hamomolömelëla säi. ⁶ Amala sälahilä Uludia egoame salia hamomalola säi amo gadola hamosa maadelahilä helebe guläia gadoi bali gägä dobisa neebee ami asi.

⁷ Boasa e hamoi hamosa nelolahilä molö ödä mai. Naala asigi dusugala awäla süwiassebegi, helebe guläia gadoi bali hedefala dobi nelegela fedai dilo amo agesugi adi. Amala adi dibegi Uludi e geleä geleälä awäla Boasaie fagulo figi dibe amo geleä bidi gauia adala ie emo sэгëa ami adi. ⁸ Gasi mogogi Boasa e fudugila adi besusalea beahamelebe udia afädë ie emo sэгëa ami maala adi dibe meli. ⁹ Bealahilä ea nabahalea, Di nowëla nabi. Amo nabalahilä Uludia säla obëgësalea, Neda Uludi, die hamoi hamolo udia amomelë. Die fagulo bidia ne gesumäiamelë. Amoie mida, dida Elimelegeie sosogofali gabugi, dia ne sigi aligila ugila negemäiamelëla säi. ¹⁰ Boasaea amo nabalahilä Uludima sähalea, Nidiwi, Dafidilo Geloia dima hedabi hamomäia. Dia walio hamoi ameada dafidi hamosa nelo amo baagila awäla hido elöi hedabi hamoimelë. Mallsä yafie nea, odoa nelegei yafie negelo, odoa busadäoi, amoli afädëa di nimäiala made helësei gabu. ¹¹ Nidiwie, asigi säosäomabu. Udia dolö wi nefolalebe sulubadelaeadä dida udia hedabifali saleala säha. Dia nema hamomäiala säsebe amoda na hamosa maademolömelë. ¹² Dia säi amoda dofä. Neda digua baagoi amoie sosogo. Na di beaha namolö gaso, dolö afädë di beaha namolöi neamelë. Amomadale dafidi fädäla nabolömelë. ¹³ Walioda gui wäla midialo. Diala aiyo yosefali ne awäla dolö amea abilia säsebelela fädäla nabolömelë. Ea di sigi namolöla säseba, amo dofea. Ea haboimelëla säseba, Dafidilo Geloie eigi nea sähawe sosogoea beaha aligilo mala dibe amo gadola hamomolöda nie dibe amo gadola hamomolömelë. Walioda sege yomäia beahalea gui midialola säla i. ¹⁴ Amala säsebegi, Uludi e Boasa dibeami adi amo udia dolöea siia melëloeala helëselahilä Boasaea musügä fodolofali nowela yosefali mosalola säi amo gadola aabela nowei. Boasaeada udia dolöea Uludi e, e adi dibeami diala asi gabula made helësemäia amala säi. ¹⁵ Nowesebegi, Boasaea ema sähalea, Dia fagulo go idogoi fösimola säi. Amo gadola Uludia fösisebegi, Boasaea helebe guläia gadoi bali gägä amogi adu äudä i, amoie yöida gilo nabülasä äudä gadoi amo ägümalai. Uludia bali gägä amo ägümäia Boasaea nigila ägüsi. Uludi e amo ägüla asi baagido Boasa e Bedeleheme gaamugi asi.

¹⁶ Obëgëla awäla egoame sali mosöa sebee ami beselagalasebegi, egoame sali amea nabahalea, Nidiwi, gelola abilia hamoila nabi. Amala nabasebegi, Uludia Boasaea säi amoge hamoi amoge hulu sulubadela säla iaha maadei. ¹⁷ Ea säla wagahalea sähalea, Boasaea di sebee obëgësalea memalä ne badumu obëgemäiala made beasila, helebe guläia gadoi bali gägä adu äudä i ägüi amo gomelëla säi. ¹⁸ Amala säsebegi, Naomia Uludima sähalea, Nafege

udia, di holöfali beaha samialo. Walio Boasaea hamosebego abilia hamola dafogäsebelela bimolömelë. Boasaea abilia hamogimolöi walebelela bimolöie idi hogosamu nea. Beagolese amo gadolada e hele samolömelëla säi.

4

Boasaea Uludi nii

¹ Boasa e awäla udia dolö gedolo segea nogila digalo idiafa ami sulo. E fii heleia made Elimelegeie sosogo elö säi amo maasebe meli. Boasaea dolö amoma sähalea, Ae, nedoo, gui samolö misië. Na dima ado holöfali sädeläla säi. Amala säsebegi, dolö amo maala sulo. ² Amala maala sebegi, Boasaea segea ami dolö beaha aligilo nabülasi nefolalo amoli maala ffigimalola säla i. Amala säsebegi, ili maala sefolalo. ³ Ea ie sosogo amoma sähalea, Naomida Moaba asi nelo amo bahila misi saleamelë. Eada alile sosogo Elimelegeie sege nalä amo dolö afädëa nimäiala helësësaleamelë. ⁴ Amaimo, dia helësëmäia säla iahago. Dia sege amo nimolö helësëseda, beaha aligilo nabülasi sefolalebegowe ilile siigi sämo. Neda di baagia gabugi sege amo dia nimäia. Made nimolö galëda, haboila sämolä säi. Amala säla iäsebegi, dolö amea säla obëgësalea, Sege amo na nimolömelëla säi. ⁵ Amalebe Boasaea ema sähalea, Dia Naomüie sege nimolö galëda, Moaba udia Malonoie udia didalo Uludige digali nimalo. Amalahilä sege amoda baagoi amoie sosogoie ëigi diamäiala säi. ⁶ Ado amala sälebe dolö amea sähalea, Sege amo na nimolö gaso, na neaseda, nihine nelegei negelo made gadoi busadäoi namolö gabugi. Ne haboi. Na made nimolömelë. Dihä helësëse amo gadola hamomalola säi. ⁷ (Siiba Isilale udia dolö ilile mala gowe gadola hamolo negei. Udia didaloie ado sähaleage, amase, sege nalä nimolöie ado sähaleage amogi bidigi sämolö made säla wagahagola sähaleada emo usililo gila bidi nelo dolö amogali ilo negei.) ⁸ Dolö amea Boasama sähalea, Dia bidia nimalola säi. Amala sälahilä ie emo usililo amo dugala Boasagali i. ⁹ Amala iäsebegi, Boasaea mala gau busa nabülasi sefolalo amolimage udia dolö odoa maala sefolalo amolimage sähalea, Dili sulubadela sebegoie sidaia sähago. Dafidila Elimelegeie segege nelegei dilo amoge malö äudä Malonole Gilionolele segege nelegei dilo amoge Naomia beaha nelo nelebo amoda na neahawe. ¹⁰ Amase, Moaba udia Uludida Malono baagoi amoie udia didalo sulo amoge na neahawe. Amala hamosebweada baagosalea sege nalä dibe amoda Malono hile ëigimu ie sosogoie diamäia. Baagoi amoie sosogo afädë sebe amoliada ie ëi amo helësësa namiäiamelë. Na walio säi amoda diliage nabala siiage meli amomelëla säla i. ¹¹ Amala sälahilä dolö nabülasi amoliage udia dolö bea misi sefolalo amoliage sähalea, Ä, nillage beaha. Udia go die mosöa awäsedä, Dafidilo Edefadea ugila negesegi nilile Isilaleie naye mäu Eleselole Eleale gadoi samiäiamelë. Elea malö malei ägüi amo gadola udia goweage malö malei ägümäiamelë. Amase, dihidida Efalada sosogo amoie ëi sälo nea, Bedeleheme udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹² Dafidilo Geloia dolisä go alima aligila malö ägüsebe ameada Yuda Damalalea malö sogobai nilile mäu Felese sosogo gadoi di sosogo namiäiamelëla säi. ¹³ Segeyo amo gala Uludi nealahilä Boasäie udia salea. Dafidilo Edefadea ele neala obeägilasilahlilä Uludi e fagulo hagui sebe meli. Amalahilä ea dolö malö afädë neegela ägüimelë. ¹⁴ Udia sefolalo amolia Naomima säla iahalea, Dafidilo Edefadeie ëi gauia adadi. Ea di dihidö samiäiala fisigisila made. Die diaye afädë di beaha namiäia i gabumelë. Malö goeada Isilale udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹⁵ Diefegë idiaea dima boba hamosebgoeada dia dolö malö

gifalädalä gadoi sogobai amai galebeda, amolima boba hamolabio amoda nagadaialahilä die diefege idiaea dima boba hamoi gabugo. Amaimo, ea malö walio ägüi goeada di gelolasila sigi aligila beaha aliligi awäha nea di udia sali hamomolömelëla säla i.

Boasage ie mäu nelo amoge

¹⁶ Naomia dolö malö dubo amo sogobala gaula nea obëbësa nelo. Amala hamolahiläda dubo amo Naomia beaha nelo. ¹⁷Udia ga made sefolalo amolia malö amoie ëi Obedi negei. Ëi amo negelahilä ilia säla sogosalea sähalea, Naomigali dolö malö afädë sogobala i gabuwela säi. Hobealada Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi.

¹⁸⁻²² Goweda Felese sosogo awäha nea Debidi beselagalai amo dialea. Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama. Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono. Salomonoie malöda Boasa. Boasaie malöda Obedi. Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi. Amala fifi misi dialea. Hä amo.

Ado Mala Hedabi Madiuea Dëdëi Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuë bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelëlage, imolömelëlage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuë bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahiladidigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege digila nawesa namolö awäla Yalusaleme beselagalai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeie ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelolafali ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobea Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuie bëgëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bëgëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ëi
(Uluğu 3.23-28)*

1 Dëdëla negei difolalebe gorida, Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ëi dialea. Yesu Gelesoie yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

2 Abalahamaie malöda Aisaga. Aisagaie malöda Yeigaba. Yeigabaie malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

3 Yudaie malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama.

4 Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono.

5 Amase, Salomonoie malöda Boasa. Boasaie emeda Elehaba. Boasaie malöda Obedi. Obediie emeda Uludi. Obediie malöda Yesi.

* 1:2. 1.2 Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi beselagalai amoie yaua mäuda amoli.

- 6 Amase, Yesiie malöda beaha aligilo Gini Debidi.
 Debidiie malöda Solomono. Dafidi Solomonoie emeda Uliaie udia sulo.*
 7 Solomonoie malöda Elehoboama. Elehoboamaie malöda Abia. Abiaie malöda Asa.
 8 Asaie malöda Yehosafada. Yehosafadaie malöda Yeholama. Yeholamaie malöda Usia.
 9 Usiaie malöda Yodama. Yodamaie malöda Ahasa. Ahasaie malöda Hesegia.
 10 Hesegiaie malöda Manasa. Manasaie malöda Amono. Amonoie malöda Yosaea.
 11 Yosaeaie malöda Yehoiagini, ie edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu galadigi nefolalo amo.
 12 Ili Babilonomu galadigi nefolaloo amilada, Yehoiaginiie malöda Sealadie. Sealadieie malöda Selubabele.
 13 Selubabeleie malöda Abiuda. Abiudaie malöda Eliagimi. Eliagimiie malöda Asolo.
 14 Asoloie malöda Sadogo. Sadogoie malöda Agima. Agimaie malöda Eliudi.
 15 Eliudiie malöda Eleasala. Eleasalaie malöda Madani. Madaniie malöda Yeigaba.
 16 Yeigabaie malöda Yosebe. Yosebeda Meliie egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.
 17 Ëi amolida Abalahama neloa amila maala Debidi neloa amilada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu galadigia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono galadigia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi
 (Ulugu 2.1-7)

18 Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ëe eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Godeie Gesami Hedabifalia malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei. 19 Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.

20 Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ulufadigilahlilä, Yosebema ado säla iahalea, Debidiie malö Yosebee, Meli die udia samiaia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Godeie Gesami Hedabia negesimelë. 21 Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ie ei Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla i.*

22 Dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloa aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamoi. 23 Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoie ei Emanuale negemolömelëla säla dëdëla negei dialea. Ëi amoie mida gomalä, Gode nilibalä nea. *Aisaea 7.14*

* **1:6:** 1.6 Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ei difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ei. Damalale Elehabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoie eme Badasiba afädëfali emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi.

* **1:16:** 1.16 Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** 1.21 Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo.

24 Yosebe adi nowela awālahilā, Dafidilo Geloīie selesaia fia ema ado sāi amo gadola bēgēla, ea Meli nii. 25 Neasebegi, Melia malō made āgūla maala saleada, Yosebebalā made nawela sulo. Giso āgūla maasebegida, Yosebea malō amoīe ēi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolōea bea misi

1 Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afādē ēi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela āgūi.* Āgūsebegi, dolō odoa gasumilī melēlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme beselagalai. 2 Beselagalalahilā, ilia sähalea, Yu udia dolōie beaha aligilo gini namolō malō dubo neegela āgūi amoda, abidi dialea. Īe gasumilī eso maasido neebe amo bealahilā, nilia ĩe ēi gauia adamolō mofiaimelēla sāi. 3 Ado amala sāi amo nabalahlilā, beaha aligilo Gini Heledo e asigi sāosāosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helēsēsa nefolalo. 4 Sāosāolahilā, Heledoea Yu udia dolōie gobela ĩlo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilā, ilima nabahalea, Afādē Memelei amoda sege abidi neegela āgūmolōla nabi. 5 Amala nabasebegi, ilia sāla obēgēsalea, Yudia segeamadi gaamu afādē ēi Bedeleheme amimelē. Amala sāsebe amoīe mida, bea sālo nelo amea sāla dēdēla negei dibe amoda gowe.

6 Bedeleheme, Yudia segegida, dida Yudia segeīe gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelē. Amoīe mida, dima aligila sigi aligilo afādē beselagalamolōmelē. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nīe Isilale udia dolō sigi namolōmelēla sāla dēdēla negei dialeala sāi. *Maiga 5.2*

7 Amala sāi amo nabalahlilā, Heledoea geleā musūgā dolō dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahlilā, dilia gasumilī amoda abola melīla ea ĩlima fādāla nabi. 8 Nabala ĩli Bedeleheme mosalolahilā, ea ĩlima sähalea, Dilia malō amo hedabolafalī hogolahilā beagoleseda, nage ĩe ēi gauia adamolō moholōie nema sāla ĩmalola sāla ĩ. 9 Gini amea amala sāi amo nabalahlilā, ĩli awāha nebegi, gasumilī dafidi eso maasido melī amo dafidi awāla, malō dibea ami aumala aligisi.* 10 ĩlia gasumilī amo bealahilā, ĩlile iso asigigila edefademalā obeāgīmolō beselagalai. 11 Aumala aligisi neebe amo bealahilā, dolō amoli mosō afādē neebe amoīe mumusogi digai. Nogila digalahilā, ĩlia malōge ĩe eme Melige bealahilā, emo gumu sasagala fia idogolahilā sefolalea, malō amoīe ēi gauia adaha sefolalo. Amalahilā, ĩlia ĩgi gologe, ĩ heale gobesegei hōba gafsigā hedabi baēla aligilo amoge, amase, ĩ afādēie heale sigā gāha made misiāia hēlo ēi muwege, amoli āgūi amo Yesugali somodala ĩ.*

12 Amala somodala ĩalahilā, ĩli misi ĩdi amogi made, ĩdi elōgi obēgēi. Amoīe mida, ĩlia simasia beahaleamelebe, Godea ĩlima sähalea, Heledo neebeamadi obēgēmabiola sāi amo nabalahlilā, ĩlile segea amala obēgēi.

Fisāla Isibi asi

* **2:1:** 2.1 Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoīe Gini edefade ēi Sisala sālo amo hawa nelo. * **2:9:** 2.9 Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holōbō gilomida gödōlasi gadoi, Dodomonala Aya gadola. * **2:11:** 2.11 Nelebo ohodoa ĩ amolida gādīli elōgi bidi edefadea nea aulo.

13 Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla ïmolöie ami beaha namialo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöie hogomolömelëla säi. 14 Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigi fisäla Isibi asi. 15 Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ïe bea sälo ma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe. Nie nafege Isibi segeala na weimelëla säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

16 Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësëlahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumili mi gäwila neia idogoi melëla säla ï amo helësëlahilä, amala nufualai. 17 Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amöie säla negei dibe amoda gowe.

18 Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola diïsa neebe amoda nabaha nea. Eleseleoa ïe malölaligi diïsebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala säla dëdëla negei dialea.

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obëgi amo

19 Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä 20 ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi. 21 Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgi. 22 Ili obëgesalea, Yosebea Agelausada ïe eedo bedefala Yudiaie beaha aligilo gini neamelëla säi amo nabalahlilä, eda ami obëgemolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awäla 23 bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

Ödägi gelo Yonea ado mala säla ïaha nelo amo (Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

1 Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla ïaha nelo. 2 Ea säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla ïaha nelo.* 3 Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneie dafidi bea säla negesalea sähalea,

* **3:1:** 3.1 Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaie gäheo i nabaläsi äudäie odoai gödölasi gadoi nelo. * **3:2:** 3.2 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele Gini namolöla säi.

Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloj misiäia idi daijala hamogilasimalo. Īe idida mogola fodolasi-malola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.*
⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibe amlage, Yone neebee maahamu nelo. ⁶ Iliä nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gei.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaie malö nebego, Godea së ĩa idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla ĩasio. ⁸ Dilia asigi besui amoie gägä ulufala negemalo. ⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile mäu nelola sämolö dialeala helësëmbio.* Na ado afädë säla ĩahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaie yaua mäu hamolasimolöi neamelë. ¹⁰ I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹ Dili asigi besui ameadada na dili ödäea gelasilomelë. Hobea ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfalimelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ĩe emo usילו gaumolö dofea made neawe. Eada Gesami Hedabiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. ¹² Eada helebe guläia gadoi ei widiie gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ĩe widi dobilo sege amo gëgelë doaladigilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebee ami gobemolömelëla Yonea säi.

*Yonea Godeie malö Yesu ödägi gelasi amo
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibeami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebee misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu doga negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeie Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesaiä mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nie malöfalä, nihi boba hamosa neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie misi amo
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

* **3:4:** 3.4 Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameadada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagäi 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo. * **3:9:** 3.9 Iliä Abalahamada nilile mäu nelola ado amala sälo ameadada, së molö dibeami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmbiola säi.

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabülasi biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sädëa baagosa nelo. ³ E amala sädëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo mugabe busa amo maalihilä sähalea, Di Godeie malö nea galëda, igi difolalebe gowelima wahalo hamomalamolä säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Udia dolöea wahalomu nalahläda namolöi mademelë. Ado sulubadela Godeie nafiala maasebe amolia namolöila dëdëla negei dialeala säi.

Mala Bu Egei 8.3

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu hido elöi Yalusaleme ami awäla, gobela ilo mosöa ilibiafali gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeie malö nea galëda, guilahilä nea hä di dihi nila sadia idogomo. Amoie ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Godea ie selesaia fii amolima die säla imolömelë. Säla äaseda, igia die emo daualoea, ilia ilile naaboea di gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Sama 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomalä säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia edefade neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, sege föi dibe sulubadelaie gädili elö elöla amoge, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maadelahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahilä, nie ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelim, digali äha maademolömelëla säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ie ëi gauia adamalolage, amase, hilemu hamoi hamomalolage dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 6.13*

¹¹ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu digila asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebëa maala, ilia e ugila negei.

Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo (Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)

¹² Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahlilä, Yesu e Galili segea obëgëi. ¹³ Obëgëla awälahlilä, e Nasalese gaamu digila, Gabaniama gaamugi namolö asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoie agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* ¹⁴ Amo hamoi amoie Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibeamadi ami aulo sege amoge, ödä Yodona agesugi dibe sege amoge, amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami udia dolö gasimi sagaigi nefolalebe amoliada, yo digalo edefademalä melimelë. Baagolöie sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala beselegalaimelëla

säla dëdëla negei dialeala.

Aisaea 9.1-2

* **4:13:** 4.13 Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalilela, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gāwila sāla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dilia asigi besumalola sāla iaha nelo.

*Yesuea dolō biyidia seme digiisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

¹⁸ Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoie agesudilā awāha nea, ea seme digiilo dolō āudā elowole ēole meli. Elōda Saimono, iē ēi elōda Fida, amase, iē edoo Ādulule meli. Eleada ödā edefade amogi seme digiisa nelo. ¹⁹ Ele bealahilā, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolō nimāia na alima neala oleledelā. Ne bēgēla misiēla sāi. ²⁰ Amala sāsebegi, elea elele selēgē amoli digila, fodolofali e bēgēla asi. ²¹ Amila awāha nea, ea edoole edoole elō neebe meli. Elōda Sebediie malō Yemese, amase, elōda iē edoo Yone. Elea elele eedobalā ödā du amodaia selēgē hamogisa neebe meli. Bealahilā, Yesuea ele wesebegi, ²² fodolofali elea ödā duge, eedoge digila, Yesu bēgēla asi.

*Yesuea mala sāla oleleladigi, oloi wahiladidigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)*

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosōa sāla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi sāla oleleladigi, udia dolō amoligi olo elō elōla oloi wahiladigi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahiladidigisa nelo. ²⁴ Amala hamosa nelo amo, udia dolō Siliamadi nefolalo amoli sulubadela nabaha maadei.* Nabaha maadelahilā, ilia udia dolō olo elō elōla oloi amolige, sē edefade sēsa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulāmei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebe maasebegi, ea amoli wahisa maadei. ²⁵ Udia dolō yafie Galili amilage, Gaamu Nābūlasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödā Yodona nāiādo alōmodilage, e bēgēla afaia.

5

*Obeāgisa neala sāi
(Ulugu 6.20-23)*

¹ Yesuea udia dolō yafie negegila nefolalebe amo bealahilā, e gau afādē amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, iē bēgēla aulo amoli e sebea ami mafusebegi, ² ea mi gāwila nafi dagala ilima sāla olelesalea sähalea,* ³ Odoaea asigigi helēsēsalea, nīe iso asigi dofea made gabula helēsēsa nefolalebe amolida, obeāgisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelē. ⁴ Dīisa nefolalebe amolida, obeāgisa nea. Mida, Godea ili bobasēla aealasi-molōmelē.

* **4:24:** 4.24 Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galiliei Isilaleleamadida holōbō bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada bolobinisi Siliāla sālo. * **5:1:** 5.1 Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolōma sāla olelesaleada salea sālo. Madiu 13.2, 24.3, Ulugu 4.20 bimalo. * **5:2:** 5.2 Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe āudā hamosa nelola sāi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolō ilima sāla olelesa nelo. Amase, ageduda, oloi elō elōla difolalo amolige neala wahiladigisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo niliā beaseda, Yesuea udia dolōma sāla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie sāida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu sāi amo dialeamelē. Yesuea ado sedadela bia sāi Madiu bebāgi dēdēi dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea sāi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

- ⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligali ïmolömelë.
- ⁶ Sïdëa baagosa neebe amoli molöle ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelë.
- ⁷ Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.
- ⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägisa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.
- ⁹ Daluloie hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, ilima Godeie malö neala sämolömelë.
- ¹⁰ Mala mogoi hamolo amoie së naha nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
- ¹¹ Dilia ne bëgëla mofiasebegöie, dolö odoaea dili gagadesege, sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfalï säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägisa nea. ¹² Dilia edefademalä obeägisa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha nefolalömelëla säla ï.

*Dilida ëbïle yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaie ëbi gadoida, dili nebegomelë. Èbïe hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Èbï nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia dolöie emoea daiasalomelë. ¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagamolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia negesege, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie ëi gauia adamäiala säla ï.

Mosese nebegi Ado säla negei amoie Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelö amoge, na hailadigimolöie misi gabula helësëmabio. Na hailadigimolöie made misi. Iliä ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe. ¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amoli, mala holöfalï afädë memalä gabula, damula, amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofalï neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla ïahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömelëla säla ï.

*Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Ulugu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafali udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nu-fuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa ie edoobalä mihaläseda, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ie edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisölö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ie edooma dida nafadefali asigi maade nebegola säsedä, Heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo imolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, dië didooëa dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgëseda, ²⁴ hä, nelebo imolö gaui amoda, gobela ilo auli ga made ami negesilahilä, dafidi dië didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo imolö negei amo imalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säsedä, aso, gudimolö segea ami made beselagalala, idiafa ebalädale fodolofali hamogimalo. Gudi-molöie sigi awäseda, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula ialahilä, mogelo dolö ameadä di dadi gaui amolima ialahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea. ²⁶ Na dilima dofä sähago. Amala hamoseda, dia nafade hamoi amoie bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla i.

Yesuea udia fa neloie säi amo

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäseda, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Dië si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Dië domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dië domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase, dië naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Dië domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dië domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla i.

*Yesuea dolöea udia nii fisiloie säi
(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)*

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ie udia fisisedä, ea beba dëdëlahilä, ie udiama imolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla iahago. Dolö afädëie udiäea dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ie udia amo fisisedä, ie udia amea dolö fa nimäia fa nimalaläsimelë. Dolö afädëa dolö elöie udia memalä fisi amo neasedä, ameage udia amo fa nimolömelëla säla i.

Yesuea migalia diigila säloie säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafali udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalia diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalia diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla iahago. Migalia diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiaada Godea beaha maadela filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emosaia idala filo dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo

Gini edefade neebe amoie gaamumelē. ³⁶ Dihile busa sāla, migalia diigila ado gelola sāla negemabio. Mida, dia busa hili afādē neala dihi falemolöige, yabumolöige ulimelē. ³⁷ Afādē hamomolö galēda, ü, ailemu sāmalo. Ado odoage baala säседа, ado amo baala sālo amolida, mugabe busa nafadefalimadila maasebe amo sāhamelēla sāla i.

Dilia hamola obēgēmabiola sāi
(Uluḡu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Ado sāi dilia nabelo amea sāhaleada, Afādēa elöie si besela digiseda, ie siige besela digilomelē. Amase, afādēa elöie bese besela digiseda, ie besege besela digilomelēla sālo. ³⁹ Amai gaso, na dilima sāla iahago. Afādēa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afādēa die ba dafādimadi nufudaseda, ba nāiadogoge olemalo. ⁴⁰ Afādēa die fagulo sedi amo gudi mogeloea imalamolöie, dibalā gudimolö sigi awāседа, die göḡi fagulo daia salugalo amo bu baala imalo. ⁴¹ Afādēa gelolafali di dofe afādē mosalaseda, ebalā dofe āudā mosalo.* ⁴² Afādēa nelebo afādē go imola säседа, hā egali imalo. Amase, afādēa hobea idulāie bidi negesagola säседа, auaula baagi imabiola sāla i.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola sāi
(Uluḡu 6.27-28,32-36)

⁴³ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Siiba ado sālo dilia nabelo amea sāhaleada, Die damelēbalā boba hamosaleada, dibalā ado nii nefolalebe amolibalā habobala namialola sālo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalā sāla iahago. Dilibalā ado nii nefolalebe amolibalā boba hamola, amase, dili neala sēlasisa nefolalebe amoli hedabomāia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosōa neebe amoie malō neala olemolömelē. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neelasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia dilile didoo amolalimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helēsēlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galēda, dilile Diado selesaia mosōa hedabi mogoifali neebe amo gadola, dilige hedabi mogoifali namialola sāla i.

6

Yesuea odoa ugila negeloie mala olelei

¹ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Dilia Godeie mala helēsēla hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimāiala, ilile sidaia made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosōa neebe amea diligali bidi imolö dibe amo imolöi made bimolömelē.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afādē iaseda, odoa ilile sidaia gugusāmāiala gelola uuala sāla imabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimāialahilā, gedolo mosōage, idiafage, odoaea ilile ei gauia adamāia, amala hamolo nea. Na dilima dofā sāhago. Amoie bidida hā nii aguimelē. ³ Amaimo, dilia afādē gumusui neebe amogali afādē iahaleada, naabo dafādia hamosebegoda, naabo fefeādia made bimāia, ⁴ musügā imalo. Amala iaseda,

* **5:41:** 5.41 Dofe afādēla sāi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaie sāi.

dilile Diadoea dili hïdo hïdolaëa musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

*Yesuea Godema adoloëe mala olelei
(Ulugu 11.2-4)*

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asigiada, udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoëe bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi galadigimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaëa musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameada, Godea nabolöla helësëlo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sämalo.

Nilile Nado selesaia mosöa nebego, die ëi amo hedabifali hïdo elöi namiäia hamesa neawe. ¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäia hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliage hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walio molö molö amo, walio ïmalo. ¹² Odoaea niliä asiala hamosegi fisilo amo gadola, dia niliä asiala hamoi amolige fisimalo. ¹³ Nili neebeawi fedogola bimolö made negesimäia. Mugabe busa nafadefali neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisiseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë.

¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöe mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helësëmäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoëe bidida hä nii aguimelë. ¹⁷ Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. ¹⁸ Amala hamomolö amoëe mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësëmäia, dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu helësëmäia hamolomelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaëa musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

*Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloëe mala säi
(Ulugu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)*

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi, gasiämoea nulö dibeawige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebeawige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa

namiabio. ²⁰ Amala hamolo dibea wi made, selesaia mosöa gasiämoea made nulö dibea amige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa nami-alo. ²¹ Mida, dilile nelegei hedabi dibea amida, dilile boba hamolo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloïe yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalomelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö ulimelë. Eada dafidilo elö amo bimolö habobalahilä, elö amo boba hamosa namolömelë. Dafidilo elö amo hedabola ugila negesaleada, oböla elö amo gadiabomolömelë. Dilia Godeïege, munïiege, helegelaïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö ulimelëla säla i.

*Asigia säosäoloïe säi
(Ulugu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoïeda, na dilima sähago. Molöle ödäle edo molödulage, domalogi edo salugamolödulage säla, dilile namolö amoïe asigia säosäola namiabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebege madele. ²⁷ Nowëa hile nagadaia namolö amo holöfali baalasimolödu. Dofä maademelë. ²⁸ Faguloïe asigia säosäola namolö amoda edoïe. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Iia hamoige made hamolo, amase, ëfëge made nolo neamelë. ²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifali salugalo amoda, ilile momadoi hido elöi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi memalä bäui walio nefolalebe egowelida, aiyo dolöea damula gobelomelë. Asigi holöfali negei nefolalebela dilie, Godea giisi nefolalebe amolida memalä momadolasilo. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia imolö madele. ³¹ Amaimo, nilia molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säosäola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Mi elöda, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dawadigisa maadei neamelë. ³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namiatio. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadela dilima baala imolömelë. ³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyoïe asigia säosäola namiabio. Aiyoïeda, segeyo aiyo hi asigia säosäosa namolö. Segeyo afädëie yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla i.

¹ Yesuea ado aso, sàhamu neamu sàhalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wàla mogemolömelë. ³ Amaimo, dilia dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe alogola sàlo amo, amai dihilile sihidoa i gài gadoi dibe amo helësëla made sàlo amoda edoie. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gài gadoi dialea wàla, oböla dilile didooma sàhalea, Die sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahàla sàmolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gài gadoi dibe amodale neadigilahilà, hobeala dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile helebe nàia gadoi hedabifalì hido elöi difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea daiasala obëgëia welahilà, dili emosala nolealela mihimolömelëla sàla i.

*Ïmola sàmolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sàmolöge
(Uluu 11.9-13, 6.31)*

⁷ Yesuea ado aso, sàhamu neamu sàhalea, Ïmola sàmalo. Ïmoseda, diligali ïmolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola sàha namialo. Idi gai dugimola sàha aligiseda, di digamàia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelaëa ïmosa nefolalebe amolia nimolömelë. Hogosa nefolalebe amolia beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola sàha nefolalebe amolima idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo ïmola sàseda, dili afädëa igi neala ïmolöle. ¹⁰ Amase, malöea eedoma seme ïmola sàseda, dili afädëa dabaea neala ïmolöle. ¹¹ Eedola dihilidilida nafade hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awàla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea ïmola sàsebe amoma nelebo hedabi ïmolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomàiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wàla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado sàla negei amoge, bea sàlo nefolalo amolia ado sàla negei amoge, amolia sài amoie iso gàwida gomelëla sàla i.

*Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola sài
(Uluu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sàhamu neamu sàhalea, Idi doga negei dedelei holöfalì amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awàha nea. ¹⁴ Amai gaso, namolöfalì segea aulo idi doga negeida dedelei holöfalì dialea, amase, idige nebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala sàla i.

*Wàfalì bea sàlo nefolalebe amolile sài
(Uluu 6.43-44)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sàhamu neamu sàhalea, Wàfalì bea sàlo nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilà, wàfalì bea sàlo gabula helësëmolömelë. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ëi gelebi negesegei failole. Amase, buudi äyo ëfë gadoi amomada äfäeo gägä negesegei failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaëada gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade

nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golidä wäfalä bea sälo gabula helësëmolömelë.

²¹ Sulubadela ne wesalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie säha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made digamolö. Nïe Nado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu digamolömelë. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie, die ëigila nilia ado bea sälage, amase, die ëi säla nilia mugabe fedai nesiladigilage, amase, geloi melëlo made gadoi yafiege die ëigila hamosa nelo amodala sämolömelë. ²³ Amala säseba, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola sämolömelëla säla i.

*Dolö äudäea mosö ulie säi amo
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadela na ado säsebeweli nabala bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadela na ado säsebeweli nabala made bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi made gäwia ödä bosedäia mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeila säla i.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahlilä, asigigi fudugisa sefolalo. ²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahlilä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bëgëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebea maalahilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloie, dia ne wahimäiala helësëseba, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.*

³ Amala säsebegi, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisalea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofali wahii.* ⁴ Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma

* **7:24:** 7.24 Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Nilia igaudaia mosö olelo amo gadola. * **8:2:** 8.2 Yu ilile ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hi helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseba, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ila beahaleamelë, oloi wahii galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela ilo 13-14gi bimalo. * **8:3:** 8.3 Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeie siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuie naaboea dolö amoma diigisebegi, hi eda nigime made baai. Eada dolö amoie olo amomu wahilasila nigime hëi.

säloeo. Gobela ilo dolö neebee ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahii go ilima olemolöie, Mosesea nelebo odala imalala säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala imalola säla i.

*Yesuea ami sigi aligilo afädëie hamoi hamolasilo wahilasi
(Uluğu 7.1-10)*

⁵ Amala awälahilä, Yesu e Gabaniama beselagalasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebee maalahlilä, ema hähäfilila sähalea, ⁶ Dafidiloo, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. İe naabo emo baagola sê edefademalä sêlahilä, fologomolö uli dialeamelëla säla i.

⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla säi.*

⁸ Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obëgësalea, Ai. Dafidiloo, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö dofea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säsedä, nïe hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami beahamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoo nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säsedä, e aulomelë. Amase, elöma misiëla säsedä, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säsedä, amo hamolomelëla säi.

¹⁰ Amala säi amo nabala Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö gegegdola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibeä ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹³ Amala sälahilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi amole, ami sigi aligilo amoie hamoi hamolasilo amo hä, wahii.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Uluğu 4.38-41)*

¹⁴ Yesu e Fidaie mosöa awälahilä, Fidaie esöa hëgi olo oloi dibe meli. ¹⁵ Bealahilä, ea udia amoie naabogi diigisebegi, dafidi hëgi olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahlilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebee sigi mofiai. Sigi mofiasibegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesiladidigiladigi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea İe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

Nilile oloi amo hi neala gauı. Olo elö elöla nilima baai amoli ea neala gaula asila säi amo dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.4

*Yesuea e bëgëla moholöie mala säi
(Uluğu 9.57-62)*

* **8:7:** 8.7 Yu ilida dolö fi odoäie mosöada aulo made. Mida, Godeie siigi ilima nigime baalola helësesalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësäla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi. * **8:12:** 8.12 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malöla säi amolida Isilale udia dolöie säi.

¹⁸Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dögëla alogodigogi afiadila säi. ¹⁹Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebee maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo, di awäsebe go gadola, ne di bögëla maahagola säi. ²⁰Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ilua ügülo neebe amolida hili naga hagali hawa diaha. Amase, haea sefolalebe amolige hili mosöa diaha. Amalo gaso, Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda maademelëla säi. ²¹Amala säsebegi, bögëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidiloo, na nïe nado dafidi baumolö obögëmalamolö dofealela nabi. ²²Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bögëla misiëla säi.

*Yesuea fole ödälema nemoi amo
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)*

²³Yesu e ödä duugi awäsebegi, ïe bögëla aulo amolige e bögëla asi. ²⁴Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofali gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabelelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵Adi elaboi dibegi, ïe bögëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloie, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶Amala säsebegi, ea säla obögësalea, Asigi holöfalï negei nefolalebela dilie, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälahilä e nowela, fole ödälema nemoisebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ïe ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesiladigi amo
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)*

²⁸Hä, oeabo amo dögëla näiadodi awäla, e Gadala segea beselagalai. Beselagalaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala ialalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeïe malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së ïmolö segeyo fu aso, made beselagalai, alidale hä, së dafidi ïmolö misilela säi.

³⁰Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesiladigimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi. ³²Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naha maadei. ³³Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi beselagalalahilä, hamoi amo sulubadela säla ialahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla ïaha maadei. ³⁴Säla ï amo nabalalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu neebee ami afiai. Afiala e bealahilä, ïlia ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö made. Bahila mosöla säi.

9

*Yesuea dolö afädë fii si wahii
(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)*

1 Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hi aligisia ami beselagalai.* 2 Beselagalasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaijala gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.

3 Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, Dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësä nefolalo. 4 Iliä amala helësësä nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoie dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësä nea. 5 Dilia na ado aabeida abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolö amo aabei gabule ma, nowela nawesa namiëla sämolö amo aabei gabule. 6 Amai gaso, Dolöie Malö amea nagadaia wi nea, udia dolöea nafade hamoi amo helädigimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahlilä, die dafu neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. 7 Amala säsebegi, e hä hi mosöa asi. 8 Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hido elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

*Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)*

9 Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

10 Awälahlilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amolalibalä, molö naha sefolalo. 11 Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelo goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naha sebegoda edoie nabi.* 12 Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögodä neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögodä neebea aulomelë. 13 Afialahlilä ado gowe helësëmalo. Amoda gomälä, Na nelebo nufudala imolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala

säla dëdëla negei dialea.

Hosea 6.6

Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla i.

*Yesuea molö made naha aligilo amoie säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)*

14 Segeyo amo gaalu, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahlilä, ema nabahalea, Niliage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilia molö made naha aligilo amogi, die bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoie nabi. 15 Amala nabasebegi,

* **9:1:** 9.1 Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo. * **9:11:** 9.11 Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Iliä helësësäleada, dolö afädë säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeie siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeie siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësäleamelebe, dolö odoa Olomoie hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeie siigi nigime baai neala helësëlo. Amoie mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi.

Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoïe damelë hi ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu beselagalamolömelë. Iliida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

¹⁶ Afädëa fagulo gofogi fagulo gähea nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo gofo baala asogeï amo edela nulilo. ¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi sibaigi gögödëla salelo made. Afädëa gögödëla salaseda, wani ödä amea dusula doadigila awäla, meme gafodoea hamoi i amo nafademolöi nafadelo. Amala hamolea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohi gadoigi gögödëla salaseda, helegela hedabi dië melëlola säi.*

Beaha aligilo afädëi idiwige, udiaea Yesuie fagulogi diigi amoge (Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

¹⁸ Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuie emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nie nidiwi hädamadefali hame doala asi dialea. Di maala, dië naaboea e diigiseda, e wahilagalala namolöla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo gadola awäsebegi, ië bëgëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuie baagido awälahilä, ië fagulo sedade gäi amoïe bidigifali diigi. ²¹ Mida, hido asigiamu sähalea, Na ië fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. ²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwie, asigi gelomalo. Dihï asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia amo wahii.

²³ Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, ²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. ²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesiladigilahilä, Yesu e ië dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoïe naabogi nabeleia wesebegi, nowelagalai. ²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaëa nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahilasi

²⁷ Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bëgëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiië malöo, ali bobasëmola säi.* ²⁸ Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidiloo, äla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohi gadola hamomolöla säi. ³⁰ Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafali sähalea, Go hamoigoda

* **9:17:** 9.17 Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ili wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hi nabala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo gofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë. * **9:27:** 9.27 Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelele ië udia dolö sigi obëgëmolöla säi amoda, Debidiië sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolölea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiië malöla säi.

dofä elöma asiala säloeoala säi. ³¹ Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla iia awäha nelo.

³² Dolö äudä amole doadigila awäsolo amo gala, hä oböla, odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö uli nelo amo, sigi misi. ³³ Mugabe fedai nelo amo nesiladigisebegi, dolö ado maade amea hä, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedola negegila nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä made melëlo neawela säi.

³⁴ Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaie dafidiloea geloi iasebegi, ea mugabe nesiladigisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla oleleladigi, olo elö elöla oloi wahiladigi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahiladidigiladigila nawesa nelo. ³⁶ Ea udia dolö yafie gegedola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo. ³⁷ Amo bealahilä, ea ie bögëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegedolasimolöie hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hï hamoi hamolo ie sagaigi hamoi hamomolöie fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla i.

10

*Bögëla aulo giwilasi amolile ëi
(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)*

¹ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesiladigimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea ilima geloi i. ² Abosolo giwilasi amolile ëida goweli.* Dafidida Saimono, ie ëi elöda Fidala sälo, ie edoo Äduluge, amase, Sebediie malö Yemesege, ie edoo Yonege. ³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domasige, dagisi muni nelo Madiuge, amase, Alibiasaie malö Yemesege, Dadiusige. ⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

*Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi i
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)*

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amolige digamabio. ⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebee amimu mosalo. ⁷ Awälahilä, ado mala säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla imalo. ⁸ Amase, oloi difolalebe amoli wahiladigi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahiladigi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahiladigi,

* **9:34:** 9.34 Mugabe sulubadelaie dafidiloda Saidani. * **10:2:** 10.2 Nilile ado adola Abosoloda, säla imolö mosöla säsegi aulo. * **10:5:** 10.5 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ie bögëla aulo amolia udia dolöma Godeie ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

mugabe fedai sefolalebe amoli nesiladidigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalā nii amo gadola, memalā imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla beselagalasegi, afädëa dili nihiligüla diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, diahala säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu beselagalasolo amo gala, giso sege amo dīgila mosalo. ¹² Dili mosö amogi beselagalahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamiäiamelëla säla, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägüla dili gauia idaseda, dalulola säla i amo ilibalä diamialamalo. Iliä amalä made hamoseda, dalulola säla i amo dihilima obëgëmäia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafali memelela gudimolömelëla säi.

*Neala sälasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)*

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifali gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia hamomolö amo hedabola helësëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli helësëlahilä, idihë namialo. Dili ilile galisölö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige dili fëgämolömelë. ¹⁸ Dilia ne bëgëla mofiasebegoie, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awäla, dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage säla olelemäia sigi moholömelë. ¹⁹ Iliä odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sämolödu, nilia ado abeahäla säla obëgëmolödula asigia säosäola helësëmabio. Säsolo segeyo amo gala, dilia sämolö amo sämäia dilima imolömelë. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihilä sämolö made. Dilile Diadoie Gesamia dihilima aligila sälasimolömelë.

²¹ Dolöea ie edoo amo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoeage hile malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula imolömelë. ²² Nie ëigi nefolalebego bealahilä, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. ²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sälasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dolöie Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleie gaamu sulubadelagi hamoi hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo neebe amoda dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ie dafidilo neebe amoda dabiala aulo made. ²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo

* **10:14:** 10.14 Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësëmäia, ie bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

neebe amo gadoi namolö amoda dofea. Amase, galabaia hamoi hamolasilo neebe ameage, ie dafidilo neebe amo gadoi namolö amoge dofea. Iliä mosö eedo neebe amoma ei Belesabulula säseä,* hile mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö amoda dofä baagila moholö gabula säi.

*Godebalämu bedämolö dibe amo
(Uluğu 12.2-7)*

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo walio dabela negei difolalebe amolida hobeala ulufadigisa maadela, musügä negei amoge sulubadelaä dawadigisa maademolömelë. ²⁷ Na gasimi sagaia nea säla äsebewelida, dilia eso neesebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela säha namialo. Geleä sädäwala säi amoda, dilia mosö daioa nea, uuala säla äha namialo. ²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela Heli segea nafademolö neebe amobalämu bedämalo. ²⁹ Haea nelësa gigiso gadoi äüdäda, bidi holöfali doea afädë gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala made daiai galëda, haea amoligi afädë made baagomolömelë. ³⁰ Amase, dilile busagia busa hilä nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelë. ³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebege bedämabiola säi.

*Gelesoie neawela sämolöge, Gelesoma baagi imolöge
(Uluğu 12.8-9)*

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sebe amolile siigi nea, ne Gelesoie neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nie Nado selesäia mosöa neebe amoie siigi, amo gadola wäla sämolömelë. ³³ Amaimo, afädëa udia dolö sebe amolile siigi nea, nie ei made säla, baagi äseda, amase, nage nie Nado selesäia mosöa neebe amoie siigige, amoie ei made säla, baagi imolömelëla säi.

*Udia dolöea Yesu boba hamomolö amo
(Uluğu 12.51-53, 14.26-27)*

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo imolöie gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo imolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë. ³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä, malöea ie eedobaläge, idiwia ie emebaläge, amase, malö udiäea egoamebaläge.

³⁶ Dolöie ado niida, hile mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelë. ³⁸ Amase, afädëa hile i fügäi neala gaula, ne bögëla made maaseda, amoge ne sosogo namolöda dofea mademelë.* ³⁹ Hile namolö dibe amomu fëdöla gaula aligilo amoda, ie

* **10:25:** 10.25 Belesabuluie ei elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo. * **10:38:** 10.38 Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohi, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bögëla aulo neebe amoliada, baagomolöjadi namolö gabula helësëmäia säi.

namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, hile namolö amo ne helësëla fisilo ameada, ie namolö beagolemolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö (Maga 9.41)

⁴⁰ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihiligila namolö mofiamola säседа, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiëla säседа, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë. ⁴¹ Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. ⁴² Dolö afädëa nïe bögëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nïe bögëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögï ödämu osala iaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola säla i.

11

Ödägi gelo Yonea ie bögëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi (Ulugu 7.18-35)

¹ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalahilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla iadigi, säla oleleladigisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo nabalahlilä, Yonea ie bögëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabolö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahlilä, ³ ema nabahalea, Afädë moholömelëla säi amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöedula nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dili obögëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla imalo. Sähaleada, ⁵ Si golai nefolalo amoli siia beaha maadela, emo nafadei nefolalo amoli emosala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amoli wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amoli hä, nabaha maadela, amalahlilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla iaha neebeola säla imolö mosalo.* ⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei made digasebe amoliada, obeägisa neamelëla säi.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo amolima Yoneie helësëla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeaa ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Giisi sedade foee fologosebe amo bimolö afiaile. ⁸ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifali amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo ginüie mosöa dilo nea. ⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Beaa sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ee. Amai galëda, na dilima sähago. Beaa sälo odoaa nefolalebe amoli holöbö gidogolahilä, eda ilibia neebe amo dilia meligomelë. ¹⁰ Ie helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nïe ado säla ilo amo, dïe dafidila, mosalamolömelë. Di e baagia emosala nawemolöie, ea dïe idi fodolasimolömelëla säla dëdëla negei dialea. ¹¹ Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi made, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea

* **11:5:** 11.5 Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeaea bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo.

ami holöbö gidogofali neebe ameadá, Yone baagila asi neamelë. ¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala säla äaha neloa amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogì ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.* ¹³ Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado säla negei ameege, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami beselagalai. ¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialea.

¹⁶ Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu. Iliida malësäea magai gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea, ¹⁷ Nilia dilile bäidama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio.

Amase, nilia oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, amogige dilia bobasëla diila made nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë. ¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweadá molöge badoia nulö, wani ödäge edefade nulö nea. Amaimo, e dagisi muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi falagasei ulufadigisebe ameadá dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla i.

Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela made nelo (Uluu 10.13-15)

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nelo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Golasini udia dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo, Daiale Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besusa maadeimelëla olela hewala fagulo gäla, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na dilima säla äahago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniamá dilige, dilia selesaia mosöa moholöie dihili dili gauia adogosa nefolaleale. Ai, dilida Heli segea sogobala sadia idogomolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla äahago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelëla säla i.

Yesuea dili ne neebea hele namolö mofiamola säi (Uluu 10.21-22)

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaiege, nagadaiaiege Dafidilo Geloí Nadoo, dima obeägila nesegesa. Mida, asigi falagasei amolimage, amase, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia hagulahilä,

* **11:12:** 11.12 Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësäleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigamolö gabu. Nelebo amala hamose ameadá, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hi idi hamogimolö gabula helësëi.

malësä gadoi nefolalebe amolima dia nelebo amoli ulufala olei amogi. ²⁶ Ä dofä, Nado, dihi hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Nie Nadoea sulubadela nema gausimelë. Afädëa malö e gowe neala dawadigi made. Nadoea hidomu dawadigi nea. Amase, afädëa Nado e gowe neala dawadigi made. Malö eamu hido dawadigi nea. Amase, Malöea ie Eedo olemolö helësësebe amolima oleseda, iliage e gowe gabula dawadigimolömelë.

²⁸ Sulubadelaea nelebo yoi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela dilie, ne neebee mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo imolömelë. ²⁹ Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöie muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia nie ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihi nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagolemolömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoie mida, nie i damui negela begelo amoda häuai made, aabei dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na imolö amoda yoi made, hageai dialeala säla i.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoie Yesuea ado säi (Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e helebe guläia gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ie bëgëla aulo amoli sidëa baagosebegi, widi amoie gägä amo faila nana awäha nelo.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bëgëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.* ³ Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Debidige, ie dolö odoa amolia sidëa baagosalea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidi e Godeie balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala i dibe amo nealahilä, hi eege, ie dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ilo nefolalebe amoliamu nulö, odoaeada nulö made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ilo amolia gobela ilo mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaie mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla iahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda gobela ilo mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebagi säla dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala imolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala
säla dëdëla negei dialea.

Hosea 6.6

Amaimo, ado amoie mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoieda Dolöie Malö amo hi eda segeyo Sabada gafeie Dafidilo neala säla i.

* **12:1:** 12.1 Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege fô dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hi e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daia. Segeyo Sabada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** 12.2 Yu ilile ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöie ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuie bëgëla aulo amolia damui.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëie naabo nafadei wahilasi
(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)

⁹ Amila awälahlilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebee ami nogila digai.
¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahlilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi.
¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Diligi dolö afädëie sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Die naabo mogodigimola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiada hedabi amo hi gadoi wäla hedaboi meli.
¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahlilä, Yesu nufulö abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeie hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo digila asi. Digila awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiassebegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei. ¹⁶ Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla imabiola säla iäha nelo. ¹⁷ Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.
¹⁸ Nie hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obëägisa neawe. Na nie Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemolö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli sulubadelama säla iäha namolömelë.
¹⁹ Eada gëgësadialage, uualage made sämolömelë. Amase, idiafage afädëa ea ado säse made nabolömelë.
²⁰ Eada fise dagabomolöie wäbëala digasebe amoge ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliligi neebe amoda made usiladigimolömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.
²¹ Ie ei helësëlahilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia sisiläfüla beaha nefolamolömelëla
 säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 42.1-4*

Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)

²² Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelo amo, Yesu neebee sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado adoi. ²³ Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae, egoweda Debidie malöledula säi.*

²⁴ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesiladigisebegoda, mugabeie dafidilo nea Belesabuluea geloi i ameamu nesisebela säi. ²⁵ Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä

* **12:14:** 12.14 Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nufulöie idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo. * **12:23:** 12.23 Madiu 9.27 bimalo.

ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda, amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë. ²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesiladigilo galebeda, hibalä moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu. ²⁷ Na Belesabuluie geloia mugabe fedai nesiladigilo galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amolia nowëie geloia nesiladigilo. Amai galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. ²⁸ Gasoda, na Godeie Gesamiie geloia mugabe fedai nesiladigisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea beselagalai dialeamelë.

²⁹ Amase elöda, afädëa dolö geloiie nelegei fa nimolö helësësedä, dolö geloi neebe amodale dafidi made nafodola negesisedä, dolö amoië mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.

³⁰ Afädë nebalä made nea galëda, hi nebalä ado neaha nea. Amase, afädëa nebalä made gegedolasedä, ea dusula gogola afiaha maademäia nesiladigilo neamelë. ³¹ Amaimo, na dilima säla iahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë. ³² Afädëa Dolöie Malö amo ado adosalea gagadeseda, amoda hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami Hedabifali amo ado adosalea gagadeseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

Iia gägä negelo (Ulugu 6.43-45)

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësësedä, ie gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësësedä, ie gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlömelë. ³⁴ Dilida baagolo nubaie malö nebege. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo. ³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea. ³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoië säila säla obëgëmolömelë. ³⁷ Mida, dihi ado säi ameamu, dihi mogoi neala sämolömelë. Amase, dihi ado säi ameamu, dihi asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi (Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32)

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë. ⁴⁰ Yona e seme edefade afädëie isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase,

Dolöie Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.*
 41 Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeie ado mala säla i amo nabalahlilä, asigi besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebegeo eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë. 42 Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Siba gädili udia dolö beaha aligilo gini udia ameada walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomonoea asigi falagasei nea, ado mala yo digai säla olelesebegi nabolöie, hile sege wagadi madela maahamu nelömelë. Amaimo, walio gui nebegeo eda Solomonoea nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obögëi
(Uluu 11.24-26)

43 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäседа, mugabe amo sege falaia awälahlilä, e hele fimolöie sege hogosa nea, afädë made beagolelölömelë. 44 Made beagolelahlilä, hidomu sähalea, Mosö digila misia ami obögëmolöla sälomelë. Awäla mosöa beselagalala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelölömelë. 45 Bea negesila bu doadigila awälahlilä, hi eda holöbö hedabilahlilä, mugabe gifalädalia nafadefali nafade nefolalo amoli sigi obögëla awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo holöbö dofealahilä, hobealada nafademolöi nafadei aligilölömelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowelimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

Yesuie eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Uluu 8.19-21)

46 Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöie maala nefolalo. 47 Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Die dieme didoola ilia dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebela säi.* 48 Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obögësalea, Nie nemedä abodo, nie nedoolalida nowë gabula säi. 49 Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nie neme nedoolalida nefolalebe gowelimelë. 50 Mida, udia dolöea nie Nado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nie nedooge, nie nalifige, nie nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

Yesuea ado besula molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Uluu 8.4-8)

1 Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, eoabo edefade dibe amoie agesua sulo. 2 Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida eoabo agesua nefolalo. 3 Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla iahalea, Dolö afädëa helebe

* 12:40: 12.40 Yona 1.17 bimalo. * 12:47: 12.47 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hi dädëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Uluu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaie dädëila helësëi.

guläia gadoi ëi widi gägä sagaido fëfëla aliligi asimelë.* ⁴ Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa amo igidaia naga abelëi dibeä daala negelahilä, fodolofali duulu fedala bäui ⁶ gaso, eso neelagalasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi damuidaia daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo bäulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeä ami daala negei amo bäulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialeala säi.

*Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuie bëgëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla äha nebegoda, edoie amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie helësëmolöda, dafidi ulufadigila made, musügä negesi dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë. ¹² Amoieda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala äasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula säla ilo amoie mida, ilia beaha gaso, made bease amoiege, nabaha gaso, made nabala helësëse amoiege amala sälo. ¹⁴ Amaimo, Aisaeäa bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë.

¹⁵ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Iliä siia beala, gëheä nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*

¹⁶ Amai gaso, dilia obëägisa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë. ¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabolö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoie mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoie ado besula säi amo nabuö.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado mala afädëa nabala fädäla made helësëseä, mugabe busa nafadefali maalahilä, ado mala äe asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibeä daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obëägila neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gauäi amoie yoi beasege, amase, odoaea e neala sälasisege, ea fodolofali dögila aulomelë. ²² Molö gägä äyo gägäi ëfë damuidaia daala negei amo gadoida, afädëa ado

* **13:3:** 13.3 Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. ²³ Molö gägä naga hedabi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädali afädëge, nabülası gafeiage, amase, nabülası ohodoage negeladigisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëie säi

²⁴ Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hile sagaia helebe guläia gadoi ei widiie gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. ²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahlilä, widi gägä sadia gogoi dibeami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. ²⁶ Widi baulahlilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe meli. ²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebea awälahlilä, ema säla iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. ²⁸ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilia awälahlilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisege, widi hi ela beselaloea. ³⁰ Faimolö fu beselagalamaia, helegela amala gegegdola fedamaia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobosa maadelahlilä, hobeala widi hi e damula gegegdola negelahlilä, nie molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelëla säila säi.

*Ado besula masada gägäiege yidiiege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)*

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälahlilä, hi sagaia sagai. ³² Gägä amoda holöfalifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odo sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi baulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ei yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

*Ado besulamı säla i
(Maga 4.33-34)*

³⁴ Yesuea udia dolö gegegdoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made sälahilä, ado besulamı säla i. ³⁵ Ea amala hamoi amoie, bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla imolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla imolömelëla säla dëdëla negei dialea.

Sama 78.2

Giisi nafadeie ado besula säi amoie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sähahilä, udia dolö gegedoia amila mosöa awäla sebegi, ie bögëla aulo amoli maalahlilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado besula säi amoie mi säla imola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöie Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefalïie udia dolö nefolalebe amomelë. ³⁹ Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nului gobei amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolomelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöie Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Neebe amila nelebo sulubadelaia udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage gegedolasimolö mosäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolomelë. ⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolomelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolomelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeie udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebe ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolomelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabalö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeie säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla obeägïla, nelebo hi gau amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoie säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momado hedabi helebe näia gadoi dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë. ⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia gadoi hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hi gau amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia gadoi amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëie ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeabo dibeami digiisebegi, seme yafie elö elöla digaimelë. ⁴⁸ Selëgë digii amogi nobasebegi, selëgë digiilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë. ⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolomelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeie udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolomelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolomelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolomelëla säi.

⁵¹ Yesuea ie bögëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësëi nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obögëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hi nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)

⁵³ Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila digila awäla ⁵⁴ hi e ëdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Iliä sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloï melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu. ⁵⁵ Eda mosö olelo amoie malö madele. Emeie ëida Meli, amase, ie ëdooda Yemese, Yosebe, Saimono, Yudasa fulo madele. ⁵⁶ Amase, ie elefila ili sulubadelada, nilibalä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi. ⁵⁷ Iliä amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafali sefolalebeage, amase, hile sosogofali sefolalebeage, amoliamuda hamela made aligilo neala säi. ⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo nabi.* ² Nabalahlilä, ea ie hamoi hamolo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowelagalai ameadä, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibüie udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei. ⁵ Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone nufulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësëlo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo beselagalasebegi, Helodiasaie idiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägülahilä, ⁷ udia malö amoma migalia diigila ado gelola sähalea, Dia imola säse amo gadoida imolömelëla säla i. ⁸ Amala sälebe, ie emea gomalä sämalola säsebegi, idiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela imola säla i. ⁹ Amala säla iäsebegi, Gini e asigia yöia idogülahilä gaso, ea migalia diigila ado gelola säla i amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomalai. ¹⁰ Amala hamomalalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneie muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hüma iäsebegi, ea emema imolö gaula asi.* ¹² Amala hamosebegi, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

* **14:1:** 14.1 Heledoie ëi elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoie malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo. * **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoie mida, Helodiasaea helësësaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöie amala säi.

*Dolö dausini biaea molö mai
(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)*

¹³ Yesuea amala säi amo nabalahlilä, sege e neloa amo digila, e dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami hïdo asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahlilä, ilile gaamu amoli digila, Yesu asi amo bëbëgëla nagadabodo afiai. ¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala alig-ilahlilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo bealahilä, ili bobasëla, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebee maalahlilä ema sähalea, Hä deadifali gabu. Nilida sege molö maadeia neebe amo udia dolö nefolalebe goweli dusula awälahlilä, molö bidia nimolöie sege holöfali ga made dibebe ami hogola aliligi afiamalamola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ai. Ilida moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili imalola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Nilïada beledi bia, seme äudäla amomu wi galeala säi.* ¹⁸ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiëla säi. ¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia ffigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegehlahlilä, ea beledi dagabodasila, ie bëgëla aulo amolima iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogosebegi, ili sefolalo amoli dofea naha maadelahlilä, fea digai amo ie bëgëla aulo amolia adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolö muda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)*

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola säi. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöie hïdo segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofali nelo. ²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahlilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ie bëgëla aulo awäha dibebe ami ödädabodo misi. ²⁶ Ili e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ili fudugila sähalea, Wae. Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. ²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofali ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidiloo, di galëda, di neebee gui ne ödädabodo misiëla sämola säi. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu neebe ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hi uuahalea, Dafidilo Geloie, ne nabelela nimola säi. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofali naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfali negeie, abilideläie asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogeiei. ³³ Amasebegi, ie bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuie ei gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola säi.

* **14:17:** 14.17 Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

*Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahii amo
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoie agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ëi Genesaledi ami beselagalai. ³⁵ Beselagalasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësëi. Amala helësëlahilä, sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu neebee ami sigi maaha maadei. ³⁶ Sigi maalahlilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowelia die fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuie fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo mala dilo amo baagila asi
dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebee maala, ilia ema nabahalea, ² Die bëgëla aulo amoliada nilile mäu ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nulö amoda mi edoiëla nabi.* ³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoië. ⁴ Godea sähalea, Die diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabalahlilä hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea. ⁵ Amai gasoda, dihili sähalea, Afädëa hile nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegali odala i dialeala säsedä, ⁶ ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä, Godeie mala säla negei amoda memalä gadoi hamola fisilo gabu. ⁷ Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea, ⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nïe ëi gauia adalo nea. ⁹ Ili olelesaleada, dolöfäea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla i.

Aisaea 29.13

*Udia dolö Godeie siigi nigime baalo mi dibe amo
(Maga 7.14-23)*

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalö. ¹¹ Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi. ¹² Hobeala ië bëgëla aulo amolia Yesu neebee maalahlilä sähalea, Dia ado amo nabalahlilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësebe amoda dihi melilela säi. ¹³ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo sulubadela nïe Nado selesaia mosöa neebee amea made sagai amoda soomo aaladigisa maademolömelë. ¹⁴ Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si

* **15:2:** 15.2 Bëgëla aulo amolile naabo nigime baai molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeie siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeie siigi nigime baaloala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeie siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nulö.

golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula döögögi digalomelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoie mi nilïma awala säla ïmola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale. ¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale. ¹⁸ Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila beselagalasebe amea, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. ¹⁹ Mida, iso asigigila beselagalalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfalï sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge. ²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nulö ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi.

*Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)*

²¹ Sege amo digïla, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebee maalahilä, ema uuala sähalea, Debidiie malö, ne bobasëla ugila negemo. Nie nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obëgëla nebegi, ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä ema sähalea, Udia goweada nilï baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi. ²⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesu neebee maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea, ema sähalea, Dafidילו, ne ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Malöie molö negei ügülogali sadia gala ïmolöda dofea madela säi.* ²⁷ Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidילו, amo dofä. Gasoda, ügüloie eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügüloea nulöla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udiao, dia asigi afädë negei goda edefade. Dihï hamesebego gadola hamomolömelëla säi. Yesuea ado amo säia gai amole udia amoie idiwi hä wahii.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahii amo

²⁹ Yesu e sege amo digïla, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadige adogola ami sulo. ³⁰ Ami sebegi, udia dolö yafie e neebee gagedola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ïe emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. ³¹ Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adoladigi, domalo nafadei amoli wahiladigi, emo nafadei amoli naweladigi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, ilia Isilaleie Godeie ëi gauia adaha nefolalo.

*Dolö dausini biyidiaea molö mai
(Maga 8.1-10)*

* **15:26:** 15.26 Yesueada udia amo emosala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülola säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

³² Yesuea ìe bĕgĕla aulo amoli wela mofiamolahilā ilima sāhalea, Udia dolō nefolalebe goweli asigii gabumelĕ. Mida, nebalā hā segeyo ohodoa nelo amea, ili molō maade gabu. Sidĕa baagoi amola wāla mosōla sāmōlōda, na made hamesa. Idiafa ili si dādābĕlela digaloeala sāi. ³³ Amala sāsĕbegi, ìe bĕgĕla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolō yafie gegedoi nefolalebe weli molō molōda, sege nafade udia dolō aligisia made wi abidi nimolōdula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi abolāia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia sāla obĕgĕsālea, Beledi gifalādaliā, seme nelĕsa naabo safo gabuwela sāi. ³⁵ Amala gabuwela sāsĕbegi, Yesuea udia dolō amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sālāhilā, ea beledi gifalādaliā amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegehalilā, dagabodasila ìe bĕgĕla aulo amolima iāsĕbegi, ilia udia dolō sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolō sulubadela sefolalo amolia molō dofea naha maadelahilā, fea digai amo adu gifalādaliāgi salala nobala negei. ³⁸ Udia malōla nidela made, molō mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilā, Yesuea udia dolō gegedoi amoli afiaha maademalolahilā, e ödā duugi fila sege ìi Magadani asi.

16

Ilia Yesuma dolōea hamomolōi made gadoi afādĕ hamomola sāi (Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)

¹ Felesi dolō nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolō nefolalo amolige, Yesu neebee maalāhilā, ilia Yesu fedogola bimolōie ema sāhalea, Dolōea hamomolōi made gadoi afādĕ selesaia mosōala misi dia hamola nilīma olemola sāi. ² Amala sāsĕbegi, ea sāla obĕgĕsālea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bĕla obĕgĕsĕda, dilia hā, esomolō gabula sālo. ³ Amase elōda, sege yose amo gaalu, mu gelĕge bĕla gasimi sagasĕda, dilia walioda hā fo maala sege digamolō gabula sālōmelĕ. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilā, amo gadola hamomolō gabulada helĕsĕlo gaso, walio hamosebe amo bealahilā, amo gadola hamomolō gabula helĕsĕlo made nefolaleale.]^{*} ⁴ Udia dolō walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolō fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolōea hamomolōi made gadoi afādĕ hamomola sālo. Amalo gaso, dolōea hamomolōi made gadoi afādĕ Yonama hamoi amomu ilima olemolōmelĕla sāi. Amala sālāhilā, ili dīgīla eda bahīla moholōi asi.

Felesi dolōlele Sadiusi dolōlele beledi hamolo yidila sāi (Maga 8.14-21)

⁵ Bĕgĕla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dĕgĕla nāiado alōmodi beselagalamelebe, beledi afādĕ made āgūla elabola misi meli. ⁶ Amaimo, Yesuea ilima sāhalea, Felesi dolōlele Sadiusi dolōlele beledi edelo yidi amo helĕsĕla, idihĕ nea hedabola beaha namialola sāi. ⁷ Amala sāsĕbegi, ilia hilidomu didiāhalea, Nilia beledi made āgūi amoie sāsĕbela didiāha dilo. ⁸ Hilidomu didiāha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sāhalea, Asigi afādĕ holōfali negeila dili, dilia beledi maade gabula didiāsĕbegoda edoie. ⁹ Aso, dili dawadigi made nelo amo wālasimu neale. Beledi bia amea dausini biaea nalāhilā, fea digai amoda dilia adu abolāiāgi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elōda, beledi gifalādaliā amea dausini biyidiaea nalāhilā, fea

* **16:3:** 16.2b-3 Dawadigi dolō odoaea helĕsĕsāleada, ado [gomalā] hōlela negeida, Madiu hī dĕdĕi made, goda hōbeala dolō elōea dĕdĕila helĕsĕi.

digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima beledüie made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoie hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala säsebegi, ilia helësésaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiie made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoie säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30, Uluğu 9.18-21)

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla beselagalalahilä, ea ie bögëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säladigi, odoaeada Elaiä neala säladigi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säladigisa difolaleamelëla säi. ¹⁵ Amala säla obögësebegi, ea ilia nabahalea, Amai, diliada ne nowëla säha dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoie malö nebegola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Yonaie malö Saimonoo, dida obeägisa nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Nado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Die ëida Fida. Igi amodaia nie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoie geloi ameada made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie idi gai dogelo gi amo dima imolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla imabiola säi.

Yesu e baagolahilä nowemolömelëla säi
(Maga 8.31—9.1, Uluğu 9.22-27)

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafalä, ie bögëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäседа, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sälasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo Geloie, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nie idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebela säi.

²⁴ Amala sälahilä, Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësëseada, hi hamea helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bögëla moholö dialea. ²⁵ Amoie mida, afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëseada, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaula, afädëa

* **16:17:** 16.17 Giligi adoda Yonaie malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneie malö Saimonola säla dëdëla negei. * **16:18:** 16.18 Giligi adoea Fidaie ëida igi ëibalä ga madefalä dialea.

hile namolö amo ne helësëla fisiseda, ie namolö amo beagolemölömelë. ²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hï e baagosedä, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemölödu. Amase, afädëa bidï edo ialahilä, hile namolö amo bu nea obëgëmolödu. ²⁷ Amala säsebe amoie mida, Dolöie Malö amo ie Eedoie yo digalo hïdo elöi salugalahlilä, ie selesaia fiibalä mohölömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidï imölömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe goweli baagola made, aso, neëgi wäla Dolöie Malö amo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimölömelëla säi.

17

Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli amo (Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)

¹ Segeyo gafeja nelolahilä, Yesuea Fidage, Yemesege, amase, Yemesëie edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofali fedala hilidofali nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuie domalo bedefala hïdo elöi neebe meli. Ie odagi eso si gadoi neela, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hïdo elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiäle maala ulufadigilahlilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda die, elöda Mosesëie, amase, elöda Elaiäela nabi. ⁵ Ea ado amo, aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifali hïdo elöi amo ili neebëadi maala dabelahlilä, gelë amoie isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malöfali, nihï boba hamosa neawe. Dilia ie ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademaalä fudugila bedälahilä, nagadaia gumusula diadidigafui. ⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. ⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hïdomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia meli amo odoama säla imabiola säi.

¹⁰ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi edöiela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaiä eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namölömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaiä eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelömelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöie Malö amoge neala sëlasimölömelëla säi. ¹³ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneie säsebela helësëi.

Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesiladigi amo (Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeä ami beselagalasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloie, nïe malö bobasëmo. E amulämelahlilä, së yafie nulömelë. E amulämesalea nulo gobeiäge, ödägiä neala digalasisamu aligilömelë. ¹⁶ Amaimo, die bëgëla aulo amoli nefolalebeä sigi misi gaso, ilia e wahilasimölöi made gabiola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalä segeyo aboläia namölödu. Segeyo

aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebee sigi misiëla säi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalibu amo fodolofali wahii.

¹⁹ Hobeala, bégëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebee ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesiladigilibe ïliawai amoda edoeadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfali negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfali dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säседа, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai ïliawaida maade bimolömelëla säi.*

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi

(Maga 9.30-32, Uluqu 9.43-45)

²² Ili Galili segea gegeedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöie Malö amoda dolögali gaula ïmolö segeyo hä beselagalasebewe. ²³ Gaula ïasegi, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ïli asigia yöia ididogoi.

Gobela ïlo mosöie dagisi muni negei

²⁴ Yesuge, ie bégëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi beselagalai. Ami nebegi, gobela ïlo mosöie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebee maalahilä ema nabahalea, Die säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi. ²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ä, negelomelëla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaie beaha aligilo gini nefolalebe amolia dagisi muni elö elöia negesebe amo negelo amolida nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöealedu, ma odoaealedula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeami seme däamolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada gobela ïlo mosöie dagisi muni diege niege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ïa mosalola säi.

18

Baagila asi neebe amo nowëla nabi

(Maga 9.33-37, Uluqu 9.46-48)

¹ Segeyo amo gala, bégëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida baagila awäla neebe amo nowëdula nabi. ² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida made nogila digamolömelë. ⁴ Hi e nagadaiala, malö holöbö gowe

* **17:20-21:** 17.20-21 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaie dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesiladigimolöi dialeamelëla säi.] * **18:3:** 18.3 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bégëla aulo amolia mala abodo bégëla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea. ⁵ Amase elöda, afädëa nïe ëigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligïla namolöie misiëla säsedä, nemage haligïla namolöie misiëla sähagomelë. ⁶ Afädëa malësä nema asigi afädë negei amoligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefadegi begela, bidi näiadoea ïe muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogoseda, ïe hedabida amomelëla säi.

*Nilï neala nafadelasilöie mi säi amo
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Neleboea udia dolö asiala hamömäia neala digalasilö amoie, sege föigi nefolalebe amoli asigii gabumelë. Digalasilö amolida dofä moholöi dialea gaso, digalasilöie maasebe dolö amoda asigii gabu. ⁸ Dïe naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibeä sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹ Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfali galëda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

*Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)*

¹⁰⁻¹¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä goweligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida nïe Nado selesaia mosöa neebe amoie migalïa aligilomu nea.*

¹² Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameada nabülasi sëgëlasïe odoai sëgëlasï amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. ¹³ Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoä made nafolala asi amoligi obeägï amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfali beagolei amogida, edefade obeägïlomelë. ¹⁴ Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä goweligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

*Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö amo
(Ulugu 17.3)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dïe didoea dima asiala afädë hamoseda, hïdo neebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. ¹⁶ Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähæamalo. Amoie mida,

* **18:10-11:** 10-11a Giligi adoeada malësä gowelila säi (damo goiege, damo ßiege, amase, damo 14iege) afädëdi gowadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäïemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoä amolige helësëla säi bimolö.

* **18:10-11:** 10-11b Dawadigi dolö odoea helësësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöie Malö ameada udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

ado sulubadela säse amo dofä gabula helësëmäia, äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säседа, dofä gabula helësëmolömelë.

Mala Bu Eegei 19.15

¹⁷ Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auuseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalö. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auuseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea.

¹⁹ Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adoseda, nie Nado selesaia mosöa neebe ameada hamomalola säse amo gadola hamomolömelë.

²⁰ Amaimo, äudä galëge, ohodoa galëge, nie ëgi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömelëla säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasëila säi

²¹ Amala säsebegi, Fida e Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloie, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hëmolödu. Gifalädaliälaledula nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nada gifalädaliämula made säha. Nada nabülasi gifalädaliäie odoai gifalädaliämelëla sähago.

²³ Amoie mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë. ²⁴ Ea mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negei dilo amo e neebee sigi misimelë. ²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala imolöi made amea, ie dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala imolöie, hi eege, ie udiage, ie malöge, amase, ie nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahlilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadela beselala dihima iaha maademolömelëla säi. ²⁷ Amala säla obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoie dafidiloea bobasësalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi. ²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ie bidi holöfalä negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoie muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nie muni bidi negei amo hä beselala imola säi. ²⁹ Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na die go beselala imolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala imäia, e galabaia mosöa ifosi. ³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebee awäla, nelebo sulubadela hamoi amo ema awala säla iaha maadei. ³² Dafidilo amea ie hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, die bidi negei amo na hësa maadeimelë. ³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage bobasëmolöi galea madelela säi. ³⁴ Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ie bidi negei amo hulu beselala

iaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hido hidolaea didooie asiala hamoi amoli iso asigigila made hëseä, nïe Nado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla säla i.

19

Dolöea udia nii fisiloie säi (Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)

¹ Yesuea ado amoli säha maadelahilä, Galili sege digila awäla, ödä Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. ² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ili neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahlilä, ilia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ie udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle hamoila dëdëla negei amo dilia made meli neale. ⁵ Amase, ea elö sähalea, Amoie mida, dolöea ie eedole emele digila, udia neaseda, ele afädëfali aligilomelëla dëdëla negei amoge made meli neale. ⁶ Amalo amo, ele äüdä nelo amo fisila, eleda afädëfali aligilomelë. Amoie mida, Godea gedola dila afädëfali namiäia hamoi amo, dolöea hido hidolasimabiola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amaï galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ialahlilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi. ⁸ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoie, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. ⁹ Amoie mida na dilima sähago. Dolö afädëa ie udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömelëla säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi. ¹¹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaëa nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo i amoliamu dofea gabula neala gaumolöimelë. ¹² Dolö odoä mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesebe amo nabalahlilä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

Yesuea malësä e mia misiäiala säi (Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)

¹³ Udia dolö odoä nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neebea sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi, Yesuea sähalea, Malësä ne neebea misiäia beasimo. Dofogamabu. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amida malësä goli gadoi ilile dialea. ¹⁵ Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo digila asi.

Malësä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi (Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebea maalahlilä ema nabahalea, Säla Olelelo, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola

hamomolö dialeadula nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia hedabi amoïe nema nabi amoda edoïe. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöila helësësa, nilia hamomalai amoli hamosa namialola säi. ¹⁸ Amala säsebegi, dolö amea naba obögësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfalä sämabio, ¹⁹ amase, die diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalä namolöila asigiseda, die nelegei dibeä amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bögëla misialola säi. ²² Ado säi amo nabalahlä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amala yösebegi, Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi dialeamelë. ²⁴ Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi sëi holöfalä made. Gaso, nelegei negelo nefolalebe amoli. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi baagila asi dialeamelëla säi. ²⁵ Amala säi amo nabalahlä, bögëla aulo amoli edefademalä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula säi. ²⁶ Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obögësalea, Amai, niliada nilile nelegei sulubadela fisila, di bögëla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. ²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie sigi aligiloïe filo hedabi hido elöidaia seëgida, ne bögëla mulo dilige sigi aligiloïe filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimolömelë. ²⁹ Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila digila misi amoliada, digila misi amo gadola hädali afädë nealahilä, namolöi namolöge nimolömelëla säi. ³⁰ Yafie dadidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dadidimolömelëla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibeä ami hamoi hamoïe ado besula säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefalä sagai eedo afädëa, dolö odoaea ie i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöie hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela sähalea, Segeyo walioïe bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodelälä sälahilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi.* ³ Amaimo, eso neala udigise amo gaalu, magäia gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli.

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälo.

4 Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. 5 Amo nabalahlilä, ilige afiai.

Amase, eso mogogige, eso bégisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi.

6 Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segoyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoiela nabi. 7 Amala nabasebegi, ilia säla obégésalea, Afädäa nilima hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obégesebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

8 Hä, deadi së gämölö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iia nedala, yose maala hamoi amoli iala wagamalola säi. 9 Dolö odoa deadifali misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. 10 Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësésaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësëi. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii. 11 Muni amo neala gaula awälahlilä, ilia sagai eedo amoma habobala 12 sähalea, Dolö hobeade deadifali misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibalä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Niliada yosefali awäla hamosa nea, eso nea hégisebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo. 13 Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöie nebalä ado afädë negei madele. 14 Di hä, i go gaula mosalo. Dolö gowe hobeafali misi amoma, digali i amo gadola imolö hamesamelë. 15 Nihile munia nihï hamese amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.

16 Amo gadola sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla i.

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)*

17 Yesu e Yalusaleme moholöie afiahalea, ea bégëla aulo giwilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, 18 Nabahale. Nilï Yalusaleme afiahamelë. Ami neëgi, Dolöie Malö amo gobela ilo busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula imolömelë. Amala gaula iasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelë. 19 Amala hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, efë damuia fëgälahlilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiaie, ilia iligali gaula imolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

*Dafidilo namolöie nabi amo
(Maga 10.35-45)*

20 Sebediie malö äudä amolele emela ie malölali, Yesu neebee maalahilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë edégëi. 21 Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obégésalea, Die Beaha Maadela Sigi Neebee amida, nïe malö äudä, elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadila samiäiala sämola säi. 22 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obégésalea, Aliada molöi neawela säi. 23 Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe

naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolöda, nïe made. Nadoea gowe samiäiala daiai amea sämolömelëla säi.

²⁴ Amo säi amogi, bögëla aulo nabülasi amolia nabalahlilä, elema habobai. ²⁵ Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ²⁶ Iliä hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëседа, ea dilile hamoi ugila negelasila hamolasilo namolömelë. ²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëседа, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. ²⁸ Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöëa ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obögëmolöge misimelëla säi.

*Yesuea dolö si golai äudä wahilasi amo
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)*

²⁹ Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bögëla afiai. ³⁰ Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahlilä, uuala sähalea, Dafidiloo, Debidiië malöo, alï bobasëmola säha sulo. ³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidiloo, Debidiië malöo, alï bobasëmola säha sulo. ³² Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahlilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësësebela nabi. ³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidiloo, dia alile si fisigälasimäiamelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofali si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bögëla asi.

21

*Yesu e beaha aligilo Gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Ili Yalusaleme beselagalamolö ga madela, Olibebi neebee ami sege Bedifagi beselagalamolöie yauabia nea, Yesuea bögëla aulo äudä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla beselagalala beahamelële, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. ³ Afädëa alima ado afädë säседа, gomalä sämalö. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sämalö. Amala säседа, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämolömelëla säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

⁵ Saionoie idiwima sähalea, Bimo.* Die beaha aligilo Gini amoda di neebee maasebe. Hi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaiä fila maasebe. Sugua dögi üdilidaia fila maasebegola sämalola

säla dëdëla negei dialea. ⁶ Amala säsebegi, ie bögëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdilile sigi maasebegi, ilia sugua dögi amoledaia ilile fagulo daia salugalo fösisebegi, Yesu e amolidaia fila fedai. ⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föladigi, odoaea fasela

* **21:5:** 21.5 Saionoie idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi.

bäu gadoi dagabola gaula mafula föladigisa nelo. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Debidiie malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloie ägila maahago Godea e neala obeägilasimäia.

Hosana. E ilibia neebe amoie ei gauia adahala säsäla aftai. *Sama 118.25,26* ¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla beselagalasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea fudugila bedälahilä sähalea, Dolö goweda nowëdula säha dilo. ¹¹ Amala säha dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeie gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea gobela ilo mosöa awäla hamoi amo (Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

¹² Yesu e awäla gobela ilo mosöa beselagalahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negeladigisa dibe amoli nesiladigisa nelo. Muni bedefalo auli amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amolige, neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Nie mosö amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömelëla säla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.

¹⁴ Amala säsebegi, e gobela ilo mosö neebea ami, si golaige emo nafadeige mofiassebegi, ea ili wahiladidigisa nelo. ¹⁵ Gobela ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia gobela ilo mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi. Debidiie malöma sähagola säsebe amo nabalahliläge, ilia habobai. ¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Iliä säsebegoda dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ä. Ado afädë säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige, ilile nafiala dia dëie ei gauia adamäia hedabolafali oleleimelëla säla dëdëla negei dialea. Dilia ado säla dëdëla negei dibe amo made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahlilä, Yesuea ili dögila gaamugi amila Bedani midilö asi.

Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi amo (Maga 11.12-14,20-24)

¹⁸ Diala yosefali nowela, gaamugi obëgësalea e sidëa baagoi. ¹⁹ Amala awähalea beahaleamelebe, idi agesugi ami äfäeo afädë neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofali bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bëgëla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfäeo amo fodolofali bausoi amoda abeahäladula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädë

* **21:12:** 21.12 Dolö odoaea gobela ilo mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, gobela ilo mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

amomu made, dilia segebima dihi dagabola awäla, ödä duhuluma digamola säседа, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë imola ëdëgëседа, amo dilia nimolömelëla säi.

*Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi amo
(Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)*

²³ Yesuea gobela ilo mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahlä ema nabahalea, Nelebo dia hamosebegoda nowëa hamomalai hamosala nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obëgëседа, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala säседа, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoëla nabolö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala säседа, nili udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yoneda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi. ²⁷ Amala didiälahlilä, ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa madela säla obëgëi. Dawa madela säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made sämolömelëla säi.

Ado besula malö äudëea hamoila säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoie malö äudä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säimelë. ²⁹ Amala säsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela, hamola asi. ³⁰ Amasebegi, dolö amea ie malö elö amo neebea ami awälahilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obëgësalea, Nado, hamola awähadiola sälahilä gaso, made awäla fisi. ³¹ Amai, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Abulümiäla säi. Amala säla obëgësebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawelo udia muni imola sälo nefolalebe amoliage, dilida digila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi. ³² Amoie mida, Yone e dili neebea maalahlilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawelo udia muni imola sälo amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahlilä, ea säse amo dofä gabula helësëimelë. Ila amala helësësebe amo, dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

*Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)*

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela diladigimelë. Diladigilahilä, isogi ami gelebi gägä fësëla salimolöie naga dögoi. Amala dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahlilä, hi e sege

* **21:33:** 21.33 Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoie, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoie mida gomälämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hi emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, failmolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa nimaloi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala ialalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolahilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wäla ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeafali, sagai eedo amea hile malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea, Nie malö wema ilia e hawala mogola hamomolöla helësësala säi. ³⁸ Hile malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilito didiähalea, Goda sagai eedo amoie malöfali gabugo. Eedoie nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila didiäi. ³⁹ Iliä e gaulahilä, sagai amoie yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahlilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä failmolö fu beselagalasolo amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima imolömelëla säi. ⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala
säla dëdëla negei dialea. *Sama 118.22-23*

⁴³ Amoie na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebee guila neala gaula awälahlilä, udia dolöea amoie gägä negelo amolima imolömelë. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelëla säi.*

⁴⁵ Amo sälebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahlilä, amoda ilile säsebela helësëi. ⁴⁶ Iliä Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala säha dibe amogi bedäi.

22

Ado besula udia neahalea molö giala daijala negeila säi (Uluu 14.15-24)

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea, ² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daijala negei. ³ Daijala negesa maadelahlilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Beä asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämalö. Molö molö daijala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daijala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sämalola säi. ⁵ Amala

* **21:44:** 21.44 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hi made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësëi. Uluu 20.18 bimalo.

säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahlilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ie hamoi hamolasilo amoli gaulahlilä, nafadela nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahlilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälahlilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweie molö molö misiäiala sämolö mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöie mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiaha maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolelebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obögëla made sulo. ¹³ Ado säla made obögësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, ie naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi saagai dibeala ami sadia idogomo. Amida, ili diisalea bese ali nalögësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi

*Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)*

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälahlilä, ado afädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado säsebe amoie abilia säla oodomolöduala didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahlilä, ilia ilile bögëla aulo nefolalo amolige, Heledoie sosogo nefolalo amolige, Yesu neebee mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo, nilia helësésaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeie mala säla olelese goda, mogolafali säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameada, dia mogoimu olelelola helësésamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla imäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni imolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësälahlilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoie ne fedogola beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ İasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege, nowëie gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma imalo. Godeïeda Gode hïma imalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e digïla bahïla asi.

*Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoie nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)*

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöie e neebee misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ Ili nabahalea, Säla Olelelo, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoie edooea udia didälo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoie malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. ²⁵ Amaimo, niligi edoolali gifalädälia nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, ëoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädälia amoli sulubadela baagola mimisa

maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafali baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala nelö. Amai, hobeaa baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädaläa amoligi udia amoda abodoweie udia samolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ado säla dödëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebegö. ³⁰ Amoieda, udia dolö baagoi amoli nowelagalaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoieda, Godea dilima ado säla dödëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dödëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahlä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

*Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi
(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)*

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obögëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo dawadigi amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelë. Amoda dafidilomelë. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo. ⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

*Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoie nabi amo
(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)*

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoieda, dilia abilia helësësa. Eda nowëie malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Debidüie malöla säi. ⁴³ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeie Gesamia Debidima adolasissebegi, Debidia ema Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidia gomalä säi.

⁴⁴ Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Die ado nii nefolalebe amolida, die emoea daiasamäia, na neala ifosidela, di nïe naabo dafädimadi beaha samialola

säi. ⁴⁵ Debidia hi ema Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidüie malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obögëmolöi made meli. Amasebegi, segeyo amila nofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

*Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)*

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ie bögëla aulo amolimage ² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseie filodaia

saleamelê.* ³ Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bægëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomolo. Mida, ilia made hamosalea, adeoamu sälo gabugi. ⁴ Ilianelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöie gidädaia negesilo amogida, hilida naaboea didigila yöi amoli gaumulöla made helësëlomelê. ⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada ëfë gadoi fagulo sedade gäi amoie bidigi begedidigilo gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.* ⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidילו filö dibeä ami fimolömu hamelo. ⁷ Amase, iliada magaiä gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiäage, säla olelelola sämäiäage hamelo.

⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi mademelê. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelê. ⁹ Amase, nagadaia wi neada, dolö afädëma dilile diadolada sämbio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelê. ¹⁰ Dilima dafidilola sämolöi mademelê. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelê. ¹¹ Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelê. ¹² Afädëa hi e ilibiaseda, eda nagadaialasimolömelê. Amase, afädëa hi e nagadaiaseda, eda ilibialasimolömelêlä säi.

Yesuea mala dawadigi dolömaqe, Felesi dolömaqe mala nafade ilia hamosebe amoie säi amo

(Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia galadidigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi galadidigilomelê.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bægëla aulo namiäiaie, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bægëla aulo aligiseda, e heli segeie malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila aulomelê.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ilo mosöla säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi

* **23:2:** 23.2 Moseseie filodaia saleamelëlä säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelö amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoie säi. * **23:5:** 23.5 Iliä sisigila sähalea gälo amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo, amo dëdëla sali amoda ilile naabo fefeädimidige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16, Mala Bu Egei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibe amo bægëla, ëfë hilile fagulo gäi amoie bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sämolöie nelebo gälo amoda edefade bobogamu gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeie ado säla negei amo bægëlo gabula sämäia amalola säi. * **23:13-14:** 23.13-14 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada ado odogoe damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adeoamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie, dili së edefade muäia baala imolömelê.] Maga 12.40 bimalo.

amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala i amola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaia dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülası mogelahlilä nabü afädë Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida goweli. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade goweli hahamosa nelo galebeda, dofealabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomü hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalö. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Bauı daia amoda hedabifali beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolö gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nili nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. ³¹ Amala sälo ameadä dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelomelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaie malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli seega moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu. ³⁴ Amai gabugi, nabuö. On bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami

fëgälahlilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaia wi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeäie malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

Yesuea Yalusaleme bobasëi
(*Uluu 13.34-35, 19.41-44*)

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusalemee, Yalusalemee, bea sälo amoli nufudala baagologe dili, amase, dolö diligali fisiga wei amoli igia nufidologe dili. Galugoea ie malö augia hawa neala gafedela mustügä negelo amo gadola, segeyo nahuigi na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dilia habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memalä diamolömelë. ³⁹ Na dilima ado afädë säla iahago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloie äigila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala sämolömelëla Yesuea säla i.

24

Gobela ilo mosö nafademolömelëla säi amo
(*Maga 13.1-2, Uluu 21.5-6*)

¹ Yesu e gobela ilo mosöamadila awäha nebegi, ie bëgëla aulo amoli e neebee maalahilä, ilia ema, gobela ilo mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

Yöi yafie moholömelëla säi
(*Maga 13.3-13, Uluu 21.7-19*)

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilima säla imo. Dia säi amo abola beselagalamolödu. Dafidi nelebo edodale beselagalasegi, nilia amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neolea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä nie ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefali nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nuduladigi, gamane elöle elöle nuduladigisa namolömelë. Amase, sidë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. ⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie äigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaia dilima bimolö habobamolömelë. ¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei

* **24:2:** 24.2 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoie säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

amo dīgila awālahilā, ilia hilimu bimolō habobala, odoama gaula imolōmelē. ¹¹ Amase, wāfali bea sālo yafiege maalahilā, udia dolō yafie dahila nimolōmelē. ¹² Mala nafade edese amea, udia dolō yafiea boba hamolo amo gōgila badilimolōmelē. ¹³ Amamolō gaso, afādēa aso madelahilā, wagamāiala gelola aligiseda, e damula moholōmelē. ¹⁴ Fifi asi sefolalebe amoli sulubade-laea nabaha maademāia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi amo sege fōi sulubadelagi sāla daidosa maademolōmelē. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolōmelēla sāi.

*Nelebo yōi ayāgōloi bimolō amoie sāi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Amamolō gabugi, dilia bea sālo Danialoea nelebo yōi ayāgōloi amoie sāla negei amo Godeie mosōa diē beaseda, (ado egowe nidese ameadā hedabola helēsēmalo) ¹⁶ Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibeā ami fisāla baluluia afufumalo. ¹⁷ Amo gala, afādē mosō figīdaia sebe amea digalahilā, mumusogi iē nelegei nea digamabio. ¹⁸ Amase, afādē sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo negei amo mosōa nea obēgēmabio. ¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo hagu sefolalebe amolige, malō dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu. ²⁰ Fisāla moholō amoda i bāu gisalea gōgī mulo amo gala galēge, amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galēge muloea, dilia Godema adosa namialo. ²¹ Mida, segeyo amo gala yōi edefade elō elōla yafie maala negei diē bimolōmelē. Sege fōi dibe sulubadela mi gāwila hamoia amila yōi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elō made bimolōmelē. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolō sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolō hī memelei amoli helēsēlahilā, obobagilasimolōmelē.

²³ Segeyo amo gala, afādēa dilima sāhalea, Bimo. Afādē Memelei amo misi neala sāsege, gagowei misi neamelēla sāsege, dofā gabula helēsēmabio. ²⁴ Amoie mida, wāfali Afādē Memelei gadoi odoage, wāfali bea sālo odoage moholōmelē. Amala maalahilā, ilia udia dolō Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolōie, dolōea dofā hamomolōi made gadoige, hīdo elōige hamosa namolōmelē. ²⁵ Nabuō. Amo made hamola neebe amo gaalu, na dilima sāla iahagomelē.

²⁶ Amaimo, afādēa dilima sāhalea, Nabuō. Sege udia dolō aligilo made dibeā ami neala sāseda, ami mosabio. Amase, afādēa sāhaleada, Mosō hogoli afādēgi nogila digai saleala sāseda, dofā gabula helēsēmabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolōie Malō amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola wāla ulufadigimolōmelē. ²⁸ Baagoi domalo dibeā ami haea sāsalī gadoi gegedomolōmelēla sāi.

*Hobeala Dolōie Malō ulufadigimolō amo
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)*

²⁹ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Segeyo amogi yōi yafie elō elōla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neela, amase, gasumilī mudaiala besela didigafulahilā, muugi nelebo geloi hīdo elōi amoge neala fogolasimolōmelē. ³⁰ Amala hamosegi, Dolōie Malō amoie nofe elōi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigao-molōmelē. Iliā beahalea, Dolōie Malō amo geloi amole, yo digalo hīdo elōifali amolebalā, mu baidilidaia maala neē bimolōmelē. ³¹ Amase, fuloea gelola fuse amo gaalu, ea iē selesaia fii amolima mosalolahilā, udia dolō hī memelei

sege fői sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sãmolömelëla säi.

*Yesuea äfãeoie ado säi amo
(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)*

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfãeoie mala amogi helësëmalo. Äfãeo fësëgësisila, bäu gãhe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. ³³ Amo gadola wãla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësëmalo. ³⁴ Na dilima dofã sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wãla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofã made hogosa helemolömelëla säi.

*Dolö afãdëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi amo
(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)*

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afãdëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Nadoea hïdomu dawadigi neamelë. ³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noaie segeyogi hamoi amo gadola wãla hamomolömelë. ³⁸ Ödã bëi made maala nebegi, ilia molö ödãge nadigi, udia neadigi, dolö fila awãladigisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo beselagalaimelë. ³⁹ Iliã dawa made nebegi, ödã bëi maala ödãea sulubadela mai. Dolöie Malö ulufadigisolo amo galage, amo gadola wãla hamomolömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudã sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgila moholömelë. ⁴¹ Udia äudã wahalo dailaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgila moholömelë.

⁴² Amaï gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameadã, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoeã fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamãia fu made ialabiomelë. ⁴⁴ Amaï amea, diliage daiala namialo. Mida, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholömelëla säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo hedabüege nafadeiege
(Ulugu 12.41-48)*

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügãige neebe amea, ie dafidiloeã hile mosöã hamoi hamolasilo odoã sigi namiãia, ilile molö segeyo hï daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu. ⁴⁶ Ie dafidiloeã maala beahalea, hamoi hamolasilo amea hamoi amo gadola wãla hamosã neë beasedã, hamoi hamolasilo amo obeãgilömelë. ⁴⁷ Na dilima dofã sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. ⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadeã asigiamu helësësalea, nïe dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilã, ⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödã nulö dolöbalã molö ödãle naha aligilömelë. ⁵⁰ Amaï gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë. ⁵¹ Maalahilã, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelobalã namialamolömelë. Amida, ili dïsaleã bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabūlasīe sāi

¹ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabūlasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöie afiai.

² Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amobalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifali, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöie afiamalola uuai. ⁷ Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gaui.

⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nili gögödëla imo. Nilile elamu usidelä hamosebela säi. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nililada dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo beselagalai. Amasebegi, daiai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nili idi gai dogasimola säi. ¹² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameadä, idihë namialola Yesuea säi.

Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaie säi amo (Ulugu 19.11-27)

¹⁴ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ië hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ië nelegei sigi namiäiaie, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfali i. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameadä, fodolofali awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameadä awäla, ië dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea muni i amoie, ilibalä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, ië dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi. ²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä i. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, ië dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi.

Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo. ²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë. ²⁶ Amala säsebegi, ie dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësëile. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nie muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola nealabio. ²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali imalo. ²⁹ Amoëda, sulubadelaëa nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda hailsa nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeä ami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö amo

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahlä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hido elöidaia samolömelë. ³² Fifi asi sefolabebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegeadolasisegi, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Giniä ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nie Nadoëa neala obeägilasi dilie, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebeä ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daiai dilo. ³⁵ Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. ³⁷ Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, di sidëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö iasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä iasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäsio. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo iasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabulömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Giniä amea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nie nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.

⁴¹ Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila afiala, nulo usilo made dibeä ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoiege, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai. ⁴² Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. ⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämolömelë. ⁴⁴ Amala säsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Geloie,

di sîdêa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelê. ⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obêgêsalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädê holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelê. ⁴⁶ Amai gabugi, ilida sê nahamu namolöia ami moholömelê. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibeami moholömelêla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo (Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ie bêgêla aulo amolima sähalea, ² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo beselagalamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fûgäigi baala negemäia, odoäie nabogi gausimolömelêla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie ëida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi. ⁴ Iliä Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumulödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Iliä sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla säloea säi.

Udia afädêa Yesuie busagia weli söga negei amo (Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädêa weli hedabi gafisigäi hido elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei. ⁸ Amala hamoi amo, ie bêgêla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebegoda edoëdu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali ialabiola säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoie yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelê. ¹¹ Busadäoia dilibalä namolöi namolömelê. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelê. ¹² Udia amea nie domalogi weli negei amoda, ne baumulö amoie daiäi. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helêsêlahilä, ea hamoi amoge säla imolömelêla säi.

Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädê negela üi (Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)

¹⁴ Giwilasi amoligi afädê, ie ëida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebeeami awälahilä, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläie, diliada negali edo imolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa nidelahilä, egali i.* ¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelo.

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helêsêla obêgêlo segeyola säi. * **26:15:** 26.15 Muni giwi siliba nabülasi ohodoa go, waliada aboläiadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

*Yesu e ïe bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo amo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone 13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïe segeyo bu agesolo amo gala, bëgëla aulo amoli maalahlilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoïe, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi.

¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamuği awälahlilä dolö amoma gomalä sämalä. Säla Oleleloea sähalea, Nie fuda hä, ga made gabugi, nie bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö amo na dibalä nuduläla säila sämalola säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoïe molö molöïe daiai.

²⁰ Deadifali, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo. ²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelëla säi. ²² Amala säsebegi, ille asigia edefade yöia idogolahilä, hido hidolaea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloie, nale, ma nalela säla didigai. ²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameadä ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelë. ²⁴ Ìe säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoäie naabogi gausise dolö amoda, asigi gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoäie naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihï säse gomelëla säi.

*Dafidilo Geloïe molö mai amo
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, 1 Golidi 11.23-25)*

²⁶ Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegëi. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali ïahalea, Goda nie domalomelëla säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, iligali ïahalea, Dili sulubadelaëa go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nie healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawe. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo guila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Nadoëa Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahlilä, Olibebia afiai.

*Fidaëa Yesu dawa madela sämolömelëla säi amo
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaëa, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,

Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufu-molömelëla

säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaëa ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaëa asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi. ³⁵ Amasebegi, Fidaëa ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameadä na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ìe bëgëla aulo amoli sulubadelaëage amalamu säla didigai.

*Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoï amo
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)*

³⁶ Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani beselagalalahilä, ea bögëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälahilä, Fidage, Sebediie malö äudä amolege, ea ili sigi awälahilä nea, ie iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. ³⁸ Amala nea, ea ilima sähalea, Nie iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihiligila idihë namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nie Nado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulisebele. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi. ⁴² Amala sälahilä, e bu agedu obögëla, Godema adosalea, Nie Nado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, e bu obögëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö dögëla awälahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi. ⁴⁵ Amala sälahilä, ie bögëla aulo amoli sebea ami bu obögëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaië naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

*Yesu odoaië naabogi gausi amo
(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)*

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baiialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalahlilä, e hä, Yesu nebea fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo, di go gabiola sälahilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo busa amoië hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihi negeia ami negela obögëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gausada, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nie Nadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabalulö ulüla helësësebele. ⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolö dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baiialage gagaulahlilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada gobela ilo mosoa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gau amoda. ⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola

gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi amo

(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55,63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)

⁵⁷ Yesu gaui amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebee ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo.

⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibälä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaeeage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfalä, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfalä, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafali, dolö äudä maalahlilä ⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go hailadigilahlilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla säi. ⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahlilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoie ëigi, dia nilima fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölëla nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësale, Dihä säse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Geloi Edefade amoie naabo dafädimadi filahlilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebegi. Odoama ea hamoi amoie nali made nabeldelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi. ⁶⁷ Amala sälahilä, ilia Yesu e migalia gofedela gagalala, e nufudala ialalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihä bea säla sämola säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi amo

(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18, 18.25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahlilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaie sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi. ⁷¹ Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalia diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi. ⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahlilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihidi ulufadigisebegomelëla säi. ⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalä säseada, dofä ne Godea së imäiala sälahilä, migalia diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gai. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, edefademalä diisa nelo.

27

*Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebee sigi asi amo
(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)*

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubade-laeage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. ² Ilia Yesu nafodola sigi awälahlilä, Gabena Bailadiie naabogi gausi.*

*Yudasa e baagoi
(Abosolo 1.18-19)*

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula, gobela ilo busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebee obëgëlahilä ⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihilemelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, himu maagö bëola baagoi. ⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweada dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibebe ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi. ⁷ Ilia ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii. ⁸ Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.* ⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gau. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goie bidida gomalä säla negei. ¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagea sosobene hamolo dolö amoie sege nimolöie, ilia bidi amo ila säla dëdëla negei dialea.

*Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi
(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)*

¹¹ Yesu Gabenaie siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihï säse gomelëla säi. ¹² Gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made säla obëgëi. ¹³ Amasebegi, Bailadia emä nabahalea, Ilia dima asiala hamoila säsebege, dia made nabahalela nabi. ¹⁴ Hä, Yesuea ado afädëge made säla obëgësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

*Yesu baagomäia nufuöla säi
(Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38—19.16)*

¹⁵ Segeyo Ede amoie molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo. ¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ei Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ie mala dawadigi. ¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë

* **27:2:** 27.2 Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebee Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo. * **27:8:** 27.8 Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nili nebeweie made säi. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoie säi.

dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. ¹⁸ Amala nabi amoie mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësésalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udiaea ado afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nie asigi edefade yöia idogoiemelëla säi. ²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi. ²¹ Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgésalea, Balabasamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadalea säla obëgésalea, I fügäigi baala negemäiala säi. ²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafali uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala säha nelo. ²⁴ Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goie heale digasada, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadalea säla obëgésalea, ie healeda nilimage, nilile malömage diamäiala säi.* ²⁶ Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämaloi. Fëgälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

*Ami dolö amolia Yesu gadiaboi amo
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)*

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoie ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.* ²⁸ Ami nebegi, ilia ie fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi. ²⁹ Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala amalela nasigüla, ginüie busa gadoi hamola ie busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ie naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo Ginie, di go gabiola säha nelo.* ³⁰ Amalahilä, ilia e gofedela gagalaladigi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo. ³¹ Ili ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hile fagulofali amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöie sigi asi.

*Yesu e i fügäigi baala negei amo
(Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)*

³² Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ie ëida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesuie i fügäi amo gaumalala eegei. ³³ Afialahilä, sege ëi Gologoda beselagalai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo. ³⁴ Beselagalalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia iasebegi, ea nabibilage, molö made helësëi. ³⁵ Amalebe, ilia e

* **27:25:** 27.25 Ie healeda nilimage, nilile malömage diamäiala säi amoda gomälä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoie sëda, hili molöla sähalea säi. * **27:27:** 27.27 Beledoliama mosöda Gabenae mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. * **27:29:** 27.29 Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

hã, i fũgãigi baala negelahilã, ie fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ie fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahilã, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo. ³⁷ Iliã i fũgãigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea sãi amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. ³⁸ Amala hamolahilã, ebalã fa nelo dolö äudã, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fũgãigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagiladigila gagadiabola ⁴⁰ sãhalea, Diada Godeie mosö hailadigilahilã, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihimu damula mosö. Dida dofã Godeie malö galëda, i fũgãia adogoila digamola sãla baagiladigisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gãwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wãla gadiabola sãhalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amaï gaso, hi e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilaleie beaha aligilo gini nea. I fũgãia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädë negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemãia. Mida, ea sãhaleada, Neda Godeie Malöla sãlo ameala sãha dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalã i fũgãigi baala negei amoleage, amo gadola wãla ema nemoi.

Yesu baagoi amo

(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

⁴⁵ Eso mogogila awãla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafalï wela sãia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila sãi. Amoie mida gomalã, Nïe Gode, nïe Gode, dia ne edogi fisigisala sãi. ⁴⁷ Amo nabalahlilã, odoa ami nefolalo amolia sãhalea, Goada Elaia wesebegola sãi. ⁴⁸ Hã, fodolofalï amoligi afädë baluluia awãla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödã gamogai dibeã ami gelahlilã, i bidigi yaala, egali muãia ï. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sãhalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila sãi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sãlahilã, ie namolö amo fisigisala, hame doala asi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeie mosö gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilã, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gãudãladigi. ⁵² Amase, bauli amolige dogã negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasissebegi, nowelasisi amoli bauli amo dïgila awãla, Godea hile nafolai sege gaamu Yalusaleme dibeã ami nogila digasebegi, udia dolö yafieã ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hãdali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalã Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalã fudugila bedãlahilã sãhalea, Wae. Goweda dofã Godeie malö gabula sãi.

⁵⁵ Udiafali yafieã Yesu ugila negemolöie, Galilila e bëgëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sida wewela nefolalo. ⁵⁶ Magadala udia Melige, Yemesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äudã amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesuie domalo bauli amo

(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁵⁷ Deadifalï, Alimadia nelegei negelo dolö afädë misi. Dolö amoie ëida Yosebe. Ege Yesuie bëgëla aulo nelo. ⁵⁸ E Bailadi neebeã maalahilã, Yesuie domalo amo ema ïmãiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala ïmalai. ⁵⁹ Amasebegi, Yosebeã Yesuie domalo amo nealahilã, fagulo nigime baai made, hedabifalï amea usulala ⁶⁰ gaula awãlahilã, hile igi äbã gãhe duwi

dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. ⁶¹Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu bauri gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia bauri amo idihë nelo amo

⁶²Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gege dolahilä ⁶³sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelëla säi amo nilia helësëla obëgëimelë. ⁶⁴Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea bauri amoie idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bëgëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauri amila nowelasimelëla säloea. Ili amala hamola, dahila neala säseada, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. ⁶⁵Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali iahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauri ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, bauri hedabola gamalola säi. ⁶⁶Amala säsebegi, ili awäla bauri amo hedabola galahilä, odoaea idi galo igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi amo

(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)

¹Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälosebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea bauri amo bea asi.*

²Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloiie selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo. ³Selesaia fii amoie odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falelafali fisi. ⁴Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵Amaimo, selesaia fii udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷Ali hä, aabela awäla, ie bëgëla aulo amolima gomalä sämalö. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalö. Na hä, alima säi agui amomelëla säi. ⁸Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofali bauri amila awäla, ie bëgëla aulo amolima sämolöie baluluia asi. ⁹Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie ëi gauia adai. ¹⁰Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nïe nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäseada, ilia ne ami bimolömelëla sämolö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi amo

¹¹Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odo awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iaha maadei. ¹²Amala säsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gäwi dolöbalä gege dolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ili muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea ¹³sähalea, Dilia gomalä sämalö. Ie bëgëla aulo amolia gasigi

* **28:1:** 28.1 Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädaülü sälo.

maalahlilä, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelëla sämalö. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. ¹⁵ Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bögëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

*Yesuea ie bögëla auloma hamoi ilia hamomäiaie säi amo
(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)*

¹⁶ Bögëla aulo gidälasä amoli Galili afialahlilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahlilä, ilia e beala, ie ëi gauia adai. Amai gaso, odoeada asigi äudä negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebee maala nea, ilima sähalea, Hebenüiege, nagadaiaweiege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahlilä, fifii asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bögëla aulo aligimäiaie sämolö mosalo. Amalahilä, dilia Nadoie ëigige, Malöie ëigige, Gesami Hedabiie ëigige, ili ödägi gelasila, ²⁰ na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bögëla hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.

Hä amo.

Ado Mala Hedabi Magaea Dëdëi

Ödägi gelo Yonea ado säla iaha nelo

(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

¹ Godeie malö Yesu Gelesoie Ado Mala Hedabi dafidi mi gäwi amo gowe. ² Godeie ado säla ilo Aisaeaea dafidi bea säla ie bebegi ado gowe dëdëla negei amo dialea.

Nie ado säla imolö, gaula awäse amomada die idi fodolasimäia ema dafidimola sämolömelë. *Malagai*

3.1

³ Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogimalo. Ie idi amoda mogola fodolasimalola säha neamelëla

säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Amala dëdëla negei dibe amo gadola sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone misi. Ea maala nea sähalea, Nafade hamoi amo Godea hëmäia dili iso asigi besumalo. Amalahilä iso asigi besui amoda ödägi gemolö dialeala säla iaha nelo. ⁵ Udia dolö yafie Yudia sege gaamu holöfali holöfali dibe aamilage Yalusalemelage sulubadela nelo amoli e neebee ami maala gedoi. Maalahilä ilia nafade hamoi amo sisiaha maadesebegi, Yonea ili Yodona ödägi gei. ⁶ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahilä sugua gafodo gadoi malibu negela nelo. Eada galiawage äwiie ödäge naha nelo. ⁷ Ea ado mala sähalea, Ne dafidi misi neawe. Hobe ne baagia afädë moholömelë. Ne holöfali neebewe gadoi made eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Na ie emo usililo efë gumusula dialea fisigämolö dofea made neawe. ⁸ Na dili ödäea gesa neawe, ea Godeie Gesamia dili gesa namolömelëla säla iaha nelo.

Yonea Yesu ödägi gelasi

(Madiu 3.13-17, Ulugu 3.21-22)

⁹ Segeyo afädë amo galamu Yesu e Galili segeie gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gei. ¹⁰ Yesu ödägi gela ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu dustuia gase amo meli. Amala dusuia gasebegi, Gesami haea maliabu gadoi digalahilä ema fisebe amo meli. ¹¹ Beaha nebegi, selesaia mosöalahilä ado säia idogosalea sähalea, Nie malöfalie, na di boba hamolahilä dima obeägi edefademalä neawela säi.

Mugabea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi

(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

¹² Ado säha maadesebegi, Godeie Gesamia Yesu sege nafade udia dolö aligisia made ami mosaloi. ¹³ Amala sigi awäla ifosisebegi, e ami segeyo nabülası biyidia nelo. Yesu neebee ami mugabe Saidania ea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu sugua ilaba elö elöi neebee ami nebegi, selesaia fiia e ugila negemolö misi.

Yesuea Galili nea hamoi dafidi mi gäwila hamosa nelo

(Madiu 4.12-17, Ulugu 4.14-15)

¹⁴ Yone nafodola negei nebegi, Yesu e Galili awälahilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla iaha nelo. ¹⁵ Yesuea sähalea,

Segeyo daiala negei dilo amo walio gogi gausiala digasebego. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namolö amo ga madefalä dialeamelë. Dili asigi besula Ado Mala Hedabi gomu gaula mogomalola säla i.

*Yesuea dolö biyidia seme digiisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22, Ulugu 5.1-11)*

¹⁶ Yesu e Galili oeabo agesu amogi awäha nea beahamelebe seme digi-ilo dolö äudä Saimonoge ie edoo Ädulule seme selëgë digiisa neebe meli. ¹⁷ Bealahilä Yesuea elema sähalea, Ne awäsewe gadola bëgëla misië. Alia udia dolö nimäia. Na alima neala oleledeläla säi. ¹⁸ Amala säsebegi, elea fodolofali selëgë negesilahilä e bëgëla asi. ¹⁹ Yesu e holöbö sedade awälahlilä beahamelebe Sebediie malö Yemesege ie edoo Yone dudaia nea selëgë hamogisa neebe meli. ²⁰ Bealahilä fodolofali ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolö hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bëgëla asi.

*Dolö afädë mugabe fedai nelo
(Ulugu 4.31-37)*

²¹ Ili Gabaniama beselagalahlilä salea. Segeyo Sabada gafegi* Yesu e gedolo mosöa awälahlilä ea mala säla olelesa nelo. ²² Mala dawadigi amolia säla olelelo amo gadola made, Yesuea geloi gaulahlilä, geloi hido elöi olelesebegi, udia dolö sefolalo amolia nabalahlilä ili asigigi fudugisa sefolalo. ²³ Segeyo amo gala amala olelesa nebegi, dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo amea üalalahlilä sähalea, ²⁴ Nasalese dolö Yesuo, nili neebea wida dia abilia hamodelä misi. Nili nufudadigidelä misile. Dida na dawa. Dida dolö mogoi hedabifali Gode hi e neebeala misimelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemola sähalea, Adomabu. Dolö go digilahlilä hä mosöla säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasilahlilä üalalahlilä doadigila asi. ²⁷ Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela sefolalo amolia fudugilahlilä hilidomu sädäwala säla didigala sähalea, Walio hamoi amo edodu. Mala gähe amo gabu. Walio dolö goea ado säi amoda geloi hido elöi gelola säimelë. Ea mugabema säседа, mugabea nabala hamolo gabula säi. ²⁸ Yesuea hamoi amo udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala didigai.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Madiu 8.14-17, Ulugu 4.38-41)*

²⁹ Ili gedolo mosöa amila doadigila fedala Yemese Yonelebalä awäla Saimono Ädululele mosöa beselagalai. ³⁰ Saimonoie esöa hëgi olo oloi dibegi ilia Yesu maasebegi, ema fodolofali säla i. ³¹ Säla iasebegi, Yesu e udia oloi dibea ami awälahlilä ea naabogi neawela nowela ifosi. Amala hamosebegi, hëgi dafidi dilo amo hogosa helela wahilahlilä udia amea ili molö müäia neala i. ³² Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo neala gaula, mugabe fedai nefolalo amoge sigi gaulala Yesu neebea gegedoi. ³³ Udia dolö ami nefolalo amoli sulubadela maala mosöa nogila digalo idi galo mia ami gegedola nefolalo. ³⁴ Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi dilo amo wahiladigi, mugabe fedai yafie nefolalo amo

* **1:21:** 1.21 Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege fïi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahlilä, segeyo gifalädalügi hi e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiia. Segeyo Sabadada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

nesiladigiladigisa nelo. Amala hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigi nefolalo. Amalebeda Yesuea mugabe amolima sähalea, Dilia sāmabula sāi.

*Yesu e Galitimadi ado mala säsäla asi
(Uluḡu 4.42-44)*

³⁵ Segeyo sagala digaia made Yesu e yosefalī doadigila awälahilä udia dolö aligilo made dibeä ami Godema adosa sulo. ³⁶ Saimono ebalä nefolalo amolia Yesu e hohogola hobeala bēḡēi. ³⁷ Beagolelahilä ema sähalea, Neebe amoli sulubadelaea di hogosa neamelēla säla i. ³⁸ Amala säla iäsebegi, Yesuea säla obēḡēsalea, Sege gaamu ga made dibeä ami ado mala oleledelä afiadi. Neda hamoi amo hamomolö misimelēla sāi. ³⁹ Amala sälahilä Galili sege sulubadelamadi nawesa nea gedolo mosö neebēadi ami awälahilä Yesuea ado mala säla oleleladigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesiladigisa nelo.

*Yesuea dolö afädē wahilasi
(Madiu 8.1-4, Uluḡu 5.12-16)*

⁴⁰ Amala hamosa nebegi, dolö ḡudubu hamoi afädē Yesu neebēa ami maalahlilä emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäiala helēsēseä, hä dia ne wahilasimolöi nebegola sāi. ⁴¹ Amala säsebegi, Yesuie isogi edefademalä bobasēmolöea nobalahilä, ie naabo mogodigila gala, dolö amo diigisalea sähalea, Na amala helēsēsa, wahimola sāi. ⁴² Amala hamosebegi, ḡudubu hamoi amo fodolofali hogosa helelahilä wahii. ⁴³ Yesuea dolö amo fodolofali mosalola sälahilä amoma ḡelöfalali sähalea, ⁴⁴ Dofä asiala elöma säloeo. Di wahii go odoama säla imabio. Gobela ilo dolö neebēa ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahii go ilima olemolöie, Mosesea säla negei dibeä amo ḡadola nelebo afädē odala imalola säla i. ⁴⁵ Amala säla i amo nabalahlilä gaso, dolö amea awäha nea hamoi amo säla iia awäha nelo. Amala säsebegida Yesu e gaamu dibeadi amogi ilile siḡi moholöi made beala udia dolö maadeido gasi gala nelo. Amala nebegi, udia dolö yafie sege dibeä sulubadelagila Yesu e neebēa ami mafusa nelo.

2

*Yesuea dolö afädē fii si wahilasi
(Madiu 9.1-8, Uluḡu 5.17-26)*

¹ Segeyo odoa ami nelolahilä Yesu e Gabaniama obēḡēi. Obēḡēla misi nebegi udia dolö nefolalo amolia Yesu mosöä obēḡēla misi neala sāi amo sulubadelaea nabaha maadei. ² Nabaha maadelahlilä udia dolö yafie Yesu neebēa ami sulubadela gegedosalea mosö isogige idilibage negegila fisila odoa namolö fufu made dibēgi Yesuea ado mala säla iaha nelo. ³ Amala säla iaha nebegi, ilia dolö afädē fii si sulo amo Yesu neebēa ami dolö biyidiaeä iwasala gaula misi. ⁴ Udia dolö yafie fila negegi sebegi, ilia dolö amo Yesu neebēa ami gaula moholöi made beala mosö fiḡidabodo fedalahilä Yesu neebēa amo gaalula mosö fiḡi dusuia galahlilä dolö iwasala gaula misi amo fēola iia idogoi. ⁵ Iliä asigi afädē negei nea hamosebeä amo bealahilä Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, dia nafade hamoi amoli hēsa maadeimelēla sāi. ⁶ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helēsēsalea, ⁷ Dolö goweä ado säsebeḡo mi edoie sähadu. Eada Gode ḡagadesa neamelē. Godeä hiḡofaliämu udia dolöea nafade hamoi amo hēmölöi neala helēsēsa sefolalo. ⁸ Iliä amala helēsēsa dibeä amo asigia fodolofali bealahilä, Yesuea ilima sähalea, Dilia go helēsēsa dibēḡoda edoie. ⁹ Na dolö fii si

gowema sãmolö ado aabeida abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sãmolö amo aabei gabule ma, di nowelahilã die fëo gaula nawesa namiëla sãmolö amo aabei gabule. ¹⁰ Amaimo, Dolöie Malö amea nagadaia wi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëladigimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësemãia olesagomelëla sãla ìalahilã dolö fii si amoma sãhalea, ¹¹ Dima sãhago. Nowemo. Die fëo neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. ¹² Amala säsebegi, dolö amo fodolofali ie fëo amo gaula udia dolö sidaia nowela segea awäsebe amo meli. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaea asigigi fudugilahilã Godeie ëi gauia adala sãhalea, Gowe hamosebe gowe gadoi nilia melëlo madela sulubadelaea sãla didigai.

*Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13, Ulugu 5.27-32)*

¹³ Yesu e Galili oeabo edefade dibe nali amogi bu elö asi. Awãla nebegi, udia dolö sulubadela Yesu neebea ami gegedosebegi, ea ado mala olelesa nelo. ¹⁴ Amala olelelahilã, awãha nebegi, dolö afädë, Alibiasaie malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa ami sebegi bealahilã, Yesuea sãhalea, Ne awäsebewe gadola bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Ilibai e Yesu bëgëla asi.

¹⁵ Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sebegi, dolö yafie dagisi muni nelo amolige mala nafade hamolo amolige Yesula ie bëgëla aulo amolibalã gedola molö naha sefolalo. Dolö yafie amo gadola nawei amoliada Yesu awäse amo gadola bëgëla awãhamu nelo. ¹⁶ Dolö odoa mala dawadigige Felesi dolöge amolia beahamelebe Yesu e dagisi muni neloge mala nafade hamologe amolibalã molö naha sebe meli. Bealahilã Yesuie bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe dagisi muni neloge ili ebalã gedola molö naha sebegoda edoïela nabi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahilã Yesuea ilima sãla obëgësalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögodã neebea aulo mademelë. Oloi sefolalebe amolimu alögodã neebea aulo. Ne misi amoda udia dolö hedabi neebe amo wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo neebe amo wemolö misimelëla sãla i.

*Molö naala made aligiloie mala negei
(Madiu 9.14-17, Ulugu 5.33-39)*

¹⁸ Segeyo afädëgi ödägi gelo Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolö amoliage molö made naala aiyala nelo. Ili Yesu neebea maalahilã ema sãhalea, Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolöie bëgëla aulo amoliage molö made naala nefolaleamelë. Die bëgëla aulo golia molö aiyalo segeyo gogi molö naha nebege mi edoïela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sãla obëgësalea, Dolö afädëa udia neahalea, e damelë molö molö gedoi amolima dili molö madela sãmolöi gabule. Amala sãmolöi mademelë. Dolöea udia neaseda, e dilibalã gedola salea molö molö dialea. ²⁰ Amaimo, hobeala dolö amo odoaea e sigi gaula asibua dilida molö made naala namolömelëla säi.

²¹ Amala sälahilã Yesuea ado elö sãhalea, Afädëa fagulo gofogi fagulo gãhea damula baala nedëmelo mademelë. Amala hamoseda, fagulo gãhe ameadã gofo amo nulimolömelë. Amalahilã dafidi nuli amo gadola made bu edela nulimolömelë. ²² Amo gadolamu afädëa wani ödã gãhe dibe amo ödã i sugua gafodoea siiba hamoi sibaï amogida oselo mademelë. Afädëa wani ödã gãhe amo sibaigi osaseda, i amoge wani ödäge dusula digala nafademolömelë. Amala hamolea wani ödã gãhe dibe amo ödã i sugua gafodoea hamoi gãhegi oselomelëla säi.

*Segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo made negei
(Madiu 12.1-8, Ulugu 6.1-5)*

²³ Segeyo Sabada gafegi Yesu, ie bēgēla aulobalā helebe gulāia gadoi ēi widi sagaido afiaha dilo. Afiaha dialea ie bēgēla aulo amolia widi amoie gāgā fafalia awāha nelo. ²⁴ Amala hamosa nebegi, Felesi dolō nefolalo amolia bealahilā Yesuma sähalea, Nilile mala sāla negei dibe ameadā segeyo Sabada gafegi made hamolo negei amo die bēgēla aulo golia damula hamosa nebegeo bimola sāi. ²⁵ Amala sāsebegi, Yesuea ilima sāla obēgēla sähalea, Debidige dolō odoā ebalā nefolalo amola ili molō madela sidēa baagosebegi, Debidia hamoi dēdēla negei dibe amo dilia made meli neale. ²⁶ Dolō ēi Abiada eda gobela ilo Busa Edefade nelo amo nebegi, Debidia Godeie mosōa nogila digalahilā beledi Godegali odala i dibe amo molō nii. Beledi amo odoaeada nulō made. Gobela ilo amoliamu nulō negei amo ea nahilā odoā ebalā nelo amoli muāia neala gaula awāla imelēla sāi. ²⁷ Amalahilā ea ilima sähalea, Godeada udia dolō ugila negemāia segeyo Sabada gafe hamolasi. Udia dolōea segeyo Sabada gafe ugila negemāia hamoi mademelē. ²⁸ Amala negei ameadā Dolōie Malō amo hī eda segeyo Sabada gafeie Dafidilo neala sāla i.

3

*Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolō afādē naabo nafadei wahilasi
(Madiu 12.9-14, Ulugu 6.6-11)*

¹ Yesu e gedolo mosōa bu elō nogila digai. Mosōa ami dolō afādē naabo elō amo balāgādōla nafadei sulo. ² Udia dolō odoā sefolalo amolia Yesuma dia nafadela hamoila sāmōlahilā, segeyo Sabada gafegi Yesuea dolō amo wahisebelela bimolōie ili ga madela beaha sefolalo. ³ Yesuea dolō naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolō misiēla sāi. ⁴ Amala sālāhilā ea ilima nabahalea, Segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolō amo dofeale ma, nafade hamomolō amo dofeale. Udia dolō namiāia damula moholō amo dofeale ma, baagomāia nufulō amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia sāla obēgēla made sefolalo. ⁵ Yesuea udia dolō sefolalo amolima sidawewela beahamelebe ilile iso asigi geloi dibe amo bealahilā habobala yōi. Yōla dolō naabo nafadei amoma sähalea, Die naabo mogodigimola sāi. Amala sāsebegi, dolō amea ie naabo balāgādōi amo mogodigia gasebegi, naabo hedabola wahimolōie wahiladigi. ⁶ Amala hamosebe amo bealahilā Felesi dolō sefolalo amoli segea doadigila awālahilā, Heledoie sosogo sefolalo amolibalā Yesu baagomāia abilia hamomolōdula sāla didiāha sefolalo.

Udia dolō yafie oeabo agesua gegedoi

⁷⁻⁸ Yesu ie bēgēla aulo amolila sege ili neloa amo fisila oeabo edefademalā dibeā ami asi. Ili asi amo gadola Galili udia dolō yafiea ili bēgēla asi. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege Idumialage, ödā Yodona dēgēla alāmadilage, gaamu Daiamadilage Saidonomadilage sege amoligila udia dolō sāmōlō asusugai yafie Yesuea hamoi amo nabalāhilā bēbēgēla awāla e neebee ami gegedoi. ⁹ Yesuea ie bēgēla aulo amolima sähalea, Udia dolō yafie gegedoi amea ne dedelelahilā ne fēdōsebemelē. Ne dudaia fedadelā dilia du afādē gaula maala ne neebee gaalu, ga made negesimola sāi. ¹⁰ Ea udia dolō yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolō oloi sefolalo amoliage ili wahilasimāialāhilā e diigidelālahilā amala dedelei. ¹¹ Amala mafulahilā mugabe amolia e bealahilā ie emo mia gumusula difolalea ūaladigila sähalea,

Dida Godeie malö nebegola säi. ¹² Amala säsebegi, ea mugabe amolima ado gelola sähalea, Neda Godeie malö neala odoama säla imabiola säi.

*Yesuea abosolo giwilasi memelei
(Madiu 10.1-4, Ulugu 6.12-16)*

¹³ Yesu e segebidaia fedalahilä dolö odoa hï helësei amomu misiëla wesebegi, ili e neebee ami misi. ¹⁴⁻¹⁵ Mofiassebegi, ea dolö giwilasi amoli ebalä namolö memelei. Amalahilä ea ilile ëi abosolo negei. Iliä Godeie ado mala säla imäiäge mugabe fedai amo nesiladigimolöie iligali geloi imolöiege memelei. ¹⁶ Giwilasi memelei amolile ëida gowe. Saimono, Yesuea ie ëi elö Fida negei amoge, ¹⁷ Sebediie malö Yemesege, ie edoo Yonege, Yesuea elele ëi elö Boaneyisi negei. Nilile ado sälada sege gudusebeie malöla säla negei amolege, ¹⁸ Äduluge, Filibige, Badolomiuge, Madiuge, Domasige, Alibiasaie malö Yemesege, Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge, ¹⁹ Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge. Giwilasi amoli Yesuea memelei. Amala memelea maadelahilä, Yesu e mosöa asi.

*Yesu e mugabebalä nea hamosa neebela säi
(Madiu 12.22-32, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Udia dolö yafie bu gedegosebegi, Yesuge ie bëgëla aulo amolige ili molö molö fu made beala nefolalo. ²¹ Yesu molö molö fu made beala neamelëla ilia säi amo nabalahlä e sosogo amolia Yesu sigi obëgëmolöie bea asi. Iliä sähalea, Yesu gagaosa neamelëla säla i. ²² Mala dawadigi Yalusalemela mofiai amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuie isogi fedai nea.* Mugabe amoli sulubadeläie dafidiloea geloi iäsebegi, ea mugabe nesiladigisa neamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea mofiamola sälahilä ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani himuda abilia nesiladigimolöi gabu. ²⁴ Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda made samolömelë. ²⁵ Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda made namolömelë. ²⁶ Mugabe Saidania himu ado neaseda, e sosogo neebe amoda moge mogelahilä made namolömelë. Amoda sulubadela dofä hogosa helesa maademolömelë. ²⁷ Afädëa dolö geloi neebe amoie mosöa ie nelegei dibe amo fa nimolö moholöi made bimolömelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge nafodola negesilahilä ie mosöa nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galea. ²⁸ Na dilima dofä gelola sähawe, Udia dolöea nafade sulubadela hamoi amoge, gagadelahlä ado nafade elö elöla säi amoge hëla fisimolöi bimolömelë. ²⁹ Afädëa Godeie Gesami gagadeseda, hëla fisimolö made. Ie nafade hamoi amoda walioge hobealage hibälä diamolöi diamolömelëla säla i. ³⁰ Iliä Yesuie isogi mugabe fedai neala säi amo nabalahlä Yesuea ado amo amala säi.

*Yesuie eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50, Ulugu 8.19-21)*

³¹ Segeyo amo gala Yesuie eme edoolali mafula ifo baagido segea nea. Odoa ilima sähalea, Yesu e nili neebeawi misialasebela sämola säi. ³² Amala säsebegi, udia dolö Yesubalä amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale. Dië dieme didoo dialifilali segea misi nea. Di misialala säsebela säla i. ³³ Amala säla iäsebegi, ea säla obëgësalea, Nïe neme nedoo nowëli gabula säi. ³⁴ Amalahilä ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ea ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sebe gowelimelëla säi. ³⁵ Udiaeage dolöeage

* 3:22: 10.25 Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

Godeie hame dibe amo gadola bēgēla hamolo neebe amolida nedoo nalifila nemela ilida amomelēla sāi.

4

Yesuea ado besula sähalea, Dolö afädēa sagaido hawa sadia gogola aliligi asila sāi

¹ Yesuea oeabo edefademalā dibe amo agesugi nea ado mala bu sāla olelesa nelō. Udia dolō yafie mafulahilā e neebee amo negegisebegi, e dudaia fila fedai. Du amo ödādaia dilo. Udia dolō yafie gedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ² Yesuea ilima ado besula mala yafie olelela sähalea, ³ Nabualo. Dolō afädēa helebe gulāia gadoi ēi widi gāgā sagaido sadia gogola aliligi asimelē. ⁴ Sadia gogola aliligi awāha nebegi, gāgā odoa idiafa daala negei amo haeeaa maala neala maimelē. ⁵ Gāgā odoa igidaia naga abelēi dibeaa ami daala negeimelē. Gāgā amo naga abelēi amogi fodolofali būui. ⁶ Fodolofali būui gaso, eso neela hēgīsalea difi moholō amo asusugala ödōlola bausoimelē. ⁷ Amase, gāgā odoa naga giisi āyo gāgāi damula sadia gai būusebea ami digai. Amoda āyo gāgāi giisi amobalā gegebola bāusalea widi gāgā amo yau hahalea gāgā made negeimelē. ⁸ Gāgā odoa naga hedabi dibeaa ami daala negei ameada hedabola būulahilā gāgā negeimelē. Odoaeada gāgā nabūlasi ohodoa negei. Odoaeada nabūlasi gafeia negei. Odoaeada nabūlasi emu nabūlasi negeimelēla sāi. ⁹ Amala sālāhilā Yesuea sāla wagahalea, Afädēa gēhea nabulōi galēda, nabulō dialeala sāla ī.

*Ado besula sāmōlō mi dibe beala sāi
(Madiu 13.10-17, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Yesuea ado sāsēbe amo nabi amoli odoala iē bēgēla aulo giwilasi amolibalā Yesu e hīdo neebee awālahilā ea ado besula sāi amoie mi ilia ema nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo helēsēmōlō amoda dafidi ulufadigila made musūgā negesi dilo amo dilia helēsēmāia sāla ī amomelē. Udia dolō segea neebe amoma ado besulamu sāla īaha neawe. ¹² Amoie mida gowe. Ilia siia beahamu namolōi nea gaso, dofā gowe gabula made beagolemōlōmelē. Ilia gēhea nabahamu nea gaso, asigia helēsēmōlō mademelē. Ilia beagolela helēsēsa galebeda ili asigi besusa maadesegi ilile nafade hamoi amo Godea hēla fisisa maadelabiola sāla ī.

Aisaea 6.9,10

*Ado besula sāi amoie bu awala sāi
(Madiu 13.18-23, Ulugu 8.11-15)*

¹³ Yesuea ilima sähalea, Ado besula sāi amo fādāla made helēsēi neale. Fādāla made helēsēi nea galēda, amai sulubadela ado besulamu sāsēbeweda abilia helēsēmōlō gabu. ¹⁴ Dolō amea molō gāgā sadia gogoi amo gadolāda ado mala sadia gogoladigisa nea. ¹⁵ Ado mala idiafa digai amo gadoida udia dolō odoaea ado mala nabasebegi, ilile isogi ado mala sagasi amo mugabe Saidania fodolofali maala neadigisa neamelē. ¹⁶ Amase, udia dolō odoa widi gāgā igi naga abelēidaia digai amo gadoi neebe ameada ado mala obeāgīla nabalāhilā neala gaulōmelē. ¹⁷ Amai gaso, ili difi made awāla sedade made aligilōmelē. Ilia ado mala neala gauī amoie yōi beasege, amase, odoaea ili neala sēlasisege, ilia fodolofali digila aulōmelē. ¹⁸ Udia dolō odoada giisi āyo gāgāi damula sadia gai fedaha dibeaa daala negei amo gadoi neebe amoliada ado mala nabalāhilā gaso, ¹⁹ nagadaia galu dibe

amogi gumusula helësëlahilä, muni edefade negemolöila, gesami edefade awäla helësëse amea ado mala nabi amo dedelela yau hahalea gägä negelo made neamelë. ²⁰ Amaimo, udia dolö odoa molö gägä naga hedabia daala negei amo gadoi neebe ameada ado mala nabala asigi afädë negelahilä ilia gägä nabülasi ohodoa negeladigi, nabülasi gafeia negeladigi, nabülasi emu nabülasi negeladigilo neamelëla säi.

*Gamalië ado
(Uluğu 8.16-18)*

²¹ Amalahilä Yesuea ilima nabahalea, Afädëa gamali yola sagai amo faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Gamali waseda, aulidaia negelo madele.

²² Nelebo sulubadela musügä negei dibe amo hobeala ulufadigisa maadela, nelebo sulubadela dabela negei dibe amo yo digai dibeami neala ulufadigisa maademolöie amaimelë. ²³ Afädëa gëhea nabalöi galëda, nabalöi dialeala säi.

²⁴ Ea säi amo säla uda negela made ilima sähalea, Mala nabasebegoda hedabolafalä helësëmalö. Dilia odoagali mogela iäseada, Godea amo gadola diligali mogela iähalea odoage baala imolömelë. ²⁵ Afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada Godea odoa baala imolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda haila nimolömelëla säi.

Ado besula sähalea gägä bäulo malala säi

²⁶ Yesuea ado säi amo uda negela made sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialela. Dolö afädëa hawa sagaia diigisilahilä ²⁷ gasigi diala yose nowela afu mafusa neë gaalu, gägä sagai amo duulu beselagalala gomalä bäusebela fädäla melëlo made. ²⁸ Nagaeamu neala bäulasilahilä gägä negelomelë. Dafidida bäudale bobagilomelë. Hobeala mumusu negelomelë. Hobeafalä gägä hodo negelomelë. ²⁹ Molö hodo amo nimolö segeyo beselagalai galëda, dolö amo hï helebea damula nelomelëla säla i.

*Ado besula masada gägäie säi
(Madiu 13.31-32,34, Uluğu 13.18-19)*

³⁰ Yesuea sähamu neamu sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea amo abodo gadoila sämolödu. Ado besula abodoma dofe sämolödu. ³¹ Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfalifalä. Amo ilia sagaia sagalomelë. ³² Iliä sagalahilä neëgida fedala edefademaläde aligilahilä dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo baagila awäla bäulo neamelë. Ië adomo edefade bafui amogi haea mafula bäu augi hawa ami mosö olelomelëla säi.

³³ Yesuea udia dolö amolima ado mala säla iähaleada ilia helësëla hamosege hamomäia ado besula yafie säla iäha nelo. ³⁴ Ea mala sähalea ado besulamu säla olelesa nelo. Ië bögëla aulo nelo amoli hilidomu neda ea ado besula säla iäha nelo amoie mi sulubadela säla iäha maadei.

*Yesuea fo ödälebalä ado
(Madiu 8.23-27, Uluğu 8.22-25)*

³⁵ Segeyo amo galamu deadi eso digase gaalu, Yesuea ië bögëla aulo amolima sähalea, Oeabo edefademalä go dögëla nali alogodigogi afiadila säi.

³⁶ Amala sälahilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä ili Yesu sulo du amodaia fila fedai. Eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo gadola asi.

³⁷ Awäha nebegi, fo edefade gelola guula maalahlilä oeabo bubolela aidagula

dudaia häila digai. Ödä häila digalahilä du nobagädäi. ³⁸ Amala hamomolö amo gaalu, Yesu e ödä du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala dibegi ilia e didigisalea ema sähalea, Säla Olelelo, di nowemo. Nili baagodelä hamosebe gowegi di holöfali fudugila made dialealela nabi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela nea foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala sälebe fo gelola misi amo bogelela fisila ödä aidagula fedai amoge aumalasi. ⁴⁰ Ea ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë negei made nealela nabi. ⁴¹ Amala usila aumase amo bealahilä ili edefademalä bedälahilä hilidomu sähalea, Folea ödäleada ie ado nabelo gabu. Dolöwe nowëdula säha sefolalo.

5

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesiladigi (Madiu 8.28-34, Ulugu 8.26-39)

¹ Ili oeabo edefade amo dëgëla agesu näiado alämadi awäla Gelasa fii mosöa beselagalai. ² E ödä du ami digila awäha nebegi, dolö afädë mugabe fedai igi äbägi baagoi bausidola maaha nebegi gausiala digai. ³ Dolö amoda baagoi bausia amimu aligilo. Dolö afädëa ie naabo emoge gaula nafodomolöi made. Igi ëfëage nafodomolöi made nelo. ⁴ Segeyo yafiegi ilia ie naabo emoge igi ëfëa nafodosamu nelo gaso, igi ëfëa naabo nafodoi amo hësäladigilahilä emo nafodoi amo damudasila hësäla sadia gaha aligilo ameadada dolö afädëa e gaumolöi made nelo. ⁵ Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebida-ialemu nawesa aligilo. Ea ülalala gaula nawesamu neada hile domalo igia dagabosamu aligilo. ⁶ Amala hamosamu aligilo amo Yesu wagadi made maase amo beala e baluluia awälahilä Yesuie emo mia gumusula diadigai. ⁷ Gumusula dialea gelola ülalalahilä sähalea, Gode ilibia edefademalä neebe amoie malö Yesu, dia nema abilia hamomolöie misi. Na dima Godeie ëi nabasewegida dia ne së imabiola säi. ⁸ Ado amala gelola säi amoda Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go digila mosöla säsebegi amala säla obëgëi. ⁹ Yesuea ema nabahalea, Die ëida nowëla nabi. Ea säla obëgësalea, Nie ëida yafie, amai nilida maleimelëla säi. ¹⁰ Amala sälahilä ea Yesuma gelolafali sähalea, Segeweda digila mosalola sämabiola säi. ¹¹ Amo gaalu, sugua yafie gau domala moosa nefolalo. ¹² Mugabe amolia Yesuma gelolafali sähalea, Nili sugua nefolalebe gagowelima fedamolö mosöla sämola säi. ¹³ Yesuea amala mosöla säsebegi, dolö amo digila mugabe amoli sugua nefolalo amolima fedai. Amala nogila fedalahilä gau mogobogi amogi baluluia digifulahilä ödägi digifula sugua amoli sulubadela ödäea mai. Sugua amoli gegedolada dausini äudä gadoi ödäea mai. ¹⁴ Amo hamoi amo bealahilä sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä gaamu dibebe amige mosö gagäwila asi dibebe amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahilä udia dolö nefolalo amolia abilia hamoi walebelela fädäla bea asi. ¹⁵ Ili Yesu neebea awälahilä beahamelebe dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugala e asigi hedabi sebe amo bealahilä ili bedäi. ¹⁶ Odoaea meli amolia udia dolö misi neebe amea nabuäia mugabe yafie nesiladigi amoge sugua ödäea mai amoge odoama fädäla säla i. ¹⁷ Amala säla iäsebegi, ilia Yesuma sähalea, Dida nilile segewe digila mosalola säi. ¹⁸ Amala sälebe Yesu e ödä dudaia fimolö awäsebegi, dolö mugabe yafie fedai nelo dafidi nesiladigi amea nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nabalä moholö made. Dafidilo Geloia dima hamoi amoiege

bobasëi amoïege dië sosogoma säla ïmolö dihi mosöa mosalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, dolö amea Gaamu Nabülası dibeamadi awälahilä Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima säla ïasebegi, ilile asigigi fudugi.

Yaulusië idiwige, udia Yesuë fagulogi diigisebegi wahii amoge (Madiu 9.18-26, Ulugu 8.40-56)

²¹ Yesuea ödä dudaia fila oeabo edefademalä amo dëgëla obëgëla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula gegedoi. ²² Amala gedosebe amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädëie ëida Yaulusi maala Yesu beagolelahilä ïe emo mia gumusula dia idogolahilä ²³ ema gelola sähalea, Nïe nidiwi holöböda baagomolö ga madefali dialea. Dofä dia naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi. ²⁴ Amala säsebegi, ebalä asi.

Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla awähalea dedelela negegila aligi awäha nelo. ²⁵ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i nabülası afädëie odoai äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi. ²⁶ Udia ameada e wahimäiala alögoda yafie neebee ami aulo gaso, së edefade meli. Alögoda amolima muni ïaha maadelo gaso, olo amo wahila made neala edesa aligilo. ²⁷ Amala salea Yesuea hamolo mala säi amo ea nabalahilä udia dolö Yesu e bëgëla asi amolibalä awälahilä e baagido maala ïe fagulogi diigi. ²⁸ Hïdo asigia helësësalea, na ïe fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helësëi. ²⁹ Ea Yesuë fagulogi diigisebegi, heale oloi amo fodolofali hogosa helelahilä e wahimolöi wahii gabula helësëi. ³⁰ Amala hamosebegi, fodolofali Yesu ïe wahilasilo geloi awäsebe amo helësëlahilä besula nea nabahalea, Nïe fagulogi diigi amo nowëla nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema sähalea, Udia dolö dibalä dedelela negegila neebewe dia meli amo edoie ne nowëa diigila nabahala säi. ³² Amala säsebegi, e nowëa diigi walebelela sidawewela hogoi. ³³ Udia amea ema hamoi amo helësëlahilä bedäla emo gigisëla Yesu neebee maala ïe emo mia gumusula dialea. Sulubadela hamoi amo säla ïaha maadei. ³⁴ Amala säla ïasebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe nidiwie, dia Godema asigi afädë negei amea di wahigomelë. Dalulo gaula mosalo. Dima olo dilo amo fisimelëla säla ï. ³⁵ Yesuea ado säla ïaha nebegimu dolö odoa gedolo mosö beaha aligilo Yaulusië mosöala misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Dië didiwi amo hä hame fidila asimelë. Yöi odoa olelelo dolö goma ïasebege edoïela säi. ³⁶ Iliä Amala säsebegi, Yesuea auaulahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Fudugimabu. Godema asigi afädë negemalola säi. ³⁷ Amala sälahilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili moholö mademelëla sälahilä Fida Yemese ïe edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi. ³⁸ Gedolo mosö beaha aligilo amoïe mosöa maligahamelebe udia dolö yafie gegebola gualösalea didigaola osa dibe meli. ³⁹ Beala e mumuso isogi digalahilä ea ilima sähalea, Dili edogi didigaola gualösa dialea. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säla ï. ⁴⁰ Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesiladigilahilä udia malö amoïe eedo emelela dolö ebalä misi amola ilimu hogoli afädëgi udia malö dusugala negei dibeami asi. ⁴¹ Yesuea udia malö amo naabogi neawela nea ema sähalea, *Dalida gumi*. Nilile ado sälada, Udia malö holöbö, nowemola säi. ⁴² Amala säi amole udia malö amo fodolofali nowela asi. Udia malö amoïe gäheo ida nabülası afädëie odoai äudä. Amala hamosebegi, udia dolö nefolalo amolia bealahilä edefademalä bedäla fudugi. ⁴³ Yesuea ilima gelolafali sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama säla ïmabiola sälahilä udia malö go molö muäia ïmola säi.

6

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Madiu 13.53-58, Ulugu 4.16-30)*

¹ Yesu e sege amo digila hi e edëi gaamugi awäsebegi, ie bögëla aulo amolige e bögëla asi. ² Segeyo Sabada gafegi Yesuea gedolo mosöa ado mala olelesa nelo. Ea mala olelei amo nabalahlilä udia dolö yafie gedolo mosöa sefolalo amoli asigigi fudugilahilä ilia sähalea, Dolö gowea ado säsebe goweda abidi niidu. Asigi edefade ema i dibewe edodu. Ea geloi melëlo made gadoi hamosa neebe. ³ Eda mosö olelo dolö, Meliie malö nea madele. Eda Yemese Yosese Yudasa Saimonola ilile edoo madele. Ie elefila ilida nilibalä salea madele. Iliä amala sälahilä ema bimolö habobaha nelo. ⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda fii elö elöi neebe amolia ie ei gauia adala aligilomelë. Hile segea fii afädë sosogo neebe amoliada ie ei gauia adala aligilo mademëlëlä säi. ⁵ Ea dolöea hamomolöi made gadoi hamolo amo gadola segea ami hamomolöi made beala nelo. Ea udia dolö afädë afädëlamu oloi amo naaboea diigila wahilasisa nelo. ⁶ Amala hamosebe amo beala ili asigi afädë made negela neebe amogi e fudugisa nelo.

*Yesuea giwilasi amolima mala olelela afufumola säi
(Madiu 10.5-15, Ulugu 9.1-6)*

Amalahilä eda udia dolö nefolalebeadi ado mala olelela aligi nawesa nelo. ⁷ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amoli misiëlahilä ilima sähalea, Äudä äudäla afufumalola sälahilä udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesiladigimäia ea ilima geloi i. ⁸ Ea ilima sähalea, Dili afiahaleada galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salalage gaula mosabio. ⁹ Erno usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi. ¹⁰ Ea ilima sähamu nea sähalea, Sege afädëgi beselagalalahilä mosö afädëgi nogila digase amogimu nelolahilä dili bahila awähalea digila mosalo. ¹¹ Sege afädëgi beselagalalahamelë. Amo fii amolia mosö fu made ialahlilä dilia säse amoge made nabaseda, sege amo digila mosalo. Digila awähaleada, dilile emogi dao baai dibe amo fëfëla salalahilä, mosalo. Amala hamoseda, niilia asiala hamoi amea amasebela helësëmolömelëlä säi. ¹² Amala säi amo nabala ili afialahlilä udia dolö amolima dili asigi besumalola säla iia nawesa nelo. ¹³ Iliä amala säsäla nawesa nea udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesiladigiladigi. Udia dolö yafie olola nowei difolalo amoge ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

*Ödägi gelo Yone baagoi
(Madiu 14.1-12, Ulugu 9.7-9)*

¹⁴ Udia dolöea Yesuie ei säsäi asi ameada beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahlilä obögëla misi amea geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëlä säha nelo. ¹⁵ Odoaea sähalea, Eda Elaia neala säi. Odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelo amo gadoi gabula säi. ¹⁶ Heledoea ado amo nabalahlilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obögëla maala neagowalea gabula säi. ¹⁷⁻¹⁸ Helodiasa eda dafidi Heledoie edoo Filibiie udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didoie udia fedela neala dibalä sebego dofea made hamoimelëlä säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumolö mosalola säi. Amalebe ilia e nafodolahilä galabaia mosöa negei. Heledoea ie udia Helodiasa

obeägmäia amala hamoi. ¹⁹ Ìe udia Helodiasaea Yonema habobalahilä e baagomäia abilia nufulödula helësësa sulo. Amai gaso, nufulö fu made meli. ²⁰ Amasebegi, Heledoea Yoneda dolö hedabi, Godea hile nafolai neebe amo helësëla bedälahilä idihë nelo. Ea Yonea ado säi amo nabalahlilä obeägilo amogi e asigi säosäola helësësa nelo. ²¹ Heledo e ägüla misi segeyo beala gamane sigi aligilo nefolalo amolimage ami sigi aligilo nefolalo amolimage Galili segeie dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö nudulä gegeodomalola säi. Amala sälahilä molö giasolo amo gala Helodiasaea Yone nufulö dibe fu beagolei. ²² Segeyo amo gala udia Helodiasa hile idiwi amo maalahlilä sigoi. Ea sigoi amo bealahilä Heledoeage dolö odoaeage hedabola obeägi. Obeägisa maadesebegi, Heledoea dolisä amoma sähalea, Sigosegoie nelebo afädë imose amo gadö imolömelëla säi. ²³ Ea naabo migalia diigisalea dolisä amoma sähalea, Nelebo afädë imoseda, na sege edefade beaha neebe amogi mogogi nofela imolömelëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, dolisä amo segea doadigila awälahlilä emema nabahalea, Ne edo imola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula imola sämalola säi. ²⁵ Amala säsebegi, dolisä amo Heledo neebea fodolofali baluluia obëgëla awälahlilä ema sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia gaula maala walio imäia hamesamelëla säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahlilä Heledoea edefademalä bobasëla asigii gaso, dolö molö molö mofiai amoli sidaia migalia diigila säi amo fisimola sämolöi made gabula helësëi. ²⁷ Amala helësëlahilä Heledoea fodolofali idihë aligilo afädëma sähalea, Yoneie busa damula gaula obëgëmolö mosöla säi. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awälahlilä Yoneie busa damula ²⁸ falodaia negela gaula obëgëlahilä dolisä amoma i. Ìasebegi, dolisä amea emema i. ²⁹ Amala hamoila säi amo nabalahlilä ìe bëgëla aulo amolia ìe domalo neala gaula awäla igi äbägi negei.

Udia dolö yafiea molö mai

(Madiu 14.13-21, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

³⁰ Abosolo dolö amoli Yesu neebea obëgëlahilä ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla ìaha nelo. ³¹ Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Udia dolö madeido dihilido hele namolö mofiamalola säi. ³² Amala säsebegi, hilido ödä dudaia filahlilä udia dolö madeido afiai. ³³ Ili awäha nebegi, udia dolö yafiea bealahilä ili awäha gabula helësëi. Amala awäha gabula helësëlahilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia awälahlilä ili moholö awäsebea ami ilidale dafidi awäla beselagalai. ³⁴ Ili awäla e ödä agesua aliga alogolahilä beahamelebe udia dolö yafie nefolalebe meli. Ili sugua sibi sigi aligilo madesalea hilido aligilo amo gadola neebe amo bealahilä ili bobasëi. Amalebe ea ado mala yafie ilima olelesa nelo. ³⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ìe bëgëla aulo amolia e neebea maalahlilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeiawi nebegimu hä deadifali gabumelë. ³⁶ Udia dolö nefolalebe goli afialahlilä hili molö bidia nimolö sagai mosö dibebe amige gaamu holöfali dibebe amige hogola afiamalamola säi. ³⁷ Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Ili molö muäia dilia ìmalola säi. Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea beledi ili muäia neala imolö afiadulela nabi. ³⁸ Ea ilima sähalea, Beledi aboläia ägüi walebelela bea mosöla säi. Bea awälahlilä ilia ema sähalea, Beledi bia seme äudäla amomu ägülubela säi. ³⁹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö giisidaia gegebola figifimalamalola säi. ⁴⁰ Ili odoada hädali afädë,

amase, odoada nabülasi bia amoli gegedola ffigisa maadei. ⁴¹ Amala ffigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea selesaiä mosöa sida adogola nea Godema nesegelehilä ie bægëla aulo amolia udia dolögali sogomäia beledi dagabodasila i. Amala hamolahilä ea seme äudä amo dagabodasilahlilä ili sulubadelagali mogela i. ⁴² Udia dolö sefolalo amoli dofea naha maadei. ⁴³ Amala hamolahilä ilia beledi semege nahalea fea digai amo neala adu giwilasi amogi salala nobala negei. ⁴⁴ Dolö ami beledi mai amolimuda dausini bia.

Yesu ödädabodo asi

(Madiu 14.22-23, Yone 6.15-21)

⁴⁵ Fodolofalä Yesuea ie bægëla aulo amolima sähalea, Dilidale dafidi ödä dudaia fila oeabo dægëla alogodi sege ëi Bedesaida mosöla säi. Amala sälahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dili mosöa dusula afiamalola säi. ⁴⁶ Dili hawio afiamalolahilä eda segebidaia ami Godebalä adomolö asi. ⁴⁷ Ie bægëla aulo amolimu ödä dudaia fila asi oeabo mogogi gasise amo gaalu, Yesu e hïdo segea ami nelo. ⁴⁸ Yesuea ami nea beahamelebe fo du busamadila maase amea ödä adelo i amea gelola adimolö iliawasebe meli. Haea gämölö amo gaalu, e ödädabodo ili neebea moholö asi. Ili amilahilä baagila äudulä awäsebe ⁴⁹ amo gaalu, ilia beahamelebe e ödädabodo maasebe amo meli. Bealahilä mugabeledula helësëlahilä üalai. ⁵⁰ Ili sulubadelaia bealahilä edefademalä bedäsebegi, ea ilima fodolofalä sähalea, Asigi gelomalo. Nemelë. Bedämabiola säi. ⁵¹ E maala ilibalä ödä dudaia fii amole fo made maala damula negei. Amala hamosebegi, ilile asigigi edefademalä fudugi. ⁵² Iliada beledi i amoie mida fädäla made helësëi nelo amea fudugi. Ilile iso asigi galadigi nelo.

Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi difolalo wahilasi

(Madiu 14.34-36)

⁵³ Amalahilä ili oeabo amo dægëla alämadi sege ëi Genesaledi beselagalalahilä ödä du amo ëfëa begela agesua negesi. ⁵⁴ Du negesilahilä maaha nebegi, udia dolö nefolalo amolia e aabela bealahilä Yesu gabula helësëi. ⁵⁵ Amala helësëlahilä ili fodolofalä baluluia mosö dibeadi amogi afufui. Sege Yesu misi neala säi nabi amoliada Yesu neebea amimu oloi difolalo amoli dafudaia iwasala gaula mafui. ⁵⁶ Mosö afädë afädëla neebea amige mosö yafie dibeä amige sagai dibeä amige e awäla beselagalaseba amida udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisilo. Gaula mafula negesisebegi, ilia Yesu hamelahilä sähalea, Die fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Oloi amolia amala diigisebegi, wahisa maadei.

7

Mäu ilia aiyalo mala dilo amo Godeie Ado säla negei amea baagila asi dialea
(Madiu 15.1-9)

¹ Felesi dolö amoli gegedolahilä mala dawadigi odoala Yalusamelahilä Yesu neebea afiala gegedoi. ² Amalahilä ilia beahamelebe ie bægëla aulo odoä amolia naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe meli. ³ Felesi dolöeage Yu udia dolö sulubadelaieage mäu ilia aiyala hamolo mala negei amo helësëlahilä naabo nigime hëla made molö nulo made nelo. ⁴ Ili magaia gaamugi awäla obëgëlahilä nigime hëlo negei amo gadola hëla made molö nulö made nelo. Ödä ige faloge gaabo ige aiyala nigime hëlo negei amo gadola aiyala hamolo yafie negei. ⁵ Felesi dolö amoliage mala dawadigi

amoliage ema nabahalea, Die bēgēla aulo golia māu ilile aiyalo mala dibe amo damula naabo nigime hēla made buludola molō nase goda edoiela nabi. ⁶ Amala nabasebegi, ea ilima sāla obēgēsalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile hedabola bea sāla negeimelē. Ea bea sāla dēdēi amoda gowe, Udia dolō amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilā, adoeamu nīe ēi gauia adalo nea. ⁷ Iliā olelesaleada, dolōfāea mala sāla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia memalā nīe ēi gauia adalo nebegola sāla negei. *Aisaea 29.13*

⁸ Dilia Godeie mala sāla negei dibe amo fisilahilā dolōie aiyalo mala dibe amomu gelola hamosa neebela sāla ī. ⁹ Yesuea sāhamu nea sāhalea, Dilile aiyala hamolo mala hamosalea. Godeie mala sāla negei fisi amoda dilia hedabola hamoila helēsēsebe. ¹⁰ Amoie Mosesea mala sāla negesaleada, die diado diemelele ado nabalahlilā hamomalola sālahilā sāhalea, Afādēa īe eedo emele gadiaboseda, baagomāia nufulō dialeala sāla negei dialea. ¹¹⁻¹² Amai gaso, diliada gomalā sāha aligilomelē. Afādēa nelebo hīle negei amogi eedo galē eme galē ugila negelabiola sāhalea, Nelebo amogi *Gobanala* Sāseda, eada eedo eme ugila negemabiola sālo. (*Gobana* nilīle ado adolada, Godegali odala ī.) ¹³ Amai amea māu ilia aiyala hamolo mala olelei amomu hamosa neada Godea ado sāsebe amo fisisebemelē. Dilia mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelēla sāi.

*Udia dolō neala nafadelo mi
(Madiu 15.10-20)*

¹⁴ Yesuea udia dolō nefolalo amoli bu misiēlahilā ilima sāhalea, Dili sulubadelaēa na sāsebewe nabalahlilā helēsēmalo. ¹⁵⁻¹⁶ Nelebo segea dibe amo dolō isogi digase ameadā dolō neala nafadelo mademelē. Nelebo isogi dilo segea doadigila awāse amea dolō neala nafadelomelēla sāi. ¹⁷ Amala sālahilā udia dolō amoli amilahilā e mumuso isogi digai nebegi, īe bēgēla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula sāi amoie mi edodula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, ea ilima sāhalea, Dilige asigi made gāwi neale. Nelebo sulubadela segea dilo isogi digase ameadā udia dolō Godeie siigi nigime baalo made. Amo dilia dawa made neale. ¹⁹ Molō nase amoda asigigi aulo mademelē. Gaisagi digalahilā segea doadigila aulomelēla sāi. (Ea amala sālahilā molō sulubadela molō dialeala sāi.) ²⁰ Ea sāhamu nea sāhalea, Asigigi beselagalasebe amea udia dolō Godeie siigi nigime baalomelē. ²¹ Asigigila beselagalasebe amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa nimolōge, udia dolō baagomāia nufulōge, udia dolō fa nimolōge, hilimu nafade odoā hamomolōge, ²² gesami moholōge, mala nafade elō elōla hamomolōge, wāfalī sāmōlōge, nafade memelela made sulubadela hamomolōge, mudiamolōge, wāfalī sāsāla hololōmolōge, gugusāmāia hamomolōge, asigi maade gadoi nea hamolo wāla hamomolōge. ²³ Amoli asigigila beselagalasebe amea udia dolō Godeie siigi nigime baalomelēla sāi.

*Udia afādēa Yesuma asigi afādē negei
(Madiu 15.21-28)*

²⁴ Yesu e sege amo digila gaamu Daiamadi asi. Awālahilā e mosō afādē neebēa amoie mumusogi digai. Udia dolō nefolalebe amolia e neala made helēsēmāia helēsēsa nelo gaso, musūgā fimolōi made nelo. ²⁵ Amala nebegi, udia afādēie idiwi holōbō mugabe fedai sebegi, e neala sāi amo nabalahlilā udia amo fodolofali maalahlilā Yesuie emo mia gumusula adi. ²⁶ Udia amoda Giligi ado adolo. Eda Siliafonisia fii udia. Ea Yesuma sāhalea, Nīe nidiwi holōbōma mugabe fedai sebe amo dia nesiladigimāia helēsēsamelēla sāla ī.

²⁷ Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea dafidi malögalidale ïmolö galea. Malöie molö dibe amogida ügülogali muäia sadia gagala ïmolöi made galeala säi. ²⁸ Amala sälebe udia amea ema sähalea, Dafidiloo, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nulö madelela säi. ²⁹ Amala sälebe Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameadä dïe didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Mosalola säi. ³⁰ Udia amo hï mosöa obëgëlahilä beahamelebe ïe malöma mugabe fedai amo doadigila asi. Udia malö amo dofea diasia dibe meli.

Dolö afädë gëhe gala ado dadabi wahii

³¹ Yesu e Daiamadila obëgëla gaamu Saidono awälähilä Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä awäla Galili oeabo edefademalä dibeami beselagalai. ³² Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gai ado dadabi nelo amo e neebee ami sigi misi. Sigi maalähilä Yesuea e naaboea diigimäiamelëla säla ï. ³³ Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli amilahilä dolö amole heledo aliga galähilä nea ïe naabo sögöea dolö amöie gëhe helegelagi diigilahilä ea gofedela dolö amöie eliği diigisalea ³⁴ selesaia mosöa sida adogola hame hëia fedalahilä sähalea, *Efadala* säi. Nilile ado adolada, Gëhe gai dugimo. ³⁵ Amala hamosebegi, dolö amöie gëhe dogane gelahilä ïe eli fodolofali hedabolasilähilä ado hedabola säi. ³⁶ Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio hamoi meli amoda udia dolö odoama säla ïmabiola säi. Sämbiola säla ïahamu neebee amo nabalähilä gaso, ilia auaulähilä säla ïahamu nelo. ³⁷ Ili asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea sulubadela hedabolafalimu hamosebe. Gëhe gai nelo amoge hedabola dogane geladigi, ado adolo made nelo amoge hedabola sämäia adolasilo neebela säha nelo.

8

Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö ï (Madiu 15.32-39)

¹ Segeyo amo gala udia dolö yafie bu elö gegedoi. Amoli molö molö made gabugi, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima mofiamolahilä ilima sähalea, ² Udia dolö gegedoi amoli nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö made gabugi asigiisebemelë. ³ Sidëa baagoi amola wäla ili mosöa mosöla säседа, idiafa si dädäbëlela digamolö gabu. Odoada amase, sege wagadi madela mofiai gabula säi. ⁴ ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nilï sege nafadeia neebewe, udia dolö wi nefolalebe weli muäia, molö abidi nimolödula nabi. ⁵ Iliä Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Iliä ema säla obëgësalea, Gifalädalälä säi. ⁶ Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fiffigimalola säi. Amala sälahilä ea beledi gifalädaläia amo gaula nea, Godema nesegelähilä, dagabodasila ïe bëgëla aulo amolima sogomäia ï. Amala ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali neala sogoi. ⁷ Iliä seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelähilä udia dolögali sogomola säi. ⁸ Udia dolö sulubadela sefolalo amoli dofea nalähilä, fea digai amo ilia adu gifalädaläia salala nobai. ⁹ Udia dolö sefolalo amolida dausini biyidia gadoi nelo. Yesuea udia dolö afiaha maademalola säi. ¹⁰ Amalahilä ïe bëgëla aulo amolibalä fodolofali ödä duduia fila Dalamannuda segeamadi asi.

Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi (Madiu 16.1-4)

¹¹ Felesi dolö odoa Yesu neebee maalahlilä gëgëla sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamomola säi. Iliä e amala fedogola beasebegi, ¹² Yesuie iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bimolöie hogosa nebego, mi edoie. Udia dolö walio neebewelima dolöea hamomolöi made gadoi dofä made hamomolömelëla säi. ¹³ Amala sälahilä ili amilahilä dudaia bu fila, oeabo edefade amo dëgëla alömodi asi.

*Ado besula Heledo Felesilele yidila säi
(Madiu 16.5-12)*

¹⁴ Ie bëgëla aulo amolia beledi elabolahlilä, afädëmu ägüla ödä dudaia fila asi. ¹⁵ Yesuea ilima gelola sähalea, Felesi dolöiege Heledoiege beledi edelo yidi dibe amo helësëlahilä, hedabola idihë namialola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä hilidomu sähalea, Nilia beledi made amoie säsebegola säha dilo. ¹⁷ Iliä säi amo ea helësëlahilä ilima sähalea, Dilia beledi made amoie säsebegola säha dibegoda edoie. Dilia fädäla helësëla made nelo amomu nea, dawa made neale. Dilile iso asigi gadigigi neale. ¹⁸ Dilile si galea gaso, made beahale. Gëhege galea gaso, dilia made nabahale. Dilia elaboile. ¹⁹ Beledi bia ameamu dolö dausini biaea muäia, dagabodasi amo nalahlilä, fea digai amo dilia neala, adu aboläia nobala salila nabi. Amala sälebe ilia ema säla obëgësalea, Giwilasila säi. ²⁰ Iliä amala sälebe ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiae muäia beledi gifalädalä dagabodasi amo nalahlilä, fea digai amo adu aboläia nobala salila nabi. Iliä ema säla obëgësalea, Gifalädaläla säi. ²¹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Dilia fädäla made helësësa nelo amomu neagolela säi.

Dolö afädë si golai wahilasi

²² Yesu ie bëgëla aulo amolali afiala sege Bedesaida beselagalai. Beselagalasebegi, dolö odoa amolia dolö afädë si golai nelo amo e neebee sigi maalahlilä ema sähalea, Dolö gowe dia naaboea diigimäiamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naaboea gaula mosö dibeä amilahilä segeä sigi asi. Ea dolö si golai amoie sihidoa gofedela galala ie naaboea diigilahilä dolö amoma nabahalea, Nelebo beasebelela nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägia adogola bealahilä sähalea, Dolö nawese beaha gaso, i gadoi beasebemelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoie siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gale melëlebe, e neala hedabolasilahlilä nelebo sulubadela fädäla beaha maadei. ²⁶ Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie dibeadi amogida mosabu. Dihï mosöa mosöla säi.

*Afädë Memelei dofä dimelëla, Fidaea säi
(Madiu 16.13-20, Ulugu 9.18-21)*

²⁷ Yesu ie bëgëla aulo amolibalä sege odoa Sisalia Filibaimadi afiai. Idiafa awäha difolalea ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amoliada neda nowë neala säha difolalebela nabi. ²⁸ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala säladigi, odoaeada, Elaia neala säladigi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala säladigisa neamelëla säla i. ²⁹ Amala säla iasebegi, ea ilima nabahalea, Diliada neda nowë neala säha neala nabi. Fidaea ema säla obëgësalea, Afädë Memelei dofä dimelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Udia dolö odoama e gabiola säla imabiola säi.

*Yesuea hi e se naala baagomolömelëla säi
(Madiu 16.21-28, Ulugu 9.22-27)*

³¹ Yesuea ie bægëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöie Malö amoda së yafie molömelë. Dolö dafidilo neebe amoliage, gobela ilo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi hi bu nowelagalamolömelëla säla i. ³² Ea ado amo fädäla säla äasebegi, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, amala sämabiola nemoi. ³³ Amala säsebegi, Yesuea besula, ie bægëla aulo amolima sila nea, Fidama nemosalea, Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebelä säi. ³⁴ Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolimage, ie bægëla aulo amolimage mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bægëla moholöla helësëse, hi hamea helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bægëla moholö dialea. ³⁵ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëse, namolö amoda hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëla, Ado Mala Hedabige helësëla fisiseda, ie namolö amo gaula namolömelë. ³⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hi e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahlä e ugila negemolödu. ³⁷ Amase, afädëa bidi edo älahilä, hile namolö amo bu nea obëgëmolödu. ³⁸ Udia dolö walio nefolalebe welia udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisiloge, nafade hamologe. Afädëa nebaläge, nïe adobaläge hewaseda, Dolöie Malö amo Eedoie yo digalo hïdo elöibalä, selesaia fii hedabifali amolibalä obëgësolo amo gala, eage dolö amobalä hewamolömelëla säla i.

9

¹ Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähawe. Dili walio nebegeo odoa baagola made neëgi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, ie geloibalä maase amo bimolömelëla säla i.

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli
(Madiu 17.1-13)*

² Segeyo gafeia nelolahilä Yesula Fida Yemese Yonelali segebidaia fedala hilidofali nefolalo. Iliä beahamelebe Yesuie domalo neala bedefala elöi neebe meli. ³ Ie fagulo gäi amoge yo digalahilä faleifali, sege fifi asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, neebe meli. ⁴ Iliä beahamelebe Elaia Moselele maala ulufadigila, Yesubalä adosa neebe meli. ⁵ Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo, nili wï nefolalebewe hedabi gabu. Nilia sege mosö ohodoa olahadio. Elöda die, elöda Moselele, elöda Elaiaïela säi. ⁶ Ili edefademalä bedälahilä, ea edo sämolödula asusugahalea, ado amala säi. ⁷ Gelë häu afädë maala ili neala hagula, gelëgi amilahilä ado afädë säia idogosalea, Goda nïe malö, na boba hamosamelë. Ea säse amo nabualola säi. ⁸ Nabalahlilä ilia fodolofali sidawewela beahamelebe ilibalä dolö odoa made, Yesu emu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digahalea Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila aso, made nowela neëgi, dilia meli amo odoama säla imabiola säi. ¹⁰ Säi amo nabala musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauia amila nowelola säi amo edodula didiäha nefolalo.

¹¹ Iliä ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia dafidi moholömelëla säha neebe amo edoïela nabi. ¹² Ea ilima säla obëgësalea, Dofä Elaia dafidi maala nelebo sulubadela neala hahamogimolömelë. Ado abeahlä säla dëdëla negei dialea, Dolöie Malö amo së yafie molömelë.

Odoaea ema bimolö habobamolömelë. ¹³ Na dilima säla ïahago, Elaia e misi gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

*Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesiladigi
(Madiu 17.14-21, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili awäla ïe bëgëla aulo odoa neebee ami beselagalai. Ili beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amaleladigila nea, mala dawadigi amolia ilibalä gëgësa dibe meli. ¹⁵ Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo siia bealahilä fodolofali fudugila e neebee baluluia afufulahilä ilia e gausiai. ¹⁶ Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia ilibalä edo didiäha dialeala nabi. ¹⁷ Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädë ema säla obëgësalea, Säla Olelelo, nïe nafegema mugabe fedai amea made adosebegi, di neebee sigi misimelë. ¹⁸ Mugabe amo ema fedalahilä nagadaia nidala awälahlilä, ïe nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, ïe domalo gelola sosolahamelëla säla ï. Die bëgëla aulo nefolalo amolia mugabe fedai amo nesiladigimalai gaso, nesimolö ulimelëla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe dili asigi afädë negei made nebegu. Ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yoi gaula namolödu. E nema sigi misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu bealahilä fodolofali malö amo gelola amulämelasilahlilä, nagadaia nidala awäla fefede fefedelahlilä, nafiadi dibu besigalasi. ²¹ Amala hamosebegi, Yesuea malö amoie eedoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Edoea säla obëgësalea, Holöfaligila amaimelë. ²² Mugabe malö go baagomäia nulo gaamugige ödägige neala digalasisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nili bobasëla ugila negemola säi. ²³ Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amo edoie. Afädëa asigi afädë negei nea galëda, sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, fodolofali malö amoie eedo amea üalaladigila sähalea, Na asigi afädë negei. Amai gaso, na asigi afädë negemolöie dia ugila negemola säi. ²⁵ Udia dolö yafie ili neebee baluluia mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemola sähalea, Dida mugabe, gëhe galasila, ado made adolasilo. Dima gelola sähago. Malö go digila mosö, ema bu fedamabiola säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea üalala, gelola amulämelasilahlilä doadigila awähalea, malö amo hame doala asi gadoi negesi. Udia dolö yafie hame doala asi gabula säi. ²⁷ Amala hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowela ifosisebegi nowei. ²⁸ Yesu e mosöa digalahilä ïe bëgëla aulo amolila hilidomu salea ema nabahalea, Nilia mugabe nesiladigimolö uli amo abisalea amaidula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo afädë hamose amea made, Godema adose ameamu mugabe amo gadoi nesiladigimolöi dialeamelëla säi.

*Yesu e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Madiu 17.22-23, Ulugu 9.43-45)*

³⁰ Ili amilahilä Galili segeamadi awäla doadigila awäha nelo. Afädëa e abididula made helësëmäia nelo. ³¹ Made helësëmäia amoie mida, ea ïe bëgëla aulo amolima säla olelesalea, Dolöie Malö amo dolöe gaumäia hololömolömelë. Gaulahlilä ilia baagomäia nufulömelë. Baagomäia nufudaseda, segeyo osodagi hi nowemolömelëla säla ïaha nelo. ³² Säi amo nabalahlilä ilia helësëi made nea, ema mi nabolö amo bedäi nelo.

Dafidilo neebe amo nowëla didiäi
(Madiu 18.1-5, Ulugu 9.46-48)

³³ Ili Gabaniama segea beselagalalahilä mosö afädëie isogi digalahilä, Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia edo didiäila nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, ili maahalea dafidilo neebe amo nowëla didiäla aligi misi amo helësëlahilä, ema säla obëgëla made nelo. ³⁵ E fia idogola salea giwilasi amolima mofiamolahilä sähalea, Afädë dafidilo namolöila helësëседа, dafidi hidale made, udia dolö odoadale ugila negemolöi galeala säi. ³⁶ Amala sälahilä ea malö holöbö afädë naabogi nabelela gaula maala ili mogogi ifosilahilä sogobala gaula nea ilima sähalea, ³⁷ Afädëa nie ëigila malö holöbö gowe gadoima obëbëla obeägiseda, nema obeägisamelë. Afädëa nema obeägiseda, nema obeägisa maademelë, ne digamalala sälo amoma obeägisamelëla säi.

Nilibalä ado nii made neebe amoda nili damelë neala säi
(Ulugu 9.49-50)

³⁸ Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo, dolö afädëa die ëi säla mugabe fedai nesiladigisebe amo nilia bealahilä, amamabiola säimelë. Mida, dolö amoda nilibalä nawelo made amea hamosebegi säimelëla säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nie ëi säla geloi melëlo made gadoi afädë hamoseda, hobeä ne aabela gagademolö mademelë. ⁴⁰ Afädëa nilibalä ado nii made neebe amoda nili damelë neamelë. ⁴¹ Na dilima dofä sähago. Dilia nie ëi gaula neëgi, afädëa diligali ödä muäia osala iaseda, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla säi.

Nafadelasilöie ado säi
(Madiu 18.6-9, Ulugu 17.1-2)

⁴² Yesuea sähalea, Malö holöbö goweli gadoi afädëa asigi afädë negei neebe amoma afädëa asiala hamolasila neala digalasiseda, ëfëa igi edefadegi begela bidi näiädo amea ie muugia begelalahilä, ödä nudugawa sadia idogoseda, ie hedabida amomelë. ⁴³⁻⁴⁴ Die naabo elö goea asiala hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada Heli segea nulo usilo made dibeä ami auloea. ⁴⁵⁻⁴⁶ Die emo elö goea di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, emo äudälada Heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁷ Die si elö goea asiala hamola digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëamu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebeä ami moholö hedabi dialea, si äudälada Heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁸ Amida ilile hehe baagolo made, nulo usilo made, dialeamelë. *Aisaea 66.24*

⁴⁹ Molögi ëbi baalo amo gadola nulo söaea udia dolö sulubadelama baamolömelë. ⁵⁰ Ebi hedabi dialea. Ebiie hädälo amo made galëda, dilia edoea neala hädälasimolö gabu. Dilile isogi ëbi baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

Udia nii fisimabiola säi
(Madiu 19.1-12, Ulugu 16.18)

¹ Yesuea amala sälahilä sege amo digila awäla Yudia segea beselagalala ödä Yodona dëgëla alömodi asi. Udia dolö yafie e neebeä mafula gegedosebegi, hi hamolo amo gadola ilima bu elö säla olelesa nelo. ² Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoä e neebeä maalahlilä Yesuma fedogola nabahalea,

Mala sála negei dibe ameadá dolö afädëa udia nii fisimolöi galeala sála negeida dialealela nabi. ³ Amala nabasebegi, ea ilima sála obëgësalea, Moseseada dilima edo hamomalola sála negei dialeala nabi. ⁴ Iliá sála obëgësalea, Mosesea sála negesaleada, Dolöea udia fisisaleada, beba dëdëla ïalahilä, fisimolöi galeala sála negei dialeala sála obëgëi. ⁵ Yesuea ilima sähalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo bealahilä mala amala sála dëdëla negei. ⁶ Mi gäwila hamosolo amo gala Godea udiále dolöle hamoi. ⁷ Amái ameadá dolöea ïe emele eedole dïgïla ïe udiabalä dila aligilo nea, ⁸ ele afädëfali namolömelë. Amala säi amo gadola ele äudä nelo amo fisila afädëfali nea. ⁹ Godea gedolasi amo dolöea mogemabiola säi.

¹⁰ Ii mosöa obëgëla awäla sefolalea, ïe bëgëla aulo amolia ado säi amoïe ema mi fädäla nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dolö afädëa hïle udia fisila udia elö neaseda, udia amo ea fa nimolömelë. ¹² Udia afädëa ïe dolö fisila dolö elö fila awäseda, dolö amo ea fa nimolömelëla säi.

*Yesuea malësäma obeägïsa nelo
(Madiu 19.13-15, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoá nefolalo amolia, ilile malö Yesuie naaboea diigimäia e neebëa sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala säsebe amo bealahilä Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebëa maase goli misiäia, nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebëa ami malësä go gadoi ilile dialea. ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebëa ami malësäea moholöila helësëi neebe amo gadola, afädë ne moholöila helësëi made neebe amoda dofä made moholömelëla säi. ¹⁶ Amala sälahilä ea malësä amoli sogobala gaula nea naaboea diigisalea, Godea ugila negemäiamelëla sála fisiga idodogosa nelo.

*Nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30, Ulugu 18.18-30)*

¹⁷ Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ïe emo mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Sála Olelelo hedabie, ne namolöi namolö neala gaumolöie abilia hamomolödula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ema sála obëgësalea, Dia nema hedabila säi amo edoïe. Afädë hedabi mademelë, Gode emu hedabi nea. ¹⁹ Mala sála negei dibe amo dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfali säsäla gudimabio, dahila neala elöïe nelegei dibe amo nimabio, die diado diemelele ado nabala hamomalola sála negei dialeala sála ï. ²⁰ Amala säsebegi, ea Yesuma sála obëgësalea, Sála Olelelo, ado amolida ne malësägila nea hamosa maadeimelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yesuea dolö amo boba hamolahilä, sila nea ema sähalea, Afädëmu dofea made nebege. Die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä muni nease amoda nelegei made negelo busadäoi neebe amoligali neala ïmalo. Amala hamoseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amala hamolahilä ne bëgëla misialola säi. ²² Dolö amea säi amo nabala ïe odagi augia idalahilä asi. Mida, ïe nelegei yafie dilo amogi.

²³ Yesuea sidawewelahilä ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Udia dolö nelegei yafie negelo neebe ameadá Godea Beaha Maadela Sigi Neebëa ami moholöda baagi sëi bimolömelëla säi. ²⁴ Ado amo nabalahlä, ïe bëgëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima bu elö sähalea, Malïsä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebëa ami moholöda baagi sëi dialeamelë. ²⁵ Sugua gameleda nusi galabagi

doadigila moholö baagi sëimelë. Amo gadola nelegei yafie negelo neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö baagi sëi holöfali made dië bimolömelëla säla i. ²⁶ Amala säsebegi, ie bögëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu sähalea, Nowëa damula aulo neala gaumolödula säi. ²⁷ Amala säsebegi, Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada hamomolöi madeda maade, ea sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obögësalea, Nabuö. Niliada nelebo sulubadela fisisa maadelahilä di bögëla misimelëla säi. ²⁹ Yesuea sähalea, Na dilima dofä sähawe. Afädëa nemage, Ado Mala Hedabi amoge helësëlahilä, mosö, edoo, elefi, eme, eedo, malö, sege, fisisa maadelahilä, ³⁰ hädali afädë nimolömelë, mosö, edoo, elefi, eme, malö, sege. Nagadaia neëgi fisi amo nimolömelë. Amo gala odoaea e neala sëlasimolömelë. Hobeä ea namolöimu namolö gaula namolömelë. ³¹ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säla i.

*Yesu e baagola nowemolömelëla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19, Ulugu 18.31-34)*

³² Yesula ie bögëla aulo amolali Yalusaleme aulo idigi awähalea, Yesu edale dafidi awäha nelo. Amala hamosebegi, ie bögëla aulo amolia fudugila aligi hobeala awäha nelo. Odoa hobeafali awäha nelo amolia bedäla aligi asi. Yesuea giwilasi amolibalä aliga galahilä hobeä ema hamomolö amo ado ³³ sähalea, Nabualo. Nili Yalusaleme awähamelë. Dolöie Malö amo gobela ilo busa amolimage, mala dawadigi amolimage gaula imolömelë. Iliä e baagomäia nufulömelëla didiäla daiäla negelahilä, fii odoagali gaula imolömelë. ³⁴ Gaula iäседа, ilia ema ëheheladigi, gofedela galaladigi, ëfë damuia fëgäladigilahilä baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi hi nowela moholömelëla säla i.

*Yemese Yonelea dafidilo namolöie hogoi
(Madiu 20.20-28)*

³⁵ Sebediie malö Yemese Yonele Yesu neebea maalahilä elea ema sähalea, Säla Olelelo, alia afädë helësësewe gadoi dia hamomäia helësësamelëla säla i. ³⁶ Amala säsebegi, ea elema säla obögësalea, Na alima edo hamomäia helësësebela nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, elea ema säla obögësalea, Die yo digalo hido elöibalä fisolo amo gala elöda dië naabo dafädimadi fila, elöda dië naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësësamelëla säla i. ³⁸ Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Ado säi amoda alia helësëla made nea säimelë. Na ödä iigi usi naha neawe, alia molöi gabule. Ne ödägi gesa neawe, ali gemolöi gabulela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, elea ema säla obögësalea, Alia amala hamomolöi neawela säi. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë. ⁴⁰ Ali elö nïe naabo dafädimadi, elö nïe naabo fefeädimadila samäia mememolöda nïe mademelë. Godea fimäiala daiäi amolilemelëla säla i. ⁴¹ Bögëla aulo nabülasi odoa amolia ado säi amo nabalahlilä Yemese Yonelema habobaha nelo. ⁴² Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ⁴³ Iliä hamolo amo gadola, dili nebegeo afädëa amala hamomolöi made dialeamelë. Dili nebegeo afädëa ëi sälo namolöila helësësedä, odoa neebe amoligalimu hamoi hamolasilo namolöi

dialea. ⁴⁴ Afädëa e dafidilo namolöila helësëseda, ea sulubadelaie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi dialea. ⁴⁵ Mida, Dolöie Malöda udia dolöea ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

*Yesuea Badimasa si golai wahilasi
(Madiu 20.29-34, Ulugu 18.35-43)*

⁴⁶ Amala sälahilä ili afiala Yaligo beselagalai. Yaligo beselagalala e baagila awäha nebegi, ie bëgëla aulo amolila udia dolö yafie odoala awäha nelo. Dolö si golai afädë idi agesua ami sulo. Eada muni imola ëdëgësa filo. Dolö amoie ëida Badimasa, Dimasaie malö. ⁴⁷ Amala salea Nasalese dolö Yesu maahala säi amo nabalahlilä, ea uuala sähalea, Debidüie malö Yesuo, ne bobasëmola säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, udia dolö yafiea ema nemola sähalea, Dia adomabula säi gaso, ea gelola uuala sähalea, Debidüie malöo, ne bobasëmola sähamu nelo. ⁴⁹ Ea Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea sähalea, E misialamola säi. Amala säsebegi, ilia dolö si golai amoma sähalea, Ea di wesebego, asigia gelola nowemola säi. ⁵⁰ Ea fagulo afädë salugala sulo amo gila sadia galahlilä fodolofali nowela Yesu neebee misi. ⁵¹ Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea ema säla obëgësalea, Säla Olelelo, na bimolö helësësebela säi. ⁵² Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihï asigi afädë negei amea die si wahimelë. Hä mosalola säi. Amala säsebegi, dolö amo fodolofali wahila siia fädäla bealahilä, Yesu bëgëla asi.

11

*Yesu e beaha aligilo Gini gadoi hamola Yalusaleme beselagalai
(Madiu 21.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Ili Yalusaleme beselagalamolö ga madela, sege Bedifagige Bedanige Olibebidaia ami nea, Yesuea ie bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalolahilä, ² elema sähalea, Segea ami awäla beselagalala beahamelële, sugua dögi üdili afädë dolöea fila aulo made, ga madefali gui gide begela negei neë himolömelë. Dögi amo fisigäla wi sigi misialo. ³ Afädëa alima dögi abidä fisigähala nabaseda, ema ado gomalä sämalö. Dafidilo Geloia webalä hamomolömelë. Amalahilä, ea fodolofali sigi obëgëmalamolömelëla, alia amala sämalola säi. ⁴ Amala säi amo nabalahlilä, ele awäla beselagalala beahamelebe, sugua dögi üdili afädë mosöa nogila digalo, ifo baagido idiliba, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi. ⁵ Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Abilia hamodelä, sugua dögi üdili go fisigähala nabi. ⁶ Elea Yesuea sämalola säi amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi. ⁷ Elea sugua dögi üdili amo Yesu neebee sigi gaula obëgësebegi, sugua dögi amodaia fagulo fösilahilä Yesu fedala sulo. ⁸ Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo neala idiafa föladigi, odoaea idiafa agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föladigila awäha nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ëi gaula adadi. Afädë Dafidilo Geloie ëigila maahago, Godea e neala obeägimäia. ¹⁰ Nilile nado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägidi. *Sama 118.25,26*

Selesaia fia Godeie ei gauia adala nese gemola uuala sasala awaha nelo. ¹¹ Yesu e Yalusaleme beselagalalahila, gobela ilo mosoa ami awala beahamelebe, nelebo elo elola sulubadela difolalebe amo meli. Amo beaha maadelahila, deadisebegi beala, giwilasi amolali Bedani obegēi.

*Yesuea afaeoma sai
(Madiu 21.18-19)*

¹² Diala aiyō amogi ili Bedanilahila awahalea Yesu e sidea baagoi. ¹³ Sidea baagosebegi holobō wagadi madela beahamelebe afaeo bau dibe bealahila, gagā negei walebelela bea asi. Beahamelebe gagā made negei, bāumu dibe meli. Mida, afaeo gagā negelo segeyogi made amea bāumu dibe meli. ¹⁴ Amo bealahila ea afaeo amoma sahalea, Die gagā udia dolōea bu elō made molōmelēla sai. Amo sai amo iē bēgēla aulo amolia nabi.

*Yesuea gobela ilo mosoa awalahila hamoi
(Madiu 21.12-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)*

¹⁵ Ili Yalusaleme beselagalai. Beselagalalahila, Yesu e gobela ilo mosoa beselagalamelebe, bidi neadigi, bidi nimolōie negeladigisa difolalo amoli nesiladigisa nelo. Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoge, neala besula besigadasila hēsōgudulahila, ¹⁶ gobela iasia gedolo sege dibe wida, udia dolōea nelebo gaula dabiala misiabiola sāla i. ¹⁷ Amala sālahila ea ilima sāla olelesalea sahalea, Ado sāla dēdēla negei dibe amo gomala madele. Nie mosō fifii asi sulubadelaea Godema adolo mosō neamelēla sāmolōmelēla dēdēi gaso, dilia fa nelo musūgā aligilo igi ābā gadoi hamoi gabula sai.

¹⁸ Amala hamoila sai amo nabalalahila, gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, Yesu abeahāla nufulōdula hogosa nelo. E nufulō helēsēi amoie mida, ebalā bedāi amoie mida, udia dolō nefolalo sulubadelaea ea mala olelei amo nabalalahila, fudugisebegi. ¹⁹ Saha nea sē gāsebegi, Yesu iē bēgēla aulo amolali gaamu amo digila asi.

*Afaeo i bausoi amoie ado sai
(Madiu 21.20-22)*

²⁰ Ili diala yose awahalea beahamelebe, afaeo amo bau difige bausosa maadei neebe meli. ²¹ Bealahila Yesuea sai amo helēsēlahila Fidaea ema sahalea, Sāla Olelelo, bimo. Dia afaeoma habobala sai amo bausoi gabuwela sai. ²² Amala sāsebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Godema asigi afādē nege-malo. ²³ Na dilima dofā sahawe, Dolō afādēa asigi āudā negela made, segebi gowema sahalea, Dihū duhulugi dagabola digamola sāsedā, ea sai amo dofā amamolōla helēsēseda, ea sai amo gadola amamolōmelē. ²⁴ Amase, na dilima sāhago. Dilia Godema adola nelebo afādē ema nabaseda, dofā nimolōla helēsēmalo. Amala helēsēla nabaseda, dilia sai amo gadoi nimolōmelē.

²⁵⁻²⁶ Dilia Godema nowela nea adosalea, dolō afādēa dilima asiala hamoi amo helēsēseda, dolō amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosoa neebe amea, dilia asiala hamoi amoge fisi-molōmelēla sai.

*Yesu dia geloi gaula neebe go nowēa ila nabi
(Madiu 21.23-27, Ulugu 20.1-8)*

²⁷ Ili Yalusaleme bu obēgēlahila Yesu e gobela ilo mosoa awala nebegi, gobela ilo busa amolige, mala dawadigi amolige, dolō dafidilo amolige, e nebea ami maalahila, ²⁸ ilia ema nabahalea, Nelebo dia hamosebegoda nowēa hamomalasiola nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea,

Na dilima afädë nabahago, dilia säla obëgëseda, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi i amoda gowea ïla dilima säla ïmolömelë. ³⁰Yonea ödägi gesa nelo amo Godeïe galueale ma, dolöie galueale. Nema säla ïmola säi. ³¹Amala säsebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia galueala säsedä, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda edoïela sämolö gabugi, ³²nilia dolöie galueala sämolö gaso, udia dolö yafie nefolabe amoliada Yoneda Godeïe bea sälo afädë neala helësëi neebe amo helësëlahilä udia dolöbalä bedäi. ³³Amalahilä ïlia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa mademelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ïlima sähalea, Amai galëda, na nelebo hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala, nage dilima säla ïmolö mademelëla säla ï.

12

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi (Madiu 21.33-46, Ulugu 20.9-19)

¹ Amala sälahilä, Yesuea ïlima ado besula säla ïaha nelo. Ea sähalea, Dolö afädëa i gägä negelo gelebi ëfë amo sagai. Sagalahilä yalala amaleladig-ïlahilä, gelebi ödä amo fësëla salimolöie uli dögoi. Amalahilä sagai idihë namolöie mosö afädë holöbö sedadela ilibia olola fedalahilä negesi. Amala hamolahilä ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahlilä hi e fii elöbalä sege wagadi made namolö asimelë. ² Gelebi gägä amo faimolö segeyo beselagalasebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo afädëma sähalea, Nïe sagai oodola beaha aligilo neebe amolima, gägä odoa faila ïmola sämolö mosalola säi. ³ Amo säla ïmolö asi amoda ïlia e gaula nufudala ïalalelahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelë. ⁴ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo elöma bu mosalalahilä awäsebegi, ïlia ïe busagia afisila nufudalahilä e dahila neala gagadeimelë. ⁵ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo elöma mosalalahilä awäsebegi, ïlia dolö amo nufudala baagoi. Amo gadola dolö yafie odoa mosalai amolige amala hamoi. Odoa nufudala ïalaleladigi, odoa baagomäia nufudadigimelë. ⁶ Amalamu hamosa nebegi, afädëfalïmu hi ebalä nelo, hïle efefe hi boba hamoi nelo amo. Hobeafalï ea malö amoma ïli neebea mosalalahilä sähalea, ïlia nïe nafegema hedabola helësëla mogola hamomolöla säi. ⁷ Awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido säla didiähalea, Sagai eedo amoïe malö amo go gabugo. Eada eedoïe nalä negei nimolö gabugi, niligali bedefala nedelä, baagomäia nufudedila sälahilä, ⁸ ïlia malö amo gaula nufudalahilä ïe domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.

⁹ Amala hamoseda, sagai amoïe eedoeada abilia hamomolödu. Ea maalahlilä sagai oodola beaha nelo amoli baagomäia nufudaha maadelahlilä, sagai amoda odoaea oodola beaha namiäia ïmolömelë. ¹⁰ Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala

säla dëdëla negei dialea. *Sama 118.22-23* ¹¹ Amoda Dafidilo Geloia hamogi. Nilia ea hamogi amo siia bealahilä fudugisa neamelëla

säla dëdëla negei dialeala säi.

Sama 118.22,23

¹² Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ïli helësëla ado besula säi amo helësëlahilä, e gaumolöla hamoi gaso, udia dolö yafie nefolabe amo bealahilä bedäla e dïgila bahïla asi.

*Dagisi muni imolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22, Ulugu 20.20-26)*

¹³ Dolö busa odoa amolia Felesi dolö odoa amolimage, Heledoie damelë odoa amolimage, ili Yesu neebee awälahlä ea ado asiala säsegi e gaumäia hololömolö mosalola säi. ¹⁴ Amala säsebegi, ili e neebee ami awälahlä ema sähalea, Säla Olelelo, nilia helësésaleada, dia mala säla iahalea mogolafalimu säla, dolö odoabaläge bedäla fudugilo madela helësésamelë. Amala helësése amoie mida, odoa neebee amolia di beala säse amogi bedäla helësëla made, Godea helësëi dibe amomu udia dolöma säla olelelo amo mogolafali olelelomele. Amalo gabugi, nilile mala säla negei dibe amo helësëlahilä, Beaha Aligilo Sisa neebee amolia dagisi muni imolö dialeale ma, madele. ¹⁵ Nilia dagisi muni amo imäiale ma, made imäiale nabi. Amala säsebe amo Yesuea beahamelebe, ilile asigi musügä negela wäfali säsebe amo bealahilä, ilima säla obëgésalea, Edoie ne fedogola beaha. Muni giwi afädë na melëdelä gaula misiëla säi. ¹⁶ Ili muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe gowege nowëie gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgésalea, Beaha Aligilo Sisaie la säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaie dibe amoda Sisa hima imalo. Godeie dibe amoda Gode hima imalola säi. Amala säi amo nabalahlä ili fudugi.

*Sadiusi ilia Yesuma nabi
(Madiu 22.23-33, Ulugu 20.27-40)*

¹⁸ Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowelagalamolöla sälo. Sadiusi odoa amolia Yesu neebee maalahlä sähalea, ¹⁹ Säla Olelelo, Mosesea mala afädë nilia hamomäia dëdëla negei dibe amo gowe. Dolö afädëie edoo malö madela baagoseda, udia didalomu sulolahilä, dolö baagoi amoie ëigila malö ägümolöie, edoo elö amohi udia amo nimäiala säla dëdëla negei dialea. ²⁰ Amaimo, edoolali gifalädalä salea, abulümi amea udia afädë neala nea, malö madela baagoi. ²¹ Baagoibua, abulümi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö madela baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda amea amala hamolahilä, ²² edoolali gifalädalä amoli malö madela baagosa maadei. Amalahilä udia amo hobe wagala baagoi. ²³ Amala hamoi amo dolö gifalädalä amolia udia afädë amomu nii amea, hobe baagoi amoli nowelagalasolo amo gala udia amo nowëie udia samolödula nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala säsebege madele. ²⁵ Amaimo, udia dolö baagoi amoli nowelagalasolo amo galada dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Ilida selesaia fii neebee amo gadoi namolömelë. ²⁶ Amaimo, udia dolö baagoi amoli nowelagalamolö amoie ado afädë sähago. I afädëgi nulo söa fedaila Mosesea dëdëla negei dibe amo dilia made melile. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaiege, Aisagaiege, Yeigabaiege Gode neamelëla säila dëdëla negei dialea. ²⁷ Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebee amolilemelë. Dilia asiala gelola helësëi gabula säi.

*Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abodola nabi
(Madiu 22.34-40, Ulugu 10.25-28)*

²⁸ Mala dawadigi afädë nelo amo maala, ilia ado didiäsebe amo nabalahlä, Yesuea ilima hedabola säla obëgësebe amo bealahilä, ea Yesuma sähalea, Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abododula nabi.

²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Ado sāla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada gowe sähago. Isilale udia dolö, dilia nabualo. Dafidilo Geloida nilile Gode. Dafidilo Geloida afädēfalimu neamelē. ³⁰ Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola sāla negei. ³¹ Amo baagia elöda gowe. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalā nefolalebe amoli boba hamomalola sāla negei. Mala geloi dafidilo gelola äudä amolemu sāla negei dialea. Odoa mademelēla sāi. ³² Amala sāsebegi, mala dawadigi amea ema sāla obēgēsalea, Sāla Olelelo, dia mogola sāi. Gode afädēfalimu, elö made, emu neala sāi amo dia dofä säimelē. ³³ Ema bobaeage, helēsēloage, geloiage boba hamolo amole, dihidi boba hamolo amo gadola odoa dibalā neebe amo boba hamolo äudä amolea Godegali gobela ilo amoge, odala ilo amoge baagila asila sāi. ³⁴ Yesuea dolö amea hedabola helēsēla sāsebe amo bealahilā, ema sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami di ga made nebegola sāi. Amala sāsebegi, odoaea Yesuea sāla obēgēmāia ema sāmölö amo bedäi.

*Yesuea udia dolöma Godea Afädē Memeleüie nabi
(Madiu 21.41-46, Ulugu 20.41-44)*

³⁵ Yesuea gobela ilo mosöa olelesalea sähalea, Mala dawadigi amolia Afädē Memelei amoda Debidüie malöla sālo amo abeahāla sāلود. ³⁶ Godeie Gesamia Debidima helēsēlasisebegi, Debididi hī sähalea, Dafidilo Geloia nīe Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii amoli die emoea emosala namiāia, di nīe naabo dafädimadi awāla salea beaha samialola säimelē. *Sama 110.1*

³⁷ Amase, Debididi hī ema Dafidilo Geloila sāi amo Dafidilo Geloida Debidüie malöda abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea sāi amo obeägila nabi.

*Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helēsēla idihē namialola sāi
(Madiu 23.1-36, Ulugu 20.45-47)*

³⁸ Ea ilima mala olelesalea sähalea, Mala dawadigi nefolalebe amoli hedabola idihē namialo. Ili fagulo sedademu salugalhilā magaia gaamugi awālahilā, udia dolöea ili beala gugusāla gausiamāiala helēsēlo nea. ³⁹ Amase, ilia gedolo mosöage dolö dafidilo filo dibe amimu fimolöila helēsēloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebea ami molö gialo eedo amobalā dafila salea, ua gagaula hamomolöila helēsēlo nea. ⁴⁰ Amase, ilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilā, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie ili sē edefade muāia baala imölö dialeala sāi.

*Udia didalo afädēa muni negei
(Ulugu 21.1-4)*

⁴¹ Godeie muni negelo dibe ami Yesu e ga madela sebegi, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo sila sulo. Udia dolö yafie nelegei edefade negelo amoliada muni yafie negei. ⁴² Udia didalo busadäoi afädē maalahilā muni giwi äudä, doea afädē gadoi, negei. ⁴³ Amala negesebegi, Yesuea ie bēgēla aulo amoli misiēlahilā ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei amea udia dolö sulubadelaea Godeie muni negelo amogi muni negei amo baagila asimelē. ⁴⁴ Ili ilile muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negei gaso, udia goweada afädē gaula made, ea molö nimölö gaui amo gadola sulubadela negesa maadeimelēla sāi.

13

*Yesuea gobela ilo mosö go mugulula digamolömelëla säi
(Madiu 24.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesue e gobela ilo mosöa amila awäha nebegi, ie bögëla aulo afädëa ema sähalea, Säla Olelelo, igi boboga hedabi hïdo elöia mosö hedabi hïdo elöi olola fedai neebe gowe bimola säi. ² Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia mosö hedabi beahago gasoda, igi dadagulula olola fedai neebe goda gälasi diamolö mademelë. Goda sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.

*Yöi elö elöla bimolömelëla säi
(Madiu 24.3-14, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesue e Olibebidaia fedalahilä gobela ilo mosö sida idogola sebegi, Fida Yemese Yone Ädululali hilidomu nea ema nabahalea, ⁴ Dia nilïma säla ïmo. Segeyo abodo gala dia säi amo beselagalamolö. Dafidi nelebo edodale beselagalasegi, nilïa amo bealahilä dia säi amo beselagalamolö amoda ga made gabula helësëmolömelëla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë nefolamialo. ⁶ Dolö yafie maalahilä nie ëi säla, Ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁷ Amase, sege ga madefali nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedämabio. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁸ Fii elöle elöle nuduladigi, gamane elöle elöle nuduladigisa namolömelë. Amase, sege fïi odoagi fogoli moholömelë. Amase, sidë ige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea mi gäwila sëlö amo gadoi bimolömelë.

⁹ Dihili idihë namialo. Iliä dili nafodola gaulahilä galisölö neebee sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala ialalemolömelë. Nie ëi gaula mogosa neebe amea gamane dolöie siigige, Gini dolöie siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamosedä nie Ado Mala Hedabi nabuäia säla äha namolömelë. ¹⁰ Amo hamola made neebewegi wäla, fifi asi sefolalebe sulubadelaäa nie Ado Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi säla ïmolö dialeamelë. ¹¹ Iliä dili nafodolahilä gudimolöie sigi gaula awäsedä, ado abodo sämolödula asigia säosäola helësëmabio. Gudisolö amo gala Godea ado säla äsebe amo säla ïmalo. Ado säla ïmolö amoda dihili sämolö mademelë. Godeie Gesamia sämolömelë. ¹² Dolöea ie edoo amo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoea hïle malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. ¹³ Nie äigi nefolalebego bealahilä, sulubadelaäa dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligisedä, e damula moholömelëla säi.

*Nelebo yöi yafie hamose bimolömelëla säi
(Madiu 24.15-28, Ulugu 21.20-24)*

¹⁴ Yesuea ilima sähalea, Nafadela hehealela bedälasimolö maala negemolöi made dibeä ami maala negei dië bimolömelëla säla i. (Ado gowe nidese ameadä hedabola helësëmalo.) Yesuea amala sälahilä sähalea, Amo siia beasedä, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibeä ami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁵ Amo gala, afädë mosö figi balededaia sulo amea digalahilä mumusogi ie nelegei nea digamabio. ¹⁶ Dolö sagaia nelo amea hi mosöa fagulo nea obögëmabio. ¹⁷ Segeyo amo gala udia fagulo hagu sefolalebe

amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, edefademalä asigiimolö dialea. ¹⁸ Amo hamomolö amoda, i bäu gisalea gögi mulo amo gala muloea, Godema adosa namialo. ¹⁹ Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²⁰ Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobagilasimolö made helësëi galebeda, udia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Udia dolö hi memelei amoli helësëlahilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësëi. ²¹ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege, e neebe gagowe bimola säsege, dofä gabula helësëmabio. ²² Dolö odoaea wäfalä säsäla sähalea, Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö moholömelë. Odoaea wäfalä säsäla sähalea, Neda Godeie bea sälo misi neawela sämolö moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomolöi walebelela bimolöie, dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë. ²³ Dili idihë nefolamialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla iahagomelëla säla i.

Dolöie Malö amo bu obögëmolö

(Madiu 24.29-31, Ulugu 21.25-28)

²⁴ Amala sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua eso usilahilä, aube made neela, ²⁵ gasumili mudaiala besela didigafula, mudaia geloi hido elöi amo neala fogolasimolömelë. *Aisaea 13.10, 34.4*
²⁶ Amala hamose amo gaalu, Dolöie Malö amoda geloi amole, yo digalo hido elöifalä amolebalä mu baidilidaia maala neë udia dolöea bimolömelë. ²⁷ Bease amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hi memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amoge, näiado nefolalebe amoge, sege afädëgi neala gedolasimolö mosalola sämolömelëla säi.

I bäu bobagiloie ado säi

(Madiu 24.32-35, Ulugu 21.29-33)

²⁸ Amo sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Diliada äfäeoie mala amogi helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. ²⁹ Amo gadola wäla, dilia nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöie Malö amo hä moholö suägisa gabula helësëmalo. ³⁰ Na dilima dofä sähawe. Udia dolö walio nefolalebego made baagola nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³¹ Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nïe ado mala dofä made hogosa helemolömelëla säi.

Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa mademelëla Yesuea säi

(Madiu 24.36-44)

³² Amo sälahilä, aso, Yesuea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Nadoea hido dawadigi neamelë. ³³ Dilia fädäla beala idihë namialo. Mida, nelebo hamomolö amo gomo gala gabula dilia dawa mademelë. ³⁴ Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädë, ie mosö digila, sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ie hamoi hamolasiloma, ie hamoi beaha namialola säla, hido hïdolama hamoi sogolasilahilä, idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsila aulomelë. ³⁵⁻³⁶ Mosö eedoda së gäse gaalu obögëmolöledu ma, gasi mogogi obögëmolöledu ma, haea gäse gaalu obögëmolöledu ma, yose obögëmolöledula dilia dawa made nebego, dili adi

elaboi diēgi fodolofali muloea, idihē namialo. ³⁷ Na dilima ado sāla iasewe gadola udia dolō sulubadelamage, dili idihē namialola sāla iahadiola sāi.

14

Yesu baagomāia nufulōie didiāha dilo

(Madiu 26.1-5, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Segeyo āudā nelolahilā, osodagi Baagila Asi Segeyo amoīege, Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molō amoīege molō molō amo beselagalamolō gabulahilā,* gobela ilo busa nefolalo amola, mala dawadigi nefolalo amolalia didiāhalea, Geleā musūgā abeahāmola awālahilā e gaula nufulōdula didiāha difolalo. ² Iliā sāhalea, Amamolō gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolōea gelola ūala dodogōla sālolea sāi.

Udia afādēa Yesuīe busagia susu gadoi weli sōga negei

(Madiu 26.6-15, Yone 12.1-8)

³ Yesu e Bedani segea ami gudubu hamoi Saimonoea mosōa molō naha sulo. Sebegi, udia afādēa maalahlilā, weli hedabi gafisigāi hido elōi, amoīe ēida nada gaula misi. Weli muni edefadea nelo amo ödā i igia hamoigi osala negei dilo amo, ea dusulahilā weli amo Yesuīe busagia sōga negei. ⁴ Amala hamosebegi, udia dolō odoa sefolalo amolia habobalahilā, ilia hilidomu sāhalea, Weli hedabi gafisigāi amo faeagasebegoda edoīe. ⁵ Weli gafisigāi hedabi goda gina hādali ohodoaea nimolō dilo amo, nii galebeda dolō busadāoi nefolalebe amoligali neala ialabio gabula sālahilā, ilia udia amoma nemosa dilo. ⁶ Amala nemosebegi, Yesuea sāhalea, Nemomabu. Edoīe dilia ema yōsa. Udia gowea hamoi amoda nema hedabi hamoimelē. ⁷ Udia dolō busadāoi nefolalebe amolida dilibalā namolōi namolōmelē. Ili ugila negemolō helēsēda, ugila negemolōi galea. Neda dihilibalā namolōi namolōi mademelē. ⁸ Udia amea hamomolōi beala hamoimelē. Hobeā ne baumolō amoīe, nīe domalo dafidi hēimelē. ⁹ Na dilima dofā sāhago. Ado Mala Hedabi sege fōi sulubadelagi sāla oleleseda, e helēsēlahilā, ea hamoi amoge sāla imolōmelēla sāi.

Yudasaea Yesu hololōmolōie asi

(Madiu 26.14-16, Ulugu 22.3-6)

¹⁰ Amalahilā bēgēla aulo giwilasi nelo amogi Yudasa Isagaliadaea gobela ilo busa neebeeā ami awāla ilia Yesu nufuāia hololōla asi. ¹¹ Ea sāi amo nabala obeāgilahlilā, ilia egali muni imolōmelēla sāla negei. Amalebe ea Yesu hololōlahilā gaula imolōie fu hogosa nelo.

Yesu, iē bēgēla aulobalā Baagila Asi Segeyo amoīe molō mai

(Madiu 26.17-25, Ulugu 22.7-14,21,23, Yone 13.21-30)

¹² Segeyo agegi beledi edelo yidila made gobela molō amoīe molō segeyo amo gala, Baagila Asi Segeyo amoīe sugua sibi malō nufidelo. Amala nufidelo segeyo amo gala, iē bēgēla aulo amolia ema nabahalea, Baagila Asi Segeyo amoīe molō molō amoīe, nilia abidi daiamāia hamesebela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ea iē bēgēla aulo āudā mosalalahilā sāhalea, Ali awāla gaamu edefadegi beselagalalahamelebe, dolō afādēa ödā iigi usi gaui maaha neēgi, gausiala digamolōmelē. Alige dolō amo awāse amo gadola mosalo. ¹⁴ Alia beahamelē, dolō amo mosōa nogila digaseda, mosō eedo amoma

* **14:1:** Baagila Asi Segeyola sāi amoda, Isilaleīe malō made nufudala, baagila awāla, Isibiīe dolō malō abulūmi amoli nufudaha maadei amoīe helēsēla obēgēlo segeyola sāi.

gomalä säla imalo. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, Baagila Asi Segeyo amoie molö nie bégëla aulo amolibalä nili abidi molödule nabimelëla sämalö. ¹⁵ Amala säseba, ea hogoli afädë ilibia nelebo daiala negesa maadei dilo amo olemolömelë. Ami nili molö molö daiamalola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, ie bégëla aulo äudä amole awäla, gaamu edefadegi beselagalahlilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digasebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoie molö molö daiai.

¹⁷ Eso digalahilä deadisebegi, Yesu e giwilasi amolibalä misi. ¹⁸ Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädë ne hololömolömelë. Amoda nebalä molö naha saleala säi. ¹⁹ Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hido hidolea dafidi säladigi hobea säladigisalea sähalea, Nale ma, nalela säla didigai. ²⁰ Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obëgesalea, Dili giwilasi sebegogi afädë nebalä falo afädëdaia beledi ua negela naha sebe ameamelë. ²¹ Dolöie Malö amoda ie dëdëla negei dibe amo gadola baagomolömelë. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaië naabogi gausise dolö amo, asigii gabumelë. E meea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabimelëla säi.

Dafidilo Geloïie molö mai

(Madiu 26.26-30, Ulugu 22.14-20, 1 Golidi 11.23-25)

²² Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema ne-segela beledi dagabodasilahlilä, ie bégëla aulo amoligali ia gogosalea sähalea, Nimo. Nie domalo gomelëla säla i. ²³ Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahlilä iligali iasebegi, ili sulubadelaia mai. ²⁴ Ea ilima sähalea, Goda nie healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Udia dolö yafiegali besigahawe. ²⁵ Na dilima dofä sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu elö gähe molömelëla säi. ²⁶ Amala sälahilä, ilia gë afädë udalahilä, Olibebia asi.

Fida, dia ne dawa madela sämolömelëla säi

(Madiu 26.31-35, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)

²⁷ Yesuea ilima sähalea, Dili sulubadelaia bedalahilä nema habomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufulömelë. Amaseda sugua sibi nefolalebe amoli fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea. *Segelaea 13.7*

²⁸ Amaimo, ne neala nowelasisegida, dili baagila nedale Galili moholömelëla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgesalea, Ili sulubadelaia bedalahilä dima haboseda, na made amamolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgesalea, Dima na dofä sähawe, Walio gasigi haea galalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säla i. ³¹ Amala säsebegi, ea gelolafali säla obëgesalea, Neda dibalä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ili sulubadelaia amo gadolamu säi.

Yesu e Gesemani awälahilä Godebalä adosa sulo

(Madiu 26.36-46, Ulugu 22.39-46)

³² Yesu, ie bégëla aulo amolali sege afädë ëi Gesemani dibeami afialahlilä nea, ea ie bégëla aulo amolima sähalea, Ne Godema adose gaalu, dili wi sefolamialola säi. ³³ Amala sälahilä, Fida Yemese Yonela ilimu sigi awälahilä, ie asigigi fudugila yöla säosäomolö mi gäwila beselagalai. ³⁴ Amalahilä ea

ilima sähalea, Nïe iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö gabumelë. Dili idihë nea gui sefolamialola säi. ³⁵ Amala sälahilä e holöbö aliga galahilä, nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea, Asiamolö fu galëda, nema walio hamomolö amoda asiamalola säi. ³⁶ Ea sähalea, Aba, Nado, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi nebegö. Nema ödä iigi usi dibe amo dia neala gaula mosalo. Amai gaso, na helësësewe gadola made, dia helësëse amo gadolamu hamomalola säi. ³⁷ Amala sälahilä obëgësamelebe, ili süwia adidi dibe amo bealahilä ea Fidama sähalea, Saimono, adi dialeale. Dia holöfalï idihë namolö ulisebele. ³⁸ Nafadea dili digalasiloea, idihë nea Godema adosa namialo. Asigia hamomolö helësësa neago gaso, domalo wäbëai nebegola säi. ³⁹ Amala säсила e bu awälahilä, dafidi säi amo gadola säha sulo. ⁴⁰ Amala sälahilä e bu obëgësamelebe, ili adidimu dibe meli. Mida, süwiaea si gafodo gadugisalea amai. Iliä ema edo säla obëgëmolödula asusugai. ⁴¹ E bu osoda obëgëlahilä ilima sähalea, Dili hele aligisalea adi dialeafa. Amo dofea. Fu hä beselagalai. Bimo. Dolöie Malö amo nafade hamolo amolima gaula iäsebegö. ⁴² Nowemo. Nilä gausiala afiadi. Ne gaumäia hololölo amoda ga made misi nebegö bimola säi.

Yesu gauï

(Madiu 26.47-56, Ulugu 22.47-53)

⁴³ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, ie bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolö maleibalä fodolofalï misi. Iliä helebe baialage gagaula ebalä misi. Gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, dolö dafidilo amoliage ili mosalola säi. ⁴⁴ Yesu gaumäia hololölo amea ilima dafidi daijala säla iahalea, Na gomalä hamoseda, amo gabula helësëmalö. Dolö na mimila nödösedä, amo gaula hedabola sigi mosalola säla i. ⁴⁵ E beselagalala, Yesu neebee fodolofalï maala sähalea, Säla Olelelola sälahilä, Yesu mimila nödöi. ⁴⁶ Mimila nödösebegi, ilia hä e gaula fëdöi. ⁴⁷ Amala hamosebe amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo neebe amoie gëhe dagala sali. ⁴⁸ Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, helebe baialage gagaulahilä ne gaumolö misile. ⁴⁹ Segeyo yafie ne dilibalä nea gobela ilo mosöa ado mala olelea nelo amogi ne dilia made gauï amo. Amai gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäiala säi. ⁵⁰ Amala hamosa nebegi, ili sulubadela e digila fisäla awäha maadei. ⁵¹ Malisä afädë fagulo bulula gäi e bëgëla asi amo ilia e gauï ⁵² gaso, fagulo bulula gäi amo ilima gila amilahilä e hodomu dudugimu fisäla asimelë.

Galisolö dolö amolibalä gudimolöie Yesu sigi asi

(Madiu 26.57-68, Ulugu 22.54-55,63, Yone 18.13-14,19-24)

⁵³ Iliä Yesu sigi gaula gobela ilo Busa Edefade sebee ami asi. Gobela ilo busa amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gegendola ami sulo. ⁵⁴ Fida e holöbö hobeala Yesu bëbëgëla awäha nelolahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo amolibalä nulo gobei dibeä ami hëgimäia hausa sulo. ⁵⁵ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaage dolö odoä misialolahilä, Yesuea asiala hamosa nawese melëlo amea fädäla sämalai. Iliä e nufuäia asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë made meli. ⁵⁶ Dolö yafieä ilima ea made hamoi amo babala säi gaso, ado afädëdi made meli. ⁵⁷ Odoäea nowela aligilahilä, ea made hamoi amo babala säla sähalea, ⁵⁸ Niläada ea gomalä säi amo nabimelë. Godeie mosö dolöie naaboea hamoi amo, na hailadigila, segeyo ohodoä nelolahilä dolöie naaboea made, bu elö ulimolömelëla säimelëla säi. ⁵⁹ Amala

säi amoge afädédi made meli. ⁶⁰ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea dolö sefolalebe amoie mogogi nowela aligilahilä Yesuma nabahalea, Dia ado afädë säla made obëgëmolöle. Dia asiala hamoila ilia säi amo edo hamoila nabi. ⁶¹ Amala nabasebegi, ea nafi dagala, ado afädë säla obëgëla made nebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema bu elö nabahalea, Godea Afädë Memeleila säi amo, hi e hedabifalïe malö dihïdilela nabi. ⁶² Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Ä, nemelë. Dolöie Malö amo e Geloi Edefade neebe amoie naabo dafädimadi filahilä, baidiligi maala neë, dilia siia bi-molömelëla säi. ⁶³ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea nabalahlilä, hile fagulo nulilahilä ilima sähalea, Odoaea ea hamoi amo nali made sämalö. ⁶⁴ Ea Gode gagadese amo nabi amomelë. Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaä sähalea, Ea asiala hamoi amoïeda e baagomäia nufulö dialeala säla didigai. ⁶⁵ Amala sälahilä odoaea e gofedela galalahilä, ilia ie si usulala nufudalahilä, nowëa amasiola sämola säi. Amalahilä idihë aligilo amolia e neawelahilä nufudala ialalei.

Fidaea, na Yesu dawa madela säi

(Madiu 26.69-75, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Fida e yala isogi nogila digai sebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ⁶⁷ beahamelebe, Fida e hëgimäia hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea, Dige Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁶⁸ Amala säsebegi, ea ne madela sälahilä sähalea, Na dawa made. Dia säsebegoda na made helësësebelemelëla säi. Amala sälahilä e yala baagido idi dagaboimadi awäha nelo. ⁶⁹ Hamoi hamolo dolisä amea e bealahilä, dolö nefolalo amolima bu sähalea, Dolö goda amoligimelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, ea bu elö ne mademelëla säi. Holöfalï nelolahilä dolö nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä. Dida amoligi. Dige Galili dolömelëla säi. ⁷¹ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalï säседа, dofä ne Godea së imäiala sälahilä, gabulo wäla gabula miqalia diigila sähalea, Dolö ëi säse goda na dofä dawa mademelëla säi. ⁷² Ea ado amo säia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gai. Fidaea amo nabalahlilä dafidi Yesuea, Haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amo helësëlahilä diisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebee sigi asi

(Madiu 27.1-2,11-14, Ulugu 23.1-5, Yone 18.28-38)

¹ Yosefalï gobela ilo busa amolige, dolö dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galisölö dolö sulubadela amolia ado didiäha difolalahilä, ilia Yesu nafodolahilä Bailadi neebee sigi gaula asi. ² Sigi gaula maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dia säse gomelëla säi. ³ Gobela ilo busa amolia sähalea, Ea nafade yafie hamoimelëla säi. ⁴ Iliä Amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädë säla made obëgëmolöle. Dia nafade yafie hamoila ilia säi amo nabilela nabi. ⁵ Amala nabi amogi Yesuea ado elö made säla obëgëi amea, Bailadi e fudugisa nelo.

Yesu i fügäigi baala negemalola säi

(Madiu 27.15-26, Ulugu 23.13-25, Yone 18.39—19.16)

⁶ Segeyo Ede amoïe molö molö amo galada, Bailadia galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolöea fisigämola säse amo gadola fisigälo. ⁷ Dolö odoaea gamanebalä nudusebegi nafodola negei amoligi afädë ëi Balabasa nelo. Ila gamanebalä nudusolo amo gala dolö odoa nufudala baagoi. ⁸ Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebee maalahilä ema sähalea, Dia nilïma hamolo amo gadola walio hamomäimelela säi. ⁹ Ea ilima säla obëgësalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi. ¹⁰ Amala säi amoïe mida, gobela ilo busa amolia Yesuma mudialahilä e sigi gaula misi gabula Bailadia amala helësëlahilä säi. ¹¹ Amai gaso, gobela ilo busa amolia, udia dolö gegedoi amolia Bailadima gelolafali Balabasa hilima fisigämäiala sämäiala si nigilasi. ¹² Amalahilä Bailadia ilima bu elö nabahalea, Dilia Yu udia dolöie Ginila sälo neebe goma na abilia hamomolödula nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ilia bu elö gelola säla obëgësalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelolafali sähalea, I fügäigi baala negemalola säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägimäia, Balabasa hilima fisigälahilä, ea odoama Yesu fëgämalolahilä, i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi

(Madiu 27.27-31, Yone 19.2-3)

¹⁶ Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane sigi aligiloïe mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoïe ëida Beledoliama.) Ami dolö odoage misialolahilä gegedoi. ¹⁷ Gedolahilä ilia fagulo sedade bëi gadoi Yesuma salugasilahilä, ëfë äyo gägäi amalela nasigila Giniïe busa gadoi hamolahilä ie busagia salugasi. ¹⁸ Amala hamolasilahilä ilia naabo sögö diigilahilä sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini, namolöi namiäiala säi. ¹⁹ Amala sälahilä, ilia ie busagia i gilia nufudalahilä, gofedela gagalahilä, emo gumu sasagala fila digafulahilä gugusämäia hamolo wäla hamoi. ²⁰ Ila ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo bëi gadoi amo hololahilä hile fagulofali amo salugasi. Salugasilahilä ilia e i fügäigi baala negemolöie segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei

(Madiu 27.32-44, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

²¹ Awäha nebegi, Salinia fii dolö afädë, Saimono, Alegisäda Ulufasalele eedo amo, sagaiala maasebegi e gausiala digalahilä, ilia e nealahilä Yesuïe i fügäi gaumalala eegei. ²² Ila Yesu sigi gaula sege ëi Gologoda asi. (Gologodada nilile ado adolada Busa Giwi Sege.) ²³ Afialahilä ilia wani ödäge i afädëie ödä muwege gegoalahilä egali muäia i gaso, ea made mai. ²⁴ Amala hamolahilä, ilia e i fügäigi baala negei. Amalahilä, ie fagulo nowëa nimabelela, ilia sadu dahila, ie fagulo amala mogei. ²⁵ E i fügäigi baala negei amoda, yose eso neela udigisa nebegi, baala negei. ²⁶ Ea nafade hamoila säi amo dëdëla negei amoda gomalä säi. Yu udia dolöie beaha aligilo Ginila säi. ²⁷⁻²⁸ Amala hamolahilä, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei. ²⁹ Udia dolö e dibeadu baagila afu mafusaleada, Yesuma busa dugagiladigi gagadiabola sähalea, Èhehe. Godeïe mosö hailadigilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, ³⁰ dihïmu damula awäla i fügäia adogoila digamola säla baagiladigisa nelo. ³¹ Gobela ilo busa amolia, mala dawadigi amolibalä, amo gadola hilidomu Yesu gagadiabola sähalea, Udia dolö odoa damula aulo. Amo gadola, hïmu

damula moholöi made. ³² Afädë Memelei, Isilale udia dolöie Gini neebe amo, i fügäia adogoihilä digamäia. Nilia amo bealahilä, asigi afädë negedeläla säi. E i fügäigi baala negei gaalu, i fügäigi baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi

(Madiu 27.45-56, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

³³ Eso mogogila eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ³⁴ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafali säia adahalea, Eloi, Eloi, lama sabagadanila säi. Nilile ado adolada, Nie Gode, nie Gode, abisigi ne dīgila asila säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahlilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi. ³⁶ Afädë baluluia awälahlilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeami gelahlilä, i bidigi yaala, egali muäia ialahlilä sähalea, Aso. Elaiaea e i fügäigi dibeami adogoi fisigämolö maasebelela beaha aligidila säi. ³⁷ Yesuea gelola uualahlilä hame doala asi. ³⁸ Amasebegi, gobela ilo mosöa fagulo edefade negei dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. ³⁹ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo dolö amea sida adogola beahamelebe, Yesu amala hame doala asi amo bealahilä sähalea, Dolö goda dofä Godeie malö gabula säi. ⁴⁰ Amo gaalu, udiafali holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amoligi Magadala udia Melige, Yosese ie ëo Yemeselele eme Melige, Salomege nelo. ⁴¹ Dafidi Yesu e Galili neëgida, ilia e awäse amo gadola awälahlilä, e ugila negesa filo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu baui

(Madiu 27.57-61, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁴² Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Deadise gaalu, segeyo Sabada aiyu namolö gabula helësälahlilä, ⁴³ Alimadia dolö Yosebe Bailadi neebea awälahlilä, bedälo made mumulasi amea, Yesuie domalo nimolö audulela nabi. Dolö amoda Galisölö amoligi asigi hedabi negei nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo beaha nelo. ⁴⁴ Amala nabasebegi, Bailadia e aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali afädë beaha aligilo amo welahlilä e hä baagoilela nabi. ⁴⁵ Amala nabasebegi, Bailadima ami beaha aligilo amea e hä baagimelëla säi amo nabalahlilä, Yosebema ie domalo nimolö dofeala säi. ⁴⁶ Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ie domalo i fügäidaia dibe amo neala gaula digalahilä, fagulo amea usulala gaulahlilä, igi äbä dafidi hamola negei diloa ami baumulö gaula asi. Bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula maalahlilä amea idi gasi. ⁴⁷ Amala bausi dibe amo Magadala udia Meli Yoseseie eme Melilea meli.

16

Yesu nowela asi

(Madiu 28.1-8, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-10)

¹ Segeyo Sabada gafe maadeibua, Magadala udia Meli Yemeseie eme Melila Salomela ilia Yesuie domalogi hëla moholöie, weli gafisigäi hido elöi amo bidia nii. ² Segeyo gifalädälügi yose eso si beselagalaha nebegi, ili igi äbägi bauia ami asi. ³ Hilido afiaha dialea sähalea, Igi äbä idi galo igi edefadea gai dibe amo nowëa ugila negela doga negesimolödula säsäla afiai. ⁴ Afiaha nea sida gahamelebe, igi amo hogala doga negei dibe meli. Igi amoda edefademaläde. ⁵ Amai beala igi äbägi bauia gidogo bea digahamelebe, malö malisä afädë fagulo falei sedade salugai ilile naabo dafädimadi sebe amo

bealahilä, ili fudugi. ⁶Fudugisebegi, ea ilima sähalea, Fudugimabio. Nasalese dolö Yesu i fügäigi baala negei amo hogose goda nowela asimelë. Wida made. E ilia negei diloa amo bimo. ⁷Amaimo, dili awälahilä Fidamage ie bégëla aulo odoa amolimage gomalä sämalö. Dili baagila edale Galili moholö awäha neamelë. Ea dafidi säla i amo gadola, ami bimolömelëla sämalola säla i. ⁸Amala säi amo nabalahlilä ili emo gígisëla fudugimolöge beselagalasebegi, igi äbägi amilahlilä fodolofali doadigila asi. Bedäi amea odoabalä adola made awähamu nelö.

Magadala udia Melia Yesu meli
(Madiu 28.9-10, Yone 20.11-18)

[⁹ Segeyo gifälädalügi yosefali Yesu nowelahlilä, Magadala udia Melia bimäia e sebeadale Yesu beselagalai. Udia amoma mugabe gifälädalä fedai sebegi dafidi Yesuea nesiladigi. ¹⁰Beselagalai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia didigaola gualösa dibeä ami ea säla imolö asi. ¹¹Amalahilä Yesu neebe na melimelëla ilima säi amo nabalahlilä, ilia dofä gabula made helësëi.

Bégëla aulo äudäea Yesu meli
(Ulugu 23.13-35)

¹²Amalahilä dolö äudä sagaia moholö awäha nebegi, Yesu e domalo elöi eleä bimäia beselagalai. ¹³Amo bealahilä ele dolö odoa amoli neebea obëgëlahilä, ilima säi gaso, ilia dofä gabula made helësëi.

Yesuea ie bégëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla imalola säi
(Madiu 28.16-20, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23, Abosolo 1.6-8)

¹⁴Amalahilä hobeala gidälasi amoli molö naha dibeä ami e bimäia beselagalai. Beselagalalahilä ilia asigi afädë made negesebe amogige, iso asigi geloi neebe amogige, nemoi. Mida, odoaea e nowelahlilä neebe melila säi amo nabalahlilä dofä gabula helësëi made amogi amai. ¹⁵Amalahilä ea ilima sähalea, Sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla imalo. ¹⁶Afädëa asigi afädë negeseda, ödägi gelahlilä damula aulo neala gaumolömelë. Asigi afädë made negese amobaläda gudimolömelë. ¹⁷Asigi afädë negei neebe amoliada dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nie ëigi nea mugabe fedai nesiladigimolöge, udia dolö odoa neebe amoie ado gähe sämolöge. ¹⁸baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolöge, oloi difolalebe amoli naaboea diigila wahimolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedai
(Ulugu 24.50-53, Abosolo 1.9-11)

¹⁹Dafidilo Geloi Yesuea ilima ado säla ilahlilä, selesaia mosöa fedala Godeie naabo dafädimadi sulo. ²⁰Amala asibua ili afufulahilä, sege sulubadelagi ado mala säla iaha nebegi, Dafidilo Geloia ilibalä hamoi hamola, ilia dofä säsebelä helësëmäia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasi.]

Yone Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Yoneie bebagi dēdēi dibe amea sähaleada, Ado eda dolō domalola digala, nilbalā wi nelola sāla dēdēi. Yonea beba gowe dēdēi amoie mida, ea sähalea, beba gowegi dēdēla negei dibe amo nidesalea, Godeie malō Yesu Gelesoma asigi afādē negemäiage, Afādē Memelei amo dofā Yesu Geleso gabula helēsēmäiage dēdēla negesamelēla sāi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilīma, Ado eda mi gāwilafalī, Godebalā siiba nelomelēla sāla dēdēla negei. Amalahilā, Yesuea hamomolōi made gadoige, melēlo made gadoige hamosa nelo ameadā, Afādē Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeie malō gabula helēsēmāia ulufala dēdēla negei dialea. Amase, Yonea nilīma, Yesuea hamomolōi made gadoige, melēlo made gadoige hamoi amoie mi fādāla sāi. Amase, udia dolō odoaea ema asigi afādē negela e bēgēla asi amoge, odoaea ema asigi afādē made negela ebalā ado nii nelo amoge dēdēi bimolōmelē.

Hogoli 13-17gi dēdēi dibe ameadā, Yesuea iē bēgēla aulo amolibalā nea, e hā baagomolō ga made gabula helēsēlahilā, ilile asigia dofea, aso maadela gelola namiāia, galone yafie sāla iāha nelo.

Yonea wagala dēdēla negei dibe ameadā, Yesu e nafodola gaula awāla gudi amoge, e i fūgāigi baala negesebegi, hi hame doala mosaloi amoge, e nowela awāla iē bēgēla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dēdēla negei dialea.

Beba gowegi namolō gāheie mala dofā dibe amoli olelemolāhilā, segeyo sulubadelagi hamomolō amoie, galone helēsēmolōie dibe amolida gowe. Foiela sālage, ōdāiela sālage, beledūiela sālage, yo digaloiela sālage, i gāgā negelo gelebi ēfēiela sālage, sugua sibi sigi aligiloīela sālage, sāi amoli dēdēla negei dialea.

Yone Ado e dolō namolō digai. Eda udia dolōbalā namolō digai.

(Yone 1)

Ado eda namolōie mi, dolō namolō digai

¹ Ado eda mi gāwilafalī siiba nelo. Eda Godebalā nelo. Ado hi eda Gode nelo. ² Eda mi gāwilafalī, Godebalā siiba nelo. ³ Afādē idi elōmadila misida maade. Godea Adobalā nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelē. ⁴ Emada namolō mi dilo. Namolō ameadā udia dolōie yo digalo nelo. ⁵ Yo digalo ameadā gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolōi made dilo.

⁶ Godea dolō afādē nagadaia fisiga wei amoie ēida Yone e misi nelo. ⁷ E misi amoda yo digalo amoie sāla imolōie misi. Amaimo, udia dolō sulubadelaēa iē ado nabalāhilā, asigi afādē negemāiaie misi. ⁸ Hi eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoie mu sāla imolō misi. ⁹ Yo digalo amoda dofā yo digalofalī nelo. Udia dolō sulubadelagali yo digalo ilo. E nagadaia wi moholō nelo.

¹⁰ Ado eda nagadaia wi nelo. Ado ameamuda Godea sege fōi hamoi gaso, nagadaia udia dolōea e gowe gabula made helēsēi nelo. ¹¹ Eda hile segea wi misi gaso, hile sosogoea e made sāla olei. ¹² Gaso, odoaea e sāla olela iē ēigi asigi afādē negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeie malō namialola

säi. ¹³ Ili Godeie malö besela galai amoda, eedole emelele healemadila made, amase, domaloie hameloea made, amase, dolöie hameloea made, Godeamu ie malö hamola besela galai.

¹⁴ Ado eda dolö domalola digala, nilibalä wi nelo. Nilibalä wi nebegida, ie yo digaloge ie geloige hido elöi amo nilia melimelë. Eedoie malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ie yo digaloge ie geloige hido elöi dilo amo nilia melimelë.

¹⁵ Yonea Adoie säla iaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla säi. ¹⁶ Ema nobai amo adugasebegi, ea nili sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo. ¹⁷ Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla i gaso, ugila negelole ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë. ¹⁸ Afädëa Gode dofä made meli gaso, ie Malö afädëfali amea Gode e nilima ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla iaha nelo

(Madiu 3.1-12, Maga 1.7-8, Ulugu 3.15-17)

¹⁹ Yu ilia gobela ilo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone neebee mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla i. ²⁰ Ea musüga negela made, hedabola ulufala säla iahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla i.* ²¹ Amala säla iasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda e mademelëla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi. ²² Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofä nowë. Dolö nili fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämolöie, diada dihi dimada nowëla sähala nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obëgësalea, Neda afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeaa ami nea uuala sähalea,

Dafidilo Gelo misiaia idi mogola fodomalola säha neamelëla

säla obëgëi.

Aisaea 40.3

²⁴ Felesi ilia dolö fisiga gai ²⁵ amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoie dia udia dolö ödägi gesa neala nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obëgësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea. ²⁷ Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihineda ie emo usililo efë fisigamolöda dofea mademelëla säi.

²⁸ Yonema nabi amoge, amase, ea säla obëgëi amoge ödä Yodona dëgëla alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeie Sugua Sibi Malö neala säi

²⁹ Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebee maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelë. Goeda udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë.

³⁰ Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla i amoda egowemelë.

³¹ Nada e dawa made nelömelë. Amai gaso, e Isilale udia dolöma ulufala

* **1:20:** 1.20 Afädë Memelela säi amoda Godea afädë memelela ie udia dolö sigi obëgëmolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaealeda nilile ado sälada Afädë Memelela sälo.

olemolöe, na udia dolö ödägi gemolö misimelëla säi. ³² Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melimelë. ³³ Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameada udia dolö Eleloi Gesamia gemolömelëla säi. ³⁴ Eda Godeie malö neebe amo na melimelë. Amo na dilima säla imelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bögëla asi

³⁵ Amo aiyu amogi, Yonege ie bögëla aulo äudä amolege bu amimu nelo. ³⁶ Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ie bögëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bögëla asi. ³⁸ Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bögëla maaha neebe meli. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabaie, dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai amo besulada säla olelelola sälo. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea elema säla obögësalea, Alia bea misiëla säi. Amala säsebegi, ele awälahilä e diasebe mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

⁴⁰ Bögëla aulo äudäea Yoneie ado nabala Yesu bögëla asi amolegi, afädëda Saimono Fidaie edoo Ädulu. ⁴¹ Eada Yesu hä amilahilä, fodolofali ie edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alia hä Mesaea melimelëla säi. Eie Mesaea amo besulada Gelesola sälo.* ⁴² Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneie malö. Dïe ëida Sifasala sämolömelëla säi. Eie Sifasa amo besulada Fida.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

⁴³ Amo aiyu amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema sähalea, Ne bögëla misiëla säi. ⁴⁴ Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidalele sege. ⁴⁵ Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado säla negei dibe amogi ie dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia bebägi ie dëdëla negei amo gadolage, nilia hä e melimelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeie malö amo gabiola säi. ⁴⁶ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiëla säi. ⁴⁷ Amala säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e helësëla sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfalä sälo afädë egowemada mademelëla säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfäeo i mia sulo amoda na melimelëla säla i. ⁴⁹ Amala säla iasebegi, Nadanalea säla obögësalea, Säla Oleleloo, dida Godeie malö. Dida Isilaleie Ginimelëla säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na melilä säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made, baagila asi elöi bimolömelëla säi. ⁵¹ Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doga negei bealahilä, dilia Godeie selesäia fii amoli Dolöie Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

* **1:41:** 1.41 Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeale Gelesole nilie ado sälada Afädë Memelela sälo. * **1:42:** 1.42 Eie Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilie ado sälada igila sälo.

**Yesuea ië ëi ilibia amoge, ië geloi amoge, nofe elöi
amo olemolöie melëlo made gadoige, hamomolöi
made gadoige, mi gäwila hamosa nelo***

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

¹ Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliie Gaina segea ami, dolö afädëie udia ifosebea Yesuie emea amo bea asi. ² Iliä Yesuge ië bëgëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo. ³ Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesuie emea ama sähalea, Iliä wani ödä amo hä, maadei gabuwela säi. ⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Neme, nïe hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nïe segeyoda, asomelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säседа, dilia amo nabala hamomalola säi. ⁶ Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aiyalo mala dibe amo gadola hësa obigilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülasi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi, ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei. ⁸ Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi. ⁹ Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma iasebegi, ea ödäfalä wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahlilä, ea udia goa amo welahlilä, ¹⁰ ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala iia awälahilä, udia dolö amoli efade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea amo odoa muäia ilo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.

¹¹ Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiligi Galiliie gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ië geloi hïdo elöi dilo amo olei. Amala hamosebegi, ië bëgëla aulo amolia ema asigi afädë negei. ¹² Hobeala, Yesuge, ië emege, ië edoolalige, amase, ië bëgëla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awälahlilä, segeyo ede made ami nelo.

Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai

(Madiu 21.12-13, Maga 11.15-17, Ulugu 19.45-46)

¹³ Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusalame moholö asi.* ¹⁴ Amalahilä, ea Godeie mosöa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi neadigisa dibe meli.

* 2.: 2.1 Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie gowe iligi dibe amo bimalo: 2.11, 2.18-19, 2.23, 3.2, 4.54, 6.2, 6.14, 6.26, 9.16, 11.47, 12.18, 12.37. * 2:13: 2.13 Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amöie helësëla obëgëlo segeyola säi.

Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe meli.* ¹⁵ Amo bealahilä, Yesuea efë gadoia fëgälo efë afädë hamoi. Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeie mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilä, auli amoge besua maadei. ¹⁶ Amala besua maadelahilä, haea magaa neaha difolalo amolima sähalea, Goda sulubadela segea gaula afiamo. Naadoie mosö ameada, magaa nelo mosö gadoi hamomabiola säi. ¹⁷ Ea amala hamose amo bealahilä, ie bëgëla aulo amolia ado afädë bebagi säla dëdëla negei dibe amo helësëla obëgëi. Amoda gowe. Na die mosö gelola hamese amea, ne sëlasingolömelëla säla dëdëla negei dibe amo helësëi. *Gë Udälo 69.9*

¹⁸ Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomolöie geloi galeamelëla säla, dolöea hamomolöi made gadoi abodo hamola nilima olemolö gabula nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeie mosö neebe gowe hä, haila fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömelëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabülas biyidiaie gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela nabi. ²¹ Gaso, Yesuea Godeie mosölä säi amoda, hile domalo amo helësëla amala säi. ²² Hobeala, e bauiala nowesebegi, ie bëgëla aulo amolia bu helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësëlahilä, Godeie ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadeläie asigi dawadigisa maadei nea

²³ Yesu e Yalusalame ami nea, Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafiae ie ëigi asigi afädë negei. ²⁴ Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo. ²⁵ Udia dolöie iso asigi dawadigi neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimelëla säla imolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ads säi

¹ Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoie ëida Nigudimusi. ² E Yesu neebe gasigi maalahlilä, ema sähalea, Säla Oleleloo, nilia dida säla olelelo Godea fisiga weila helësëamelë. Mida, Gode e dolö afädëbalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademelëla säi. ³ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüsedä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömelëla säi. ⁴ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümolödu. Amai emeie isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela ägümolölela nabi. ⁵ Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila digamolömelë. ⁶ Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda,

* **2:14:** 2.14 Dolö odoaea Godeie mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

gesami neamelë. ⁷ Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümolö dialeala säla i amogi, dia fudugimabu. ⁸ Foda hi hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dia dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi neamelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsebegoda, abeahädula nabi. ¹⁰ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebege gaso, na säsebeweda made helësësebele. ¹¹ Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilia dawadigi amoge, amase, beaha maadei amoge, dilima säla iahawe gaso, ado nilia säla iasebe amoda, dilia dofä säsebela helësëla made nebege. ¹² Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla iaha gaso, asigi afädë made negese goeada, amai Hebeniie nelegei dibe amogi neawela säseba, dilia abilia asigi afädë negemolödu. ¹³ Afädë nagadaiawila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöie Malö nagadaiawi digai amomu Hebeni fedaimelë. ¹⁴ Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeami nea, nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöie Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.* ¹⁵ Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolö gaula namiäiaie.

¹⁶ Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ie malö afädëfali nelo amo i. Ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola namolöi namolö amo neala gaumäiaie imelë. ¹⁷ Godea ie malö amoda udia dolöbalä gudimolöie fisiga wei made. Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë. ¹⁸ Godea ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeie malö afädëfali amoie eigi asigi afädë made negei amea amaimelë. ¹⁹ Asiala hamoila säi amoda gomalä. Yo digalo nagadaiawi digai nebegi gaso, udia dolöe mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo digaloda boba hamoi made nelo. ²⁰ Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebea ami mulo mademelë. ²¹ Amai gaso, mala dofä hamolo neebe amolia hamosebe amoda, Godeie geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

²² Hobeala, Yesula ie bëgëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibalä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo. ²³ Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo. ²⁴ Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.

²⁵ Amaha nea, Yoneie bëgëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gëgësa dilo. ²⁶ Amala gëgësa dilolahilä, ili Yone neebea afialahilä ema sähalea, Säla Oleleloo, dolö afädë dibalä Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla i. ²⁷ Amala säla iasebegi, Yonea säla obëgësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema iase amomu neala gaumolöimelë. ²⁸ Na dafidi dilima sähalea,

* 3:14: 3.14 Nidei 21.9 bimalo.

Afädë Memelei amoda ne mademelë. E hobea misiäia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla ïmolöi galeamelë. ²⁹ Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda dolö amoïe udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalahlilä, edefademalä obeägilo. Amo gadola obeägilo nema nobasebe ameadä, na obeägisa neawe. ³⁰ Neda holöfalïla, eda ilibiala edemolö dialea.

³¹ Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade nea. Afädë nagadaïala misi neebe ameadä, nagadaïala maala nagadaïa mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade neamelë.

³² Ea meli amoge, nabi amoge, udia dolöma säla ïaha nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë. ³³ Ea säi amo nii neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë. ³⁴ Amoïe mida, Godea gëla made, ïe Gesami ïlo amea, afädë ea fisiga idai ameadä, Godeïe ado amo sälo nea. ³⁵ Edoea ïe Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ïe naabogi gausisa maadei. ³⁶ Malö amoma asigi afädë negei neebe ameadä, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auaula fofolëlo neebe ameadä, namolö amo made bimolömelë. Amobaläda, Godeïe habobalo amo diamolöi diamolömelëla Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoï

¹ Yonea ïe bëgëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfalïlahilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Fesi dolö amolia nabi.

² Yesueada afädë made gei. Gaso, ïe bëgëla aulo amoliamu amala gesa nelo.

³ Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahlilä, e Yudia dïgïla Galili obëgëi.

⁴ Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei. ⁵ Amalebe e awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoïe ëida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ïe malö Yosebegali sege ïa ami ga madela dilo. ⁶ Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögöi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä dögöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.

⁷ Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala ïmola säi. ⁸ Amoda ïe bëgëla aulo amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai. ⁹ Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä ïmo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoïe mida, Yu iliada Samelia ilibalä gedola made aligilo. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeïe galu amoge, amase, dolö dima ne ödä ïmo nahadula säsebegode, dawa galebeda, dia ema namolöi namolö ödä ïmola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo ïalabiola säi. ¹¹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidiloo, dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofalï dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö.

¹² Ödä dögöi oselo goweda, nilile mäu Yeigabaea niligali ï. Amase, hi eege, ïe malölalige, ïe sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämolö. ¹⁴ Gaso, afädëa ödä na ïmolö amo nasebe amoda, bu elö made halämolö. Ödä na ema ïmolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, udia amea

Yesuma sähalea, Dafidiloo, hobea ne ödä made halämolöiege, ödä dögoi gowegi bu elö made osa moholöiege, dia ödä go negali imola säi.

16 Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia die dolödäle dafidi bea awälähilä, haligila wi misialola säi. 17 Amala säsebegi, udia amea säla obögësälea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë. 18 Dafidi die dolö bia sulo. Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihile dolö made. Dolö maadela säsebegoda, dofä säimelëla säi. 19 Amala säsebegi, udia amea ema säla obögësälea, Dafidiloo, na walio helësësa, dida bea sälo afädë gabumelë. 20 Nilile mäu iliada segebi wedaia Godeie ei gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*

21 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udiao, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë besela galasegi, dilia segebidaiaawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoie ei made gauia adamolömelë. 22 Samelia diliada nelebo dawa made amoie ei gauia adalo. Gaso, niliada nelebo dawa amoie ei gauia adalomele. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulomele. 23 Godeie ei gauia adalofali amoliada ilile gesamia Naadoie ei dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela galai dialea. Naadoea ie ei gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamele. 24 Gode hi eda gesami nea. Ie ei gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoie ei dofä gauia adamolö dialeamelëla säi. 25 Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësësamelë. Ema Gelesolage sälo amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala säla imolöla säi. 26 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësälea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda amo neawemelëla säi.

27 Amala säha nebegi, ie bögëla aulo amoli obögëla mofiahamelebe, Yesu e udiabalä adosa neebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoie udia gobalä adosa nelolage made säi. 28 Amalebe, udia amea ödä i amo ami digila, e bu gaamugi obögëlahilä, udia dolö amolima sähalea, 29 Dolö afädë neebe amea nelebo na hamoi amo sulubadela säla iaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula säi. 30 Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.

31 Udia amo asibua, ie bögëla aulo amolia Yesuma sähalea, Säla Oleleloo, di hä molö muöla säi. 32 Amala säsebegi, ea ilima säla obögësälea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa mademelëla säi. 33 Amala säsebegi, ie bögëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö gaula maala iledula didiäi. 34 Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nie molöda ne misialala sälo amea hamesebe amo gadola bögëla, ie hamoi amo hamola wagamolö amomele. 35 Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelo segeyo amo besela galamolö gabula sälo madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe. 36 Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöie molö faisa nea. Mida, afädëa hawa fëfësa neebe amoge, elöea faisa neebe amoge, ele helegela gedola nea obeägimäiamelë. 37 Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomele. 38 Dilia dafidi sagaia made

* 4:20: 4.20 Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeie ei gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumili dibe amo bimalo.

* 4:23: 4.23 Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeie Gesamiala säla besui.

ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuuala sagai dibeami, dilia ilia hamoi amoïe molö niimelëla säi.

³⁹ Samelia udia amea säse amo nabalahlilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë negei. Amoïe mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela säla iaha maadeimelëla säi amogi. ⁴⁰ Amalebe, Samelia ili Yesu neebeeami maalahilä, e ilibalä neadula säi. Amasebegi, segea ami e segeyo äudä nelö. ⁴¹ Amalebe, udia dolö odoa yafieage ië ado nabala asigi afädë negei. ⁴² Iliä udia amoma sähalea, Nilia dia säse nabi ameamu asigi afädë negesamademelë. Nihilii ië ado amo nabala helësësaleada, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neebe amolile damula aulo gabula helësësa neamelëla säi.

Yesuea ginïe gusigusië malö wahilasi

⁴³ Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo digïla Disiligi Galili asi. ⁴⁴ Dafidi Yesu hi sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segefali ëi maade neala säi. ⁴⁵ E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e säla olela gausiai. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoïe molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose meli amogi.

⁴⁶ Yesu e Disiligi Galilië gaamu Gaina ami dafidi ödäfali neala wani ödä hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, ginïe gusigusië efege Gabaniama gaamugi ami oloi dilo. ⁴⁷ Dolö amea nabelebe, Yesu e Yudia digïla Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe, ië malö oloi amo baagomolöfali dibeamea, e Yesu neebee awälahlilä sähalea, Nïe malö wahimäia di Gabaniama awähadula säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidiloo, nïe malö baagolea, awähadula säi. ⁵⁰ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Die malöda hä, wahi saleamelëla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi. ⁵¹ Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ië hamoi hamolasilo amolia maala, idiafa gausiala digalahilä sähalea, Die malöda hä wahi saleamelëla säi. ⁵² Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla obëgësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimelëla säi. ⁵³ Amalebe, eedoea helësësaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema die malöda wahi saleamelëla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubadelaeage, asigi afädë negei.

⁵⁴ Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu hamoida amo.

Yesuea hi hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma säla olelela digisa nelö*

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibeami Yesuea dolö afädë wahi

¹ Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi. ² Yalusaleme amida yala edefade amoïe idi

*

5:: 5.1 Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 5.9, amase, 6.4, 7.2, amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hi eda Sabada segeyo edefade amoïe mifali neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 2.23, 11.55 amolige bimalo.

afädëda Sugua Sibiie idila sälo dibe amo ga madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoiie hadai bia dilo. ³⁻⁴ Amolidaiada, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige, fii sige.* ⁵ Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülasi ohodoaie odoai gödölasi asi dilo. ⁶ Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafali amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, oloi amea säla obëgësalea, Dafidiloo, ödä bebedägisebea ami ne ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihido geleä fifilila awäha neëgi, odoa iliada ne baagila ilidale digafulumelëla säi. ⁸ Amala säi amo nabalahlilä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahlilä, die fëogo gaula mosalola säi. ⁹ Amala säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ie fëo amo hi neala gaula asi. Dolö wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi. ¹⁰ Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala säla negei amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi. ¹¹ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ne wahilasilo amea die fëogo gaula mosalola säimelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa die fëogo gaula mosalasiola nabi. ¹³ Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoie mida, udia dolö yafie gegedoi dibeami, Yesu e asi amea amai. ¹⁴ Hobeala, Yesuea Godeie mosöa ami beahamelebe, dolö amo neebe bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yöi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeamelëla säi. ¹⁵ Amalebe, dolö amo awälahlilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiola säi.

¹⁶ Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa nelo. ¹⁷ Amasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nie Naadoea hamoi hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla säi. ¹⁸ Amala säi amo nabalahlilä, Yu amolia Yesu e nifulö gelola helësëi. Amoie mida, Yesuea segeyo Sabada gafeie mala damulo amogimu made. Nie Naadoda Godela säi ameada, e hi Gode gadoi hamosebela helësëlahilä, ilia e nifulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla säi

¹⁹ Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Malöea hido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadela hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola wäla hamosamelë. ²⁰ Eedoea ie Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadela Malöma olesa. Dili sulubadela fudugimäia, hamoi geloi hido elöi walio hamosebe meli amo gadoi made, edefademalä hamomäia ea ie Malöma olemolömelë. ²¹ Eedoeada udia dolö baagoi amoli nowela ifosilahilä, namolö ilo amo gadola, Malöeage amo gadola wäla namolö imolö helësëse amogali imolömelë. ²² Amase, Eedo hida udia dolöea hamosebe amoieda made mogemolömelë. Sulubadela ie Malöeamu mogemäia ifosimelë. ²³ Amala ifosi amoie mida, udia dolö sulubadela Eedoie ei gauia adalo amo gadola, ie Malöie eige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malöie ei made gauia adalo neebe ameada, Eedoea Malö misialala sälo amoie eige made gauia adalo

* **5:3-4:** 5.3-4 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägimäia beaha ffigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägilasilo. Bebedägilasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahilasisa aligilo.]

nea. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala sälo amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi amoieda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömade nelo amo, walioda e namolöi namolömade dëgëla aligi nea. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeie Malöie ado nabolömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë. ²⁶ Eedo hi ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamäia ea geloi i. ²⁷ Amase, eda Dolöie Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoie mogemäiada, ema geloi i.

²⁸ Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadelaea Malöie ado nabala, ²⁹ bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi namolöie nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa nefolalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöie nowela galamolömelëla säi.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

³⁰ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihido asigiamu nelebo afädë hamolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelömelë. Na mogelo amoda mogola hamolömelë. Mida, na nihile hamelo amo fisila, ne misialala sälo amea hamelo amo gadola mogelömelë. ³¹ Na gomalä hamolömelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage säha galebeda, amoda dofä made säsebelä sämolö dialea.* ³² Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelëla säla iaha nea. Na ea säsebe amoda dofä sähala helësësamelë.* ³³ Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä amoie ulufala säla i. ³⁴ Na helësësaleada, dolöfäea ado ulufala säla iase amoda, na ado säsebeweie gelolasimolöi madela helësësamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima amala sähawe. ³⁵ Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi ie yo digalo neebe amo beahalea, obeägisa nelömelë.

³⁶ Yoneada ne dilima holöfalä oleimelë. Nïe Naado hi gelolasisa neëgi, hamoi hamosa maademäia i amo hamosa neebe ameada, edefadedä ne amea olesamelë. Amo bealahilä, nïe Naadoea ne misialala säsebegi misi gabula helësëmolö dialea.

³⁷ Naado ne misialala sälo amohida dofä ne neebe amo gadoi ulufala sälo nea. Dilia ie adoge dofä nabelo made, ie odagige melëlo made, amase, ³⁸ ie ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.* ³⁹ Dilia Godeie bebägi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagolemölöila helësëlahilä, nidesamu aligilömelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameada, ne dilima ulufala säla ilo ⁴⁰ gaso, dihili namolöi namolö nimolöie ne neebea moholö habosebego.

⁴¹ Nada dolöfäea nïe ëi gauia adamäiala helësëla säha made ⁴² gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeie boba hamolo amo dilima maade gabula helësësa neamelë. ⁴³ Neda Naadoie ëigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiamelë. Amai gaso, dolö elö hile ëigi maasedä, dilia e säla olela gausiamolömelë. ⁴⁴ Gode afädëfalä neebe amea dilile ëi gauia adamäiala

* **5:31:** 5.31 Mala Bu Egegi 19.15 bimalo. * **5:32:** 5.32 Yesuea afädëala säi amoda Gode e helësëla säi.

* **5:38:** 5.38 Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hi e säi.

aligila mateda, dihilimu dihilile ëi gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.

⁴⁵ Na Naadoie siigi nea, dilia hamosebegoie asiala hamoila sämolö gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelëla Naadoma säla ïmolömelë. ⁴⁶ Diliada Moseseie ado nabala asigi afädë negei galebada, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëi dibe amoda nïe säla dëdëi dialea. ⁴⁷ Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoëada, amai nïe ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödule säi.

6

*Yesuea udia dolö dausini biagali molö ï
(Madiu 14.13-21, Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17)*

¹ Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoie ëi elöda Dabeliasa. ² Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöëa hamomolöi made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe meli amogi. ³ Yesula ïe bëgëla aulo amolali segebidaia ami fedafula sefolalo. ⁴ Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela gamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile gedola molö nulo segeyo dilo.

⁵ Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägia adogola beahaleamelebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiassebe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiassebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödule nabi. ⁶ Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgesälea, Muni gina hädali äudäëa molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaëa holöfalï holöfalïla molöi made gabumelëla säi. ⁸ Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaie edoo Äduluea Yesuma sähalea, ⁹ Malö maalïbu neebe gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäëe ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi welibalä dofea made gabula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö fïfigimalamalola säi. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia fïfigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo. ¹¹ Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai. ¹² Ili sulubadela dofea gaalula nasebegi, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofäloëa, sulubadela neala gegedola negemalola säi. ¹³ Ili neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala nobai.

¹⁴ Udia dolö molia Yesuea dolöëa hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiawi moholömelëla säha dilo amoda dofä go gabumelëla säi. ¹⁵ Yesuea ilia e gini namiäiaie e gaula fëdömolö gabula helësëlahilä, ea sege amo digila hidofali segebidaia ami bu obëgëla asi.

*Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33, Maga 6.45-52)*

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, ïe bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä, ¹⁷ ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai. ¹⁸ Amase amo gaalu, fo gelola guula maalalahilä, ödä aidagula fedai. ¹⁹ Ili ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe meli. Amo bealahilä, ili edefademalä bedäi.

²⁰ Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelê. Bedämabiola säi. ²¹ Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledelä hamose amo gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe meli.

Udia dolöea Yesu hogoi

²² Amo aiyo amogi, ödä dëgëla alömodi adidi amolia helësésalea, aiyo ödä du afädëmu dilo amogida ie bëgëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu fila afaiala helësësa dilo. ²³ Amala helësësa dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegesebegi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei. ²⁴ Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ie bëgëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöie beledi neawela säi

²⁵ Udia dolö amoli afiala ödä dëgëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla Olelelo, dida wi abola misila nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola mofiai mademelê. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoïemu, ne hogola mofiai gabumelê. ²⁷ Sigälo molö amo nimolöie hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolöi namolö ilo molö. Dolöie Malö amea diligali molö amo ïmolömelê. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilä Godeie hamoi amo hamomolöie edo hamomolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godeie hamoi amoda gomalämelê. Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo bealahilä, nilä dima asigi afädë negedeläie, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo gadoi hamomolö gabu. ³¹ Nilile mäula iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami neta, mena naha nelo. Amala hamoi amoïe ado säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Eada iligali muäia selesaiala beledi ïla säla dëdëla negei dialeala säi. ³² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala beledi diligali ï amoda, Mosesea ï mademelê. Nie Naadoea selesaiala beledifali amo diligali ïlo neamelê. ³³ Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo ïaha neebe amoda, Godeie beledifalida amomelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidiloo, dia beledigo niligali ïhamu namialola säi. ³⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Namolöie beledida nemelê. Ne neebä maaha neebe amolida sidëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë negesa neebe amolida, ödä bu elö dofä made halämolömelê.

³⁶ Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne meli gaso, oböla nema asigi afädë made negela nebege. ³⁷ Nie Naadoea udia dolö sulubadela nema ïase amolida nema moholömelê. Ne neebä mafuse amoligida, afädë na dofä made nesila digimolömelê. ³⁸ Mida, ne selesaiala misi amoda, nihï hamese amo gadola hamomolö misi made. Ne misialala sälo amea hamese amo gadola hamomolöie misimelê. ³⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa neebe amoda gowe. Nema ï amoligi afädë fisila made, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, sulubadela nowelasisa maademäia hamesa neamelê. ⁴⁰ Nie Naadoea hamesa neebe amoda gowe. Udia dolö sulubadela Malö siia bealahilä, ema asigi afädë negei nefolalebe amoliada

namolöi namolö neala gausa maademäia hamesa nea. Aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, nada udia dolö amoli nowelasimolömelëla säi.

⁴¹ Yesuea säi amo nabalahlilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi amogi. ⁴² Iliä sähalea, Goweda Yosebeie malö Yesu madele. Ìe eme eedoleda nilia dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.

⁴³ Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo. ⁴⁴ Nie Naado ne misialala sälo amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hidomuda ne neebee moholöi mademelë. Naadoea ne neebee sigi maase amoda, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë. ⁴⁵ Bea sälo amolile bebagi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla olelemolömelëla säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahlilä, e dawadigila helësësebe amolida, sulubadela hä ne neebee maahamelë. ⁴⁶ Afädëa Naado melimelëla säha made. Naado melida afädëfali e Gode neebeala digai neebe ameamu hido, Naado meli nea. ⁴⁷ Na dilima dofä gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö gaula nea. ⁴⁸ Namolöie beledida nemelë. ⁴⁹ Dilile diadolalia sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei. ⁵⁰ Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomolömelë. ⁵¹ Namolöie beledi selesaiala digai amoda nihinemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi namolö. Beledi amoda nihile domalomelë. Sege föi sulubadelagi nefolalebe amolia namolö gausa maademäia, na nie domalo imolömelëla säi.

⁵² Amala säi amo nabalahlilä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla didiähalea, Dolö gowea ìe domalo amo nilia muäia imolömelëla säha neebe goweda, abilia imolöiedula didiäha difolalo. ⁵³ Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöie Malö amoie domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë. ⁵⁴ Nie domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e nowelasimolömelë. ⁵⁵ Mida, nie domalo amoda molö dofäfalimelë. Amase, nie heale amoda ödä dofäfalimelë. ⁵⁶ Amase, nie domaloge healege naha neebe amoda nie isogi nea, amase, nege ìe isogi nea. ⁵⁷ Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë. ⁵⁸ Goda beledi selesaiala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi. ⁵⁹ Ea säi amoda, Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöie mi nea

⁶⁰ Amala säi amo nabalahlilä, e bëgëla nawialo yafia sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabolöidula säha difolalo. ⁶¹ E bëgëla nawialo amolia ea säi amoie habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole. ⁶² Dolöie Malö amo dafidi nelöa ami fedase beaseda, abilia helësëmolö gabu. ⁶³ Godeie Gesamia udia dolögali namolö ilo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla ìase amoda gesamile, namolöi namolölelemelë. ⁶⁴ Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë

made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafali dawadigi nelo. Amala nea, ado amo amala säi. ⁶⁵ Amala sälahilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nie Naadoea afädë ne neebee misiäiala made helësëlasiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla i amomelëla säi.

⁶⁶ Segeyo amila nofela, e bégëla nawialo yafiea e bégëla made awäla, bahila obégësa maadei. ⁶⁷ Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima nabahalea, Dilige bahila äuduläla helësësalea nabi. ⁶⁸ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obégësalea, Dafidiloo, nili nowëma moholö. Namolöi namolö amoie adoda dima dialea. ⁶⁹ Dida mogoi hedabifali, Gode neebeala misi neebee amo helësëlahilä, nilia asigi afädë negei neawemelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Nada dili giwilasi memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi. ⁷¹ Eada Saimono Isagaliadaie malö Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuie edoolalia asigi afädë made negei nelo

¹ Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela made, Galilimadimu nawesa nelo. ² Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nulo amo ga made dibegi, ³ Yesuie edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebege, di bégëla maasebe amolia bimäia, segewe digila Yudia mosalo.* ⁴ Afädëa ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigimäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi. ⁵ Ie edoola iliage ema asigi afädë made negesalea, amala säha nelo. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nie segeyoda, aso, made besela galaimelë. ⁷ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolöi mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela säla ihamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö habobaha nebegomelë. ⁸ Dilida segeyo edefade amoie molö molö affiamo. Nie segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi. ⁹ Amala sälahilä, e made awäla, Galili ami nelo.

¹⁰ Yesuie edoolali segeyo edefade amoie molö molö afiasebegi, Yesu eege, udia dolöea e melëloeahilä, musügä hobeala asi. ¹¹ Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi neadula naba hogosa nelo. ¹² Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sädäwala säla didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla säla digi, amase, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha neala säla digisa dilo. ¹³ Ili sulubadelaeada, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä hamolomelëla made sälo nelo.

¹⁴ Idia Dilo Mosö Segeyo amoie segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeie mosöa ami awälahilä, säla olelesa nelo. ¹⁵ Amala olelesa neebee amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe sugulu made hamoi amea, dawa hido elöiweda abeahäla dawa niidula säi. ¹⁶ Amala

* **7:3:** 7.3 Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nulola säi amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalahilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoie mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisia made ami gäheo i yafiegi afaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ili segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoie ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälo. Gobela İlo 23.33-36ge, Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo.

säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Mala säla olelesa neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälo amomadila säla olelesa neawe. ¹⁷ Afädëa Godea hamesebe amo gadola hamomolöila helësëseada, na säla olelesa neebewe, Godeie helësëlogi nea olelesa nealedu, ma nihile helësëlogi nea olelesa nealedula amohi bimolömelë. ¹⁸ Afädëa hile helësëloeamu säla olelesa neebe ameada, hile ëi gauia adala säla olelelo nea. Amai gaso, e misialala sälo amoie ëi gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälo nea. Emada wäfalä sälo afädë maade neamelë. ¹⁹ Siiba, Ado säla negei amoda Mosesea diligali i madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula mogoloda maade gabu. Mi edoie oböla ne nufulöie hamosa dialeala nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia säla obëgësalea, Dida mugabe fedai nebego. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi. ²¹ Amala sälebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi afädë hamoi amogi, dili fudugisa dialeamelë.* ²² Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malölali gafodo damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made. Amoda mi gäwilafälä dilile mäulalia siibafälä mi gäwimelë. ²³ Mosese nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälahilä, dilia Sabada gafegi dolö malësäie gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëie domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.* ²⁴ Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

²⁵ Amala säi amo nabalahlilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Iliä nufidedelä hamosa neebe amoda, dolö go madele. ²⁶ Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neebe amogida, ilia ema ado afädë made säla neebe amoda, sigi aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësësa nealedu. ²⁷ Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebeda, e gowegila maasebela made helësëlabio gaso, dolö goda guwila misi neala nilia dawadigi nea madelela säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea Godeie mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso, nihile asigia misi mademelë. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebego. ²⁹ Ne emadila misi neebe ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi. ³⁰ Amala säi amo nabalahlilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ie segeyo amo gala made amea, afädëa ie naabogi made gaui. ³¹ Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafitea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahlilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awälä hamomolölela säi.

Yesu nafodola mosalai

³² Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sädäwala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahlilä, iliage, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Godeie mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi. ³³ Amalebegi,

* **7:21:** 7.21 Amala säi amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge, Sigi Obëgëi 31.14-15ge bimalo. * **7:23:** 7.23 Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüседа, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoie gafodo damusa aligilo. Gobela Ilo 12.3ge, Ulugu 1.59ge, 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelö amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimu gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä, ne misialala sälo neebee ami obëgëmolömelë. ³⁴ Obëgëseda, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemömelë. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahlilä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemömelëla säha neebe goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilä sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibebe ami afufui amoli neebee ami awälahlilä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu. ³⁶ Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemömelëla säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäie säi

³⁷ Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöie segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo. ³⁸ Nema asigi afädë negei neebe amolia bebagi säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Ìe isogila namolöie ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi ³⁹ Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami ìmolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hido elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

⁴⁰ Ea ado säi amo nabalahlilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi. ⁴¹ Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele. ⁴² Godeie bebagi gomalä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidüe sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dëdëla negei dialea madelela säi. ⁴³ Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo. ⁴⁴ Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gaui.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

⁴⁵ Amasebegi, Godeie mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ìlo busage nefolalebea ami bu obëgëi. Obëgësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edöiela nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda maademelëla säi. ⁴⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö amolia ilima säla obëgësalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile. ⁴⁸ Nilä sigi aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebe dilia melile. ⁴⁹ Amai gaso, udia dolö amolia Moses nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së ìmolö dialeala säila säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebee mulo amea, e sosogo amolima sähalea, ⁵¹ Nilile Ado mala säla negei dibe ameadada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse amo nabalahlilä, gudi mogelo amo, ìe ado made nabalada, gudi mogelolela nabi. ⁵² Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömelëla säla dëdëla negei diëda, made bimolömelëla säi.

53* [Amala sälahilä, ili sulubadela dusula mosöa bahila awäha maadei.

8

¹ Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebee sigi misi

² Yesu e hä, yosefali obëgëla awäla Godeie mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebee ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesa sulo. ³ Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahlilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä, ⁴ Yesuma sähalea, Säla Oleleloo, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimelë. ⁵ Mala säla negei dibe amogi Moseea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialea. Amai diada, abilia sämolö gabula nabi. ⁶ Ilia ea nafadela säimelëla sädeläie, ea nafadela sämabelela nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägila fia idogola salea, ie naabo sögöea nagagi dëdësa sulo. ⁷ Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sähalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebe ameadale igia udia go nidimalola säi. ⁸ Amala sälahilä, e dosogägila fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo. ⁹ Ado amala säi amo nabalahlilä, dolö asigi fädäi nefolalo amolidale geleä afädë afädëla doadigila awäha maadeibua, hobeala malisä nefolalo amolige geleä doadigila awäha maadei. Asibua, Yesu hido sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo. ¹⁰ Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Udiao, ilida hä, abilisio. Di së imolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, udia amea säla obëgësalea, Dafidiloo, afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage di së imolö dialeala säha mademelë. Mosalo. Segeyo walio neebewea nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaie yo digalo neawela säi

¹² Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihineda sege föi sulubadelaie yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöie yo digalo gaula namolömelëla säi. ¹³ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebego sulubadela dihimu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabolü made gabumelëla säi.* ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi amo nihä säla ulufadigisa neëda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabolüimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nihä dawadigi neamelë. Amai, ne misi amoge, ne obëgemolö amoge, dilia dawa made nebege. ¹⁵ Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë. ¹⁶ Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihidomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo haligila neamelë. ¹⁷ Dilile mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säseada, elea säse amoda

* **7:53:** 7.53-8.11 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:11:** 7.53-8.11 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:13:** 8.13 Mala Bu Eegei 19.15 bimalo.

dofä gabula helësëmolö dialeamelëla säla dëdëla negei dialea. ¹⁸ Nie malage, na hamolo amoge, nihïmu neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nie säla ulufadigisa neamelëla säi.

¹⁹ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai die Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebege. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi. ²⁰ Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeïe mosöamadi Godegali muni odala ilo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ìe segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gauï.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

²¹ Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogo-molömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahlilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e himu nufudala baagomolöledula säi. ²³ Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda gadogolamelë. Dilida nagadaïala. Neda nagadaïala mademelë. ²⁴ Amoïe mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofäla made helësëveda, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.* ²⁵ Amala säi amo nabalahlilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla ï amomelë. ²⁶ Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo amoda dofä neebe amea, sämola säse amo gadola nagadaïawi nefolalebe amolima säla ïaha neawemelëla säi. ²⁷ Amala säi amoda, ea ïe Eedoïe säla ïasebelada ilia made dawadigi nelo. ²⁸ Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöïe Malö amo gauïa adasolo amo gala dilia helësësalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nie asigiamu nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sälo gabulage dawadigimolömelë. ²⁹ Ne misialala sälo amo nebalä nea. Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne digïla aulo made neamelëla säi. ³⁰ Ea amala säi amo nabalahlilä, udia dolö yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämolömelëla säi

³¹ Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea, Dilia na ado säsebewe nabala, bëgëla hamosa aligiseda, dilida dofä nie bëgëla aulo nea, ³² amase, dilia ado dofä amo dawadigisege, ado dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi. ³³ Amalebe, ilia ema säla obëgësalea, Nilïda Abalahamaïe yauälali aliligi misi amogi neebe amo. Nilïada afädëïe galabaïa hamoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamoloïe galabaïa hamoi hamolasilo nea. ³⁵ Galabaïa hamoi hamolasilo neebe amoda, mosöa namolöi namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë. ³⁶ Amai gabugi, Malöea dili fisigäseda, amoda dili dofä fisigäi namolömelë. ³⁷ Dilida Abalahamaïe yaua aliligi misi neebe amoda na

* **8:24:** 8.24 Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoïe mi fädäla made helësëï nelo. Yone 8.28ge, amase, 8.58ge, amase, 13.19ge bimalo.

dawa. Gaso, nĕ adoda dilile isogi fu made ĩala neada, obōla ne nufidedelā hamosa nebeĝo. ³⁸ Ne Naadobalā nea meli amoda sāla ĩlo. Amase, diliada dilile diadoea sāse nabi amo gadola hamosa nebegola sāi. ³⁹ Amala sāi amo nabalahlilā, ĩlia ema sāla obēĝesalea, Nilile naadoda Abalahamamelēla sāi. Amala sāsebegi, Yesuea ĩlima sāla obēĝesalea, Dili Abalahamaĭe malō galebeda, Abalahamaea hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelē. ⁴⁰ Godea nema ado sāla ĩasebe amo gadola na dilima ado dofā na nabi amo sāla ĩaha nebegida, obōla dilia ne walio nufidedelā hamosebego. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelē. ⁴¹ Diliada dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola sāi. Amala sāsebegi, ĩlia ema sāhalea, Nemelalia fofalōsa malō sogobaida nili mademelē. Nilile Naado afādēfalī neebe amoda Godemelēla sāi. ⁴² Amala sāsebegi, Yesuea ĩlima sāhalea, Dilile diado dofā Gode e nea galebeda, dilia nebalā boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihī asigia misi made, ea ne misialala sāimelē. ⁴³ Dilia na ado sāsewe made helēsēse goda, mi edoea. Amoda, na ado sāse dilia nabolōi made neebe goeamelē. ⁴⁴ Dilida dilile diado mugabe Saidaniie malō nea. Ea hamese amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebeĝo. Siiba, mi gāwia amila ea dolō nufudadigilo nelo. Amase, ema dofā sālo maade ameada, eda dofā sālomadi aligilo made nelo. Ea wāfalī sāseada, ea hile mala amo gadola wāla sālo. Eda wāfalī sālo nea, amase, wāfalī sālo neebe amoie eedoge e neamelē. ⁴⁵ Amalebe, na dilima ado dofā amo sāla ĩaha nea gaso, dilia dofā gabula made helēsēsebego. ⁴⁶ Diligi nowēa na nafade hamoi amo sāla ulufamolōi gabu. Be, na ado dofā sāla ĩasewegi, dilia dofā gabula made asigi amoda mi edoea amai. ⁴⁷ Udia dolō Godeie nefolalebe amolāda, Godeie ado nabelo nea. Dilida Godeie made neebe ameada, dilia made nabasebegola sāi.

Yesue e Abalahama maadeia nelo neamelēla sāi

⁴⁸ Yu ĩlia Yesuma sāla obēĝesalea, Nilia dida Samelia dolōlage, amase, dima mugabe fedai nealage sālo amoda dofā sālo madelela sāi. ⁴⁹ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēĝesalea, Neda mugabe fedai nea mademelē. Nada Naadoie ēi gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebeĝo. ⁵⁰ Na nihile ēi gauia adamolōda made helēsēsamelē. Afādē neebe amea nĕ ēi gauia adamolō helēsēla, mogelo nea. ⁵¹ Na dilima dofā gelola sāhago. Afādēa na ado sāsebe amo nabala bēĝēla hamosa neebe ameada, baagomolōda dofā made bimolōmelēla sāi. ⁵² Amo nabalahlilā, Yu ĩlia ema sāhalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilia hā, dawadigimelē. Abalahamage baagoi, amase, bea sālo amolige hā, baagosa maadei amo. Obōla, dia sāhalea, Na ado sāsebe amo nabala bēĝēla hamosa neebe ameada, baagomolōda dofā made bimolōmelēla sāsio. ⁵³ Nilile māu Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sālo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihida di nowēla asigisebela nabi. ⁵⁴ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēĝesalea, Na nihile ēi gauia adaha nea galebeda, nihimu nĕ ēi gauia adai amo memalā gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sālo ameada nĕ ēi gauia adaha nebeĝo ⁵⁵ Gaso, eda dilia dawa mademelē. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelēla sāha galebeda, nege dili wāfalī sālo nebeĝo gadoi aligilabio. Na e dawadigilahlilā, ea hamomola sāse amo gadola hamosa neawe. ⁵⁶ Dilile diado Abalahamaeada ne moholō segeyo amo bimolōila helēsēlahilā, obeāgila nelo. Amo besela galasebegi, obeāgila melimelēla sāi. ⁵⁷ Amala sāi amo nabalahlilā, Yu ĩlia ema sāhalea, Dida gāheo i nabūlasi bia made baagi nebeĝo gabu. Amai

Abalahamada dia meli nealela nabi. ⁵⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla säi.* ⁵⁹ Amala säi amo nabalahlilä, ilia igi neala e nifulö hamosebegi gaso, Godeie mosöamadila geleä mustügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigälsi

¹ Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe meli. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe meli. ² Amo bealahilä, ie bögëla aulo amolia ema nabahalea, Säla Oleleloo, dolö gowe nowëa nafade hamoia emea neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägüidu. Hi nafade hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi. ³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolö go hige nafade made hamoi. Goda Godeie geloi ulufala olemäia hamoimelëla säi. ⁴ Walio segeyo dibewegi, nilia ne misialala sälo amoie hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelë. ⁵ Ne nagadaiaawi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaie yo digalo ne neawemelëla säi. ⁶ Amala sälahilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga amobalä dädhahlilä, dolö si golai amoie sihidoa hëi. ⁷ Amalahilä, Yesuea dolö amoma sähalea, Di awälahilä Sailoama nudugu dibeami ami hëmolö mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoie mida, Mosalo. Amala säi amo nabalahlilä, dolö amo awäla, ödägi ami hëi. Hëlahilä hä, nelebo sulubadela fädäla bebea obögëi. ⁸ Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni ëdögëse melëlo amoliage sähalea, Wae! Dolö goweda udia dolöma muni imola säha seë melëlo amo madelela säi. ⁹ Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elö gabula säha dibegi, dolö amo hi sähalea, Amoda nemelëla säi. ¹⁰ Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Die si goda abeahäla fisigäila nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Dolö ei Yesuea nagadaia gofedela sadia idogolahilä nagabalä dädhäla, nie sihidoa hëlahilä sähalea, Sailoama nudugu dibeami awäla hëmolö mosalola säisio. Amala säsebegi, ne hä awäla hëlahilä, siia melimelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Na dawa mademelëla säi.

¹³ Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebeami sigi asi. ¹⁴ Yesuea gofedela nagabalä dädhäi amea, dolö amoie sihidoa hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai. ¹⁵ Felesi dolö amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahälala nabi. Amala nabasebegi, ea ilima säla obögësalea, Ea gofedela nagabalä dädhäi amo nie sihidoa negesebegi, na ödägi hëlahilä, siia beahamelëla säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade hamolea abeahäla hamomolöi gabula sälahilä, hilimu moge mogei nelo. ¹⁷ Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea die si fisigäi goeada, dia ieda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Eda bea sälo afädë gabiola säi.

¹⁸ Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësëlahilä, dolö si fisigäi

* 8:58: 8.58 Yone 8.24 amogi gasumili dibe amo bimalo.

amoie eedole emele misialola wei. ¹⁹ Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, eedole emelea säla obëgësalea, Goda alile malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alia dawa. ²¹ Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alia dawa mademelë. Amase, nowëa ie si fisigälasiu. Amoge alia dawa mademelë. E malësä made ameadä, hima fädäla nabualo. Ea hi e hi fädäla sämolömelëla säi. ²² Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelëla säla negei. ²³ Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Hima nabualola säi.

²⁴ Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welahilä ema sähalea, Dia Godeie ei gauia adala, mogolafali sämalö. Nilüada dolö goda nafade hamolo neala helësësamelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahamelëla säi. ²⁶ Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Die si amo abeahäla fisigälasiu nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo made nabile. Edoie nali nabahamu nea. Dilige ie bëgëla aulo namolöie sähalela säi. ²⁸ Amala säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoie bëgëla auloda di nebegö. Nilüda Mosesëie bëgëla aulo neamelë. ²⁹ Godea Mosesema ado säla i amoda nilia dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilia dawa made neamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, dolö amea ilima säla obëgësalea, Neme, ne bedäi! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasiu amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebegö. ³¹ Nafade hamolöie adoda Godea nabelo made neebe amo nilia dawadigi nea. Gasoda, afädëa ie ei gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa neebe amoie adoda, ea nabelo nea. ³² Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomalä si fisigälasiu säida, dofä made nabimelë. ³³ Dolö go Gode nebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüsebegi, nafadebalä edëla aligi nebegö gabu. Di gadoiada nili olelemolö helësësebelela nabi. Amala nabalahlilä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

³⁵ Iia e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahlilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöie Malö amoma asigi afädë negeilela nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dafidiloo, Dolöie Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melimelë. Amase, amohida walio dibalä adosa nebegomelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidiloo, na dima asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuie emo mia gumusulahilä, ie ei gauia adaha sulo.

³⁹ Yesuea sähalea, nada mogelasimolöie nagadaiawi misi neawemelë. Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiäge, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiäge, ne misi neawemelëla säi. ⁴⁰ Amala säi amo, Fesi dolö odöa ebalä nefolalo amolia nabalahlilä, ema nabahalea, Nilige hä, si golai neebelela nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia sähalea, Nilia siia beahamelëla sälo ameadä, dilile nafadeda dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

¹ Yesuea ado aso, sàhamu neamu sàhalea, Na dilima dofä gelola sàhago. Dolö afädëa sugua sibië yala idi galogi dogala digala made, oböla yala dabiála fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea. ² Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë. ³ Idi galo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloie ado nabelo. Ea hîle sugua sibi hïdo hïdola ëi säla welahlilä, hï sigi segea doadigila aulo. ⁴ Ea hîle sugua sibi sulubadela segea sigi awälahilä, ilia e bëgëla misiäia, hï e dafidila aulomelë. Ìe sugua sibia Ìe ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea. ⁵ Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöie ado made dawa amea, ili ebalä fisäla aulomelëla säi. ⁶ Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia amoie mi dawadigi made nelo.

⁷ Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sàhalea, Na dilima dofä gelola sàhago. Nihineda sugua sibië idi galo neawe. ⁸ Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë. ⁹ Nihineda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi ðibe amo beagolemolömelë. ¹⁰ Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoïemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi neawemelë. ¹¹ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hîle namolö amo fisiga galomelë. ¹² Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Iluu ügülo maase beaseda, ea sugua sibi digila fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala balälömelë. ¹³ Dolö amo fisäla aulo amoïe mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea. ¹⁴⁻¹⁵ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihile nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihile nefolalebe amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe amoligali nïe namolö fisiga gamolömelë. ¹⁶ Yala goweie isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nïe ado nabala, sosogo afädëfali hamola, sigi aligiloge afädëfali namolömelë. ¹⁷ Naadoea ne edefade boba hamosa neebe amoïe mida, na nïe namolö fisiga galahlilä, bu nea obëgëmolö amogi. ¹⁸ Nïe namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoïe geloige, bu nea obëgëmolö amoie geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säimelëla säi.

¹⁹ Ea amala säi amo nabalahlilä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi nelo. ²⁰ Ili dolö yafiea sàhaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoie ðilia nabasebegoda edoie nabahala säi. ²¹ Amala säsebegi gaso, odoaea sàhalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedai sälo amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

²² Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö i amo helësëla, amoie Yalusaleme gegeðolo segeyo dilo. Mugia i bäu gisalea gögï mulo

segeyo amogi, ²³ Yesu eda Godeie mosöa Solomonöie hadaila sälo dibeadi amogi awäha nelo. ²⁴ Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämolö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilima ulufala mogola sämola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima säla i. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla made nebege. Na Naadoie ëigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne dilima olesa. ²⁶ Gaso, dilida nie sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebege. ²⁷ Nie sugua sibi nefolalebe amolia nie ado nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë. ²⁸ Na iligali namolöi namolö iasegi, ili dofä made baagomolömelë. Ili nie naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë. ²⁹ Naadoea amolida nema i. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoie naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë. ³⁰ Naado aliida afädëfali neamelëla säi.

³¹ Amala säi amo nabalahlilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii. ³² Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoie oböla ne nufidedelä hamosala nabi. ³³ Amala nabasebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihimu Gode hamola, e gagadei amogi nilia di igia nufidedelä hamoimelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilile Ado mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele. ³⁵ Siiba Godeie adoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigimolöi made galëda, ³⁶ na ne Godeie malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hile nafolalahilä, nagadaiawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale. ³⁷ Na Naadoie hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësëmalo. ³⁸ Gaso, ie hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësësa galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësëmalo. Amala säsebe amoie mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësëmäiamelëla säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahlilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doadigila asi.

⁴⁰ Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla alömodi bu obëgëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa nelo ami awäla nelo. ⁴¹ E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweie säi amo sulubadela dofä gabumelëla säi. ⁴² Hä, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baogoi

¹ Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda Melile ie esama Madalele sege dilo. ² Meli ameada Dafidilo Geloie emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hile busa hilä hësa sulo, amoie elefi Elasalusi oloi dilo. ³ Oloi dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisalea, Dafidilo Geloie, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeamelëla säsi. ⁴ Amala säsi amo

nabalahilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöie oloi mademelë. Udia dolöea Godeie geloi beala ie ëi ilibia amo gauia adamäia oloi dialea. Ameada, Godeie Malöie ëige gauia adamäiamelëla säi. ⁵ Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo. ⁶ Elasalusi oloi dialeamelëla säsi amo nabalahilä gaso, Yesu e segeyo äudä bu ya aligi. ⁷ Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Nilä Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi. ⁸ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia säla obëgësalea, Säla Oleleloo, Yu dolö ilia di hädamade igia nifulö hamoia ami bu äudulälela nabi. ⁹ Amalebe Yesuea ilima säla obëgësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoieda aoa giwilasi dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweie yo digalo meli neebe ameadä digalo mademelë. ¹⁰ Gaso, dolö amohima yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomelëla säi. ¹¹ Yesuea amala sälahilä ilima hobeala sähalea, Niläle damelë Elasalusi adi dialea. Ne awäla e didigimolömelëla säi. ¹² Ea amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloie, e adi dialea galëda, e oloi amo wahimolömelëla säi. ¹³ Yesueada e baagoi dibe amoie säi gasoda, iliada e dofä adi dialeala säha bagula helësëi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë. ¹⁵ Dili helësëla, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeëgisawe. Mida, dilia asigi afädë negemäiäie amai. Nilä hä, e dibeami afiadila säi. ¹⁶ Yesuea amala säi amo nabalahilä, Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amea, bëgëla aulo odoa amolima sähalea, Nilige ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasilöie miige, namolöie miige ne neawela säi

¹⁷ Amala sälahilä awäla, besela galamolö suägila nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi. ¹⁸ Yalusalemela Bedanida holöbö ga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo. ¹⁹ Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe amobalä aofila sigi samolö asi. ²⁰ Madaea Yesu maahamelëla säi amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo. ²¹ Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi made baagolabio. ²² Gaso, waliogie dia Godema afädë ëdëgëseda, ea imolöla helësësamelëla säi. ²³ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Dïe dialifi amoda hä, nowela galamolömelëla säla i. ²⁴ Amalebe, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolöla helësësamelëla säi. ²⁵ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Nowelasimolöie miige, amase, namolöie miige ne neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagosedä, gamelä eda namolömelë. ²⁶ Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaema nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säsebelä helësësebelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloie. Dida Geleso, Godeie malö nagadaiawi digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dïi

²⁸ Amala sälahilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli welahilä, geleä musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla säla i. ²⁹ Amala säi amo nabalahilä, Meli e fodolofali nowela Yesu nebea ami asi. ³⁰ Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiäia amimu nelo. ³¹ Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigiisa sefolalo amolia Meli e fodolofali nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami dila awäsebelä

helësälahlilä, ilige e bægëla afiai. ³² Meli e Yesu neebee ami awäla besela galala e bealahilä, ie emo mia gumusula dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloie, di yawe nelo galebada, nie nalifi made baagolabiola säi. ³³ Amala säsebegi, Meliage, Yu ebalä misi amoliage didigaosebe amo bealahilä, Yesuie isogi edefademalä sogofalala säosäosa nelo. ³⁴ Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi bawi dialeala nabi. Amala nabelebe ilia ema säla obëgësalea, Dafidilo, dia bimolö misiëla säi. ³⁵ Amalebe afialahlilä, Yesueage dui. ³⁶ Amala diisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela säi. ³⁷ Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia, hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

³⁸ Yesuie isogi bu elö edefademalä sogofalala säosöolahilä awäla, Elasalusi bawi dibebe ami besela galai. Bawi amoda igi äbägi bausilahlilä, igi edefademalä afädëa dofogai dilo. ³⁹ Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi amoie elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, e bawi segeyo walio biyidu ameada, sigä gäha moholömelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeie geloi edefade amo bimolömelëla na dima dafidi säla i madelela säi. ⁴¹ Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola nea sähalea, Naadoo, na säi amo dia nabi amogi dima nesegesawe. ⁴² Na ado säse amo dia nabahamu aligilola helësësa. Ado säi amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helësëla säimelë. Ili nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäia säimelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, ea gelofalali sähalea, Elasalusi, di segea doadigila misiëla säi. ⁴⁴ Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ie naaboge emoge fagulo gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nifulö daiai

⁴⁵ Yu udia dolö yafie Meli sebee misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä, ema asigi afädë negei. ⁴⁶ Iligi odoa Felesi dolö neebee afialahlilä, Yesuea hamoi amo säla i. ⁴⁷ Amalebe, Felesi dolöfulo gobela ilo busafulo amolia Galisölö dolö amoli mofiala gegedomalolahilä didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweie, nilia edo hamomolödu. ⁴⁸ Nilia ea amala hamomäia guilasiseda, udia dolö sulubadelaema ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha maadelahlilä, nilile gobela ilo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade nelo amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu. ⁵⁰ Asiala nili sosogo neebe amo sulubadela nufideloeadä, afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helësësalela säi. ⁵¹ Ado amoda Gaiafasaie asigiamu made säi. Eda gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelaie baagola bedefamolö amoie bea säi. ⁵² Yesuea Yu ililemu baagomolöie made. Godeie malölali sege sulubadelagi fifi asi sefolalebe amoli neala gegedolasila, afädëfali hamolasimäiage baagola bedefamolö amoie bea säla, säla negei. ⁵³ Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nifulöie idi hogola didiäha dilo. ⁵⁴ Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi

amila awäla sege udia dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë Efalaimula sälo dibeami, ie bëgëla aulolali awäla nelo.

⁵⁵ Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö sege elö elölagi nelo amoli sulubadela Yalusalememo afiai. Godeie siigi nigime baai made namolöie hamolo mala dilo amo hamomolöie, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai. ⁵⁶ Ili afialahilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeie mosöamadi ami nefolalea hilidomu naba hogosalea, Dilia edo helësësa. Eda molö nulo segeyo edefade gedosebeawi made moholöledula naba hogosa dilo. ⁵⁷ Dafidi gobela ilo busa nefolalo amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë beaseda, nihili nafodola moholöie säla ia misialola säla iaha maadei.

12

*Melia Yesuie emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13, Maga 14.3-9)*

¹ Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolö dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi ami nelo. ² Iliami Yesu e obeägilasimolöie molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo. ³ Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hido elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi dilo amo gaula maala, Yesuie emodaia söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo. Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi dilo.* ⁴ Amala hamosebegi, Yesuie bëgëla aulo afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea, ⁵ Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoi nefolalebe amoligali iala made, abisigi waeasesadula säi.* ⁶ Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea amala säi. Ilile muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoo fa somodala nelo. ⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasimalo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoie hamosamelë. ⁸ Busadäoi nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi dilibalä namolö mademelä säi.

Gobela ilo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöie didiäi

⁹ Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e neebaa ami afiai. Ili afiai amoda, Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai. ¹⁰ Amase, gobela ilo busa nefolalo amolia didiähalea, Elasalusige nufidelëmelëla säla didiäi. ¹¹ Mida, Yesuea Elasalusima hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ilo busa amoli fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

*Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40)*

* **12:3:** 12.3 Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë ëi nadaie difia hamolo. * **12:5:** 12.5 Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälo.

12 Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelëla säi amo nabalahlilä, 13 waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä obeägila uuala säsäla afiahalea, Agua. Nesege.

Afädë Dafidilo Geloïe ëgila maasebego, Isilaleïe Gini go, neala hedabolasiimäia.

Nilia ïe ëi gauia adadi. Hosanala säsäla afiai.

Gë Udälo 118.25, 26

14 Yesu e sugua dögi üdili afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoïe Godeïe bebagi säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

15 Saionoïe idiwie, dia bedämabu. Die gini hä, sugua dögi üdildaia fila maasebego bimalola

säla dëdëla negei dialea.*

Aisaea 62.11, Segelaea 9.9

16 Segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia amo hamoi amoïe mi fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahlilä, fedala ïe yo digalomadi sebegi, Godeïe bebagi hï ëïe amala säla dëdëla negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obëgëi. 17 Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahlilä, e baagoiala nowelasisë melëlo amolia säla daidosamu nelo. 18 Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo nabalahlilä, e idiafa gausiamolö afiai. 19 Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilia hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

20 Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeïe ëi gauia adamolöïe Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odoa ilige maala sulo. 21 Amo gala Giligi ili Filibi neehea ami misi. Filibi eda Galilië gaamu Bedesäida ami fii dolö. Iliä ema sähalea, Dafidilo, nilia Yesu melëdeläla säi. 22 Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla ialahlilä, ele helegela awäla, Yesuma säla ï. 23 Amo säla ïasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöïe Malö ëi sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe. 24 Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagoseda, gägä afädëfalimu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagoseda, amea gägä yafie negemolömelë. 25 Amaimo, afädëa hile namolö amomu mi hamosa aligiseda, ïe namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, afädëa nagadaiaawi nea, ïe namolö amoma baagi äla fisiseda, namolö amo gaula nea namolöi namolömelë. 26 Amaimo, afädëa nïe hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neehea ami nïe hamoi hamolasiloge namolömelë. Nïe hamoi hamolasiloda, Naadoea e ëi sälo namialamolömelëla säi.

Iliä hä Dolöïe Malö gauia adogomolö dialeala säi

27 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nïe iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë. Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naadoo, nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoïe mida, amo gausiala digamäia misi nea. 28 Naadoo, dia dië ëi edelasimalola säi.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nïe ëi edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömelëla säi.

* 12:15: 12.15 Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

²⁹ Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameadä, ne ugila negemolöie säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöie säsiö. ³¹ Waliöda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliomu nagadaiaie busa neebe amoge haila digimolömelë.* ³² Iliä ne nagadaia nea gauia adogosedä, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömelëlä säi.* ³³ Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi. ³⁴ Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilia Godeie Ado säla negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömelëlä säi nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöie Malöla säsebegoda nowëlä nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfali dibewegida yo digalo e dilibalä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeada, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameadä, idi gowegi awähala helësëla made nawelo nea. ³⁶ Yo digaloie malö namolöie, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë negemalola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo säha maadelahilä, udia dolöea e melëloea musügä namolö asi. ³⁷ Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema asigi afädë made negei nelo. ³⁸ Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäiaie amala hamoi. Aisaeaea bea säla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloie, nilia ado säsebeweda nowëa dofä gabula helësëidu. Amase,

Dafidilo Geloie geloi amoda nowëma oleidula

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.1

³⁹ Iliä Yesuma asigi afädë negemolö uli nelo. Amoie mida, Aisaeaea ado elö säla negei dibe amoda gowe.

⁴⁰ Iliä siia beala, asigia helësëla besusedä, na ili wahilasiloa, Godea ilile si dofogalasila asigi gala digimelëlä

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 6.10

⁴¹ Aisaeaea amala säi amoie mida, ea dafidi Gelesoie yo digalo hido elöi amo bealahilä, Gelesoie amala säimelë.

⁴² Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda, Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisiloa, ilia Felesi amoli helësëlahilä, asigi afädë negei amo ulufala made säi. ⁴³ Mida, ilia dolöea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo ameadä, Godea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëlä säi

⁴⁴ Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameadä, nemamu made, ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea.

⁴⁵ Amase, afädëa ne bease ameadä, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea.

⁴⁶ Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo nagadaiaawi namolö misi. ⁴⁷ Afädëa na ado säsebewe nabalahlä gaso,

* **12:31:** 12.31 Nagadaiaie busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** 12.32 Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügäigi baala negemolö amo helësëla amala säi. Areamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahilä ilibialali ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

bëgëlo made neebe amoda, na e made mogemolömelë. Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi made. Nada ili sigi obëgëmolö misimelë. ⁴⁸ Be amai gaso, afädëa nema baagi ìala, nìe ado made nabaseda, amoie gudi mogelo afädë nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla ìasebe wea wäla gudila mogemolömelë. ⁴⁹ Mida, na nihile asigiamu säha mademelë. Ne misialala sälo Naadoea ado gowe sämalola säla ìmelë. ⁵⁰ Hamomalalo ameadä namolöi namolö amo ulufadigilola helësësamelë. Amala helësëlahilä, na ado säsebeweda, Naadoea nema sämalola säi amo gadolamu säha neawemelëla säi.

Yesuea ìe bëgëla aulo amolima, Dili dīgila ne Naado neebee obëgëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ìe bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

¹ Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësësalea, segewe dīgila ìe Eedo neebe moholö amoda, ga madesebela helësësa nelo. Ea hile udia dolö nagadaia nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu nea baagoi.

² Hä deadifali, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoie malö Yudasa Isagaliadaie asigii Yesu hololömolö amo hä, helësëlesi. ³ Yesuea helësësalea, Eedoea nelebo sulubadela ìe naabogimu gausisebegi, Gode neebeeala misi amo, bu Gode neebee ami obëgëmolö gabula helësësa nelo.

⁴ Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nulo auli mia ami nowela nea, ìe fagulo daia gäi amo gilahlilä, dawila neala bului. ⁵ Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ìe bëgëla aulo amolile emo nigime hëla didigila awäla, dawila hì bului amoie bidia dogadigila digisa nelo. ⁶ Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maesebegi, ea sähalea, Dafidilo Geloie, dia nìe amo nigime hësalela säi. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweieda, dia made helësësebego. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nìe emo nigime dofä made hëmolömelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hëseda, dida nebalä made dila namolögodala säi. ⁹ Amala säsebegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloie, nìe emomu made. Nìe naabo busala hëmalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe amoda, emomu hëmolö dialea. ìe domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä, nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea säha mademelëla säi. ¹¹ Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoie mida, eda dolö gowea hololömolö neala hì dawadigi nelo.

¹² Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahlilä, ìe fagulo gii amo bu salugala, hì suloa ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweieda, dilia helësësebele. ¹³ Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë. Amai, neda dofä amo neamelë. ¹⁴ Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea. ¹⁵ Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia olelesamelë. ¹⁶ Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neebe ameadä, ìe busa neebe amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neebe

ameada, e mosalalo amo made baagilomelë. ¹⁷ Hä, walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägisa namolömelë.

¹⁸ Na dili sulubadelama sähalea säha made. Dolö na memelei amolida nihi dawadigimelë. Gaso, Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nie molö naha filo amea, ne emosala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea. ¹⁹ Walio na dilima säla äsebeweda, made hamola neebe amo gaalu säla ähago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla ähagomelë.* ²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise amead, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise amead, ne misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25, Maga 14.17-21, Ulugu 22.21-23)

²¹ Yesuea amala sälahilä, ie iso asigigi edefademalä yöi nea säla ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahlilä, ie bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made amead, elöea elöma beala, elöea elöma bealai. ²³ Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hi e miafalä ami sulo. ²⁴ Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi. ²⁵ Amalebe, bëgëla aulo amea, Yesuie bidagia golögia alogolahilä nabahalea, Dafidilo Geloie, nowëa amamolö gabula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na wahalo dagaboi amo neala hëhei gobei ödägi geagilahilä, afädëgali äsaleda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea wahalo dagaboi amo geagilahilä, Saimono Isagaliadaie malö Yudasagali i. ²⁷ Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea ema sähalea, Dia afädë hamomolö neebe amo hä, aabela hamomalola säi. ²⁸ Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweie säsebela helësëi made sefolalo. ²⁹ Odoaea helësësaleda, Yudasaea muni adu ägülo amead, molö nulo segeyo edefade gedosebe amöie nelebo odo bidia nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoligali, gui nelebo afädë ia mosalahaledula helësëi. ³⁰ Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilä, fodolofalä doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

³¹ Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöie Malö amöie ëi ilibia amo olesebemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeie ëi ilibia amoge olesagomelë. ³² Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeie ëi ilibia amo oleseda, Gode hi Dolöie Malö amöie ëi ilibia amoge walio wegi wäla olemolömelë.

³³ Nie malöla dilie, neda dilibalä holöbö ede made namolömelë. Ne awäseda, dilia ne hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima säla i amo gadola wäla, walioge na dilima säla ähago. Ne awäse amogida, dili moholöi mademelë. ³⁴ Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialo. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo. ³⁵ Dilia dihilimu boba hamose amead, udia dolö sulubadelaea dilida nie bëgëla aulo neala helësëmolömelëla säi.

* 13:19: 13.19 Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

*Yesuea Fida dia ne dawa madela sãmolömelëla sãi
(Madiu 26.31-35, Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34)*

³⁶ Amala sãsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloie, dida abidi moholö nea sãhala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema sãla obëgësalea, Sege ne moholö amogida walio dia bëgëla moholöi mademelë. Hobeada dia bëgëla moholömelëla sãi. ³⁷ Amala sãsebegi, Fidaea ema sãla obëgësalea, Dafidilo Geloie, edoea na walio di bëgëla moholöi madedu. Nïe namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëla sãi. ³⁸ Amala sãsebegi, Yesuea sãla obëgësalea, Die namolö amo dofã negali fisiga gamolöle. Na dima dofã gelola sãhago. Haea gagalugo gawalia gãla made neëgi, nafi bu ohodoala dia ne dawa madela sãmolömelëla sãi.

14

Yesuea Naado neebëa moholö idi, ne neawëla sãi

¹ Yesuea ado aso, sãhamu neamu sãhalea, Dilia yöia idogola sãosãola nami-abio. Godema asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë negemalo. ² Nïe Naadoie mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made sãlabio. Dili namolö sege amo daiamolöie, ne ami moholömelë. ³ Awãla dili namolö sege amo daiala negesilahilã, sege ne namolöia ami dilige nebalã nihiligila namolöie, na dili bu bea obëgëmolömelë. ⁴ Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebegomelëla sãi. ⁵ Amala sãsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloie, sege di moholö amoda nilia dawa made. Hã, di idi gowegi moholö neala nilia abilia helësëmolöi gabula nabi. ⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ema sãla obëgësalea, Idige, ado dofãge, amase, namolöge, nihine neawe. Afädë Naado neebëa moholö, ne neebëa made maaseda, moholöi mademelë. ⁷ Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gãwila, e bealahilã dawadigisagomelëla sãi. ⁸ Amala sãsebegi, Filibia ema sãhalea, Dafidilo Geloie, Diado nilima olemo. Oleseda, nilia dofeala helësëmolömelëla sãi. ⁹ Amala sãsebegi, Yesuea ema sãhalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalã nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne meli neebë ameada Naadoge meli nea. Amala hamolo dibe amo, dia diado nilima olemola sãi amoda, abeahãladu. ¹⁰ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofã gabula made helësësale. Na dilima ado sãla iaha neebeweda, nie asigiamu sãla iaha made. Naado e nema neebë amea ñe hamoi amo hamosamelë. ¹¹ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla sãsewe nabalahlã, dofã gabula helësëmalö. Dofã gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe beala dofã gabula helësëmalö. ¹² Na dilima dofã gelola sãhago. Afädëa nema asigi afädë negei neebë amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado neebëa awãse ameada, nema asigi afädë negei neebë amea na hamosa nelo amo baagila awãla, hamoi edefade hamomolömelë. ¹³ Malöea hamosebe amea Eedoie ñi gauia adamãia, dilia nie ëigi nea nelebo afädë ëdëgëseda, na hamomolömelë. ¹⁴ Dilia nie ëigi nea nelebo sulubadela ëdëgëseda, na hamomolömelëla sãi.

Yesuea Eleloi Gesami moholömelëla sãi

¹⁵ Yesuea ado aso, sãhamu neamu sãhalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamomalola sãsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë. ¹⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabolömelë. Eada diligali ñmolömelë. E maalahlã, dilibalã namolöi namolömelë. ¹⁷ Ugila Negela Gelolasilo amoda dofã sãlo Gesamimelë. Nagadaia udia dolöea e made melëlo, dawa made

amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigimelë.

¹⁸ Na dili guluba gadoi namiäia digila moholö mademelë. Neda dili neebea obëgëmolömelë. ¹⁹ Holöfalī nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne made bimolö. Gaso, diliamu bimolömelë. Ne neebe ameada, dilige namolömelë. ²⁰ Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömelë. ²¹ Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba hamolahilä, nihine ema ulufala olemolömelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahlilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Geloie, nilimada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelëla säi amoda, mi edöiela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa ne boba hamoi neebe ameada, nie ado bëgëla hamosa namolömelë. Naadoea e boba hamoi nea, e neebea ami Naado alī halīgila maalahilä, ebalä aligimolömelë. ²⁴ Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nie ado bëgëla made hamomolömelë. Dilia ado nabaha nebegoda, nie ado made. Naado ne digamalala sälo amoie adomelë.

²⁵ Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla iaha nelo amomelë. ²⁶ Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloi Gesami Naadoea nie eigila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela olelesa maademolömelë. Na dilima säla iaha nelo amo sulubadela, ea dilima helësëlasimolömelë.

²⁷ Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima iahagomelë. Nie dalulasilo amo diligali iahago. Na iase amoda, nagadaia udia dolöea ilo amo gadoi iaha mademelë. Hä, dilia yöia idogola säosäolage, bedälage namiabio. ²⁸ Na dilima sähalea, Ne awälahlilä, dili neebea bu obëgëmolömelëla säi amoda dilia nabi amomelë. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebea awäsewegi dilia obeägilabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea. ²⁹ Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu, na dilima säla iaha nelo amomelë. Säla i amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädë negemäiäimelë.

³⁰ Na dilibalä ado sedade säha namolö made gabumelë. Mida, nagadaiaie busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë hamomolö made bimolömelë. ³¹ Gasoda, nagadaia udia dolöea na nie Naadoma boba hamoi neebe amo helësëmäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomelë.

Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neamelela säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamele. ² Nema adomo dila neebe amogi, afädë gägä made negelo neebe amoda, Naadoea damula fisilomelë. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea. ³ Na dilima ado säla i ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelë. ⁴ Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelë. Adomo afädëa i gelebi ëfë mima dila made hido nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila

made aligiseda, gägä negemolöi mademelë. ⁵ I gägä negelo gelebi efëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebego. Afädëa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelë. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego. ⁶ Afädëa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelë.

⁷ Dilia nema dila, amase, nïe adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe amo gadoi ëdëgëseda, ëdëgëse amo gadoi diligali imolömelë. ⁸ Dilida ne bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoïe ëi gauia adogomolömelë.

⁹ Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelömelë. Nïe boba hamolo amogida dili namialo. ¹⁰ Na nïe Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ië boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla hamosa aligiseda, nïe boba hamolo amogi dilige namolömelë. ¹¹ Na helësësaleada, nïe obeägïlo dilima negemäiage, amase, dilile obeägïlo dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla iaha neawemelë. ¹² Na dilia hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hamosa namialo. ¹³ Afädëa ië damelëgali ië namolö amo fisga gasesa, ea ië damelë boba hamose ameada, boba hamolo sulubadela baagila aulömelë. ¹⁴ Na dilima hamomalola säse amo gadola hamosedada, dilida ne damelëmelë. ¹⁵ Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea säha made. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ië busa neebe amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima damelëla säha. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësëmäia säla iaha maadei amömelë. ¹⁶ Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamäia hamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nïe ëigi Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea iaha maademolömelë. ¹⁷ Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ië bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

¹⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësëmalo. ¹⁹ Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibalä boba hamolo amo gadola, dilibaläge boba hamola aligilabiömelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameada, dili nagadaia ië made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë. ²⁰ Na dilima ado säla i amo helësëla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neebe ameada ië busa neebe amo made baagilo. Ili na neala sëlasï ameada, dilige neala sëlasïmolömelë. Ili nïe ado bëgëla hamosedada, amase, dilile adoge bëgëla hamomolömelë. ²¹ Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nïe ëigi neebe ameage, amase, ne misialala sälo neebe amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolömelëla säla i amömelë. ²² Na ilima ado mala säla imolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilia dawa made nea hamoimelëla sämolö uli bimolömelë. ²³ Nema bimolö habobaha neebe ameada, Naadomage bimolö habobaha nea. ²⁴ Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba hamolo made gadoi hamosa

nelo amo ilia bimäia, made hamosa nelo galebada, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahilä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha neagomelë. ²⁵ Ilia amala hamoi amoie, ilile Ado säla negei dibe amogi, säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memalä ilia nema bimolö habobaimelëla, säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amai.

²⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobalä neebe amoda, na e dilima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälo Gesami, Naado neebeala moholömelë. E maalahliläda, ne ulufala säla iaha namolömelë. ²⁷ Amase, mi gäwialälä amila dili nebalämu nelo ameadada, diliage ne ulufala säla imolö galeamelëla Yesuea säi.

16

¹ Dilia asigi afädë negei nebege digila made mosäia, na dilima ado we säla iahawemelë. ² Ilia dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë. Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea, eada Godeie hamoi hamolasisala helësëla, dili nufulömelë. ³ Ilia Naadoge negei dawa made amea, amala hamomolömelë. ⁴ Amala hamomolömelëla säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësëmäia säla iahagomelëla säla i.

Yesuea Eleloi Gesamia hamoi hamomolö amoie säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala hamomolömelëla, na fadidi mi gäwia amila made säla iala nelo amoda, ne dilibalä nelo amea, made säla iala nelömelë. ⁵ Amai gaso, walioda, ne misialala sälo amo neebea moholö neamelë. Amai, nema diligi afädëa di abododi moholö neala made nabasebege. ⁶ Amala säsewegida, oböla dilile asigigi edefademalä bobailösebege. ⁷ Bobailösa gaso, na dilima dofä säla iahago. Ne moholö ameadada, dili ugila negesale ne moholö neamelë. Na dili digila moholö made galebada, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibalä namolö made maalabiomelë. Ne awäsedada, e dili neebea digamalamolömelë. ⁸ E maalahlilä, nagadaia udia dolöma nafadeda gowe gadoimelëlage, mala mogoida gowe gadoimelëlage, amase, Godea gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla imolömelë. ⁹ Ilia nema asigi afädë made negei neebe ameadada, nafadeda gowe gadoimelëla fädäla säla imolömelë. ¹⁰ Ne Naado neebea awäsedada, dilia ne bu elö made bimolö ameadada, mala mogoida gowe gadoimelëla fädäla säla imolömelë.* ¹¹ Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameadada, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla imolömelë.*

¹² Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu. ¹³ Amai gasoda, dofä sälo Gesami e maasedada, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helësëlasisa maademolömelë. Ea hile asigia säla imolö mademelë. Ea säse nabase amomu säla imolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoie fädäla säla imolömelë. ¹⁴ Ea nie ado gaula maala, dilima säla imolömelë. Amala hamose ameadada, nie ëige, nie geloige gauia adogomolömelë. ¹⁵ Nelebo hulu sulubadela Naadoie dibe

* **16:10:** 16.10 Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahlilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameadada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e ebalä samolö fedai. Ameadada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea.

* **16:11:** 16.11 Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeie siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameadada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahlilä, ie geloi amo haila fisi.

amoda, n̄e dialea. Amala dibe amea na s̄ahaleada, N̄ie dibe amo Gesamia gaula maalahlil̄a, dilima s̄ala imol̄omel̄ela s̄ala i amomel̄ela s̄ai.

Ȳoi dibe amila hobeala obeāḡimol̄ola s̄ai

¹⁶ Yesuea ado aso, s̄ahamu neamu s̄ahalea, Segeyo ede made nelolahil̄a, dilia ne made bimol̄omel̄e. Ob̄ola, segeyo ede made nelolahil̄a, hobeala bu bimol̄omel̄ela s̄ai. ¹⁷ Amala s̄ai amo nabalahlil̄a, iē b̄eḡela aulo odoaea hilidomu didiāhalea, Ea nil̄ima s̄asebe amoda edodu. Ea ede made nelolahil̄a dilia ne made bimol̄omel̄ela s̄ai amoge, ede made nelolahil̄a, dilia hobeala bu bimol̄omel̄ela s̄ai amoge, amase, ne Naado neebee mohol̄o ameaala s̄ai amoge, ea edo hel̄es̄ela s̄aidu. ¹⁸ Aso, s̄ahalea, Ea ede made nelolahil̄ala s̄ai amoda, edo hel̄es̄ela s̄aidu. Amoie mida, nil̄ia made hel̄es̄es̄ebela s̄ala didiāha dilo. ¹⁹ Iliā Yesu ema naba ob̄eḡedel̄ala hel̄es̄esebe amo h̄i dawadigilahil̄a, ea ilima s̄ahalea, Dihilimu ado na s̄ai amoie mi hogola didiāha dibegoda, na s̄ahalea, Ede made nelolahil̄a dilia ne made bimol̄omel̄ela s̄ai amogige, amase, ede made nelolahil̄a hobeala ne bu bimol̄omel̄ela s̄ai amogige mi hogola didiāha dialeale. ²⁰ Na dilima dof̄a gelola s̄ahago. Dilida didigaola diisa neēgi, udia dol̄o nagadaia mala hamolo amolida obeāḡisa namol̄omel̄e. Dilida ȳoi edefade namol̄omel̄e. Ob̄ola hobealada, dili ȳoi nelo amo bu obeāḡilo bedefamol̄omel̄e. ²¹ Udiaea mal̄o āḡumol̄o salea s̄emol̄o fu besela galase gaaluda, asigi s̄aos̄osa filo. Gaso, ea h̄a mal̄o āḡula maala saleada, dafidi s̄ei amo elabolahlil̄a, ea h̄a, nagadaiawi mal̄o āḡui amogi obeāḡilo. ²² Amo gadola w̄ala, walioda h̄a dili ȳosa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeāḡimol̄omel̄e. Dilia obeāḡimol̄o amoda af̄ad̄ea neala hogosa helemol̄oi made bimol̄omel̄e. ²³ Segeyo amogida, dilia nema af̄ad̄e made nabol̄omel̄e. Na dilima dof̄a gelola s̄ahago. Dilia n̄ie ēigila Naadoma nelebo af̄ad̄e ēd̄eḡes̄eda, ea nabala imol̄omel̄e. ²⁴ Dafidi dilia n̄ie ēigila nelebo af̄ad̄e ēd̄eḡela made nelo gasoda, ēd̄eḡemalo. Obeāḡilo dilima nobam̄iaie, nelebo af̄ad̄e ēd̄eḡes̄eda, dilia gaula namol̄omel̄ela s̄ai.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahil̄a, baagila asi neawemel̄ela s̄ai

²⁵ Yesuea ado aso, s̄ahamu neamu s̄ahalea, Na dilima s̄ala iaha nelo amoda, ado besulamu s̄ala iaha nelomel̄e. Hobeala segeyo af̄ad̄e besela galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neamel̄ela s̄ala ulufadigimol̄omel̄e. ²⁶ Segeyo amo gala neda, dilia n̄ie ēigila Naadoma ēd̄eḡemol̄omel̄e. Na Naadoma dilile s̄asimol̄omel̄ela s̄aha mademel̄e. ²⁷ Naadoda dili boba hamosa neamel̄e. Mida, dilia ne boba hamola, ne dof̄a Gode neebeala misi gabula hel̄es̄ei neebe gogi. ²⁸ Naado neebeala maala nagadaiawi digala neawe. Ob̄ola walioda, sege we d̄iḡila Naado neebee bu ob̄eḡes̄amel̄ela s̄ai.

²⁹ Amala s̄ai amo nabalahlil̄a, iē b̄eḡela aulo amolia s̄ahalea, Agua, dia besula made s̄ala, dof̄a ulufadigila s̄asebego. ³⁰ Nil̄ia walio hel̄es̄es̄alea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameaada, af̄ad̄ea dima nabol̄oi madela hel̄es̄es̄awemel̄e. Ameada, nil̄ia dida dof̄a Gode neebeala misi gabula hel̄es̄esa neamel̄ela s̄ai.

³¹ Yesuea ilima s̄ala ob̄eḡes̄alea, Walioda dilia asigi af̄ad̄e negei neago gaso, ³² nabuō. Segeyo af̄ad̄e besela galamol̄o amoda, h̄a, besela galahagomel̄e. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili nelo ami afufula, ne nih̄idofali d̄iḡila fis̄ala dusudasila afiaha maademol̄omel̄e. Amamol̄o gaso, ne nih̄ido made, Naado hal̄iḡila neamel̄e. ³³ Na dilima ado amo s̄ala iaha nelo amoda, dilia nema dilahlil̄a dalulo gaula nam̄iaie, s̄ala iaha neawemel̄e.

Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelëla säi.

17

Yesuea ie bëgëla aulo amoli helësëla Eedoma adolasi

¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima ado amoli säla iaha maadelahilä, Selesaia mosö sida adogola nea sähalea, Naadoo, segeyo amoda hä, besela galai gabuwe. Die malöea die ëi ilibia amo olemäiaie, dia malöie ëi ilibia amo olemalo. ² Mida, dia udia dolö ema i amoligali, ea namolöi namolö imäiaie, ea udia dolö sulubadelaie busa namiäia, dia egali gelo i gabumelë. ³ Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofäda dimu neebela helësëlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helësëlo amomelë.

⁴ Hamoi dia hamomalola säla i amoda na hä, hamosa maadeimelë. Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiawi nea, die ëi ilibia amo ilima oleimelë.

⁵ Naadoo, siiba naga föi we made hamola ne dibalä nea, nïe ëi ilibia nelo amo gadola, die siigi ëi ilibia nelo amo bu imalo.

⁶ Nagadaiawi nelo dolö odoa, dia nema i amolima die ëi olesa nelomelë. Die nelo amoli dia nema iasio. Ilia die ado nabala dia säi amo bëgëla hamoimelë.

⁷ Nelebo sulubadela dia nema i amoda, dimadila misi gabula ilia hä, helësësa maadei neamelë. ⁸ Mida, dia nema ado säla i amolida, na ilima säla iaha maadesebegi, ilia hä, niimelë. Nealahilä, ne dofä di neebela misi gabula helësësa maadei nea. Amase, dia ne dofä fisiga wei gabula helësësa maadei neamelë.

⁹ Na ili helësëla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö sulubadela helësëla adolasisa mademelë. Na adolasisebeweda dia negali i amolimu helësëla adolasisamelë. Amoie mida, ilida die neebe amoie. ¹⁰ Udia dolö nïe neebe amoli sulubadela die neamelë. Amase, die neebe amoli sulubadela nïe nea. Ili mala hamosebe amea, nïe ëi ilibia amo olesebemelë.

¹¹ Hä, walioda ne di neebela moholö neawe. Neda nagadaiawi made namolö. Ilimu wi namolömelë. Naado Hedabi Eleloifalie, ali afädëdi neebewe gadola, ilige afädëdi namiäia, dia die ëi nema i amoie geloia ili sigi namialo.

¹² Ne libalä nelo amogida, die ëi nema i amoie geloia ili sigi nelomelë. Na ili sigi nebegida, afädë dabadigi mademelë. Be, dolö afädë dabadigimolö nelo amomuda hä, dabadigimelë. Amala hamoi amoda ado Godeie bebagi dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäia. ¹³ Walioda hä, ne di neebela maahago. Gaso, nïe obeägilo ilile isogi nobamäia, ne nagadaiawi nea dima adolasisamelë.

¹⁴ Na ilima die ado säla iaha nebegi, nagadaia malamü hamolo neebe amolia ilima bimolö habobaha nelomelë. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea. ¹⁵ Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosäia made adosamelë. Nafade hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi namiäiaie adosamelë. ¹⁶ Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea. ¹⁷ Die adoda dofä sälo dialea. Ili nafolala dihile namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamolasimalola sähago. ¹⁸ Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebea ami afufumalaimelë. ¹⁹ Na ili helësëla, ili dihilefali dofä nafolala namiäiaie, nege dima odala iäla neawe.

²⁰ Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ili ado säla iase amo nabala, nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasisagomelë.

²¹ Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naadoo, di nema neebe

amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alima namiäiala hamesa. Nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäiaie amala adolasisago. ²² Alí afädëdi neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ëi ilibiale i amo, na iligali imelë. ²³ Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofä afädëdi namiäiaie. Amoie mida, nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helësëmäiaie, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helësëmäiaiemelë.

²⁴ Naadoo, dia udia dolö nema i amoli ne namolöia ami ili nihiligila namiäiaie, amase, nïe ëi ilibiale, yo digalole dia nema i amo bimäiaie hamesamelë. Naga fôi made hamola nea, dia ne edefademalä boba hamosa nelo amea, ëi ilibia amoge, yo digalo amoge imelë. ²⁵ Mogoi neebe Naadoo, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso, nada di dawadigimelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelë. ²⁶ Na ilima die ëi ulufalasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima diamäiaie, amase, nihine ilima namiäiaie, die ëi, hä, ulufalasisa namolömelëla adola wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi

(Madiu 26.47-56, Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53)

¹ Yesuea Godema adosa maadelahilä, ie bögëla aulo amolalibalä segea doadigila awäla ödä Gidolono dögëla alömödi asi. Sagai afädë dibebe ami ie bögëla aulo amolali awäla besela galai. ² Sagaia amida dafidi Yesuea ie bögëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo. ³ Amai ameada, Olomo ami dolö odoage, Godeie mosö idihë aligilo odoage, Felesi dolö odoaeage gobela ilo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige gaula, amase, nufidelo neleboqe gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi. ⁴ Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hï dawadigilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Niliäda Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obögësalea, Amoda nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibalä misi nelo. ⁶ Yesuea, amoda nemelëla säi amo nabalahlilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila didigafui. ⁷ Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. Amalebe ilia sähalea, Niliäda Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. ⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Na dilima dafidi säla i amo, amoda nemelë. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu imola säi. ⁹ Dafidi hï sähalea, Naadoo, dia dolö negali i gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala säi. ¹⁰ Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala newelahlilä, gobela ilo Busa Edefadeie hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoie ëida Malagusi. ¹¹ Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihi salelo amogi sala obögëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi i gowe na made molö gabula helësësalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebea sigi asi

¹² Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihë aligilo amolaliage, Yesu gaulahilä ëfëa nafodoi. ¹³ Amalahilä, ilia e Anasa neebadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaie esöa nelo. Gäheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ilo Busa Edefade nelo. ¹⁴ Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofea gabumelëla säi.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Madiu 26.69-70, Maga 14.66-68, Ulugu 22.55-57)

¹⁵ Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla aulo elö amoda gobela ilo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ilo Busa Edefade amoie yala isogi nogila digai ¹⁶ gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ilo Busa Edefadea dawadigi amea udia dolisä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai. ¹⁷ Sigi digasebegi, udia dolisä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö goweie bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ne mademelëla säi. ¹⁸ Gögisebegi, hamoi hamolasilofulo, idihë aligilofulo amolia nulo gobelahilä, gögï hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibalä ami gögï hausa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi

(Madiu 26.59-66, Maga 14.55-64, Ulugu 22.66-71)

¹⁹ Amo gala, gobela ilo Busa Edefade amea Yesuma ie bëgëla aulo amolilege, ea ado säla olelei amoiege nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli sulubadelama ulufala säla olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeie mosöage, sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa nelomelë. ²¹ Edoie dia nema nabaha. Na mala säla iase nabelo amolima nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomelëla säi. ²² Yesuea amala säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahlilä, Yesu e naabo gafea nufudalahilä nabahalea, Dia gobela ilo Busa Edefade egowe gadoima egomalä säla obëgëmolöi gabulela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimelëla nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalö. Be, na mogola säi amogi galëda, dia ne edogi nufudahala nabi. ²⁴ Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebaa sigi mosalola säsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi amola wäla sigi asi.

Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi

(Madiu 26.71-75, Maga 14.69-72, Ulugu 22.58-62)

²⁵ Saimono Fida e nulo gobeia ami gögï hausa nebegi, ilia ema nabahalea, Dige ie bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Ne mademelëla säi. ²⁶ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo afädë ami nelo amoda, dafidi Fidaea gëhe dagala sali amoie sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia ami ebalä neebe na meli amoda di madelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai amole, haea gagalugo gawalia gäi.

Ilia Yesu e Bailadi neebaa sigi asi

(Madiu 27.1-2, 27.11-14, Maga 15.1-5, Ulugu 23.1-5)

²⁸ Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebaa amila Beledoliama mosöa ami sigi asi. Yosefali sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeie siigi nigime baai made aligilo amo damumolöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala

made, segea nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie amai.*
²⁹ Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö goweada edo nafade hamosebegi gudimolöie sigi misila nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Ea nafade made hamoi galebeda, nilia e sigi made maalabimelëla säi. ³¹ Amalebe, Bailadia säla obögësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöie, dihili e sigi obögëmalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilia gudilahiläda, dolö afädë nufulöi mademelëla säla negei dialeamelëla säi.* ³² Amala säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiaie säi. ³³ Amala säsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia dihì asigia helësëla nabahale, ma, odoaea nieie säi nabala nabahalela nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Bailadia säla obögësalea, Neda Yu dolö gabule. Dihile fifalì amoliage, gobela ilo busa amoliage di nie naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda nagadaiaie mademelë. Be, nagadaiaie galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea, nie hamoi hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaie mademelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Bailadia ema sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi. Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Dihì ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë. Ado dofä amo säla iaha maademäia nagadaiaawi digasebegi, ne nemea neegela ägüi amo neawe. Udia dolö dofä sälo sosogo nefolalebe amoli sulubadelaead, nie ado nabelo neamelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

*Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
 (Madiu 27.15-31, Maga 15.6-20, Ulugu 23.13-25)*

Bailadia ado säha maadela, segea Yu doadigila fedala Yu dolö amoli neebee awälahilä, ilima sähalea, Ema nafade afädë made beagoleimelë. ³⁹ Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda, galabaia dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu udia dolöie beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi. ⁴⁰ Amala nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa fisigämalola säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

¹ Amala säi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämaloi. Fëgälahilä, ² ami dolö amolia ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigila amalela ie

* **18:28:** 18.28 Beledoliama mosöda Gabenaie mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ie sosogo amolige Olomo dolö amead, Yu ilia Godeie siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bëgëla hamolo made nelo. Amala hamolo amead, Yu ilia asigisaleada, ilia fii odoa ilile mosöa nogila digaseda, Godeie siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeie siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoie molö nulo made. * **18:31:** 18.31 Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomalolada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo. * **18:40:** 18.40 Dawadigi dolö ili yafia helësësaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöie nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi.

busagia salugasilahilä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge salugasi. ³ Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginie, di go gabiola sälahilä, naabo gafea fadaha nelo.*

⁴ Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö gowema nafade afädë made beagolei gabula helësëmäia, na dili neebee gui sigi segea doadigila fedahagola säi. ⁵ Yesu e ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.

⁶ E bealahilä, gobela ilo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla obëgësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelëla säi. ⁷ Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obëgësalea, Nilia ado afädë säla negei galea. Ea e Godeie malöla sälo ameadä, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nifulö dialeala säi.

⁸ Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedälähilä, ⁹ Beledoliama mosö amoie mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obëgëi. ¹⁰ Made säla obëgësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obëgësale. Di fisigämola sämolöie geloige, i fügäigi baala negemola sämolöie geloige na gaulube amo, dia made helësësalela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi made i galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio. Be, dolö die naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade edefademalä hamoimelëla säi. ¹² Bailadia amala säi amo nabalähilä, Yesu fisigämölöie idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaie damelë mademelë. Dolö afädëa hi e ginila säsebe amoda Sisabalä ado nüimelëla säla didigai. ¹³ Amala säi amo nabala Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege ëi Igi Bealë Baledi difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoie ëi Hibulu adoeada, Gabadala sälo. ¹⁴ Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola säi. ¹⁵ Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ilo busa amolia säla obëgësalea, Nilile gini elöda maade. Sisa afädëmu neamelëla säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

*Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43)*

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi. ¹⁷ Ea hile i fügäi amo hi gaulähilä, gaamu amo digila sege ëi Busa Giwi Segela sälo dibeami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälo. ¹⁸ Segeami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila baala negei. ¹⁹ Bailadia i gäi baledeidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea, Nasalese fii Yesu, Yu udia dolöie beaha aligilo ginimelëla dëdëlahilä, i fügäi amoie bidigi baasi. ²⁰ Yesu

* 19:3: 19.3 Madiu 27.29gi säi dibe amo bimalo.

e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage sāla dēdēla negei dibe amo, Yu udia dolō yafiea nidesamu nelo. ²¹ Amala dēdēla negei dibe amo bealahilā, Yu ilile gobela ilo busa amolia Bailadima sāhalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sālada dēdēmabu. Ea hūmu sāhalea, Neda Yu udia dolōie beaha aligilo gini neamelēla sālola sāla dēdēmola sāi. ²² Amala sāsebegi, Bailadia sāla obēgēsalea, Na dēdēi gomu diamiāia. Gamelāla sāi.

²³ Ami dolō amolia Yesu hā, i fūgāigi baala negesilahilā, ie fagulo gii amo biyidiala mogei. Mogelahilā, ilia afādē afādēla nea gagai. Nea galalahilā, ie fagulo elō daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolōi made, didigala afādēfalī asi gabugi, ²⁴ ami dolō amolia hilidomu sāhalea, Fagulo go made gadelala, nowēa neasebelela melēdelā sadu hamodila sāi. Ado sāla negei amea sāhalea, Iliā nīe fagulo mogelahilā, nīe daia salugalo gii amōie sadu hamoimelēla sāla dēdēla negei dibe amo gausiala digamāiaie, amala hamoi.

²⁵ Yesuīe emege, emeie esamage, Golobasaie udia Melige, amase, gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fūgāigi baala negei amo ga madela ami nefolalo. ²⁶ Yesuea, ie emele, ie bēgēla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefali neebe amo bealahilā, emema sāhalea, Nemea, die malōda egowemelēla sāi. ²⁷ Amase, bēgēla aulo amomage sāhalea, Die diemeda egowemelēla sāi. Amalebe, bēgēla aulo amea amo gala sāia amila e sigi awāla ea mosōa sigi nelo.

Yesu hī hame hā, mosaloi

(Madiu 27.45-56, Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49)

²⁸ Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hā, walio hamosa maadei gabula helēsēlahilā, Ne ödā molō gabula sāi. Ado sāla negei dibe amo gadola gausiala digamāiaie amala sāi. ²⁹ Amala sāsebegi, ödā i afādēgi wani ödā gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afādēie ēi hisoboie adomogi yaala, wani ödā gamogai amogi gelahilā, Yesuīe nafia diisi. ³⁰ Amala hamosebegi, Yesuea wani ödā amo nalahilā sāhalea, Hā, hamosa maadei amola sāla, ie busa fuāia idogola ie namolō amo fisila, hame hā, mosaloi.

Ami dolō afādēa Yesuīe afawa gōgē gāwi

³¹ Sabada segeyo edefade amōie molō daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi domalo i fūgāidaia ami made diamiāiala helēsēla, Yu ilia Bailadima sāhalea, Ilile emo giwi dagabolahilā, domalo neala gaula mosāia, dia emo giwi dagabomalola sāmāia helēsēi dialeamelēla sāi. ³² Amala sāsebegi, ami dolō amoli awālahilā, Yesubalā baala negei dilo amogi afādēie emo giwi dagabolahilā, elō amōie emo giwige dagaboi. ³³ Amalahilā, ilia Yesu dibeaa maala beahamelebe, eda hā, hame doala asi dibe amo bealahilā, ie emo giwi made dagabola, ³⁴ afādēa Yesuīe afawa gōgē gāwi amole healele ödāle besigai. ³⁵ Amo hamose melēlo dolō amea, nelebo ea melī amo sāla ulufai. Ea sāla ulufai amoda dofāmelē. Amase, sāla ulufasebe amoda dofāla hī dawadigi. Ameada, diliage asigi afādē negemāiaie, ea sāla ulufasebemelē.* ³⁶ Godeie ado sāla negesalea, ie giwi afādē made dagabomolōmelēla sāla negei amo gadola gausiala digamāiaie amala hamoi. *Gē Udālo 34.20*

* **19:35:** 19.35 Beahaleada, healele ödāle besigase melēlo amoda, bēgēla aulo Yesu hī boba hamolo dolō amomelē. Mida, Yone 19.26-27gi sāhalea, Bēgēla aulo amoda Yesu i fūgāigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo sāi.

³⁷ Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömelëla säla negei amo gausiala digamäiaë amai. *Segelaea 12.10*

*Ilia Yesuie domalo igi äbä gähe duwia ami baui
(Madiu 27.57-61, Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56)*

³⁸ Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuie domalo amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesuie bægëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähalea, ie asigi afädë negei amo musügä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesuie domalo amo nii. ³⁹ Nigudimusi e, dafidi Yesu neebee gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädëie heale muwege, i ëi elö aloie healele gegoai dilo amea, Yesuie domalobalä negemolöie gaula asi. I heale gegoai dilo amoië yöi dofeda, gilo nabülasi ohodoa gadoi dilo. ⁴⁰ Elea Yesuie domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuie domalobalä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili. ⁴¹ Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumulöie igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made baui, gähe dilo. ⁴² Elea Yu ilile Sabada segeyoie daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumulö äbä duwi ga made dilo ameada, elea Yesuie domalo amogi bausi.

20

*Yesu nowei
(Madiu 28.1-8, Maga 16.1-8, Ulugu 24.1-12)*

¹ Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doge negei dibe meli.*
² Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bægëla aulo elö Yesu hi boba hamolo amole neebee besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Gelo bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilia dawa madela säi. ³ Amo nabalahlilä, Fidale bægëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi. ⁴ Helegela gaalu baluluia asi gaso, bægëla aulo elö amea Fida dögila, edale bauia ami awäla besela galai. ⁵ Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägila fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe meli. ⁶ Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge, ⁷ fagulo Yesuie busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hido galala negei dibe meli. ⁸ Amalebe, bægëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei. ⁹ Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo. ¹⁰ Amo bealahilä, hele mosöa obögëi.

*Magadala udia Melia Yesu meli
(Madiu 28.9-10, Maga 16.9-11)*

¹¹ Segea baui baagido nea, Melia diisa nelo. Diisa nea wäla, dosogägila fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe, ¹² selesaia fii fagulo falei salugai äudä, Yesuie domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo diloamadila sebe meli. ¹³ Elea Melima nabahalea, Udiao, dia goda edogi diisa neala nabi. Amalebe, ea elema säla obögësalea, Ilia nïe Dafidilo Gelo gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea diisamelëla säi. ¹⁴ Amala sälahilä, e busuia imogola beahamelebe, Yesu neebee meli. Ea meli gasoda, Yesu gabula

* **20:1:** 20.1 Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädälüla sälo.

made helēsēi. ¹⁵ Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udiao, dia goda edogi dīisa nea. Dia nowē hogosala nabi. Melia dolō amoda sagai beaha aligilo amo gabula helēsēlahilā, ema sähalea, Dolō edefadee, dia e gaula asi galēda, nihi nea āudulā, guwi gaula awāla negei dialeala sāmola sāi. ¹⁶ Amala sāsēbegi, Yesuea ema, Meliela sāi. Amala sāi amo nabalahlilā, ea besuia imogolahilā, Hibulu adoea ema Elabonaiela sāi. Nilile ado sālada Sāla Olelelo. ¹⁷ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Naado neebee gadogo aso, fedaiā mateda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebee awālahilā, gomalā sāmalo. Neda aso, nīe Naadoge dilile Eedoge, amase, nīe Godege dilile Godege neebee fedamolō neebeeola sāmalo sāi. ¹⁸ Amala sāsēbegi, Magadala udia Meli e awālahilā, bēgēla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloī e melimelēla sālahlilā, ema sāla ī amo ilima sāla īaha madei.

Bēgēla aulo amolia Yesu meli
(Madiu 28.16-20, Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49)

¹⁹ Segeyo amo galamu, salele mi gāwi segeyogi, eso digase gaalu, īe bēgēla aulo amoli Yu ilibalā bedāhalea, ili sefolalo mosō amo idi fēdōla galahlilā sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalā namiāiala sāi. ²⁰ Amala sālahlilā, naaboge afoge ilima olei. Iliā hā, Dafidilo Geloī bealahilā, edefademalā obeāgī. ²¹ Yesuea ilima bu elō sähalea, Dalulo dilibalā namiāia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomelēla sāi. ²² Amala sālahlilā, ea ilimadi hame hēia fedala nafi fo diigilahilā sähalea, Eleloi Gesami nimo. ²³ Odoaea nafade hamoi amo dilia hēla fisiseda, hēla fisimelē. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hēla fisiseda, nafade amolida diamolōmelēla sāi.

Domasaea Yesu meli

²⁴ Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, īe ēi elō Didimusila sālo amo, sebegi made besela galai.* ²⁵ Hobeala, bēgēla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilia Dafidilo Geloī melimelēla sāla ī. Amala sāla īasebegi, Domasaea ilima sähalea, īe naabogi mili gāwi amo made bealage, nīe naabo sōgōea īe mili gāwi bu amogi made digalage, amase, īe afawa gāwi bu amogi nīe naaboea made digalage, nada dofā gabula made helēsēmolōmelēla sāi. ²⁶ Amala sāi salele afādē baagilahilā, īe bēgēla aulo amoli bu mosōa gegebola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadela fēdōla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalā namiāiala sāi. ²⁷ Amala sālahlilā, ea Domasama sähalea, Nīe naabogi dīe naabo sōgōea digala bimo. Amalahilā, dīe naabo mogodigila nīe afawa digala bimo. Hā, bealahilā, asigi āudā negela made, afādēfali negemalola sāi. ²⁸ Amala sāsēbegi, Domasaea ema sāla obēgēsalea, Nīe Dafidilo Geloī, nīe Godela sāi. ²⁹ Amala sāsēbegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afādē negesale. Ne made beala asigi afādē negese amoliada, edefademalā obeāgīsa neamelēla sāi.

Beba dēdēi goweī mi

³⁰ Yesu e bēgēla aulo amolibalā nelo amo gaalu, ilile siigi dolōea hamomolōi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu made dēdēi. ³¹ Gaso, beba gowegi dēdēsebeweda, Afādē Memelei amoge, Godeīe malō amoge Yesu gabula helēsēla, ema asigi afādē negemāiage, amase, dilia ema

* **20:19:** 20.19 Yone 20.1īe gasumilī amo bimalo.
gomalā. Emea āudā busa dila āgūi amogi elōla sāi.

* **20:24:** 20.24 Ēi Didimusila sāi amoīe mida

asigi afädë negesa nea, ie èigi namolöi namolö gaula namiäiaige, dödëla negesawe.

Yesu e ie bégëla aulo neebee bu besela galai

21

(Yone 21)

Bégëla aulo gifalädäliaea Yesu meli

¹ Hobeala, bégëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elö ilima ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.* ² Saimono Fidage, Domasa ie èi elö Didimusige, Galili segeie gaamu Gaina ami fii Nadanalege, Sebediie malö äudä amolege, ie bégëla aulo äudä elölege, ili ami gedola nefolalo. ³ Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea, Neda seme digila awähadiola säsebegi, ilia nilige hä, dibalä maahagola säi. Amala sälahilä, ili duugi figigila awäla, gasigi seme digisa nea, seme isoie afädëge made neala nelo.

⁴ Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ie bégëla aulo amolia e Yesu neala made helësëi nelo. ⁵ Amala nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malisäo, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Ä, made niimelëla säi. ⁶ Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa digamolömelëla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë dusugamolö uli. ⁷ Amala hamosebe amo bealahilä, bégëla aulo afädë Yesu hi boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloj gabula säi. Dafidilo Geloj gabula säi amo nabalahlilä, Fidaea fagulo daia salugalo dafidi gila negei dilo amo salugalahilä, ödägi nila digai. ⁸ Amase, bégëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selëgëgi seme digaide amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili nelo amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali afädë gadoi dilo.

⁹ Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlägi amodaia seme gobei afädë, beledige dibe meli. ¹⁰ Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëla säi. ¹¹ Amala säsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selëgë amo agesua dusugala gaula misi. Seme bobogamu selëgëgi digai amo gedolada hädali afädëie nabülasi biaie odoai ohodoa (153). Seme malei digai amea, selëgë nulimolöi gaso, made nuli.

¹² Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe, bégëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloj gabulamu helësëi. ¹³ Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.

¹⁴ Yesu e bauiala nowela awäla nea, bégëla aulo amoli neebee bu osoda ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nie sugua sibi amoli sigi namialola säi

¹⁵ Ili molö naha maadelahlilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneie malö Saimonoo, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ü, Dafidilo Geloj, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi malö amoli molö iaha namialola säi. ¹⁶ Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneie malö Saimonoo, dia ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala

* 21:1: 21.1 Oeabo Dabeliasa amoie èi elöda Galili.

nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloj, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nie sugua sibi amoli sigi namialola säi. ¹⁷ Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneie malö Saimonoo, dia ne boba hamosalela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela nabi amogi, Fida e asigia yöia idogolahilä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloj, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei neebe amo, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi amoli molö iaha namialo. ¹⁸ Na dima dofä gelola sähago. Di malisä nelo amogida, die malibu negelahilä, dihï moholö helësëse amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, die naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi. ¹⁹ Yesuea ado amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeie ei ilibia amo gauia adamolö amoie helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bëgëla misiëla säi.

Bëgëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

²⁰ Fidaea besula beahamelebe, bëgëla aulo Yesu hi boba hamolo amo, ele bëgëla maaha neebe meli. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuie bidagia golögia alogola nabahalea, Dafidilo Geloie, nowëa di hololömolö gabula sälo amo maaha neebe meli. ²¹ Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloj, dolö gowedala nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda diele. Dida ne bëgëla misiëla säi. ²³ Amalebe, odoa ilia sähalea, Bëgëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea sähaleada, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dielela amomu amala säi.

²⁴ Bëgëla aulo amea nelebo ea meli amo hi säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hi bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilia ea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.

²⁵ Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdo hïdola hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.

Hä amo.

Abosolo Dolö Amolia Hamoi Amo Neala olelo oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuie Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeie Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Gesami Hedabi e dili neebee gui maala ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nie Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëlä säi. (Abosolo 1.8)

Yesuea amala säi amo gadola ie bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla iasebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuie bëgëla aulo seba Gesami Hedabi digai amoge, amase, hobeala Gesami Hedabia iilasila geloi iasebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosö awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöie sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, iliamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla iia nawesa maadei amoie ado säla dëdëla negei dialea.

Yesuea Gesami Hedabi imolömelëlä säla negei

¹⁻² Diofilasao, dafidi na bebagi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Gesami Hedabiie geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämalola säla iaha maadei. ³ Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësëmäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ilima säla iaha nelo. ⁴ E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme digila mosabio. Nadoea imolömelëlä na dafidi dilima säla i amo imäia gui beaha namialo. ⁵ Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Gesami Hedabia gemolömelëlä säi.

⁶ Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilia nihili beaha namolö, nihilima ia obëgëmolö walio gogilela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nadoea hi asigia segeyo daiala negei amoie dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Nado hidomumelë.

⁸ Amai gaso, Gesami Hedabi e dili neebee gui maala, ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nie Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëlä säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

⁹ Ea ado amo säha maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagu amea, bu elö bimolöi made meli.

¹⁰ E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofali maala ilibalä neebee meli. ¹¹ Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dilie, mi edoie muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahlilä

elea sähalea, Yesu goda walio dili digila, e neala gauia adogola selesaia mosöa fedasebe amoda obëgëmolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia meli amo gadoi wäla obëgëmolömelëla säi.

Ilia Yudasa bedefala dolö afädë memelei

¹² Amala säsebegi, ili Olibe bidaia amila Yalusaleme obëgëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefali, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi. ¹³ Ili Yalusaleme beselagalalahilä, mosö iso daia hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yemesege, Äduluge, Filibige, Domasige, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasäie malö Yemesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yemesäie malö Yudasage. ¹⁴ Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuäie eme Melige, ie edoolalige ilibalä amala gegedolo.

¹⁵ Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëie nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea, ¹⁶ Nedoola dilie, Godeie ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë. Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoie Gesami Hedabia Debidima aligilahlilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala digaimelë. ¹⁷ Yudasada nili sosogo nelo. Nihiligila hamoi gegedola hamomolöie e memeleimelëla säi. ¹⁸ (Yudasa hi nafade hamola muni nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege nia ami baagola digala bole dusula gahidado beselagalai. ¹⁹ Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoie ei ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilile ado sälada heale sege.) ²⁰ Fidaea sähalea, Sama bebägi ado afädë säla negei amo gowe.

Ëe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala säla dëdëla negei dialea.

Sama 69.25

Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala säla dëdëla negei dialea.

Sama 109.8

²¹ Amai gabugida nilia dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo Geloi Yesu afu mafusa nelo amo gala nilibalä nawelo. ²² Yonea ödägi gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilibalä nawelo. Anea nilia e dofä baagola nowëila dawadigi amo nilibalä sämolöie memeledelä. ²³ Amala säsebegi, ilia dolö äudä ei säla negei. Dolö elö amoie äida Yosebe, odoaea ie ei Basabasala sälo, odoaea Yasadasala sälo nelo amo. Amase, elö amoie ei Madiasile säla negei. ²⁴⁻²⁵ Amala sälahilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloi, dia sulubadelaie iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hi segea awähalea abosolo hamoi digila asi gabiola säi. ²⁶ Amala Godema adolahilä, elele ei dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasiie äidale beselagalasebegi, abosolo gidälasi amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeie Gesami digai

¹ Yu udia dolöie molö nulö segeyo ei Bëdigosi* beselagalasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo. ² Amala gegedola sefolalebegi, fo

* **2:1: 2.1** Segeyo edefade Bëdigosi amoie ei elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalahlilä segeyo nabülasi bia baagilahliläda Bëdigosi Segeyo beselagalalo.

geloïie goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili fifigi sebea ami digala nobai. ³ Amala digala nobalahilä, nulo söale elïle gadoi moge mogela ili sulubadela hïdo hïdolama aliligisebe meli. ⁴ Amalahilä Gesami Hedabia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoäie ado säla beselagalamäia Gesami Hedabia sälasisi.

⁵ Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeïie mala nabelo sege fïi sulubadelagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo. ⁶ Udia dolö amolia goba amo nalahilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hïdo hïdolea nabelebe, ilie ado sälo amo gadola säsebe amo nalahilä, ili sulubadela fudugi. ⁷ Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae. Nilïle ado säla säha dibego ilida Galili dolö madefa. ⁸ Ili nilïle ado elöi amo säsebe nihilï nabesebeweda, abeahäladu. ⁹ Nilï Badialage, Midialage, Elamalage, nilï Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gabadosialage, Bödasalage, Esialage, ¹⁰ Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiaïe sege Sailinimadilage, Olomola söfë misi amolige, ¹¹ Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuïe mala gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nilï sulubadela nefolalebewema, ilia nihilïle ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoïe säla iäsebegola säi. ¹² Ili fudugila asigi säosäolahilä sähalea, Goda edodula säla didigai. ¹³ Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela naala gagaosebega säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla i

¹⁴ Amala säi amo nalahilä, Fida e abosolo gidälasi amolibalä nowela nea ea ilima ado gelolafalï sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo säla idulä. Nie ado hedabola nabualo. ¹⁵ Dilia dolö goweli gagaosebela helësei amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso, yosemelë*. ¹⁶ Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla negei amo gausiahamelë. Eada gomalä säla negei.

¹⁷ Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nie Gesami udia dolö sulubadelama söga salimölömelë.

Dilile didiwi diefegelialia nie mala olelesa namölömelë. Amase, dilile malö malisä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimölömelë. Amase, dolö asigi fädäi neebe amolia simasimölömelë.

¹⁸ Segeyo amogimu nie hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nie Gesami söga salimölömelë. Ili nie mala olelesa namölömelë.

¹⁹ Na muugi adogo hïdo elöi hamolasila naga föidaiaige dolöea hamomölöi made gadoi hamolasimölömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomölömelë.

²⁰ Amase, Dafidilo Geloïie Segeyo Edefademalä beselagamolö amo, aso, made beselagalala neëgi, esoge usila aubege bëlahilä heale uii beselagamolömelë.

²¹ Amala hamosegi Dafidilo Geloïma damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula namölömelëla Godea säila
Yoalea säla negei amo Fidaea säi.

Yoale 2.28-32

²² Fidaea sähalea, Isilale dolöla dilie, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea geloi melëlo made gadoi hamolage, hïdo elöi hamolage, dolöea hamomölöi made gadoi hamolage, Godea Yesuma aligila dilibalä nea amala hamoi. Amala hamoi ameadä e Godea odala iala hamoi amo hamomölö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego. ²³ Dolö amoda gaula imölömelëla

* **2:15:** 2.15 Yosemelëla säi amoïe mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nulö.

Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigi baala negemäia hamolasi. ²⁴ Baagoia e nafodomolö uli' amea Godea baago amoie sêa e fisigisimäia e nowela ifosi. ²⁵ Debidiage iê helêsêla säi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloï e nebalä ga madefalï namolöï namolö misi neebe meli. Nafadea ne neala fologolasiloe, ne gelolasimolöie e nie naabo dafädimadi ga made misi nea. ²⁶ Amalebe nie isogi edefade obeägilo nobalahilä na obeägi ado säi. Amase, nie domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö. ²⁷ Dia nie gesami baagoi uguli mosöa ami digila made moholö. Die hamoi hamolasilo dihï memelela odai amo bauia ami made sigämolömelê. ²⁸ Dia ne namolöie idi oleimelê. Dia nebalä namolöï nebegeoda ne obeägilo nobalahilä obeägisa namolöla

Debidia säimelêla säi.

Sama 16.8-11

²⁹ Fidaea amala sälahilä sähalea, Nedoola dilie, nilile mäu Debidiie, na dilima fädäla sähago. E baagoige bauige. E baui amo nili mia wi walio dialea. ³⁰ Dafidi eda bea sälo nebegi, Godea ema ado dofä gelola säla negesalea sähalea, Hobeafali die mäu afädêa beaha aligilo gini filodaia samialamolömelêla säla negei amo Debidi hi dawadigi nelo. ³¹ Godea Afädê Memelei amo baagolahilä nowela ifosimolö amoie Debidia bea sähalea, iê gesami uguli mosöa digila made moholö, iê domalo bauia ami sigämolö madela bea säla negei. ³² Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilia beaha maadei amo säla iahamelê. ³³ Godea Yesu neala gauia adala fedalasila iê naabo dafädimadi ifosilahilä, iê Gesami i. Eedoea Gesami imolömelêla dafidi säla negei amo i. Ea amo walio söga sali amo dilia siia beala gêhea nabi amomelê. ³⁴⁻³⁵ Debidi eda selesaia mosöa fedai made gaso, ea säla negesalea sähalea, Dafidilo Geloia nie Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii amoli die emoea emosala namiäia, di nie naabo dafädimadi awäla salea beaha samialola säimelêla

säi.

Sama 110.1

³⁶ Fidaea amala sälahilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helêsêmalo. Yesu e dofä dilia i fügäigi baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloï namiäiage Afädê Memelei namiäiage ifosi amo hedabola helêsêmalola Fidaea säi.

Udia dolö yafie asigi besula ödägi gei

³⁷ Ado säi amo nabalahlilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dilie, nilia abilia hamomolödula nabi. ³⁸ Amala nabelebe Fidaea säla obêgêsalea, Dili asigi besula hido hïdola Yesu Gelesoie äigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hêladigila diligali Gesami Hedabi imolömelê. ³⁹ Godea imolömelêla säla negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage imolömelêla säla negei. Dafidilo Geloï Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama imolömelêla säla negeila Fidaea säi.

⁴⁰ Fidaea ado geloï odoage häila nabolöï hamoi odoage ilima gelola säla iälahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nulöea fisäla awäla asigi besumalola säi. ⁴¹ Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai. ⁴² Abosolo dolö amolia mala olelei amo bégêla hamoladigi, Geleso sosogo odoabalä dila nea, molö gedola nadigi, Godema adoladigi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

⁴³ Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hido elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi. ⁴⁴ Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hido hüdolaie nelegei dilo amoda ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ⁴⁵ Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ilo. ⁴⁶ Amase, segeyo sulubadelagi ilida gobela ilo mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägila molö gegedola naala, ⁴⁷ Godeie ei gauia adaha neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaie obeägila melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

¹ Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele gobela ilo mosöamadi asi. Deadi amo gadola ilia Godema adosa aligilo negei. ² Amaimo, dolö afädë, ie emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla gobela ilo mosö idi nogila digalo Aye Negei dibeaa ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea gobela ilo mosöa digasebe amolima muni imola sämäia ifosilo. ³ Fida Yonele gobela ilo mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni imola säi. ⁴ Amala sälebegi Fida Yonelea ema sila ne Fidaea sähalea, Alima bimola säi. ⁵ Amala sälebegi e imolö gabula helësëla ea elema si. ⁶ Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gaui mademelë. Amai gaso, afädë gaui amo digali iahago. Nasalese fii Yesu Gelesoie äigi säha, di nowela nawemola säi. ⁷ Amala sälahilä ie naabo dafädi amo nabelela gauia adalasisibeg, ie emo fodolofali neala gelolasi. ⁸ Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla elebalä gobela ilo mosöa nogila digala, Godeie ei gauia adala emo gumu sesegegila nawesa nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli sulubadelaie e Godeie ei gauia adala awäse amo bealahilä ¹⁰ ilia helësësalea, Gobela ilo mosöa nogila digalo Aye Negei dibeaa ami salea muni imola säha filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galalaa fedala fudugi.

Fidaea gobela ilo mosöa Ado Mala Hedabi olelei

¹¹ Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo amoli fudugilahilä, gobela ilo mosö hadai dibeaa ami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoie hadaila sälo. ¹² Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dilie, amo hamoi amogi dili fudugilahilä alima sisila dibegoda edoie. Amai dilia helësësaleada, alile geloiaige Godeie mala mogola gaula neebeweage alia dolö gowe nowela ifosila helësësale. ¹³ Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilile mäuge ilile Godea ie hamoi hamolasilo Yesuie ei ilibiamäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dilile sigi aligilo neebaa sigi gaula asimelë. Bailadi neebaa sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema baagi iala golala melimelë. ¹⁴ Dilia dolö hedabi mogoifali hido elöi amoma baagi iala golala bealahilä, dolö nufidelo amo fisigämola säla didigai. ¹⁵ Udia dolögali Namolö Gaumäia ilo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebe amo alia siia melimelë. ¹⁶ Yesuie äigi asigi afädë negei amea Yesuie eia dolö dilia beala dawadigi amoma geloi i. Yesu hi alile asigi afädë negei neala

nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaie siigi e wahilasimolöi wahilasimelë.

¹⁷ Amai gabugi, nie nedoola dilie, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea hamoila helësësa. Dilile sigi aligilo amoliage amala hamoila helësësamelë. ¹⁸ Amo gadola siibafali Gode e bea sälo sulubadela nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai. ¹⁹ Amala hamoi gabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hëmäia Godemadi namialo. ²⁰ Dilia amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöie Dafidilo Geloia e neebeala fu imolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebee fisiga wemolömelë. ²¹ Siibafali Godea bea sälo hile nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola, Godea sulubadela bu elö gähe namolö segeyo daiala negei amo gadola gausiala digamäia Yesu e selesaia mosöa beaha nea. ²² Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloia Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ie ado nabala bëgëla awäla hamomalo. ²³ Ie ado nabalahlilä made hamose dolö amolida Isilale udia dolö amolibalä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi. ²⁴ Amo gadola bea sälo sulubadela, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo waliowegi hamosebeweie bea säla negei. ²⁵ Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla negei amoie malöge nebeo. Godea Abalahamama sähalea, Die mäuma aligila udia dolö fifi asi dibe amo sulubadela neala obeägilasimolömelëla säi. ²⁶ Amaimo, Godea Yesu e ie hamoi hamolasilo namiäia diligalidale fisiga wei. Fisiga wei amoie mida gowe. Dilia nafade hamosa neebee amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägilasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

¹ Elea udia dolöma säla iaha nebegi, gobela ilo dolö nefolalo amolige, gobela ilo mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele neebee misi. ² Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla misi. ³ Ili maalahlilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo gudimolölahilä galabaia mosöa negei. ⁴ Amaimo, elea säla i amo yafia nabalahlilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada dausini bia.

⁵ Segeyo elö aligisebegi, ilile sigi aligilo amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige ili Yalusalame gegedoi. ⁶ Gobela ilo Busa Edefade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegisädage, gobela ilo Busa Edefade sogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi. ⁷ Ili gegedoi sebee ami ele ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëie ëigila hamoila nabi. ⁸ Amala nabasebegi, Fidama Gesami Hedabi nobai nea ea ilima säla obëgësalea, Udia dolöie sigi aligiloge dafdilola dilie, ⁹ amai dilia walio alima mi nabi amoda alia dolö emo nafadei afädë ugila negei amoie nabi galëda, amai dilia helësësaleada dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi gabu. ¹⁰ Amai galëda, dili sulubadelaage, amase, Isilale fii sulubadelaage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalase fii Yesu Gelesoie ëia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea bauia amila nowelasi amoda amo.

¹¹ Igi amoda mosö olelo dilia hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amogeloi dafidilo dibeda amomelë.

Sama 118.22

¹² Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe amola nili damula moholö udia dolögalä ëi elö made imelëla Fidaea säi.

¹³ Iliä beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelö amo helësëlahilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi. ¹⁴ Amala helësëlahilä ilia beahamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe amo bealahilä, elema ado säla obögëmolöi made meli. ¹⁵ Amalebe ilia ele Galisolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalä. Ele asibua hilido didiäla ¹⁶ sähalea, Nilia malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämolö uli gabu. ¹⁷ Amaimo, säla daidolea, nilia ele nufulöie sähaleada, elema ëi go säla udia dolö odoama bu säla imabiola gelola sädila säi. ¹⁸ Amala sälahilä ele welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuie ëi säla udia dolö odoama amala olelemabiola säla i. ¹⁹ Amala säsebegi, Fida Yonelea säla obögësalea, Godeie siigi, alia dilia säse go gadola nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale. Dilia memelemo. ²⁰ Amai gaso, alia meli amoge nabi amoge sämolö amo, made sämolö ulimelëla säi. ²¹ Amala sälahilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöie ado gelolafali säla ialahilä ele nufulö fu made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoie mida, udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea Godea hamoi amoie ie ëi gauia adaha neebe amo helësëlahilä amai. ²² Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasi biyidia baagi nelö.

Iliä Godema adosalea ie ado mala olelemolöie geloi imalola säi

²³ Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebe obögëlahilä, gobela ilo busa amoliage dafidilo amoliage elema ado säi amo elea ilima säla iaha maadei.

²⁴ Säla i amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaea hame afädë negela Godema adosalea, Dafidilo Geloie, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe sebe neebe amoge dia hamosa maadei. ²⁵ Siiba nilië mäu Debidi, die hamoi hamolasilo amoma aligila Gesami Hedabia ado säi amo gowe.

Edoie udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea.

Edoie udia dolö amolia nalä ado afädë negesamu nea.

²⁶ Sege sulubadelaie beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöie daijala nefolalo.

Sigi aligilo amolia gegedolahilä Dafidilo Geloie amoge ie Afädë Memelei amoge daia sasagala neala golila

säi.

Sama 2.1,2

²⁷ Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi die hamoi hamolasilo hedabifali Yesu, dia memelei amo, daia sasagala neala golimolöie gegedoi. ²⁸ Iliä amala hamoi amoda dafidi die geloiage asigiage daijala negei amo gadola gausiala digai. ²⁹ Amaimo, Dafidilo Geloie, ilia nili nufulöie ado gelola säha nelö amo dia walio asigiimalo. Die hamoi hamolasilo nilia bedäla made gelola nea die ado mala säla olelemolöie geloi imalo. ³⁰ Amo gala oloi dibe amo

wahilasimolöe, die hamoi hamolasilo hedabifali Yesuie ëia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöege hïdo elöi hamolasimolöe, die naabo mogodigimalola säla adoi. ³¹ Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Gesami Hedabia ilima nobasebegi, ilia Godeie ado mala bedäla made gelola säla iaha nelo.

Udia dolö sulubadelaea odoa ugila negei

³² Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ie nelegei dibe amo bealahilä goweda niemelëla sälo made, hïdo hïdolaie nelegei nelo amoda ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ³³ Abosolo dolö amolia negela nea Dafidilo Geloï Yesu baagolahilä nowela neala gelola säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägilasilahilä hedabola ugila negesa nelo. ³⁴ Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ilile sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä ³⁵ abosolo dolö amoligali ilo. Amala ialahilä abosolo dolö amoliada udia dolö odoa ufolala adi nefolalebe amoligali mogela ilomelë.

³⁶ Amo gadola dolö afädë nelo amoie ëida Yosebe. Ie ëi elö abosolo dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla ëi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södölogi Saibulusi fii. ³⁷ Amea ie sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali i.

5

Ananaiasa Safailalea hamoi

¹ Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananaiasa ie udia Safailalea elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii. ² Muni bidi nii amo Ananiasaea mogela odoa hïle negesi. Ie udiage amo dawadigi sulo. Amalahilä Ananiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima i. ³ Iasebegi Fidaea Ananiasama sähalea, Dia Godeie Gesamima wäfalä sämolöie mugabe Saidani die isogi nobamäia fu i'go edoie. Dia die segeie bidi nii muni amogi odoa dihïle negei gabu. ⁴ Sege bidi made nealada dihïle dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihïle madele. Die isogi amala hamomolö helësei amoda edoie. Dia wäfalä säi amoda dolöma made, Godema sämelëla säi. ⁵ Fidaea säi amo nabala Ananaiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla säi amo nabelo amoli sulubadelaea edefademalä bedäi. ⁶ Amala hamosebegi, malisäea baagoi amo faguloea usulala gaula awäla bausi.

⁷ Aoa ohodoa baagibua* egoama hamoi amo helësäla made idia amo misi. ⁸ Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia sege muni nii amoda hä amo wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ä. Alia muni nii amoda hä go wälamelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligiläea Dafidilo Geloïie Gesamia abilia hamosebelela bimolöie fedogola meli amoda edoie. Digua baulo amolia dige gaula moholöie mumusogi digamolöie mosö idiliba maaha neamelëla säi. ¹⁰ Amala säi amole fodolofali Fidaie emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malisä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilä ilia ie domalo segea gaula awälahilä egoa bauia amimu bausi.

* 5:7: 5.7 Molö giai deala molöi gadoi baagibua.

¹¹ Udia dolö Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla säi amo nabelo sulubadelaeage amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

¹² Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaeada hame afädë negela Solomonoie hadai dibeaa amimu gegecosa aligilo. ¹³ Ili gegecosa bea amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibalä gedomolö bedälo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ëi gauia adaha aligilo nelo. ¹⁴ Amalo gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibalä baai. ¹⁵ Amalebe oloi difolalo amoli gaula mafula idiafa Fida awäsido fëo fösisila nidila negeladigi, dafudaia gaula maala nidila negeladigi. Amoië mida, ilia helësësaleada Fida e maasegi, ie ausuluboea oloi difolalebe amoli dabemäia amai. ¹⁶ Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea oloi difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegecosa begi, sulubadela neala hedabola wahiladigisa maadei.

Selesaia fia abosolo dolö fisigäi

¹⁷ Amala hamosebegi, gobela ilo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi. ¹⁸ Amala helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi. ¹⁹ Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloie selesaia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo dogaa negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä ²⁰ ilima sähalea, Dili afialahilä gobela ilo mosöa nea namolö gähe goweie mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla i. ²¹ Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefali gobela ilo mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahlilä ilia ado sämolö Yu udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo Galisolö amoli gegeomalai. Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla imolö mosalola säi. ²² Amala säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galisolö dolö amolima säla imolö obëgëi. ²³ Obëgëlahilä ilima sähalea, Nilia galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi gasia nefolalebe amolige melimelë. Bealahilä nilia idi gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë segege made melimelëla säla i. ²⁴ Amala säla iasebe amo nabalahlilä, gobela ilo mosö idihë aligiloie beaha aligilo ameage gobela ilo busa amolaliage goea edo beselagalamolödula helësëla asigia säosäosa dilo. ²⁵ Ili amala asigi säosäosa dibegi dolö afädë maalahlilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei amoliada gobela ilo mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla i. ²⁶ Amala säla i amo nabalahlilä, idihë aligiloie beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufdeloea bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

²⁷ Ili sigi obëgëlahilä Galisolö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ilo Busa Edefade amea ilima sähalea, ²⁸ Nilia dofä dolö amoië ëi säla olelemabiola gelola säla i. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla iasebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilia nufila sämolöi nebegola säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidala abosolo

odoa amola ilia säla obögësalea, Nilia dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöi galea. ³⁰ Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilile mäuie Gode neebe amea e nowela ifosimelë. ³¹ Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ie naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoie mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu imolöie amala hamoi. ³² Nilia Gesami Hedabi Godea ie mala hamolo nefolabe amolima ilo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nili nefolalebewemelëla säla i.

Gamelielea Galisölöma ado säi

³³ Galisölö dolö amolia ilia säi amo nabalahlilä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi. ³⁴ Amala helësësa dibegi, Galisölö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada Ado säla negei dibe amo olelelo. Ie ei Gamaliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaeadä ei sälo neala sälo nelo. Anea sähalea, Dolö go ili oodola segea namolö mosalamola säi. ³⁵ Amala sälahilä Galisölö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dilie, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësësa galëda, dafididale fädäla helësëmalo. ³⁶ Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö ei sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bögëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bögëla aulo amoli dusudasisalea mala olelei amo hogosa helei. ³⁷ Amase, hobeala gamanea udia dolöie ei dädëselo amo gala, Galili fii afädë, ie ëida Yudasa, misi. Maalahilä ie adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, eege baagomäia nufudasebegi, e bögëla aulo amoli sulubadela dusudasisa maadei. ³⁸ Amaimo, walio na dilima säha, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Ilia daiai amoge hamoi amoge hili döfelëla hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë. ³⁹ Ma, Godea hamomäia daiai hamosa galëda, dilia haimolö ulimelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galisölö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

⁴⁰ Amala helësëlahilä, ilia abosolo amoli welahlilä mofiassebegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuie ei säla bu elöda olelemabiola sälahilä ili fisigäi. ⁴¹ Amalebe ili Galisölö neebe amila obeägila segea doadigila asi. Obeägila asi amoie mida gowe, Yesuie ëigi hewai amo Godea dofeala helësëi amogi. ⁴² Amalahilä segeyo sulubadelagi gobela ilo mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla iahamu nelo.

6

Abosolo ili ugila negemäia ilia dolö gifalädaläi memelei

¹ Segeyo amo gaaluda, Yesu bögëla aulo malei maala bahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibalä gëgësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ilo amogida nilile udia didalo sebe amoligali made ilomelëla säla gëgëi. ² Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bögëla aulo odo amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilia Godeie ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë. ³ Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädaläi mogoi neala sälo, Godeie Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu mememelalo. Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä. ⁴ Amalahiläda, niliamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeie ado mala säla imolö amoge hamosamu

namolölamelëla säi. ⁵ Amolia säi amo udia dolöea nabalahlilä sulubadelaea dofea gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea Gesami Hedabige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöie mala neala gaulahlilä ilibalä dila nelo. ⁶ Dolö memelei amoli abosolo ili neebee sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.

⁷ Amala hamolahilä Godeie ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bögëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ilo dolö yafieage Yesuie mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

⁸ Godeie ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasissebegi, e udia dolöbalä nea hido elöige dolöea hamolöi made gadoige gelola hamosa nelo. ⁹ Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gëgësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoie ëida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegsädialialage misi. Ilibalä odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gëgësa nelo. ¹⁰ Gëgësalea Gesami Hedabia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo. ¹¹ Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesale Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi. ¹² Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, dolö dafidilo nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalälahlilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galisölö dolö neebee ami asi. ¹³ Amalahilä ema ilia wäfalä babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahlilä amolia sähalea, Dolö neebe egoeada sege Godea hile nafolai goge* Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë. ¹⁴ Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilia nabaha neebewege neala bedefamolömelëla säi amo nilia nabimelëla säi. ¹⁵ Amo säi amo nabalahlilä, Galisölö dolö sefolalo amolia Sidibeniië migali sila beahamelebe selesaia fiie migali gadoi neebe meli.

7

Sidibenia Galisölö dolö amolima ado säi

¹ Amaimo, gobela ilo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Iliä ado säsebege dofä säsebelela nabi. ² Amala nabelebe Sidibenia säla obëgësalea, Nado nedoola dilie, ado sähago. Nabualo. Nilile naua mäu Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo hido elöi amo Abalahama neebee maala beselagalai. ³ Maalahilä ea ema sähalea, Die segege sosogoge dögila sege na olese amogi mosalola säi. ⁴ Amala säi amo nabalahlilä, e Galadia sege digila Halana namolö asi. Ie eedo baagolahilä, sege walio dili neebee ami namiäia e Godea namolö mosalola säi. ⁵ Amo gala ema sege fufu afädë nofela made i. Sege afädë emo afädëa emosamolöige dofä made i. Amai gaso, Godea sege amogi dige die diaua mäu ilige dili namiäia imolömelëla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei. ⁶ Godea gomalä säi. Die diaua mäu amoli elöie segea namolömelë. Ami gäheo i hädali biyidia galabaia hamoi gadoi hamosa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala sälasimolömelë. ⁷ Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia

* **6:13:** 6.13 Sege Godea hile nafolaila säi amoda gobela ilo mosö amoie sähalea säi.

hamolasilo fii amolibalä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo dīgila awälahilä, sege wegi nea nīe ēi gauia adamolömelëla Godea säi. ⁸ Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoīe ea nofe negela Abalahamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamaea Aisagaīe gafodo damulasi. Hobeala Aisagaīe malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaīe malö nilīle māu giwilasi amolimage amai.

⁹ Nilīle māu gidälasi amolia giwi afädë Yosebema naabo gëlahilä, eda Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni imolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea ¹⁰ yōi elö elöla sulubadela dibeaa amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha aligilo Gini Felauīe siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge mala hedabi hamolasimäiage ī. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, īe mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

¹¹ Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sidë ī maasebegi, udia dolö edefade yōsa nefolalo, nilīle māu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beagolei. ¹² Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahlilä, Yeigabaa nilīle māu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälahilä ili fisiga gai. ¹³ Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea īe edoolalima, neda Yosebemelëla ulufadigila säla ī. Amala sälahilä nebegi, Felauēa Yosebe sosogo amoge dawadigi. ¹⁴ Amalahilä, Yosebea īe eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo gegedolada nabūlasi gifalädaliāīe odoi bia. ¹⁵ Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä nilīle māu amolalige baagosebegi, ¹⁶ ilile domalo amo Segeme segea gaula obëgëlahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme ami Hamolöīe malöma baulo sege bidia niia ami baui.

¹⁷ Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula bese-lagelai. ¹⁸ Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo. ¹⁹ Gini amea nilī sosogo amoli dahila nealahilä, nilīle māu sēlasila, ilile malö dubo baagomäia segea sadia gamalai. ²⁰ Amo gaalu, Moseseīe emea e ägüla misi, malö amoda Godeīe siigi hedabifali. Aube ohodoo eedo hī mosöa ami sigi nelo. ²¹ Amalahilä e segea negei dibegi, Felauīe idiwila neala gaula awälahilä, hīle malö folo wäla fosa nelo. ²² Amala fosololahilä ilia Isibiīe dawadigilo amo sulubadela Mosesema olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

²³ Mosese e gäheo ī nabūlasi biyidia baagilahilä īe edoo Isilaleīe malö amoli neebee söfë moholö dialeala helësëi. ²⁴ Awälahilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe meli. Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hī asiala hamoi amoīe hī e bidigi nufudala baagoi. ²⁵ Mosesea helësësaleada īe edoo amolia Godea Moseseīe naaboea ili fisigämolö gabula helësësa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo. ²⁶ Amo aiyō amogi Mosese beselagalala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe bealahilä, ele neala aealasilälahilä elema sähalea, Malö äudäo, didoo madele. Halimu edogi nudusala nabi. ²⁷ Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahlilä ema nabahalea, Di nilīle sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio. ²⁸ Aiyō dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi.

²⁹ Amala säi amo nabalahlilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ië dolö malö äudä sogobai.

³⁰ Ami gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neebee ami nebegi, i holöfalä afädëgi nulo söagila selesaia fii afädë Mosesea bimäia ulufadigila nelo. ³¹ Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloüie ado nabi. ³² Dafidilo Geloia sähalea, Neda die diado amolile Gode neawe, Abalahamaiege, Aisagaiege, Yeigabaiege ilile Gode neawemelëla säi. Amala säsebegi, Mosese e edefademalä fudugila emo giginelahlilä bimolö bedäla nelo. ³³ Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihile nafolai sege amea dia emo usililo salugai go gimo. ³⁴ Nïe udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sëlasisebe amo siia melimelë. Ili dudumigila diisa dibe amo nabalahlilä, na ili damula awäla sigi obëgëmolöie digai neawe. Amai gabugi, hä misie, na di Isibi mosalahagomelëla säi.

³⁵ Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obëgësaleada, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memesiola säi amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfaligila ulufadigi amoie naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiage Godea e fisiga galasimelë. ³⁶ Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu ëida Heale Uii dibea ami neage, gäheo i nabülasi biyidia sege nafadeia ami neage, hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi. ³⁷ Mosese amea Isilaleie malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelëla säi. ³⁸ Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla iasolo amo gala sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilile nado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö amo nilima säla imäia ema i.

³⁹ Amaimo, nilile nado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obëgësa nelo. ⁴⁰ Amala asigila nea ilia Elonoma sähalea, Niligali gode odoa naaboea hamomalo, iliadale nili sigi mosäia. Mosese amea nili Isibilahilä segea moholöie sigi nelo amoma edo gadoi beselagalaidu nilia dawa madela säi. ⁴¹ Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä wäfalä gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela i. Nilia naaboea hedabi hamoi gabula helöselahlilä ilia edefademalä obëgësa nelo. ⁴² Amala hamolebe Godea ili baagi iala ilia mu ilibia gasumilima göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea säloie bebagi dëdëla negei amo gowe. Isilale fii dilie, gäheo i nabülasi biyidiagi sege nafadegi nea sugua gadoi nufudala göa negela negali üledu.

⁴³ Amaimo, Molegeie balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaie gasumili gadoige, dilia göa nelegemolöie naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga gamolömelëla

dëdëla negei dialea.

Emosi 5.25-27

⁴⁴ Gode ilibalä neebe amoie helësëla balai mosö amo nilile nadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola ilia hamoi. ⁴⁵ Hobealada nilile nado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesiladigila sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä

balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi beselagalai. ⁴⁶ Godea ema obeägisebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile* ulimolöda dofealela nabi. ⁴⁷ Amala nabi gaso, Solomonoea Godeie mosö uli.

⁴⁸ Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameadada mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea säloea säi amo gadola,

⁴⁹ Dafidilo Geloia sähalea, Muda nie beaha aligimolöie filo dialeamelë. Amase, naga föida nie emoea emosaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöie fuda abidi dialea.

⁵⁰ Nelebo dibe goda sulubadela nie naaboea hamoi madelela säila säla dëdëla negei dialeala säi. *Aisaea 66.1,2*

⁵¹ Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifali nebegu, bobaeage gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebegu. Gesami Hed-abima habobahamu nebegu. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebegu. ⁵² Bea sälo nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë. Siiba dolö mogoifali moholömelëla säladigi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë. ⁵³ Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela i amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebegu dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

⁵⁴ Sidibenia ado säi amo nabalahlilä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi. ⁵⁵ Amasebegi Sidibeni ema Gesami Hedabi nobala nea ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe Godeie yo digalo hido elöi amoge, Yesu e Godeie naabo dafädimadi neebe amoge meli. ⁵⁶ Sila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doge negei dibe amoge Dolöie Malö amo Godeie naabo dafädimadi neebe amoge beahamelëla säi. ⁵⁷ Amala säi amo nabala, ilia gelola hoaladigila naaboea ilile gëhe galahlilä, e nebea gaalu fodolofali nawela awäla ⁵⁸ e gaula gaamu yala baagia sadia galahlilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo gilahlilä, malisä afädëie emo mia nidila negei. Malisä amoie ëida Solo. ⁵⁹ Ilia Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloia Yesuo, dia nie gesami nea nimola säi. ⁶⁰ Amala sälahilä, emo gumu sasagala salea, gelolafali sähalea, Dafidilo Geloie, ilia nafade hamosebe goweieda ili së imabiola sälahilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

¹ Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ie siigi dofea hamoila helësi.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo ilimu Yalusaleme ami nelo.

² Dolö odoa Godeie mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibeniie domalo bausi. ³ Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala ialalesa nelo. Amala hamosa nea mosö neebe amo

* **7:46:** 7.46 Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala iala ie ëi gauia adamolöie gobela ilo mosö.

sulubadelagi awälahilä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla i

⁴Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubadelagi Ado Mala Hedabi säla iia afiai. ⁵Amala afialahilä, Filibi Sameliaie gaamu afädë dibeä ami awälahilä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memelei amo hä misi neamelëla säla iaha nelo. ⁶Filibia ado säla i amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahlilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoladigisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo nabaha nelo. ⁷Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo amoli nesiladigisebegi üalala gäwila doadigila awäladigi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahiladigisa maadei. ⁸Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägisa nelo.

⁹Gaamugi ami dolö afädë ie ëi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelo. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea himu sähaleada, Neda ëi sälo edefademelëla sälo. ¹⁰Amase, dolö odoa ëi säloge, memasage sulubadelaea Saimonoie ado nabaha aligilo. Amoli sulubadelaea sähaleada, Godeie geloi amo ilia Edefadela sälo amoda amola sälo. ¹¹Saimonoea segeyo yafiegi golë hamosa nelo amogi ili neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelo. ¹²Amäi gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoege Yesu Gelesoie ëige Ado Mala Hedabi säla iasebegi, udiagege dolöeage, asigi afädë negesebegi, ödägi gei. ¹³Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Filibibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melëlo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

¹⁴Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeie ado mala neala gausaleala säi amo nabalahlilä ilia Fidale Yonele ili neebee fisiga gai. ¹⁵Amala säsebegi, ele awäla beselagalalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Gesami Hedabi nimäia Godema adolasi. ¹⁶Mida, Gesami Hedabi ilibalä digala made nelo. Yesuie ëigimu ödägi gesa nelo. ¹⁷Godema adolasilahlilä, elea ilima naabo negesisebegi ilia Gesami Hedabi nii. ¹⁸Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami iasebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni iahagolahilä ¹⁹sähalea, Na afädëma nie naabo negesisegi Gesami Hedabi nimolö amoie geloi amo nema imäiamelëla säi. ²⁰Amala sälebe Fidaea ema säla obëgësalea, Godea memalä imolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige die munige haligila Heli segea mosäiamelë. ²¹Die iso asigi Godeie siigi mogoi made nebego. Ameada alia hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi mademelë. ²²Dia nafade hamomolö helësëi amoeie asigi besumalo. Amalahilä, die isogi nafade asiala helësëi amo hëmäia Dafidilo Geloima adomalo. ²³Na säi amoeie mida, gesami aulo gamogai amo die isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahamelëla Fidaea säi. ²⁴Amala säsebegi, Saimonoea säla obëgësalea, Alia säi amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nie adolasimola säi. ²⁵Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla i. Amase, Dafidilo Geloie ado malage säla ialahlilä Yalusaleme obëgëi. Obëgësalea Samelia segeie gaamu holöfalä dibeadi amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obëgëi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla i

²⁶Amalahilä Dafidilo Geloie selesaiä fii afädëa Filibima sähalea, Yalusalemela Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido

aulo amogi mosalola säi. ²⁷ Amala säi amo nabalahlilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameada Idiobia udia dolöie beaha aligilo gini udia ëi Gädasi sulo amoie muni neleigeige beaha aligilo nelo. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeëi ëi gauia adala Godema adomolö asi ²⁸ obëgësalea, galo sugua hosima beghela dusugala aulo amogi filahlilä, bea sälo Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelo. ²⁹ Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahlilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese goëda helësësebelela nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Afädëa goie mida gowemelëla nema made säla iäседа, na abeahäla helësëmolödula säi. Amala sälahilä ea Filibima sähalea, Galodaia haligila fidelä fedala fimola säi. ³² Bebagi ado säla dëdëla negei nidei amoda gowe.

Sugua sibi baagomäia nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hili damusegi nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai.

³³ E neala hewalasilahlilä ië gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoie yaua mäuie ado nowëa säsimolöla

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.7-8

³⁴ Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo säi amo nowëie helësëla säi gabu, hi e helësëla säi gabule ma, elöie helësëla säi gabulela nema säla imola nabi. ³⁵ Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei nideia amila mi gäwila Yesuie Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa nelo. ³⁶⁻³⁷ Ele idiafa awähalea ödä afädë dibeami beselagalala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.* ³⁸ Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, ege Filibige helegela ödägi digala aligilahlilä Filibia e ödägi gelasi. ³⁹ Ele ödägilä fedalahilä, Dafidilo Geloie Gesamia Filibi fodolofali sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made meli. Amalahilä ea obeägila nelea hi aulo idi amogi asi. ⁴⁰ Filibi e hä Asodasa gaamu neebe meli. Amalahilä e segea amila doadigila awäla gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi awäla Sisalia gaamugi beselagalai.

9

Solo e asigi besui

¹ Amo gala Soloea Dafidilo Geloie bëgëla aulo nefolalo amolima sälasila nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ilo Busa Edefade neebeeami awälahlilä sähalea, ² Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima idulä, beba afädë dëdëla imo. Yesuie idigi aulo nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi obëgëdeläla säi. ³ Amalahilä, Solo e Damasaga suägila nebegi, mudaiala yo digalo maala fodolofali ema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁴ Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia ne neala sälasisala säse nabi. ⁵ Amo nabalahlilä ea säla obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala

* **8:36-37:** 8.36-37 Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obëgësalea, Die bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso Godeie Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla säi.]

nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë. ⁶ Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami säla ïmolömelëla säi. ⁷ Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso, dolö hodo made meli. ⁸ Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla meli gaso, nelebo bimolö uli meli. Uli galebeda ilia e nabelela gaulahlilä sigi awäla Damasaga beselagalai. ⁹ Beselagalalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö uli nea, molö ödäge made naala nelo.

¹⁰ Damasaga ami bëgëla aulo afädë nelo. Amoie ëida Ananaiasa. Ea sosoäla awäla beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananaiasaola säi. Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, ne newela säi. ¹¹ Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Idi amoie ëida Mogoi Idi. Amogi awälahilä Yudasaie mosöa beselagalamolöie nowela mosalo. Yudasaie mosöa beselagalalahilä dia Dasasa fii dolö afädë ëi Soloda salealela nabualo. Mosalola säi amoie mida, ea Godema adosa neebe amoie. ¹² Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ie si hedabomäia dolö afädë ëida Ananaiasa maalahilä ie naabo negesi melila säi. ¹³ Amala sälebe Ananiasaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, dolö goeada udia dolö dihile nafolai Yalusalame nefolalo amolima nafade edefade hamoimelëla udia dolö yafea säi amo na nabimelë. ¹⁴ Nili neebea wige udia dolö die ëi gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöie gobela ilo busa nefolalo amolia ema geloi ïmelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Dafidilo Geloia ema säla obëgësalea, Mosalo. Dolö amoda nie hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nie ëi ilile siigi sãmäia memeleimelë. ¹⁶ Ea nie ëigi së elö elöla molö amo na ema olemolömelëla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Ananaiasa awäla beselagalalahilä mosö amogi nogila digai. Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Soloo, Dafidilo Geloia ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia meli amea. Die si bu bimäiage Gesami Hedabi dima nobamäiage ne misialaila säi. ¹⁸ Amala sälebe fodolofali seme bebe gadoi Soloie siigila digalahilä ea bu bimolöi meli. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei. ¹⁹ Ödägi gelahlilä, molö naala gelola obëgëi.

Solo Damasaga nea Yesuie mala säla iaha nelo

Damasaga nea Solo e bëgëla aulo amolibalä segeyo odoa nelo. ²⁰ Beaha aligila made fodolofali gedolo mosöa awäla nea, ea Yesuda Godeie Efege neamelëla säla iaha nelo. ²¹ Amalebe ea ado säi amo nabelo amoli sulubadela fudugilahilä sähalea, Udia dolö ëi go gauia adalo amoli Yalusalame nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala hamomolöie ili nafodolahilä gobela ilo busa nefolalebea ami sigi gaula moholöie misi madelela säla didigai. ²² Amalo gaso, Soloea edefademalä gelolasila ado mala säla iaha nelo. Säla iahalea Afädë Memelei amoda dofä Yesu e neamelëla säi amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofä säsebela helësëlahilä, säla obëgëmolö asusagai nelo.

²³ Segeyo yafe baagilahilä, Yu ili gegedola Solo baagomäia nufid-edelämelëla säla didiäha dilo. ²⁴ Amala didiäi amo Soloea nabi. Ila segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amaleladigi amoie idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufulöie idia negesamu nelo. ²⁵ Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloie bëgëla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido ëfëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusalame nelo

26 Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bægëla aulo amolibalä gedola namolö helësëi. Amala helësëla nebegi, eda Yesu bægëla aulo made neala helësëla sulubadelaea bedäha nefolalo. 27 Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla abosolo amoli nebea ami asi. Sigi awälahlilä ea abosolo amolima Solo e idiafa awäha nebegi Dafidilo Geloï meli amoge, ea Soloma ado säi amoge, ilima awala säla i. Amala säla ialahlilä Damasaga awäla Soloea Yesuie ägi ie ado mala gelola säla i amoge ilima awala säla i. 28 Amala sälahilä Solo e ilibalä gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha nea, Dafidilo Geloïie ägi gelola säla iaha nawesa nelo. 29 Amala säla iaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibalä ado adosa nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufulöie idi hogosa nelo. 30 Amala hamosa neamelëla säi amo nabalahlilä eodoolalia Solo Sisalia sigi awälahlilä e Dasasa mosäia ifola asi.

31 Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea wela ifosi nefolaloa ami aeaewa nelo. Amala nea ili neala gelolasebegi, Dafidilo Geloibalä bedäla nagadaiala nelo. Gesami Hedabia ilile asigi falagaselasissebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

32 Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hile nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo. 33 Digala nea segea ami dolö afädë fii si dibe meli. Dolö amoïe ëida Eniasa, e imididaia diasi dibegimu gäheo i gödölasi baagi. 34 Fidaea ema sähalea, Eniasao, Yesu Gelesoea di wahilasissebego. Nowelahilä die fëo galimola säi. Amala säi amole e fodolofali nowesi. 35 Udia dolö sulubadela Lidalage sege Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloïma asigi besui.

36 Yesu bægëla aulo udia afädë ëi Dabida, Giligi ado adola ëi elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo. 37 Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ie domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi. 38 Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bægëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalahlilä, ilia dolö äudäma e nebea bea mosalai. Awälahlilä elea ema sähalea, Saula made, nili nefolalebea fodolo misialola säla i. 39 Amala säla iasebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Beselagalahlilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahlilä udia didalo nefolalo amoli e nebe gaalu ga madela nefolalea didigaola gögi faguloge fagulo odoage Dogasaea hi e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei. 40 Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo gumu sasagala salea Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ie domalomadi besuia galahlilä sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii. 41 Amala hamolebeda Fidaea udia amoïe naabogi nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hile nafolai nefolalo amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahii neebe amo ilima olei. 42 Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa maadelahlilä yafiea Dafidilo Geloïma asigi afädë negei. 43 Fida e segeyo yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ëi Saimonohalä nelo. Saimono ameadä sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo.

¹ Sisalia gaamugi ami dolô afädë nelô. Ìe èida Goniliasa. Eada ami dolô hädali afädë sigi aligilo nelô. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile èida Idali Ami Dolôla sälo. ² Goniliasa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. Ìe mosôa nefolalo amoli sulubadelaage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegege ìaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasasa aligilo nelô. ³ Amala hamosa nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Goniliasaea sosoäla awäla beahaleamelebe, Godeie selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema Goniliasaola säsebegi ea fädäla meli. ⁴ Amala säsebegi, ea bedälahlilä, selesaia fii amoma sila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema säla obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegege muni busadäoi amoligali ìaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësësa neamelë. ⁵ Amaimo, dolô afädë Saimono, ìe èi elôda Fida, amoda di neebea gui misiäia dolô odoaea Yoba bea mosalamalo. ⁶ Dolô amoda edaio Saimonoie mosôa söfë misi saleamelë. Saimono ameadä sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ìe mosôda duhulu agesugi neamelëla säi. ⁷ Selesaia fii amea ema säla ìala asibua Goniliasaea ìe hamoi hamolasila äudä nelô amolege, amase, ami dolô afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo amoge, ohodoa amoli misialolahilä, ⁸ nelebo e neebea maala hamoi amo sulubadela ilima fädäla säla ìaha maadelahlilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla meli

⁹ Amo ayo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägila gaamu ga madela awäha neebe amo gaalu, Fidaea Godema adomolô mosô figi balededaia fedai. ¹⁰ Fedalahilä adosa salea, Fida e sädëa baagosebegi molô molô helësëi. Odoaea molô giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea sosoäla awäla meli. ¹¹ Beahaleamelebe mu dogä negelahilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahlilä nagadaia fisiga idogosebe meli. ¹² Amodaia ami hogoi elô elöige, nagadaia hagomoea aulo elô elöige, hagila aulo haea elô elöige sefolalebe meli. ¹³ Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ¹⁴ Amala säi amo nalahilä Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloie. Ai, made molô. Nilia made mualaike, nelebo di siigi dofea madege, na afädë dofä made maimelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ado amea bu elô ema sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ìe siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁶ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofali nelebo fagulo gadoi amo mudaia dusugala neasebe meli.

¹⁷ Sosoäla awäla meli amo Fidaea mi edoiedula asigi säosäola hehelësësa sebegi, dolô ohodoa Goniliasaie mosôala misi amoli maalahilä, Saimonoie mosô abidi neala nalaba awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segeamadi nelô. ¹⁸ Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolô afädë Saimono, ìe èi elôda Fida, mosôa gui sebelela nabi. ¹⁹ Sosoäla awäla meli amo Fidaea edodula hehelësësamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuö, dolô ohodoaea di hogosa nea. ²⁰ Di hä nowela digamo. Ilibalä moholô amogi dia asigi säosäomabu. Na ili fisiga weila säi. ²¹ Amala säsebegi, Fida e digalahilä dolô amolima nabahalea, Dolô dilia hogose amoda nemelë. Edoie misila nabi. ²² Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Godeie selesaia fii afädëa ami dolô hädali afädë sigi aligilo Goniliasama sähalea, Fida di neebea misialamalo. Ea säse amo dia nabualola säimelë. Goniliasada dolô asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia dolô amoliage e asigi mogoi neala

sälomelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Goniliasäie mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai. ²⁴ Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi beselagalai. Gaamugi ami Goniliasaea ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfali amolige misialolahilä, ili gegecola beaha nefolalo. ²⁵ Fida e digala beselagalasebegi Goniliasa maalahlä, ie emo mia gumusula dia idogoi. ²⁶ Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege dolöfämelëla säi. ²⁷ Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegedoi dibe meli. ²⁸ Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfëge aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebege. Amala hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeie siigi dofea madela made sämäia Godea nema oleimelë. ²⁹ Amalebe misialoi amogi na säla obëgëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoie ne misialaila nabahala nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, Goniliasaea sähalea, Gomoie gahada deadi walio neebe we gadola eso bëgisebe amo gaalu, nihï mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eloloi salugai nie odagia maala nelo gabio. ³¹ Amala maala nea ea sähalea, Goniliasao, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea made elaboi nea. ³² Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoie mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. ³³ Amala sälebe na fodolofali di bea mosalola säi. Nabalahlä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloia sulubadela dima sämalola säi amo gadola säsebe amo nabalö nili sulubadela Godeie sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Goniliasäie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

³⁴⁻³⁵ Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii sulubadela ebalä bedäla nagadaialahlä mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägilo neebe amoda dofä na walio beagolei neawe. ³⁶ Godea neala dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea säla, Isilale udia dolöma säla i amo dilia dawadigi nebege. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelaie Dafidilo Geloie nea. ³⁷ Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahlä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebege. ³⁸ Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Gesami Hedabige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea udia dolöma hedabi hamoladigi, udia dolö mugabe busaie geloi hawa nefolalebe amoli sulubadela wahiladigi amo dilia dawadigi. ³⁹ Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolöie sege sulubadelagi neage hamoi amo nilia beaha maadei. Ila e baagomäia iigi baala negeimelë. ⁴⁰ Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea e bimäia olei. ⁴¹ Amala olei amoda, udia dolö sulubadela made, Godea e bimäia memeleiamu meli. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neebe nilimamu oleimelë. ⁴² Ea nilima sähalea, Udia dolöma ado mala säla iahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla imalola säi. ⁴³ Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaie ie helësëla bea säla

sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ie ëia hëladigimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Gesami Hedabi i

⁴⁴ Fidaea ado amo, aso, säha nebegimu, Gesami Hedabi udia dolö ea säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai. ⁴⁵ Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Gesami Hedabi memalä udu ilo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo. ⁴⁶ Fudugi amoëe mida gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea, ⁴⁷ Nilä Gesami Hedabi nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämolöi nealela nabi. ⁴⁸ Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoie ëigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odoa ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälähilä nelebo hamoi säla i

¹ Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeie ado mala neala gaui neala säi amo nabi. ² Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme fedala beselagalasebegi ilia ema nemoi. ³ Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä molö gedola naha sulo gabiola säi. ⁴ Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea, ⁵ Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogosoio. ⁶ Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na sila fädäla beahamelebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagomoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe meli. ⁷ Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fidaa, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ⁸ Amo nabalähilä na säla obëgësalea, Dafidilo Geloie. Ai, made molö. Nilä made mualaike, nelebo die siigi dofea madege, afädë nïe nafia made maimelëla säi. ⁹ Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ie siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁰ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe meli. ¹¹ Amo gala dolö ohodoa Sisialala fisiga gai amoli mosö ne neebea ami maala beselagalasio. ¹² Beselagalasebegi Gesamia nema ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabula säi. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige nebalä awälähilä, nihilögila dolö amoëe mosöa nogila digai. ¹³ Digalahilä ea nilä säla iahalea sähalea, Selesaia fii afädë nïe mosöa maase meli. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi. ¹⁴ Ea ado mala säla iasebe amea dige die mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömelëla säila säi. ¹⁵ Amaimo, na ado säha nebegi, Gesami Hedabi dafidi mi gäwila nilä digai amo gadola ilimage digasio. ¹⁶ Amala hamolebe na helësëla obëgësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado säi amo gadola, Yoneada ödäea gesa nelo, dili Godeie Gesami Hedabia gemolömelëla säi amo helësëla obëgëimelë. ¹⁷ Dafidilo Geloie Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea niligali i amo gadola, iligalige iasebegi, na Godema iligali amala imabula sämolöi nelolela Fidaea säla wagai. ¹⁸ Amala säi amo nabalähilä, ilia bu säla obëgëla made, Godeie ëi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu i gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

¹⁹ Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sêlasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala säla İia Yu udia dolömmamu olelela aliligi asi. ²⁰ Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömmage Dafidilo Geloı Yesuıe Ado Mala Hedabi olelesa nelo. ²¹ Dafidilo Geloıa İe geloı ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obëgëi. ²² Amala hamoıla säi amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahlilä, İlia Banabasama Ädiago segea bea mosalai. ²³ E awäla beselagalalahilä beahamelebe, Godea İli hedabola ugıla negeı amo bealahilä ea obeägı. Obeägılahilä ea İlile iso asigi gelolasıla udia dolö sulubadelama sähalea, Fisıla made, Dafidilo Geloıbalä dıla nebegoda go wälasımu namıalola säi. ²⁴ Banabasa e dolö hedabi, Gesami Hedabi ema nobai nea, asigi afädë negeı geloı nelo amea amala säi. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloıma asigi afädë negela baai.

²⁵ Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöie Dasasa asi. ²⁶ Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obëgëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gegeđola nea, udia dolö yafıema mala säla olelesa neđo.

Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwıla Geleso sosogola İe negeı.

²⁷ Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai. ²⁸ İlgi afädëie İe Agabasa e nowelahilä, Gesamiıe geloıa bea säla negesalea sähalea, Sege fıı sulubadelagi sıdë i edefademalä gelola moholömelëla säla negeı. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sısa Golodıasa nebegi gausıala digai. ²⁹ Ado säi amo nabalahlilä, bëgëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amolıgali ugıla negela İmolöie, muni dıbe amo gadola İdulämelëla säi. ³⁰ İlia amala säi amo gadola hamolahilä, İlia Banabasale Sololele naabogi gausılahilä, dolö dafidilo nefolalebe amolıma İmolöie gaula mosaloi.

12

Yemese baagomäia nufudalahilä, Fıda nafodoi

¹ Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sêlasımolöie gaula nafodosa nelo. ² Ea Yoneıe edoo Yemese baagomäia nudulo helebea nufi. ³ Heledoea beahamelebe, Yu İlia ea nelebo hamosebe amogi haefıfula obeägısebegi, Fıdage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yıdıla made gobela molö fu amo gala amala hamoi. ⁴ Fıda gaula galabaıa mosöa negesılahilä, ami dolö nudulu gäwi bıyıdıa amolia Fıda e İdihë namıalai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö bıyıdıa bıyıdıala ifosisi. Amala ifosisılahilä, Heledoea Baagıla Ası Segeyo amo baagıbuıa ebalä gudımolöie udia dolö neebea e sigi moholöla helësëi. ⁵ Amaimo, Fıda e galabaıa mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia İe Godema gelola adosa nelo.

Selesaiıa fııa Fıda fısigäi

⁶ Heledoea aıyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fıda e ami dolö äudä amole mogogi ami adı dılo. İlia e İgi İfë äudäea begela negesılahilä, ami dolö odoaea galabaıa mosö amoıe İdı galo baagıdo İdihë

nefolalo. ⁷ Amala dibegi, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë fodolofali maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaïe afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofali nowemola säi. Amala säi amole igi efë äudä amo Fidaïe naabogi amila fisigäla digai. ⁸ Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Die malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Die daia salugalo fagulo amoge salugalahlilä, ne bëgëla misiëla säi. ⁹ Amala säsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fii e dofä sigi awäsebelä made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi. ¹⁰ Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami beselagalai. Beselagalalebe idi gai amo hi asigia dogä negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofali digäla asi. ¹¹ Selesaia fii amea digäla asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoïe naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloïa ne damula awäla ïe selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi. ¹² Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneïe eme Meliïe mosöa asi. Yoneïe ïe elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo. ¹³ Fida e maalahlilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilo dolisä ïe Olo-daea idi gai dugimolö misi. ¹⁴ E maalahlilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägisalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahilä sähalea, Wae, dilie, Fida idiliba misi neamelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala säsebegi, ea ado gelolafali sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ïe selesaia fii gabula säi. ¹⁶ Iliä amala säha dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi. ¹⁷ Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigilahlilä, Dafidilo Geloïa e galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala iaha maadei. Awala iaha maadelahlilä sähalea, Amala hamoimelëla Yemesemage, edoolalimage säla ïmalola säla ïalahilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.

¹⁸ Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiälä edefademalä asigi säosäosa dilo. ¹⁹ Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogoi amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo amolibalä gudilahilä ili baagamäia nufualai.

Amalahilä Heledo e Yudia sege digäla Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

²⁰ Udia dolö Daïamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe amolimage, Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo neebea asi. Iliä bea moholö nea, Gini dilo mosö beaha aligilo dolö ïe Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöïe ado sämolö ili Heledo neebea asi. Amala sämolö asi amoïe mida, ilia Heledoïe segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai. ²¹ Segeyo daiäla negei amo gala Heledo e beaha aligilo ginïe fagulo salugalahlilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade säla ï. ²² Amo nabalahlilä udia dolö amolia, Ado säsebe goda dolöea säse amo gadola made gabu, gode afädë elöea säse amo gadola säsebelä gelola sähamu nelo. ²³ Ado amo Heledoea

nabalahilä, Godeie ei gauia adamolö made helësëi amea, Dafidilo Geloie selesaia fii afädëa e fodolofali nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.

²⁴ Amaibua Godeie ado mala säla daidola bäui.

²⁵ Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maadelahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obögëi.

13

Banabasale Solole Godeie hamoi hamomolö mosaloi

¹ Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla olelelo nelo. Ilile ëida gowe, Banabasage Simeono, ie ei elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo. ² Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Gelo helësëla molö aiyala made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloie ei gauia adala Godema adosebegi, Gesami Hedabia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiyai dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi. ³ Amalebe ilia molö made naala aiyala, Godema adola elema naabo negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeie ado mala olelei

⁴ Gesami Hedabia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibeami ami asi. ⁵ Ele awäla gaamu Salamisi beselagalalahilä, elea Yu udia dolöie gedolo mosö nefolalebea ami Godeie ado mala säla iaha nelo. Ele ugila negemolöie Yonege elebalä asi. ⁶ Ele ödä södölo amoie sege sulubadelamadi nawesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi beselagalai. Segea ami Yu dolö afädë sebe meli. Dolö ameadä golë elö elöla hamosa aligilo nea, wäfali bea sälo nelo. Amoie ëida Ba-Yesu. ⁷ Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügäi nelo. E Godeie ado mala nabelälä Banabasale Solole misialola wei. ⁸ Amai gaso, golë hamolo, amoie ei elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi afädë made negemäia helësëla amai. ⁹ Amala hamosebegi, Solo, ie ei elö Folola sälo nelo amoma Gesami Hedabi nobalahilä ema sila dialea sähalea. ¹⁰ Wäfali säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaie malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloie mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö helësësa aligilo amo, made fisimölö. ¹¹ Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloie naaboea di nufudasebego. Hä die si dofogalahilä, eso nee made beala, holöbö segeyo sedade namolömelëla säi. Amala säi amole fodolofali gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ie si gesusebegi, nagubila nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo. ¹² Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloie ado mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeie gaamu Ädiago ado mala säla olelei

¹³ Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeie Bega gaamugi beselagalai. Gaamugi amila ili digila Yone e Yalusaleme obögëi. ¹⁴ Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeie Ädiago gaamu dibeami beselagalai. Beselagalalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla sulo. ¹⁵ Gedolo mosöa ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo nefolalo amolia säla negei amoge

nidelahlilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dilie, dilia udia dolö asigi gelolasimolöie ado afädë gaulea galëda, säla imäiamelëla säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, Foloea nowela aligila naabo usigilahlilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebe diliage, nabualo. ¹⁷ Isilale udia dolö go ilile Gode neebe amea dafidi nilile nado nefolalo amoli memelei. Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei beselagalamäia neala edelasilahilä, hobeala ie geloiamu Isibila sigi doadigila asi. ¹⁸ Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi ea yoi gaula hi guila auaula nelö. ¹⁹ Amalahilä Gainana ami fii gifalädalä sulo amoli nufudaha maadelahlilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia hilima imelë. ²⁰ Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiäie nabülasi bia gadoi nelö. Sege amo nealahilä, Godea ei sälo odoaea beaha aligimäia iligali äala beaha aligili awälahlilä, bea sälo Samuale neloa ami awäla beselagalai. ²¹ Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini imäia ëdëgësebegi, Godea Bëyamini sosogomadila Gisiie malö Solo i. Amala äasebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo nelö. ²² Godea Solo beselahlilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësëla ado gomalä säi, Yesiie malö Debidida nie naabo dafädi, hame salifali neebe melimelë. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa maademolömelëla Godea säi. ²³ Dolö amoië yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöie damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola Yesu e misimelë. ²⁴ Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla äaha nelö. ²⁵ Yonea ie hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobeala ne baagia e moholömelë. Na ie emo usililo ëfë fisigamolö dofea made neawela Yonea säimelë. ²⁶ Nedoola dili, Abalahamaie malöge, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoië ado gowe nilima fisiga wei. ²⁷ Udia dolö Yalusaleme nefolalo amolia, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelö. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai. ²⁸ Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi. ²⁹ Ie helësëla dëdëla negei dibe amo sulubadela gausiaha maadesebegi, ilia idaijala gaula digalahilä igi äbägi bausi. ³⁰ Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi. ³¹ Nowelasissebegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi meli. Meli amolia udia dolöma e olelo nea. ³² Amaimo, nilia dilima Ado Mala Hedabi säla äaha neawe. Dafidi nilile nadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola ³³ Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilima gausiala digaimelë. Sama agedugi dëdëla negei amoda gowe. Dida nie malö nebegi, walio neda die Diado aligisawela

Sama 2.7

³⁴ Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dëdëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägilasimolö dafidi Debidima imolömelëla säla i amo gadola dilima imolömelëla

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 55.3

³⁵ Amo gadoi ado elö säla dëdëla negeida gowe.

Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigamolömelëla

säla dödëla negei dialea.

Sama 16.10

³⁶ Debidi nelo amo gaalu, Godeie hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maadelahilä e baagoi. Baagosebegi ie eedolali bauia ami eege amimu baula sigäi. ³⁷ Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sigäi made melimelë. ³⁸ Amai gabugi, nedoola dilie, Yesuie aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöie mala dilima säla iaha neebewe helësëmalö. ³⁹ Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë negesebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameadä hëmolö uli amo sulubadela ea hëladigisa maadelo nea. ⁴⁰ Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.

⁴¹ Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoila säsedä, dilia dofä gabula made helësëmolömelëla säla dödëla negeila Foloea säla wagai.

Habagaga 1.5

⁴² Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi, udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla imolö obëgëmalola säi. ⁴³ Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa Yuie mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla iahalea, Godea ugila negelo dibeä ami fodola namialola gelola säla i.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabalö gaamu sulubadela gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi. ⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla imolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoeadä alia dili dögila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomalai amoda gowe.

Dida fii odoa udia dolöie yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadelamadi gaula mosäiala

säi.

Aisaea 49.6

⁴⁸ Elea amala säi amo nabalahlilä, udia dolö fii odoaea obeägila, Dafidilo Geloie ado mala gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädë negei. ⁴⁹ Amalahilä Dafidilo Geloie ado mala neala gaulahlilä sege amogi säla daidoi.

⁵⁰ Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoie udia dafidila fii Gode helësëlo sefolalo amoliage, dolö ei sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala sëlasimäialahlilä, sege amomadi made namiäia nesi-ladigi. ⁵¹ Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësëmäia elea dao elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniama asi. ⁵² Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägiloge Gesami Hedabige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniama nea ado mala säla olelei

¹ Aigoniama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuie gedolo mosöa ami asi. Ami awälahilä ado mala hedabolafali olelesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei. ² Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii odoa

amolía edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi. ³ Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïie ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïie ugila negelasilo mala säla ï amo dofä gabula helësëmäia, Dafidilo Geloïa ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamomäia elema geloi ï. ⁴ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelahilä, odoa damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo. ⁵ Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibalä nea, Folole Banabasale së muäia igia nifulö dialeala helësëi. ⁶ Amala helësësaleala säi amo nabalahilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligonía segeie gaamu Ilisidalage Debige sege amoïe ga made ga madela dibeadi amogige asi. ⁷ Amige elea Ado Mala Hedabi säla ïia asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

⁸ Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfalï emosala nawelo made sulo. ⁹ Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä ¹⁰ gelola sähalea, Dihïle emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala aligisilahilä nawesa nelo. ¹¹ Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonía udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado adola gelolafalï sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihïli neebea digai gabuwela säi. ¹² Amala sälahilä, Banabasaïe ëi Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helësëlahilä, ïe ëi Hemisi negei.* ¹³ Ilisidala gaamu amoïe yala baagido ami ilile gode Susaïe gobela ilo mosö olasi nelo. Amoïe gobela ilo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela nufudala ïmolö helësëla sigi misi. ¹⁴ Amala hamomolöie hamosa neala säi amo nabalahilä abosolo äudä Banabasale Foloea helele fagulo amo nulilahilä, udia dolö gegedoi mogoi ami baluluia awälahilä, ado gelola silälasila ¹⁵ sähalea, Dolö dilie, dilia goda edo hamomolöie hamosa. Alïge dolöfä dili nebego gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma besumäia alïa Ado Mala Hedabi säla ïmolö misimelë. Gode namolöi neebe ameadä muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe sebe neebe amoge ea hamosa maadei. ¹⁶ Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësëse amo gadola mosäia fisigisi. ¹⁷ Amai gaso, ea hamoi amo sulubadelaëa e dofä neala helësëmäia, musügä negela made, hï e olei. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idalage, amase, molö bäulasiloge amole diligali ïlomelë. Diligali molö ïase amea bolelasiloge obeägïlo dilile isogi nobalasiloge neamelëla säi. ¹⁸ Elea ado amala sälahilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made nufudala ïmäialahilä, baagi sëi hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made amai. ¹⁹ Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigioniamalage mofiai. Mofiai amolia helësëse amo gadola gegedoi amolia amala helësëmäialahilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helësëlahilä, dusugala gaula awäla gaamu baagido negesi. ²⁰ Amala hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia Folo e amaleladigila nebegi, e nowelahilä gaamu amogi bu obëgëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi asi.

* 14:12: 14.12 Ilia hiile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

Banabasale Fololea Yesu bēgēla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

²¹ Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi sāla ïaha nelo. Sāla ïamea Yesu bēgēla aulo yafie beselagalai. Amalahilā ele Ilisidalage Aigionia-mage Ādiagoge obēbēgela awāhalea, ²² elea bēgēla aulo nefolalo amoli neala gelolasila sāhalea, Dilia asigi afādē negei nebegoda go wālasimu namialola sāsisila aliligi obēgēi. Elea sāhalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholōie, nilia yōi yafie bimolōmelēla sāla ï. ²³ Asi amo obēgēsalea, elea Godea wela ifosi sege hido hīdolagi dolō odoa dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimāia memelela ifosisi. Ifosisilahilā, molō made naala aiyala nea, udia dolō Dafidilo Geloima asigi afādē negei nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeie gaamu Ādiago obēgēi

²⁴ Amalahilā Bisidia sege baagila awāla Bāfilia segea beselagalai. ²⁵ Beselagalalahilā elea Bega gaamugi ami Godeie ado mala sāla ïalahilā, Adalia digai. ²⁶ Adaliala ödā du edefadegi fila Ādiago obēgēi. Dafidi Ādiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomāia Godea udia dolō wela ifosi Ādiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemāia ele Godema adolasila gausia ami obēgēi. ²⁷ Ami beselagalalahilā, elea udia dolō Godea wela ifosi nefolalo amoli gege-domalolahilā, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala sāla ïaha maadei. Elea sāhalea, Udia dolō fii odoa amoli Yesuma asigi afādē negemāia ea idi doga negei gabiola sāla ï. ²⁸ Eleda segeyo yafie Yesu bēgēla aulo amolibalā ami nelo.

15

Mala hamogimolōie Yalusaleme gegedoi

¹ Dolō odoa Yudiala digalahilā ilia edoolalima sāla olelesalea sāhalea, Mosese nebegi sāla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamoseda, Godea dili made damula moholōmelēla sāla ï. ² Amala sāla ï amo nabalahlilā, Folole Banabasalea dolō amolibalā didiāhalea holōfali made gēgēi. Amalebe ilia Folole Banabasale dolō odoa nefolalo amolibalā mala amo hamogimolōie abosolo amolimage dolō dafidilo nefolalo amolimage nabuāia Yalusaleme fedamalai. ³ Amala sāi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolō nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afādē negeimelēla sāla ïia fedafiai. Ado amala sāi amo nabalahlilā, edoolalia edefademalā obeāgisa nefolalo. ⁴ Ili fedafiala Yalusaleme beselagalasebegi, udia dolō Godea wela ifosi nefolalo amoliage, abosolo amoliage, dolō dafidilo nefolalo amolalia dili mofiaha golela sāla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima sāla ïaha maadei. ⁵ Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afādē negei nefolalo amolia nowela aligilahilā sāhalea, Fii odoa amoliage gafodo damumolō dialea. Amase, Mosese nebegi Ado sāla negei amoge ilia hamomāia sāla ïmolō dialeala sāi.

⁶ Ado amo hamogimolōie abosologe, dolō dafidilo nefolalo amolalige gegedoi. ⁷ Gege-dolahilā ado sāsāla awāla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilā ilima sāhalea, Nedoola dilie, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi nie nafia nabalahlilā asigi afādē negemāia Godea dafidifali diligi ne memelei amo dilia dawadigi. ⁸ Sulubadelaie iso asigi dawadigi neebe Gode

amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ïe Gesami Hedabi niligali ï amo gadola iligalige ïmelë. ⁹ Eada ilige nilige mogogi nofeida maade. Iliä Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë. ¹⁰ Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade niliäge nilile nado amoliage ägümolöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägüsi amo mi edoie. ¹¹ Amala hamomolöi mademelë. Nilia helësësaleada, Dafidilo Geloï Yesuie ugila negeloea ili damula asi amo gadola nilige damula asila helësësamelëla Fidaea säi. ¹² Amala säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla ï. Säla ïaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo. ¹³ Elea ado säha maadesebegi Yemesea sähalea, Nedoola dilie, na säsebewe nabuö. ¹⁴ Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi ïe namiäia memelei amo Saimonoea niliäma awala säla ïmelë. ¹⁵ Säla ï amo gadola bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä dëdëla negei dialea.

¹⁶ Dafidilo Geloïa sähalea, Hobeä ne obëgëlahilä na Debidiië mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolamolömelë. ¹⁷ Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloï hogomäia amamolömelë. Fii odoa nïe ëi gaula neebe amoli sulubadelaäe na hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloïa amala säila

säla dëdëla negei dialea.

Amosi 9.11-12

¹⁸ Amoda siibafali nilia dawadigi. ¹⁹ Na sämolö helësësebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilia neala yölasimolö amo dofea made. ²⁰ Iliä yöi made gaumäia nilia ilima beba gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nulö dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hi eege muabio. Amoli dëdëla fisiga gadelä. ²¹ Mida, siibafali Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla ïahamu aligilo. ïe ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilomelëla Yemesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla ï

²² Amala säsebegi, abosolo amoliage dolö dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaäeage ado afädë negelahilä sähalea, Nilï neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebalä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälahilä ilia Yudasale, ïe ëi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelo. ²³ Beba ilia gaula mosäia gomalä säla dëdëla ï.

Abosolo niliäge, dolö dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilia nilile nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla ïasisago.

²⁴ Nilï neebewegi odoaea dilima ado säla ï amea dili fudugila asigi säosäola nefolaleai amo nilia nabi. Iliä amo amala sämalola nilia made säimelë. ²⁵ Amoie nilia ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilile damelë aeaifali Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi.

²⁶ Dolö äudä amoleada nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoie ëigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibeä amimu ga madela aligilomelë. ²⁷ Nilia

amala helēsēi amo gadola Yudasale Sailasalea bebagi ado dēdēi amo gadola adoea sāla imāia dili neebee mosalahagomelē. ²⁸ Gesami Hedabiage niliage yōi afādē dilima neala baalasiloa nilia ado geloi biyidiamu dilia hamomāia sāla imolōla helēsēi. Amoda goweli.

²⁹ Age gowe, molō nulō dibe amogi wāfalī godegali gōa nelegela ī muabio. Agedu gowe, heale hī e muabio. Osoda gowe, hogoi elō elōla sebe amo nufudahalea muugia heale gālo sali amola muabio.

Biyidu gowe, udia dolō fa nimabio.

Amo hamomabiola sāi amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolōmelē.

Hā amomelē. Hawiola

sāla dēdēla ī. ³⁰ Hā mofiamalolahilā ili Ādiago digai. Digala beselagalalahilā ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegedomalolahilā beba dēdēi amo ilima ī. ³¹ Amala iasebegi udia dolō amolia dēdēi amo nidei. Ado hedabi dēdēi amo nidei amea ille asigi neala gelolasisebe amogi obeāgi. ³² Yudasale Sailasaleage bea sālo nea, edoolali bologodei namiāia neala asigi gelolasila ilima ado yafie sāla iahamu nelo. ³³⁻³⁴ Ele Ādiago ami segeyo holōbō ede nelolahilā, ilia dafidi ele mosalola sālo nefolalebea ami obēgēmāia edoolalia aealo alima diamīāialahilā, Hawio obēgēmalola sāi.* ³⁵ Folole Banabasale Ādiago ami nea, eleage dolō odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloīe ado mala sāla iadigi sāla oleladigisa nelo.

Folole Banabasale gēgēlahilā hīdo hīdoi

³⁶ Segeyo odoa nelolahilā Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo Geloīe ado mala sāla ia ami edoolali hedabola neebelela fādāla bebee obēgēdila sāi. ³⁷ Amala sāsebegi, Banabasaea Yone Maga helēsēlahilā, nihiligīla afiahala sāi. ³⁸ Amai gaso, Foloea e sigi moholō amo dofea madela helēsēi. Mida, dafidi ea elebalā hamoi hamomolō made awāla ele dīgila Bāfiliala bahīla obēgēi amogi. ³⁹ Amala helēsēsebegi Folole Banabasale helemu edefade gēgēlahilā mogela, Banabasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholōie ödā duugi fila asi. ⁴⁰ Amase, Foloea Sailasa memesebegi edoolalia sähalea, Godeie ugila negelo alibalā namialola sāsebegi, ele asi. ⁴¹ Ele awāla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolō Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasisila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailasalebalā asi

¹ Folo e awāhamu nelolahilā, Debige Iisidalage awāla beselagai. Ami bēgēla aulo afādē ēi Dimodi nelo. Īe emeda Yu fii udia gaso, īe eedoda Giligi dolō nelo. Emeda asigi afādē negei sulo. ² Edoolali Iisidala ami fiiage Aigoniama fiiage Dimodi eda asigi mogoi neala sālo nelo. ³ Foloea Dimodi ebalā moholōla helēsēlahilā, ea Dimodiie gafodo damulasi. Amala hamoi amoie mida, segea ami Yu udia dolō neebe amoli sulubadelaeada Dimodiie eedoda Giligi dolō neala dawadigi neebe amo helēsēlahilā amala hamoi. ⁴ Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe dolō dafidiloge Yalusaleme ami

* **15:33-34:** 15.33-34 Dawadigi odoa ilia helēsēsaleada ado odoa sāi damo gogi dialeala helēsēi. Ado amoda gomalā. [Amai gaso, Sailasa eda Ādiago ami namolōila helēsēi.]

nefolalo amolia mala sāla negei amo gadola ilia bēgēla hamomāia ilima sāla īia awāha nelo.

⁵ Amalebe udia dolō Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afādē negemolōmadi neala gelolasilahlilā, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afādē negelahilā ilima maala baala bāusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoāla awāla meli

⁶ Gesami Hedabia ilia Esiamadi ado mala sāla imolō mosabiola idi gasebegi, ili Filigiamadile Galesiamadilemu nawesa namolō asi. ⁷ Misia sege nofea ami awāla beselagalalahilā, ili Bidiniamadi awāla beselagalamolō helēsēsebegi, Yesuie Gesamia mosabiola idi gai. ⁸ Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awāla beselagalai. ⁹ Awāla beselagalasolo amo gala, gasigi Foloea sosoāla awāla beahaleamelebe, Masedonia fii dolō afādēa ema sāhalea, Dia nili Masedonia ugila negemolō duhulu dēgēla misialola sāha neebe meli. ¹⁰ Foloea amala sosoāla awāla beasebegi, hā nili fodolofali Masedonia moholōie fu hogosa neada Godea nilia ilima Ado Mala Hedabi sāla imāia neala olei gabula helēsēi.

Ilidiaea asigi afādē negei

¹¹ Amalahilā nilia Doloasa dīgila ödā duugi fila mogolafali awāla Samodelese beselagalai. Amo aiyo amogi obōla awāla Neabolisi beselagalai. ¹² Neabolisi amila nagadabodo awāla Filibai beselagalai. Gaamu amoda Masedonia segeie afādē dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nili ami segeyo odoa nelo. ¹³ Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoie yala idi galo baagido doadigila awāla, ödā afādēie agesua Godema adolo sege dialealedula helēsēlahilā, nili ödāgi ami afiai. Ami awāla udiarafali odoa gegedola sefolalebe amolibalā fiffigilahilā adosa sefolalo. ¹⁴ Daiadaila udia afādē ēi Ilidia sulo. Ado sāi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeie ēi gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala sāla īaha nebegi Ilidiaea mala amo hedabola nabala gaula mogomāia Dafidilo Geloia īe iso asigi doga negelasi. ¹⁵ Amala hamosebegi, Ilidiage īe mosōa ami aligilo amolige ödāgi gei. Ödāgi gesebegi Ilidiaea nilima sāhalea, Dafidilo Geloima na dofā asigi afādē negei gabula helēsēsa galēda, na mosōa namolō mofiamalola sāi. Ea āhadulamu eegesebegi nili ea mosōa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

¹⁶ Nili Godema adolo segea ami awāha nebegi, dolisā afādē galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilā meualasilo sulo amo, nilia gausiala digai. Dolisā amea meuasebe amoie, udia dolō nefolalo amolia īe beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ilo nelo. ¹⁷ Folola nihilīgila awāha nebegi, dolisā amea bēgēla maalahlilā ūala sāhalea, Dolō golida Gode ilibia edefade neebe hamoi hamolasilo neamele. Dili damula aulo neala gaumāia, ilia sāla ilo neala sāi. ¹⁸ Dolisā amea segeyo yafiegi ado amala sāhamu aligisebegi, Foloea habobalahilā besuia imogola mugabe fedai amoma sāhalea, Yesu Gelesoie ēigila sāhago. Dolisā go dīgila, segea mosōla sāi. Amala sāi amole, mugabe amo doadigila asi. ¹⁹ Amala hamosebegi, dolisā amoie beaha aligilo amolia hobeala muni bu elō made nimolō gabula helēsēlahilā, ilia Folole Sailasale gaulahlilā, magaiā gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi. ²⁰ Iliā Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awālahilā sāhalea, Yu dolō āudā gowelea nilile gaamugi wi maalahlilā, udia dolō neala nafadelasisebemelē.

21 Nilia hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe niliada amo nabala hamomolöi mademelëla säi. 22 Amala säi amo nabalahlilä, udia dolö geddoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo giladigilahlilä, ele buudi damuia nufualai. 23 Iliä gelola nufudala ialalehlilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla i. 24 Amala säla iasebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi. 25 Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adoladigi, ie ëi gauia adala gë udäladigisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi. 26 Amala säha sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahlilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amöie idi galo doga negesa maadelahlilä, igi ëfëa ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei. 27 Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahlilä beahamelebe, idi galo sulubadela doga negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hile nudulo helebe besela neala, hi e nufudala baagodelä hamosebegi, 28 Foloea ado gelolafali sähalea, A, di dihimu nufuabio. Nilida fisäla made asimelë. Sulubadela sefolaleawela säi. 29 Amala säi amo nabalahlilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola sälahilä, Folole Sailasale seba baluluia awäla, e emo gigisëla elele emo mia fila digai. 30 Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä alie, Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi. 31 Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidilo Geloï Yesuma asigi afädë negeseda, dihidige, die mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla säla i. 32 Amala sälahilä, elea emage, ie mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloïie ado mala säla iaha nelo. 33 Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalögi buudi damuia nufi amo nigime hëlasï. Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasi. 34 Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia i. Eage, ea mosöa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade obeägisa nelo.

35 Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gauï nefolalo amolima ado säsisalea sähalea, Dolö äudä amole fisigämäia säla imalola säsi. 36 Amala säsi amo nabalahlilä galabaia beaha aligilo amea Foloma säla iahalea, Na ali fisigämalola gudi mogelo amolia säsi gabumelë. Iliä amala säsi gabugi ali doadigila awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi. 37 Amala säsebegi, gaso, Foloea dadi gauï mofiai amolima sähalea, Alida Olomo dolö amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia alï nufi. Nufudalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio. Amaimo, iliada walio alï geleä musügä fisigäla mosalasiole. Ai, amala mademelë. Hili ili maalahlilä alï fisigämäiamelëla säi. 38 Foloea säi amo gadola dadi gauï amolia gudi mogelo amolima säla iasebegi, ele Olomo dolö amogi gabiola säi amo nabalahlilä ili bedäi. 39 Amalahilä ilia ele neebea awäla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä, amila sigi segea doadigila awäla gaamu we digäla mosäiamelëla geleä säi. 40 Amala säsebegi, ele galabaia mosö digäla awäla Ildiaea mosöa asi. Mosöa amida edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

¹ Ili asi amo awāla Äfibolisige Aboloniage beselagaladigila awāla giso Desalonaiga beselagalai. Gaamugi amida Yu udia dolöie gedolo mosö afädë nelo. ² Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola e awāla gedolo mosöa ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegedola mofiai amolibalä ado bebagi säla dödëla negei amo ilima säla iaha nelo. ³ Amala säla iaha nea ea ilima Godeie ado mi ulufadigila awala säla iaha nelo. Ea ilima sähalea, Afädë Memeleia sē naala baagola nowemolöla bea sälo amolia dofä amala säla dödëla negei dialea. Yesuda na walio dilima säla iahago. Amoda Afädë Memelei amomelëla Foloea säi. ⁴ Amala säla iasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofä säsebelä helësëlahilä Folole Sailasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeie ëi gauia adalo yafieage udia dafidila fii odoaeage amai.

⁵ Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gëlahilä, dolö nafade hamolo memalä magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe nealahilä udia dolö yafie gegedolasila, ado gelolafalä säi amea ili sulubadeläe gaamugi ami nududulä hamoi. Amala hamola ilia Folole Sailasale udia dolö neebä sigi moholöie ele hogosalea dolö afädë ëi Yeisonoie mosöa ami fudulasia awāla hogola digai. ⁶ Awāla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula dusugaia awāla galisölö dolö amoli neebä awālahilä gelolafalä sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilile segea beselagalai gabumelë. ⁷ Beselagalasebegi Yeisonoea ië mosöa fimäia fu i gabio. Ili sulubadeläe beaha aligilo gini elö Yesu neebä amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebä amea hamolo mala säla negei dibe amoda damusa neamelëla säi. ⁸ Udia dolö sulubadela nefolalo amolige galisölö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahlilä, fudugila bedäi. ⁹ Fudugila bedäsebegi galisölö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebalä gaui amoliage ili fisigämolöie muni imalasebegi, imalasebe amo gadola iasebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

¹⁰ Segeyo amöie gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia moholö mosalola säi. Amala säsebegi, ele awāla Belia beselagalalahilä, Yu udia dolöie gedolo mosöa ami asi. ¹¹ Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameadä Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ili Godeie ado mala nabulö edefadomalä obeägila nabahamu nelo. Nabalahlilä, ilia Foloea ado mala säla i amo dofä walebelela bimolöie segeyo sulubadelagi bebägi ado dödëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo. ¹² Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.

¹³ Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeie ado mala säla iaha neala säi amo nabalahlilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologolasi. ¹⁴ Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofalä fisiga gai. Sailasale Dimodile made awāla Belia ami nelo. ¹⁵ Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obögësebegi, Foloea ilima ado säsisalea, Sailasale Dimodile ne neebä fodolofalä misiäia säla imalola säsisibegii ili obögëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

¹⁶ Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfalí godegali göa nelegela sämolöie naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ie sigigi edefademalä yösa nelö. ¹⁷ Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälahilä, Yu udia dolö nefolalo amolibaläge odoa Godeie ei gauia adalo nefolalo amolibaläge didiäha nelö. Magaia gaamu dibeä amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibalä ea didiäha nelö. ¹⁸ Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobalä säla obögé obögésa nelö. Ili odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola säha neebe goda edo säsebela säi. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeie mala säla iahaledula säi. Iliä amala säi amoie mida gowe. Foloea Yesuie malage baagoi amoli nowemolö malage säla i amogi amai. ¹⁹ Amala sälahilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galisolö dolö amoli gegedola adolo segea ami awälahilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe säla olelelo amo nilia nabolö hamesamelé. ²⁰ Ado odoa säi amo hido elöi gabugi, amoie mi helésedelä säi. ²¹ (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabolöge amomu hamosamu aligilo.)

²² Amasebegi Foloea Aliobagusa Galisolö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dilie, dilia nelebo afädé hamosebego na beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helésésamelé. ²³ Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo mosö yafie meli. Beahamelebe göa nelegela nufudala ilo auli afädé aulula negei dibeä ami gomalä dädéla negei dibeo. Gode nilia dawa madegalila dädéla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helésélo. Amo hile ado malafali amo na walio dilima säla iahagomelé. ²⁴ Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe sebe neebe amoge hamosa maadei. Gode ea mudaiäiege nagadaiaiege Dafidilo Geloi nea. Gode amoda gobela ilo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea. ²⁵ Eä nelebo afädé ufolä adida made neebe amo dolöfäea e ugila negela nelebo afädé imolöi mademelé. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali imolöda hi e nea. ²⁶ Eada mi gäwila dolö afädé hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi, dafidifali ea daiäha maadelahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala helésälähilä, ilile sege nofela daiäla negei. ²⁷ Ea ili hamoi amoie mida gowe. Iliä e hogomäiäiege nagubaia nawela e beagolemäiäiege ea ili hamoi. Gode eda nili hido hidola neebea wagadi made made nea. ²⁸ Mi ema aligilahilä, ie geloigi nili segegi filadigi fologoladigisa sebewemelé. Amo gadola diligi ado dädélo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilige ie malölali neameléla sälo. ²⁹ Hä nilida Godeie malö neebe amea, nilia e goloeage silibaeage igiäiege, nelebo afädé dolöea ie asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helésémolöi mademelé. ³⁰ Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helésélo made nelö. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelaäe asigi besumalola gelola säha nea. ³¹ Ea dolö afädé memelei amoie aulodaiäla udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibalä mogolafali memelela mogemolöie segeyo afädé daiäi amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömeléla dofä gelola säla negei amo oleimeléla Foloea säi.

³² Baagoi amoli nowemolöla säi amo nabalahlä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio säla i amo hobeala bu elö nabolö helësësamelëla säla i. ³³ Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä digila asi. ³⁴ Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädëie ëida Daionisiasa, eda Aliobagusa Galisolö dolö nelö. Eage, amase, udia afädë ëi Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Floea Golidi nea hamoi

¹ Amala hamosebegi, Folo e Adenesi digila Golidi asi. ² Golidi ami Yu dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha maademalola säsebegi, Aguila ie udia Bilisilale Idali sege digila hädamade misi nelö. Folo e ele sebea asi. ³ Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelö. Ili bidi nimolöie ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo. ⁴ Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälahilä, gegedoi amolibalä didiäha nelö. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebela helësëi.

⁵ Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeie ado mala säla iahamu nelö. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memelei amoda Yesu neamelëla gelola säla iaha nelö. ⁶ Amala säla iaha nebegi gaso, ilia made nabalahlä e baagido säladigi gagadeladigisa nelö. Amala hamosebegi, Foloea ie fagulo fëfëladigilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi awäседа, dihili asiala hamoi ameamelë. Asialada nema mademelë. Walio neebe wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelëla säi. ⁷ Amala sälahilä, amila ili digila Folo e dolö afädë ëi Didiasa Yasadasa amea mosöa asi. Ie mosöa gedolo mosö gagägëlafali nelö. Dolö ameada Godeie ëi gauia adalo nelö. ⁸ Gedolo mosö beaha aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima asigi afädë negela nelö. Amase, Golidi udia dolö yafie nefolalo amoliage nabalahlä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

⁹ Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea, Bedälä nafi yömabio. Mala säla iahamu namialo. ¹⁰ Mida, ne dibalä neameelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nie neebe amea afädëa di nufudala sëlasimolö mademelëla säla i. ¹¹ Amala säla iasebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeie ado mala säla iaha nea gäheo i afädëie, elö amoie aube gafeia ami nelö.

¹² Agaia sege Galioea beaha aligilo nelö amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahlä gudilo mosöa sigi asi. ¹³ Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeie ëi gauia adamäia dolö gowea mala säla negei dibe amo gadola made, mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla dilie, mala dabiala nafade hamoie sämolö mofiai galebeda, amoda na habobala made hedabola nabalabio. ¹⁵ Gasoda, adoge eige dihilile mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goëda na made mogemolömelëla säi. ¹⁶ Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesiladigi. ¹⁷ Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ie ëi Sosodenisi nelö amo gaulahlä

gudilo mosö baagido segeamadi ami nea nufudaha nelo. Amala nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebegola helësëlahilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeie Ädiago obëgëi

¹⁸ Amala hamosebegi, Folo e Golidi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili samialola säla, ödä duugi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea ie busa hilä damusa maadei. ¹⁹ Amalahilä awäla Ebesa beselagalai. Beselagalalahilä Foloea ele ami digilahlilä, hïdo awäla gedolo mosö neebee ami beselagalai. Beselagalalahilä Yu dolö nefolalo amolibalä ado didiäha dilo. ²⁰ Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilibalä holöbö sedade namiäiamelëla säi. Iliä Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi. ²¹ E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebee obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne obëgëmolömelëla säi. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa digila ödä duugi fila asi. ²² Awäla ödä agesua beselagalalahilä Sisalia gaamugi beselagalai. Beselagalalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wala ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla olelahilä awäla Ädiago digai. ²³ Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä e awäla Galesiamadige Filigiamadige holöbö aligila baagiladigila awähalea Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala gelolasisila aliligi awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

²⁴ Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalia fii nelo amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bëbagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelo. ²⁵ Dafidi Dafidilo Geloïie Idigi aulo mala ema olelei. Ie iso asigigi sämo sämosa nebegi, ea Yesuie mala amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo. ²⁶ Abolosia gedolo mosöa ami nea gelola säla iaha nelo. Amala säla iasebe amo nabalahlilä, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahlilä, elea Abolosi ea Godeie Idigi aulo mala hedabola helësëmäia mogolafali säla iaha nelo.

²⁷ Hobeä Abolosi e Agaia segea moholö helësësebegi, edoolalia e gelolasila hä mosalola sälahilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla iasisalea Abolosima obeägïlahilä gauia idogomaloï. Abolosi e ami beselagalasebegi, udia dolö Godeie ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo. ²⁸ Mida, udia dolö yafie gegedoi nebegi, ea bëbagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë Memelei amoda Yesu e neamelëla ulufadigila säi. Ea ado amo gelolafali säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ilia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala säla iaha nelo

¹ Abolosi e Golidi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digaladigila awäla Ebesa beselagalai. Beselagalala Ebesa ami bëgëla aulo odoa gausiai. ² Gausalahlilä ea ilima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë negeselo amo gala Gesami Hedabi niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Gesami Hedabi neala säi goda nilia nabi mademelëla säi. ³ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola geimelëla säi. ⁴ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Yonea ilia nafade hamoi amoïe asigi besula

ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hi e helësëla säila Foloea säi. ⁵ Foloea amala säi amo nabalahlilä, ili Dafidilo Geloï Yesuie ëigi ödägi gei. ⁶ Amasebegi Foloea ilima naabo negesisebegi Gesami Hedabi ilima digala ilia ado elö säla bea säha nelo. ⁷ Dolö amolida giwilasi gadoi nelo.

⁸ Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola säla iahalea, udia dolö nefolalo amolibalä didiähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala säla iaha nelo amoda dofä säi gabula helësëmäia säla iahamu nelo. ⁹ Amala säla iahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuäia ilia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. Iia Amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bëgëla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala säla didiälo mosö afädë Dilanasäie nebea ami awälahlilä, Foloea Yesu mala säla didiäha nelo. ¹⁰ Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi udia dolöeage, Dafidilo Geloïie ado mala nabi.

Segebaie efegelialia hamoi

¹¹ Godea Foloie naaboea geloi melëlo made hido elöi hamosa nelo. ¹² Ie filimo dogelo faguloge bululo faguloge hile domalogi diigilo amo gaula oloi difolalebea ami awäsebegi, oloi damuladigi, mugabe doadigila awäladigisa nelo.

¹³ Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesiladigisa aligilo nefolalo amoligi odoaea odo beala Dafidilo Geloï Yesuie ëi säla mugabe fedai nefolalo amolima sähalea, Foloea ie mala säla ilo Yesu amoie ëigi dili nesiladigisagola sälo. ¹⁴ Yu udia dolöie gobela ilo busa afädëie ëi Segebaie efegelali gifalädälia amolia amala hamosebegi, ¹⁵ mugabe fedai amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësësa. Gasoda, dilida nowëla nabi. ¹⁶ Amala nabalahlilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia al-ogola ie geloia ili baagila awäla, ili nufudala ialalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugimu fisäla asi. ¹⁷ Amala hamoimelëla säi amo nabalahlilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia dolöge edefademalä bedälahlilä, Dafidilo Geloï Yesuie ëi gauia adaha nelo. ¹⁸ Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahlilä, ulufadigila, nilia nafade amo hamoimelëla säla sisiaha maadei. ¹⁹ Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëie beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaie bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli muni dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabülasi bia gadoia nii.

²⁰ Amo gadola Dafidilo Geloïie ado mala daidolahilä edefademalä gelola bäui.

Ebesa ami nebegi habobahalea üalala säi

²¹ Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi Masedoniage Agaiage awälahlilä, hobeala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala helësëlahilä sähalea, Ami awäha maadelahliläda, Olo-moge söfë moholö dialeala säi. ²² Amala sälahilä ea ie ugila negelo Dimodile Elasadale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalolahilä, e holöbë Esia segea beaha nelo.

²³ Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yömölö holöfalä made, edefade beselagalai. ²⁴ Dolö afädë nelö amoïe ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelö. Ademisiïe gobela ilo mosö gadoi holöfalä afädë afädëla Demediliasaea silibaea hamolo nelö.* Ea amo hamolo ameadä hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo. ²⁵ Ea ie hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo nefolalo amolige neala gededolasilahilä sähalea, Dolöla dilie, nilia hamoi amo hamolo amea muni edefade nelö amoda dilia dawa. ²⁶ Ebesa wimu made, Esiamadi sege holöbö sulubadelamadida, dolö Folo amea udia dolö yafie dusugala nidilahlä ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida gode madela sälo nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë. ²⁷ Ea amala hamosa neebe ameadä, udia dolö amolia nabalahlä, nilia bidi nimölöïe hamoi hamolo amoda nafadela säloea. Amomu made, nilile gode edefade udia Ademisiïe gobela ilo mosöge udia dolöïe siigi memalä gabula säloea. Amase, Esiamadi udia dolö nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliage dafidi ie ëi gauia adalo gaso, ie ëi edefade amo neala nagadaialoeala säi.

²⁸ Ado säi amo nabalahlä, ilia edefademalä mihalälä gelola üalahlä sähalea, Ebesaïe Ademisida edefademalä neala gelola sähamu nelö. ²⁹ Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaea üalala dodogösa difolalo. Amala üalala dodogösa difolalea Masedonia fii dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibeä ami fodolofalä sigi gaula asi. ³⁰ Foloea udia dolö yafie gegedoi dibeä ami hï äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia made mosalola säi. ³¹ Esia sege amoïe gamane sigi aligilo odoa Folobalä damelë hamola aligilo nelö amolia Foloma ado säsisalea sähalea, Di gedolo gaamu dibeä ami dofä mosabiola säsi. ³² Iliä amala säsisebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla säha difolalo amea ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoaeada oböla ado elö säla aulo dabeladigisa dilo. Ili yafieada mi goweïe gedoi gabula made helësëi nefolalo. ³³ Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësësaleada, mi e gabula helësëi. Amala helësësebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima ne mademelëla sädelä hamoi. ³⁴ Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaïe Ademisida edefademalä neamelëla säha nebegimu, aoa äudä gadoi asi.* ³⁵ Gaamu amoïe gusigusi nelö amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau sagamolahlä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dilie, Ademisi edefade neebe amoïe gobela ilo mosö neebe amoïege, amase, nelebo afädë mudaiala beselala digai dibe amoïege sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädë dawa madedä nowë. ³⁶ Hä, na säi amo gadola afädë wäfalä säila sämolö uli ameadä, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo. ³⁷ Dilia dolö äudä sigi misi goweleadä gobela ilo mosöa negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia amoge made gagadeimelë. ³⁸ Amaimo, Demediliasaeage ebalä hamoi hamolo neebe amoliage ilia afädëbalä gudimolö helësësa nea galëda, gamane gudilo dolö neebe amea amoïe gudimolö segeyo odoa daijala negei dialea. Iliä amogi

* **19:24:** 19.24 Ademisida gowe gadoi. Eda wäfalä gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla göa nelegela wäfalä gode amogali ilo. * **19:34:** 19.34 Aoa äudäda molö giai deala molöi gadoi.

gudimolöi galea. ³⁹ Amomu made ado odoage sämolö helësësa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämolö gegedomalola säsegi sämolöi galea. ⁴⁰ Nilia walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameadana nilima dilia ùalala dodogöla gëgëimelëla sälahilä, nilibalä gudimolöi gabumelë. Iliä amala hamosedä, nilia walio gegedola ùalala säi amoie mi goweie säimelëla sämolöi mademelëla gusugusi amea säla wagai. ⁴¹ Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiaha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

¹ Ado gelola ùalala dodogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima säla ìalahilä, ne awähamelë, dili hawio, namialola sälahilä, e Masedonia moholö asi. ² Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie säla ìia awälähilä, hobeala Giligi segea beselagalai. ³ E ami aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi, Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgëmolöla helësëi. ⁴ Dolö ebalä asi amolida goweli. Gaamu Belialada Bilusaie malö Sobadage, Desalonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gausage, amase, Dimodige, Esia segeala Digigasa Dolofimasalage, amoli ebalä asi. ⁵ Dolö amolida ilidale dafidi awäla nili misiäia Doloasa ami beaha nelo. ⁶ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nili Filibai digila ödä duugi fila afiai. Amala afiala ödä duugi fila segeyo bia awälähilä, afiala ili neebea Doloasa beselagalai. Beselagalalahilä segeyo gifalädaläia ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

⁷ Segeyo gifalädalügi nili molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha nelo.* E ayo amogi moholö gabula helësëlahilä, ea säla ìaha nebegimu gasi mogoi. ⁸ Mosö ilibia hogoli nili gedoi amogida gamali wala negei malei dilo. ⁹ Ami malisä afädë amoie ëi Yudigasa e mosö amoie wido holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähamu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboï amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä baagoi meli. ¹⁰ Folo e digalahilä malisä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didi-gaomabula säi. ¹¹ Amala sälahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nahilä, ado sedadela säha nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi. ¹² Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägi.

Folo e Doloasala Miledusa asi

¹³ Nili nilidale ödä duugi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialahilä ödä duugi fimolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöie ea amala daiai. ¹⁴ Afialahilä Asoso ami ea nili gausialahilä, eege ödä duugi fedala filahilä nihilägila Midilini afiai. ¹⁵ Amo ayo amogi amilahilä, ödä duugi fila awäla Giosi sida gagala awäla, ayo amogi Samoso awäla beselagalai. Amilahilä amo ayo amogi Miledusa awäla beselagalai. ¹⁶ Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebasa baagila moholöla helësëi. Yu udia

* **20:7:** 20.7 Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, molö mai amoda Yesuie molö maila helësëi.

dolöie molö nulö segeyo ëi Bëdigosi made beselagalai amo gaalu, fodolofali Yalusaleme awäla beselagalamolöi galëda, amoda moholöla helësëi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

¹⁷ Miledusa ami nea Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile dolö dafidilo nefolalo amoli e neebee misiäia misialola säsi.* ¹⁸ Ili e neebee maala beselagalasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala neloa amila dilibalä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi. ¹⁹ Yu dolö nefolalo amolia ne nufulö daiaha nelo amea ne fedogola beasebegi, na nihī nagadaiala siahalö digaha nea Dafidilo Geloie hamoi hamolasisa nelomelë. ²⁰ Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla iadigi, udia dolö gegedoi dibeaa amige, dilile mosöa amige, säla oleleladigi amoda dilia dawadigi amomelë. ²¹ Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Godemadi nea, nilile Dafidilo Gelo Yesuea asigi afädë negemalola gelola säla i amomelë.

²² Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë. ²³ Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi Gesami Hedabia nema säla iahalea, Galabai negemolöge së molöge bimolömelëla gelola säla iahamu nelomelë. ²⁴ Amaimo, ne namolö amoda nema memalä gadoi gabula helësësamelë. Godeie ugila negelasilo Ado Mala Hedabi säla imolöie hamoi Dafidilo Gelo Yesuea nema i amo hamola wagamolö amoda geloi gabula gelola helësësa neawe. ²⁵ Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amöe mala säla iaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nie mi bu elö made bimolöla helësësamelë. ²⁶ Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla iahago. Afädë nafadegi awäsedä, asialada nema mademelë. ²⁷ Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima säla iaha maadei amea. ²⁸ Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Gesami Hedabia dili ifosi amo ilile asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ie namiäia hile healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola ili sigi namialo. ²⁹ Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë. ³⁰ Dihili diligi dolö odoaea nowelahilä, ado halowela säla, Yesu bögëla aulo nefolalebe amoli dusugala ili bögëla misiäia moholömelë. ³¹ Hä idihë namialo. Na gäheo i ohodoagi esoage gasigige siahalö digaha nea dili hido hidolama säla olelesamu nelo amo helësëmalö.

³² Amai gabugi Godemage, ie ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeie udia dolögali hedabi imolö dibe amo gadola dilima imolöige nea. ³³ Na afädëie munige faguloage gesami awäla made nelomelë. ³⁴ Nihile naaboea nihī hamoi hamola, nihinege, nebalä aligilo amolige, nili molöge neleboege dofea negei dilo amoda dihili dawadigi amomelë. ³⁵ Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo Gelo Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë iasada, dia holöfali obeägimolö. Gasoda, dia afädë elögali iasada, dia

* **20:16:** 20.16 Baagila Asi Segeyo molö nahilä segeyo nabülsi bia baagilahläda Bëdigosi Segeyo beselagalalo. * **20:17:** 20.17 Miledusala Ebese moholöda mia made, gilomida nabülsi bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

edefademalä obeägimolömelëla säi amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai. ³⁶ Ea ado amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula Godema adoi. ³⁷ Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaea edefademalä däila Folo gaula mimi. ³⁸ Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoie mi edefadeda gowe. Ea nie mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä amalahlä ilia e du dibeami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

¹ Nilia ilima, nili hä afiahamelë, dili hawiola sälahilä, ödä duugi fila mogolafali awäla Gosi beselagalai. Amo aiyo amogi Olodesi beselagalai. Amilahilä Badala beselagalai. ² Badala amila ödä du elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nili amogi fila afiai. ³ Afiahalea nilia Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nili baagila awäla Siliamadi awähamu nelö. Awähamu nea Daia awäla beselagalai, du amogi nelegei gaui amo ami negemolöie. ⁴ Daia ami beselagalala bögëla aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nili ilibalä segeyo gifalädaläia ami nelö. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola säi. ⁵ Amala säsebegi gaso, nili moholö fu beselagalasebegi, hä doadigila afiai. Afiasibegii ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilibalä duhulu agesua afiai. Afialahlä nili sulubadelaea duhulu bosea ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi. ⁶ Godema adolahilä, nili hä afiahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilima amala hawiolahlä hili mosöa obögësebegi nili duugi fimolöie afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla i

⁷ Ödä duugi filahlä Daia dögila awähamu nea, Dolemesi beselagalai. Beselagalahlä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahlä ilibalä segeyo afädë adi. ⁸ Diala aiyo amogi awäla Sisalia beselagalai. Beselagalahlä Ado Mala Hedabi säla ilo afädë nelö amoie ei Filibi amoie mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädaläia amoligi nelö.* ⁹ Ie idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeie bea sälo sulo.

¹⁰ Nili ami segeyo nahui nebegi Godeie bea sälo afädë amoie ëida Agabasa eda Yudiala misi. ¹¹ E nili neebaa ami maala, ea Foloie malibu gii amo nealahilä hile emole naobole neegilahilä, ea sähalea, Gesami Hedabia sähalea, Malibu goweie eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama imolömelëla säsebemelëla säi. ¹² Amala säi amo nabalahlä niliage, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu nea häuui. ¹³ Amala sähamu nefolalebegi ea säla obögësalea, Dilia diisamu dibegoea ne neala yolasisebe goda eodöie. Ne Yalusaleme ami nea nie emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloii Yesuie ëigi baagomolö diëge amoda dofeala helësësamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, ea helësëi neebe amo haila fisimolöi made beala nilia fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia hamesebe amo gadola hamomäiamelëla säi.

Folo e Yalusaleme asi

¹⁵ Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai. ¹⁶ Bögëla aulo odoa Sisialia nilibalä gegedola afiai. Afiai amoda

* **21:8:** 21.8 Filibida dolö gifalädaläia abosolo ugila negela namiäia dafidi memelei amoligi nelö. Abosolo 6.1-6 bimalo.

Saibulusi fii afädë bægëla aulo siiba nelo amoie ëida Nesono ie mosöa awäla nefolamolöie ilia nili sigi asi.

¹⁷ Nili Yalusalemese beselagalasebegi ami nedoolali amolia obeägila gauia idai. ¹⁸ Amo aiyo amogi Folola nihiliigila Yemese neebee afiai. Afiaha dibegi, dolö dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi. ¹⁹ Foloea ilima dili go gabiola sälahilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla äaha maadei. ²⁰ Foloea awai amo ilia nabalahlilä Godeie ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bægëla awäha neamelë. ²¹ Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöie gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla äaha neamelëla odoaea säla i gabio. ²² Odoaea di yawe misi neala säседа, ilia dofä nabalö gabumelë. Hä nilia abilia hamomolödu. ²³ Amaimo, niliada dia mala afädë bægëla hamomäiaie säla äaha. Nilibaläda Godema afädë hamomolömelëla säla negei dolö biyidia nea. ²⁴ Diada ili sigi awäla, ilia Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöie ilile bidige dia negelasimalo.* Amala hamosedaa, odoaea ado die säi amo nabelo amoliada, nilima wäfalä säla i gabula helësëlahilä, Ado säla negei dibe amo dia bægëla hamolo gabula helësëmolömelë. ²⁵ Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sämolö helësëi dilo amo nilia beba dödëla i. Nilia ilima sähalea, ili idihë nea, molö nulö dibe amogi wäfalä godegali göa nelegela i muabio. Amase, heale hi e muabio. Hogoie elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla äla säi.

²⁶ Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e gobela ilo mosöa awäla gobela iloma nigime baai made neebe amo oleloie segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala imolö gabula säla i.

Yu dolö amolia Folo gaui

²⁷ Mala amoie segeyo gifalädalia dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo gobela ilo mosöa neebe amo meli. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea Foloma habobamäia neala habobalasilahlilä Folo gaui. ²⁸ Gaulahlilä ilia gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dilie, nili ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memalämelëla säla olelelolömelë. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi gobela ilo mosöa sigi maalahilä mosö Godea hile nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi. ²⁹ Amala säi amoda dafidi ilia Ebese fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e gobela ilo mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

³⁰ Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahlilä, gobela ilo mosöa amila

* **21:24:** 21.24 Abosolo 18.18 amoge bimalo.

dusugala gaula awähalea gobela ilo mosö idi galo sulubadela fodolofali gaha maadei. ³¹ Amala hamolahilä Folo baagomäia nufulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadelaeda edefademalä fudugila nudusaleameläla säi amo nabi. ³² Amo nabalahlilä ea ami dolö sigi aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awähahilä, udia dolö gegedoi neebee ami ili fodolofali baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi. ³³ Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebee awähahilä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi efë äudäea e nafodomola säi. Amala sälahilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obëgësalea, ado elö elöla gelola säla didigai. Amala gelola säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi. ³⁵ Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai. ³⁶ Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bögëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoie mi Yu ilima fädäla säla i

³⁷ Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabadulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adole. ³⁸ Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ie nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda di madelela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeie gaamu Dasasa dibe amoda nie segemelë. Nie gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädelä dima nabahala säi.

⁴⁰ Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

¹ Nado nedoola dilie, dilia na asiala hamoila säsebegeoie, asiala made hamoila dilima fädäla säla iahago, nabualola säi.

² Amala sälahilä Hibulu adoea säha neebe amo nabalahlilä, dolö nefolalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo. Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea, ³ Ne fiida Yumelë. Silisia segeie gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilile naua mäüie mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea hamomola säsegi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go gadola. ⁴ Idi gowegi bögëla aulo nefolalo amoli na neala sëlasisa nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafodolahilä, ili galabaia mosöa negesa aligilomelë. ⁵ Gobela ilo Busa Edefade neebe ameage galisolö dolö nefolalebe sulubadelaage, ilia na dofä säsebewe dilima säla ilo amo. Ili ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dädëla, na gaula mosäia iasisio. İasisebegi Idi bögëla aulo ami nefolalo amoli gaulahlilä së imäia Yalusaleme sigi obëgemölöie nea asimelë. ⁶ Ne Damasaga säügila eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fodolofali maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁷ Amaimo, ne nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia

ne neala sēlasisala sāse nabi. ⁸ Amo nabalahlilā na, Dafidilo, dida nowēla sāla obēgēi. Amala sāla obēgēlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sēlasisalo amomelēla sāsio. ⁹ Dolō nebalā afiai amoliada yo digai amo meli gaso, afādēa nema ado sāi amoie adoda ilia made nabi. ¹⁰ Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolōdula nabi. Amala nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosō. Ami dia hamomolō Godea daiiai amoda afādē ami neebe amea dima sāla iaha maademolōmelēla sāsio. ¹¹ Yo edefade digai amea na bimolō ulisebegi, dolō nebalā afiai amolia ne nabelela gaula awāla Damasaga beselagalai. ¹² Dolō afādē ēi Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado sāla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolō ami nefolalo amoli sulubadelaead, eda dolō hedabi mogoi neala sālo nelo. ¹³ E maala ne neebea ga madefali nea, ea nema sähalea, Nedoo Soloo, die si hedabi bu bimalola sāsio. Amala sāi amole nīe si bu hedabolahlilā bimolōi gabugi e meli. ¹⁴ Amasebegi ea sähalea, Nilile māuie Gode neebe amea ea hamesebe amo dia helēsēmāiage, ie hamoi hamolasilo asigi mogoifali neebe amo dia siia bimāiage, hi ado sāsebe amo nabuāiage di memelimele. ¹⁵ Dia meli amoge nabi amoge udia dolō sulubadelama sāla imolōie e neala olelo di namolōmelē. ¹⁶ Di memalā beaha samolōda edoie. Hā nowelahilā ödāgi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade hamoi amo hēla fisimalola sāsiola Foloea sāi.

Folea fii elōma ado mala sāmāia Godea fisiga gai

¹⁷ Foloea sāla iahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obēgēlahilā gobela ilo mosōa Godema adosa salea sosoāla awāla ¹⁸ beahamelebe, Dafidilo Geloie e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nīe sāsise amoda Yalusaleme nefolalebe amolia made nabolō ameada, hā fodolofali, Yalusaleme dīgila di aabela mosalola sāsio. ¹⁹ Amala sāsebegi, na sāla obēgēsalea, Dafidilo Geloie, na gedolo mosō difolalebea ami awāla udia dolō dima asigi afādē negei nefolalo amoli nufudala iälalela, galabaiia negelo amoge hili dawadigimelē. ²⁰ Die olelo Sidibenīie heale digasolo amo gala nege ilibalā nelomelē. E baagomolōge dofeala helēsēlahilā e baagomāia nufidelo amolile fagulo daia salugalo gūi amoda na beaha nelomelēla sāi. ²¹ Amala sālebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolō fii elō sefolalebea ami fisiga gamolōmelēla sāi.

Folea ami dolō amolima neda Olomo dolōmelēla sāi

²² Ea ado sāha nelo amo udia dolō nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolō fii elōma moholōmelēla sāse amo nabalahlilā, ilia gelola ūalala sähalea, Dolō goweda baagomāia nufuō. Go gadoida wi namolōi made gabula sāla didigai. ²³ Iliā ūalala didigala sähamu nea hilile fagulo daia salugai gila sardia galadigi, gulu dao gasala sardia adaladigisa nebegi, ²⁴ ami dolō beaha aligilo busa amea sähalea, Iliā ema ado gelola sāse goie mi sāla imāia ami mosō mumusogi digala e fēgāmalola sāi. ²⁵ Amasebegi ilia Folo fēgāmolōie e nafodoi. Nafodoi amola wāla nea, Foloea ami sigi aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolōma gudi made nabala, Olomoie mala sāla negei ameada dolō amo fēgāmolōda mogolalela nabi. ²⁶ Amala sāi amo nabalahlilā sigi aligilo amea ami dolō beaha aligilo busa neebea awāla ema sāla iälahlilā nabahalea, Dia abilia hamomolō gabu. Dolō goweda Olomo dolōla sāi. ²⁷ Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awāla ema nabahalea, Nema sāmo. Dida Olomo dolōlela nabi. Amalebe ea sāla obēgēsalea, Āla sāi. ²⁸ Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihīne muni edefadea ne Olomo dolō hamomolōie niimelēla sāi. Amalebegi Foloea

sähalea, Nemea ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi. ²⁹ Amalebe e fëgämolö nefolalo amoli fodolofalä badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësésaleada, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e bedäha nelo.

Foloea Yuie Galisolöma ado säi

³⁰ Amo aiyi amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöie, e fisigalahilä gobela ilo busa amolige, Galisolö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

¹ Foloea Galisolö dolö amolima sila nea sähalea, Nedoola dilie, ne Godeie siigi nawesa neada nie iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe. ² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade Ananiasaea dolö odoa

Folo ga made nefolalo amolima sähalea, Ie nafigi nufuöla säi. ³ Amala säsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebege, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabolö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuöla sähalea nabi. ⁴ Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeie gobela ilo Busa Edefade neebe goma nafadela sähalea nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Foloea säla obëgësalea, Nie nedoola dilie, e gobela ilo Busa Edefade neala na made helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoie beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi. ⁶ Amalahilä Foloea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa

Felesi sosogo nefolalebe amo helësëlahilä, Galisolö gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dilie, neda Felesi sosogo neawe. Nie nadoge Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfusa neebeweëda gudisagomelëla säi. ⁷ Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä gegedoi amo hilimu moge mogela nelo. ⁸ Sadiusi sosogo iliada udia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälo nea, Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësësa neamelë. ⁹ Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilia made meli neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fia ema ado säla ilëdula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obëgemalola säi.

¹¹ Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Gelo Folo neebea maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nie neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiai

¹² Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha dilo. Ila migalia diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei. ¹³ Nufulöla

* **23:3**: 23.3 Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoie mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

daialo amolida nabūlasi biyidia baagi. ¹⁴ Ili gobela ilo busa amolige dolō dafidilo amolige neebee awālahilā ilia sähalea, Nilia migalīa diigila ado gelola sāla negesaleada, nilia molō made naala, Folo nufudala baagolahilā molō molōmelēla sāla negeimelē. ¹⁵ Amala hamoi gabugi, Galisolōla diliada ami dolō beaha aligilo busa amo sebee ado fisiga gahaleada, Folo dili neebee sigi digamalamāia, ema sāi amoie mi fādāla hogomolōiela sāmalo. Amala hamoseda, e dili mia, aso, made beselagalala neēgi, nilia e nufulōie daiai neamelēla sāla ī. ¹⁶ Amala sāsebegi, gaso, Foloie elefiie malōea ilia sāi amo nabalahlilā, e ami dolōie mosōa awāla mumusogi digala Foloma sāla ī. ¹⁷ Amo nabala Foloea sigi aligilo dolō afādē welahlilā sähalea, Diada malō malisā gowe beaha aligilo busa sebee sigi mosalo. Eada ado afādē ema sāmolo gauleamelēla sāi. ¹⁸ Amalebe ea malō malisā amo beaha aligilo busa sebee sigi awālahilā sähalea, Galabaia negei Foloea ne wesaleada, malō malisā goweada ado afādē dima sāmolo galea, di sebee sigi mosōla sāla imelēla sāi. ¹⁹ Amala sāsebegi, ami dolō beaha aligilo busa amea malō malisā amoie naabogi gaula agesuadi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sādēlāla nabi. ²⁰ Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afādē negesalea gomalā negesio. Ema sāi amoie mi fādāla nabolōie, dia Folo e Galisolō neebee aiyō sigi digamalamāiala sāmolo sālo. ²¹ Amaseda, diada ilima ūmabio. Mida, dolō amolida nabūlasi biyidia baagi, ilia e nufulō musūgā beaha nea. Ili migalīa diigila ado gelola sāla negesaleada, molō ödāge made naala, e nufudala baagolahilā molō ödā molōmelēla sāla negesio. Hā dia ūmāia ili walio daiala beaha neamelēla sāla ī. ²² Amala sāla ībe beaha aligilo busa amea malō malisā amoma gelola sähalea, Dia nema sāla ī amo afādēma sāla imabio, mosalola sāi.

Gamane sigi aligilo Feligisi neebee, Folo e sigi asi

²³ Amala sālahilā ea ami sigi aligilo āudā misiēla welahlilā elema sähalea, Sisalia moholōie ami dolō hādali āudāge, sugua hosigi fila aulo dolō nabūlasi gifalādaliage, amase, gōge gaulo dolō hādali āudāge, sūwia midilō neē gaalu, moholōie walio daiamalo. ²⁴ Amase, Foloie sugua hosige dilia daialahlilā e hedabola sigi awāla gamane busa Feligisi neebee sigi mosalola sāi. ²⁵ Amala sālahilā ea beba afādē dēdēla īahalea gomalā sāla dēdēla ī.

²⁶ Neda Golodiasa Ilisiasa, na gamane sigi aligilo Feligisi dolō edefade dima, Di go gabiola sāla, beba gowe dēdēla īasisago.

²⁷ Yu iliada dolō go gaula nufudadigimolōie hamosebegi, na eda Olomo dolōmelēla sāsebe amo nabalahlilā, ami dolō amola e neebee maala na e damula awāla sigi obēgēimelē. ²⁸ Ili ema gudimolō ado sāsebe amoie mi nabolōilahlilā, na ilile Galisolō neebee e sigi asimelē. ²⁹ Sigi awālahilā beahamelebe, ilia ema gudimolō ado sāi amoie mida ilile mala sāla negei amoie meli. Amai ameadā, e baagomāia nufulōge, galabaia negeimolōige, afādē made meli. ³⁰ Dolō go baagomāia nufulō daiahaleamelēla afādēa nema sāla īasebegida, di neebee e fodolo fisiga idogosagomelē. Ea nafade hamoila sālo amoliage mi goweimelēla dima sāla imolō mosalahagomelēla

sāla dēdēla ī. ³¹ Amaimo, ami dolō amolia ea sāi amo gadola, gasigi Folo e sigi awāla Ādibadalisi gaamugi beselagalai. ³² Amo aiyō amogi ami dolō sugua hosigi fila aulo amoliāmu e sigi awāhamu nebegi, ami dolō odoā amolida hilile mosōa obēgēi. ³³ Ami dolō sugua hosigi fila afiai amoli awāla Sisalia beselagalahlilā, gamane sigi aligilo amoma beba dēdēi amo neala īala, amase, Fologe sigi maala e mia ifosī. ³⁴ Amalebe beba amo nidelahilā Foloma

nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda Silisiala helësëlahilä ³⁵ ea sähalea, Dia nafade hamoila sälo amoli mofiala neëgi, na die gudi nabalömelë. Amala sälahilä ea Heledoea mosöa e idihë namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

¹ Segeyo bia nelolahilä gobela ilo Busa Edefade Ananiasage, dolö dafidilo nefolalo amolige, Olomoie mala negei amo gadola sälasilo ëi Dedulusi nelo amea ilile säsimäia eege hiligila digai. Digalahilä, ilia gamane sigi aligilo amea nabuäia Foloeada nafade gomu hamoimelëla säla i. ² Amalahilä sigi aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala hamoi amoie ado säla iahalea, Dia nili sigi namolöi nelo amea nili neebee dalulo amoda negesimu dialeamelë. Dia nili hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolöie, neala mogolasisa nelo. ³ Dolö edefade Feligisie, nilia amo bealahilä segeyo sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeägila edefademalä nesegesa aligilomelë. ⁴ Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nili bobasëla nilia ado oboba säsewe nabuäia. ⁵ Nafade hamoloda dolö gowemadila misi gabula beagolesamelë. Eada Yu dolö sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilahlilä nudulasiloge, amase, Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelë. ⁶⁻⁷ Amase, ea gobela ilo mosö Godeie siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilia gauimelë.* ⁸ Amaimo, dihi mi fädäla hogomolöie dolö goma nabaseda, nilia nafade gowe hamoila säseweda dofä säsebela helësëmolëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Yu iliage Dedulusiie ado ugila negela ado säi amoda dofämelëla säla i.

Foloea Feligisima ado säi

¹⁰ Gamane sigi aligilo amea Foloea ado sämäia ie naaboeamu oodo bibila säsebegi, ea obëgëla sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade goweie gudi mogelo nelo amo helësëlahilä, nïe asigiada ilia ado säi amoie dima obëgëla sämolöda hedabi galea. ¹¹ Amaimo, na Godeie ëi gauia adala Godema adomolö Yalusaleme fedaia amila segeyo walioda giwimelë. Amoda dihi dawadigimolöi. ¹² Amaimo, ilia na gobela ilo mosöa nea afädëbalä didiäha neebe made meli. Amase, gedolo mosöage, sege gaamu dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamoseda made melimelë. ¹³ Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi amoda dima säla ulufadigimolö amo ulisio. ¹⁴ Ado dofä dima säla iahawe, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe bëgësaleada, nilile mäüie Gode ëi gauia adalomelë. Amase, nada Ado säla negei dibe amo sulubadelage, Godeie bea sälo amolia ado säla dëdëla negei amoge dofä gabula helësësamelë. ¹⁵ Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolö goweliage amala beaha neamelë. Godea amala hamomäia na asigia sisiläfüsa nea. ¹⁶ Amalebe segeyo sulubadelagi Godeie siigige udia dolöie siigige nïe iso asigia mogola namiäiala helësësa aligilo. ¹⁷ Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihile segea obëgësalea, udia dolö nelebo maade amoligali muni imolöiege, amase, Godegali odala imolöiege obëgëi. ¹⁸ Dafidida Godeie siigi nigime baai made neebe

* **24:6-7:** 24.6-7 Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Nilia nilie Ado säla negei amoie ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Iliisasa maala, nili bobala didigilahlilä, ea nilia gaula nelo amo sigi awäsio. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di neebee misialola säi.]

amo olelo mala hamolahilä, gobela ilo mosöa odala imolöie awäla nebegi, ilia ne meli. Nebalä udia dolö gegedoi made, gëgëla nudusage made nudui. ¹⁹ Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade hamoila säha nea galëda, di neebee hili ado amo sämolö yawe moholöi galea. ²⁰ Maade galëda, dolö nefolalebe gowelia ne Galisolö dolö neebee nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofä nafade hamoila meli amo säla imäia. ²¹ Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda, dilia walio gudisagomelëla säimelëla Foloea säi.

²² Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameadä gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisiasa e maasegi, dilile gudi säla mogemolöla säi. ²³ Amala sälahilä, ami sigi aligilo amoma sähalea, Folo e idihë nea gaso, hi helësëse amo gadola hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage fu imalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

²⁴ Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hile udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädë negemolö mala säla iäsebegi, Feligisia nabaha nelo. ²⁵ Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöie segeyo daiala negei amo maasebe amöiege säla iäha nelo. Säla iäha nebegi, Feligisi e bedälahlilä sähalea, Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na di misialamolömelëla säi. ²⁶ Amala helësëselo amo gala Feligisia Folobalä ado didiämolöie wesamu nelo amoda muni imäiala helësëlahilä amai. ²⁷ Gäheo i äudä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane sigi aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolö nefolalo amoli obeägmäia Folo e galabaia mosöa ifosisamu nelo.

25

Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebee gudimolö molohölömelëla säi

¹ Bolobinisigi ami gamane sigi aligilo Fesidusi beselagalala segeyo ohodoa nelolahilä, e Sisalia digila Yalusaleme fedai. ² Yalusaleme fedala nebegi gobela ilo busa nefolalo amolige, Yu udia dolö ëi sälo nefolalo amolige e neebee awälahlilä, Foloea nafade gomalä hamoimelëla säla i. Säla iälahlilä ilia ema gelolafali sähalea, ³ Dia dofä nili ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa maaha neëgi, e nufulöie idia negemolömelëla didiäi amo helësëla amala säi. ⁴ Amalebe Fesidusia säla obëgësalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holöfali nelolahilä ami obëgmolömelë. ⁵ Dolö goea nafade afädë hamoi galëda, dilile ëi sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöie nebalä digamalamolola säi.

⁶ Amida Fesidusi e ilibalä segeyo gödöläsi gadoiledu ma, nabülasi gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai. ⁷ E maasebegi Yu dolö Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amaleladigila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi amoda säla ulufadigimolö amoda uli meli. ⁸ Amaimo, Foloea sähalea, Yu udia dolöie mala säla negei dibe amoge, gobela ilo mosöa, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebe amomage na nafade afädë made hamoi neawela säi.

⁹ Amala säsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeägmäiala helësëlahilä Foloma säla obëgëla nabahalea, Iliä säi amöie na gudi mogemolöie Yalusaleme

fedamolö helësësebelela nabi. ¹⁰ Amasebegi Foloea säla obëgësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaie gudilo mosö. Nebalä gudimolö amoda mosö wegimelë. Dihî dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afädëda made. ¹¹ Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö galebeda, ne baagomolö amoda dofealabio. Amai walio dolö gowelia na nafade hamoila säsebebo, amo dofä made galëda, afädëda ne neala ilile naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaeamu nie gudi nabuäiala helësësamelëla säi. ¹² Amala säsebegi, Fesidusia dolö e ugila negela sälasilo amolibalä didiälahlilä, ea Foloma säla obëgësalea, Dia Sisaea nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloie nabi

¹³ Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.* ¹⁴ Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloie ado amoie Ginima säla i. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelo amo, wimu neamelë. ¹⁵ Ne Yalualeme nelo amogida, Yu ilile gobela ilo busa amoliage dolö dafidilo amoliage dolö amoie sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla ialahlilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio. ¹⁶ Amasebegi na ilima säla obëgësalea, Olomo nilile malada dolö memalä neala elöie naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo mimiagila mia sida alogola aligilo. Amase, nilia ema fu iahalea ilia ema säse amoie säla obëgëmäia fu ilomelëla säi. ¹⁷ Amalebe ilia wi maala gege dosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi. ¹⁸ Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefali hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu. ¹⁹ Iliä ado gëgëla säha nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Foloea e nowemelëla sälo amolegi gëgëi. ²⁰ Na ado goie mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goie gudi mogemolöie Yalualeme moholö helësësebelela nabi. ²¹ Amalebe Foloea, beaha aligilo giniamu nie gudi mogemäia galabaia namolöla säsebegi, na e beaha aligilo Gini Sisa neebee fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelëla Fesidusia säi. ²² Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado säse amo nihi nabolöila helësësebemelëla säi. Amala sälebe, ea säla obëgësalea, aiyo dia ie ado nabolömelëla säi.

²³ Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahlilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoie dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gege dolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi. ²⁴ Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agilibao, dolö gege doli sulubadela dilie, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadela, Yalualeme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela üalala säha aligilomelë. ²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ie gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada, e fisiga gamolöla säi. ²⁶ Ea hamoi amoie dafidiloma beba dëdëmolöie afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agilibao, die siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoie mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoie mi bebegi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë. ²⁷ Afädë

* **25:13:** 25.13 Gini Agilibada Heledo, Yemese nufidelo amoie malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaie elefi.

galabaia neebe amea nafade gomalä hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësésamelëla Fesidusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

¹ Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämolö amo sämalola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea, ² Gini Agilibao, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadeläida walio na dima säla obëgëmolö amogida obeägísamelë. ³ Obeägísamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö neebe amoie mala sulubadelage, amase, nilia elö elöla helësëla gëgëlo amoge dawadigisa maadei nebegö. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebela helësëla made, hame negela nabuäiala helësësa.

⁴ Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaea dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila nihí segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea. ⁵ Iliä ne malësägila dawadigi ameadä ilia sämolö helësësedä, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämolöi gabu. Nilile Gode bëgëlo mala amoie sosogo odoa dialea gaso, Felesi sosogoie mala elö elöla yafie hamolo ameadä sosogo odoa sulubadela baagila asimelë.

⁶ Amaimo, dafidi Godea nilile mäuma ado afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfüsa neebeweie ne nebegi walio gudisagomelë. ⁷ Ado säla negei amo bimolöie nili fii giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfülahilä, esoage gasigige Godeie ei gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo Ginie, na asigia sisiläfüsa neebeweiedä Yu dolö ilia dia nafade hamoila säha neamelë. ⁸ Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala hamolo ulila helësësa nefolalebegoda edoie.

⁹ Nasalese fii Yesuie ei neala nafademolöie, na hamoi edefade hamomolöila helësësa nelomelë. ¹⁰ Amala helësëlahilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iasebegi, udia dolö yafie Godea hile nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë. ¹¹ Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode gagademäiaie na ili neala sëlasisa nelo. Na ilima edefademalä mihaläla fii elö elöläie gaamu dibeä amige awälahilä, ili neala sëlasisa nelomelë.

¹² Na amo gadola hamomäia gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi äla, bebage dëdëla iasebegi Damasaga gaamugi asi. ¹³ Beaha aligilo Ginie, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nili neebeä ami eso si gadoi made, yo edefade hido elöi mudaiala säsälosebe meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, nili sulubadela digafui difolalebegi, afädëä nema Hibulu adoea sähalea, Soloo, Soloo, edogi dia ne neala sëlasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihimu yölasisebegola säsio. ¹⁵ Amala sälebe na naba obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë. ¹⁶ Di nowela emoea emosala namië. Di hamoi hamolasilo namiäiege, dia walio ne neebe meli amoge, hobeä ne bimolö amoge udia dolöma säla ämäia na di memelela ifosimolöie ulufadigila misi neawe. ¹⁷ Hobeä ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë. ¹⁸ Ilile si fisigälasimolöiege, gasimi sagaia amila yo digalo dibeä amige, amase, Saidanüie geloi hawa amila Godea sigi neebeä ami ili

besulasimolöie, na di fisiga gahagomelë. Iliä amala hamosedä, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hile nafolaímadi namiäia fu imolömelëla säsiö.

¹⁹ Amalebe, Gini Agilibao, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo. ²⁰ Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela díbea nefolalebe amolimage säla íahalea, Díli asigi besulahilä Godemadi nea, díli dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla íalahilä, hobealada fii odoä ílimage amala säla íaha aligilomelë. ²¹ Amala säla íaha aligilo amoie, Yu dolö nefolalo amolia ne gobela ílo mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë. ²² Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasamage, ëi sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio säha neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado säla negei amomu sähamelë. ²³ Iliä gomalä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifalí hí nowese amea ea Godeie yo dígalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoä amolimage säla ímolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiaie säi

²⁴ Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida gagaosebego. Díe dawadígilo edefade goeada díhidi gagaosebégola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö edefade Fesidusie, ne gagaosa maademelë. Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë. ²⁶ Gini Agilibaeada na ado säi amoie dawadígisa neamelë. Nada musügä negela made säla íaha maademolöi neawe. Na helësésaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela ea dofä dawadígisa maadei nebegola helësésamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made ameadä amala helësésä. ²⁷ Gini Agilibao, díada bea säloie ado amoda dofäla helësésale. Na helësésaleada, díada dofäla helësésala helësésamelëla säi. ²⁸ Amasebegi Agilibaea Foloma säla obëgésalea, Ne Geleso sosogo namolöie fu oboba gogi aligilasimäia helësésabela säi. ²⁹ Amala säsebegi, Foloea säla obëgésalea, Fu obobagi galëge ma, sadadegi galëge amoie na dímu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage níhíne gadoi namiäiaie Godema adosamelë. Nihíne gadoi gaso, díli ígi éreä galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helësésamelëla säi.

³⁰ Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane sigi aligiloge, Benisige, ílibalä sulo amolige há nowei. ³¹ Nowelahilä íli segea doadígila awäla hílidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoie nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi. ³² Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea íe gudi nabuäiala made säi galebeda, díä fisiga gamalalabiola säi.

27

Iliä Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

¹ Iliä níli ödä du edefadegi Olomo moholö díaleala ado afädë negesebegi, íliä Fologe dolö galabaia negei odoage ami sigi aligilo afädëie naabogi gausi. Sigi aligilo amoie éida Yuliasa. Eada ami dolö hádali afädë sigi aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaie Ami Dolö amoligi nelo. ² Níli ödä du edefade Adalamídamala misi dílo amogi íla afiai. Ödä du amoda Esia segeie gaamu agesumadi beselagalaladígila moholö dílo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë ëi Alisadagusage nílibalä afiai. ³ Afiala amo aiyö amogi Saidono

beselagalai. Beselagalalahilä Yuliasaea Foloma hedabola helësëlasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi imäia, ili neebee moholöi galeala säla i. ⁴ Amalahilä sege amo digila ödä duugi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadi amogi moholö iliawasebegi, fo hagula Saibulusimadi dewagila afiai. ⁵ Afialahilä ödä duhulo dögëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaie gaamu Maila beselagalai. ⁶ Beselagalahamelebe, ami dolö sigi aligilo amea ödä du elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nili sigi awäla ifosi. ⁷ Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nili moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai. ⁸ Nili baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi beselagalai. Sege amoda Ödä Du Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

⁹ Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nulo Segeyo* amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagoloea ödä duugi aulo made negei. Amo helësëla Foloea ilima sähalea, ¹⁰ Dolö dilie, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melimelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nili odoage baagomolö gabumelëla säi. ¹¹ Amala säi gaso, ami sigi aligilo amea ödä du gauleola ödä du eedolea helësëise amo gadola hamodeläla helësëla Foloea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi. ¹² I bäu gise gaalu, gögï mulo segeyo beselagalasebegi sege amogida ödä du negesilamu diamolö amo dofea made gabula helësëlahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoie ödä afädë negei. Iliä nili Finigisi beselagalamolö walebelela bimolö moholöla helësëi. Gögï mulo segeyo beselagalasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södöloie ödä agesua. Du negelo segea ami diëda eso digasido amoie fefeädimidilage dafädimidilage melëlo.

Du ödägi awäha nebegi fo edefade misi

¹³ Fo eso digasido amoie fefeädimidilä holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala helësëlahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalahilä, Gilidi segeie ödä agesuamadi afiai.* ¹⁴ Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södölomadila misi. Fo amoie ëida Ulagulo fo.* ¹⁵ Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obögëdelä hamoi gasoda, obögëmolöi made meli. Amasebegi hä foea du gaula mosäia fisigisi. ¹⁶ Fisigisila awäla södölo holöfalä, ëida Gaudaea fo holöfalä hagusebegi, niliada häualafalä du edefade mia du holöfalä begela negei amo dusugala gaula misi. ¹⁷ Dusugala gaula maala du holöfalä amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa ëfë fisiga idogolahilä amo bäimäia fëdöla begela negei. Iliada du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ëi Sidisi amogi aligisiloea bedähalea ie balai amo haila negesebegi foeamu gaula asi. ¹⁸ Fole ödä bubolele dagabola maase amolea niliä edefade besu besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei

* **27:9:** 27.9 Molö Made Nulo Segeyo säi amoda nafade hëmolöie odala ilo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi. * **27:13:** 27.13 Nelebo yöi igi aeanea hamoilä säi amoda gomälä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * **27:14:** 27.14 Ulagulo foda eso fedasido amoie fefeädimidilä mulo, muugi fo gadoi.

amo duhulugi hadia idodogosa nelo. ¹⁹ Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä duugi negelo nelegei odoa, efëge balaige ige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi. ²⁰ Segeyo yafiegi niliäda eso, gasumilile made beala, fo edefademalä maahalea nili neala besu besusamu nelo. Amasebegi niliä helësësalea, niliä samolö made gabu, baagomolö gabula helësëi.

²¹ Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dilie, dilia nie ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio.

²² Amaimo, walio na dilima gomalä sähawe. Dili bedäla made, obeägimalo. Mida, niligi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë. ²³ Gode neebe amoie ne neawe. Nada ie ëi gauia adaha aligilo. Gode amoie selesaia fi afädëa walio gasigi ne sebea maala nea ²⁴ sähalea, Folo, bedämabu. Dida awäla Sisäie siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibalä ödä duugi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea die naabogi gausila imelëla säsi.

²⁵ Ameada, dolö dilie, bedäla made, obeägimalo. Mida, na helësësalea, Godea ado noma säi amo gadola gausiala digamolöla helësësamelë. ²⁶ Gaso, foea nili gaula awäla södülo afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

²⁷ Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nili ödä duhulu ëi Ödä Adiliagi foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä du gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësëi. ²⁸ Amala helësëlahilä ilia ödä amo dofe bimolöie efë sedade amoie bidigi yoi afädë begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla digai dofei amo mida nabülası biyidia gadoi meli.*

Amala bealahilä holöfali aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabülası ohodoa gadoi meli.* ²⁹ Amalahilä nili awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yoi igi aeanea hamoi biyidia amoli du amoie gobegi begela sadia idogoi.*

Amalahilä ilia sege yola eso neemäia Godema adosa nelo. ³⁰ Amaimo, ödä du gaulo amolia du digila ädulälahilä du holöfali fisiga idogola wäfali sähaleada, Nelebo yoi igi aeanea hamoi odoa duie busamadila fisiga idogosamelëla säi. ³¹ Amalebe Foloea ami sigi aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili du gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla säi. ³² Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfali begei amo damula sali. ³³ Haea gämölö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögila made naala memalä nelo. ³⁴ Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöie molö molö dialea. Dilile busa hili afädë made besela digimolömelëla säi. ³⁵ Amala sälahilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema nesegelahilä dagabola naha nelo. ³⁶ Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai. ³⁷ Ödä du amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädali äüdäie nabülası gifalädäliäie odoai gafeia sulo. ³⁸ Molö mai agulahilä, ilia ödä du amo hageamäia helebe guläia gadoi ëi widi dilo amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

³⁹ Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua beselagalaiä amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe duhulu

* **27:28:** 27.28a Mida nabülası biyidia amoda hësä gidälasi gadoi. * **27:28:** 27.28b Mida nabülası ohodoa amoda hësä gödülası gadoi. * **27:29:** 27.29 Abosolo 27.13 amogi gasumilı nufi amo bimalo.

hedogola bose fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä du negemolöi galëda, negemolöla helësëi. ⁴⁰ Amala helësëlahilä ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi ëfë amo damula sasali. Amala hamolahilä ödä du mogola mosäia adelo i ëfëa begela negei dilo amo fisigäi. Fisigälahilä foea ödä du gaula mosäia ilia duie busamadi balai afädë dilo amo gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibeä ami beselagalamolöie awäha nelo. ⁴¹ Awäha nea ödä du amo ödä isogi bose giäbigila fedai dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö uli dilo. Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade maasebe amea du gobe aba fedafusalea dagabodasila nafadei. ⁴² Amala hamosebegi, dolö galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla afialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi. ⁴³ Iliä amala helësësebegi ami sigi aligilo amea Folo e made nufuäiala helësëla ilima säla iähalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabiola säi. Amala sälahilä ea sulubadelama sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo. ⁴⁴ Odoä dilida i gäi amogi gaula, amase, odoä du nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla i. Amala säi amo gadola hamolahilä niligi afädë made baagola hulu agesua dea negesa maadeimelë.

28

Folo e Malada södölogi nelo

¹ Nilä agesua hedabola beselagalalahilä, ami fii amolia sege ödä södölo amoie ëi Maladamelëla säla i. ² Udia dolö sege amogi fii amolia nilä hedabola helësëla hido elöla ugila negei. Sege digahalea gögisebegi, ilia nulo gobelahilä nilä sulubadelama hëgi haumulö mofiamalola säi. ³ Folea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba afädë nulo gaamuea hëgisebegi doadigila fedala, Foloie naabogi mihila begedigila gosai dilo. ⁴ Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloie naabogi nubaea mihila begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugi baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obëgëla ilo amea e made namiäia amasebela säi. ⁵ Amasebegi Folea nuba amo folalela nulogi hadia galahilä, eda made olola hedabi nelo. ⁶ Udia dolö amolia helësësalea, e galumulöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi. Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë made hamose meli. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësësalea, eda gode afädë gabula helësëi.

⁷ Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoie dafidilo ëi Bubuliasäie sege dilo. Dolö amea nilä ea mosöa fimäia fu iasebegi segeyo ohodoagi ea nilä hedabola sigi nelo. ⁸ Bubuliasäie eedo domalo hëgige gaisa sëge oloi dibegi, Folea e dibeä ami awäla Godema adoi. Godema adolahilä ea ië naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi. ⁹ Amala hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo neebee mafusebegi ili wahilasisi. ¹⁰ Niläma obeägëla ilia hedabolafali hamoi. Amala hamolahilä hobeala nilä ödä duugi äudulä hamosebegida ilia nelebo nilä gumusui dibe amo gadoi i.

Folo awäla Olomo beselagalai

¹¹ Aube ohodoa ami nelolahilä, nilä ödä du afädë Alegisädaliala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amo i bäu gilo segeyo amoli beselagalasebegi södölogi ami negesi dilo. Ödä du amoie busamadi malö äudä balagula ägüi amolele

ausulubo ia hamola baala negei dilo.* ¹² Afiala nili Silagusa beselagalalahilä, segeyo ohodoa ami nelo. ¹³ Silagusa amila awäla giso Ilegiuma beselagalai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido amoie fefeädimidila maasebegi, nili afiala gasila didiga digila awälahilä amo aiyo amogi awäla Budeoli beselagalai. ¹⁴ Beselagalalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilima segeyo gifalädälä namolömelëla säi. Ami nelolahilä nili Olomo moholö afiai. ¹⁵ Afiaha dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nili maahala säi amo nabalalahilä, ilia nili idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magai gaamugi gausialahilä, odoada hele filo mosö ohodoa neebee ami gasiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema nesegealahilä, ie iso asigi delësi.

¹⁶ Nili Olomo beselagalasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö afädëgi hido namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuie mala säla i

¹⁷ Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegedosebegi Foloea ilima sähalea, Nedoola dilie, nili fii amolimage, nilile mäuie mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë. ¹⁸ Ili gudilahilä ne nufudala baagomolö amoie mi fädäla made beasebegi, figäamolöla helësëi. ¹⁹ Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu nie gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämolöda helësëla made nelo. ²⁰ Mi amoie na dili siia beala ado sämolöie dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfüsa neebe amoie igi ëfë gowea ne begela negei neawela säi.*

²¹ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoie beba nilima made dëdëla äasi. Nilile nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla imelë. ²² Dia helësëi amo nilia nabolöla helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilia dawadigi neamelëla säi. ²³ Amala sälahilä ilia ema segeyo naabo negesebegi, ili yafie Folo neebee mosöa ami mofiala gegedoi. Gegedosebegi Foloea yosefali nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado säla äahalea mi awala äaha nebegimu së gäi. Ea Mosee nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeie bea sälo nefolalo amolia bea säla negei amo gadolage säla äahalea Yesuie säi amo dofä gabula helësëmäia säla äahamu nelo. ²⁴ Amala säla äasebegi, dolö odoaeada ea ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada made helësëi. ²⁵ Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Godeie Gesamia bea sälo Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu. ²⁶ Ea sähalea, Udia dolö amoli neebee awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë. ²⁷ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ili siia beala, gëhe nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola sämalola

Aisaeaea säi.

Aisaea 6.9,10

* **28:11:** 28.11 Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfalä gode Susa amoie dolö malö äudäla säi.

* **28:20:** 28.20 Abosolo 23.6, 24.21, 26.6 amoli bimalo.

28-29 Amai ameada gowe helësëmalo. Godeie damula moholö ado mala amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila helësëmalo. Ili nabolömelëla Foloea säla wagai.*

³⁰Foloea mosö e adi amoie bidi ialahilä ami gäheo i äudä nelo. Ami nea udia dolö sulubadela e neebee mofusebe amoli obeägila gauia idala nelo. ³¹Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege säla ääla, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

---

* **28:28-29:** 28.28-29 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Age Dimodi

Neala olelo oboba

Foloea Dimodima beba gowe dëdëla ï.

Dimodiie emeda Yu udia salea, eda Geleso sosogo sulo. Ìe eedoda Giligi dolö nelo. Dimodi eda Geleso sosogo, asigi hedabi negei. Bolobinisi Galesiaie gaamu Ilisidala ami nebegi, Foloea beagolelahilä, Ado Mala Hedabi säla daidola moholöie, ea Dimodima, Ne ugila negemolö awähadula säi (Abosolo 16.1-3). Awälahlilä, hobeala Foloea Dimodima sähalea, Udia dolö Godea wela ifosisi Ebesa gaamugi nefolalebe amoli ugila negesalea, ilibalä ami namialola säi.

Foloea Dimodima beba gowe dëdëla ïasi amoda, ado geloi edefade ohodoaie dëdëla ïasi.

Ageda, Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalebe amea, Geleso sosogo nefolalebe amoli dahila neloea, idihë namialola säi.

Ageduda, udia dolö Godea wela ifosisi amolia gomälä hamosa namolö dialealage, amase, udia dolö sigi aligiloea gowe gadola hamomolö dialealage säla ï.

Osodada, Foloea Dimodima sähalea, Dimodi, di Geleso Yesuie hamoi hamolasilo dolö hedabi namolöie, gowe gadoi namolö dialealage, Geleso sosogo sege elö elölagila nefolalebe amoli, dia beaha namiäia gelolasiloie hamoi ï amo, hedabolafali beaha nea, hamosa namialola säla wagai.

¹ Neda Folo, Geleso Yesuie abosolo neawe. Nilile damula aulo Godeage, nilia asigia sisiläfüsa namolö mi neebe Geleso Yesu ameage, ne abosolo namialai neawe.

² Dimodie, na dima beba gowe dëdëla ïasisago. Dia asigi afädë negei ameda, dida dofä nie malöfali gadoi neagomelë.

Nado Godemadilage, nilile Dafidilo Geloi Geleso Yesumadilage ugila nege-lasiloge, bobasëloge, dalulasiloge diamiäia hamesa neawe.

Godeie mala dofä dibe amo gadola made olelesa neebe amo fädäla beaha namialola säi amo

³ Bolobinisi Masedonia moholö awähalea, na dima gelola säi amo gadola, Ebesa gaamugi ami namialo. Dolö odoaea mala elöi olelesa neebe amoda, dia ilima olelemabiola sämlöiege, ⁴ amase, ilia siiba sedalu amomu säla olögöloge, yaua mäulali ililigi misi amolile ëi amomu dusugala säloge, fisilalola säla ïmolöiege, ami namiäia hamesamelë. Ado amo gadoi säsebe ameada, udia dolöea Godeie hamoi hamomäia ugila negelo mademelë. Ameada udia dolö gëgëlasilo. Asigi afädë negelahilä, udia dolöea ìe hamoi hamolomelë. ⁵ Dima sämalasebeweie mida gowe. Gelesoie udia dolöea odoea boba hamomäiaie säha. Iso asigi gähe namolöge, iso asigia Godeie siigi dofeala helësëmolöge, Godema asigi afädë dofä negela namolöge, mala amolimadilada boba hamolo amo mulomelë. ⁶ Udia dolö odoaea mala amoli fisilahilä, asiala besula, ado mi maade amogi gagaola nawesa neamelë. ⁷ Ila Godeie mala säla negei amoië säla olelelo namolö hamesalea gaso, ilia olelesaleage, amase, dofä amalamelëla gelola sähaleage, mi gomälä gabula hili helësëlo made neamelë.

⁸ Nilia helësësaleda, afädëa Godeie mala amo mogola oleleseda, mala amoda hedabila helësësa nea. ⁹ Nilia elö helësësaleda, mala hamomolö amole, made hamomolö amole säla negelo amoda, udia dolö asigi mogoi nefolalebe

amolile sāla negelo mademelēla helēsēsa. Amoda udia dolō goweli gadoiie sāla negeila helēsēsamelē. Udia dolōea mala damuloge, ado made nabala hamuloge, Gode made helēsēloge, nafade hamuloge, Godeie mala made nabeloge, nagadaia malamū helēsēloge, eedole emele baagomāia nufidologe, udia dolō odoa baagomāia nufidologe, ¹⁰ udia dolō fa neloge, dolōea hilimu Sodomō mala hamuloge, Yosebe gaula asi amo gadola udia dolō neala gaula auloge, * wāfali sāloge, gudisalea wāfali gomalā melimelēla sāloge. Amase, mala nafade odoa hamola mala dofā sāi amo damulo nefolalebe amolile hamomolō amole, made hamomolō amole sāla negei dialea. ¹¹ Mala dofā sāi amoda Ado Mala Hedabi Godea na olelemāia ī amogi dialea. Gode yo digalo hīdo elōi neebe amoda Ado Mala Hedabi amea olesa. Udia dolōea īe ēi gauia adamolō dialea.

Gelesoea ne bobasēi amo helēsēlahilā, nesegesa neamelēla sāi amo

¹² Geleso Yesu nilīle Dafidilo Geloia nema geloi ī amogi nesegesa neawe. Mida, ea na dofea hamomolōi neebela helēsēlahilā, īe hamoi hamolasimāia ne memelela ifosi amogi. ¹³ Dafidida na e gagadeloge, īe udia dolō neala sēlasiloge, ado nafadela sāloge nelomelē. Gaso, Dafidilo Geloia ne bobasēi gabio. Mida, amala hamoi amo hamosalea, na Geleso Yesuma asigi afādē negela made nea, nafade hamosala helēsēla made fuduia hamosa nelomelē. ¹⁴ Nilīle Dafidilo Geloīie bobasēlo amo nema nobala adugalasisio. Ema asigi afādē negeloge, odoa boba hamuloge, Geleso Yesuma dibe amoleda nema īasio.

¹⁵ Ado dofāfālī amo nilīa nabaha maadei dibe amoda gowe.

Geleso Yesu e nafade hamolo nefolalebe amoli damula moholōie nagadaia digai nelo.

Ado amoda dofā gabula helēsēmōlō dialea. Nafade hamolo amolile dafidiloda nemelē. ¹⁶ Amala hamosa nebegi, ea ne bobasēi amoīe mida gomalā gabio. Eda aabela habobalo made amo olemolōie, Geleso Yesuea nafade hamolo amolile dafidilo ne bobasēi. Amase, udia dolōea hobeā, ema asigi afādē negelahilā, namolōi namolō gaula nefolamolō amolia ne beala, hī ea ilimage amo gadola wāla bobasēmōlō gabula helēsēmāiaie. ¹⁷ Hā, eda beaha aligilo Gini namolōi neebe amoge, baagolo madege, bimolōi madege, hī emu Gode nebegi, nilīa eda ilibiala sāla, īe ēi gauia adamolō amo diamolōi diamolō galea. Amala hamomāiamelē.

Dimodi dia nafadebalā gelola nudusa namialola sāi amo

¹⁸⁻¹⁹ Nīe malō Dimodie, dafidi di helēsēla bea sāla negei dibe amo gadola, dia hamomāiaie sāhago. Asigi afādē negei go amo wālasimu nea, iso asigia Godeie siigi dofeala helēsēlahilā, gelola nudusa namialo. Odoaea ilile iso asigia Godeie siigi dofea madela helēsēlahilā gaso, neadigila auaula aligila, ödā du igigi dusudasila fisilo amo gadola, ilile asigi afādē negei amo neala nafadesa maadeimelē. ²⁰ Amala hamosa nelo amoligi dolō āudāda, Haimelēasale Alegsādale neamelē. Elea hobeala Gode made gagademolō helēsēmāia, na dolō āudā amole mugabe Saidanīie naabogi gausimelē.

2

Godema adomolō mala sāi amo

¹ Hā, ado edefade afādē hamomāia hamesebe amo dafidi sāla īahago. Udia dolōea Godema adosaleada, udia dolō sulubadela helēsēla sāmōlōge,

* **1:10:** Mi Gāwi 37.12-36 bimalo.

imola edëgëmolöge, hili ilige odoage ugila negemäia sämolöge, nesegelage, adomolö dialea. ² Iliä, aso, ema nabala ugila negemäia adosaleada, beaha aligilo gini neebe amolige, sigi aligilo neebe amoli sulubadelage ugila negemäia adomolö dialea. Mida, nilia Godema helësëmolö dibe amo gadola helësëlahilä, mala mogoi hamosa nea, dofeala aumala namolöge, daluloge gaula namiäiaie. ³ Ado amo gadoi sämolö amoda hedabi. Ameada, nilile damula aulo Gode obeägilasilomelë. ⁴ Eada udia dolö sulubadela damula aulo gaula namiäiaie, ado dofä amo dawadigila namiäiaie hamesa nea. ⁵ Amala säi amoie mida, Gode afädëfalimu nea. Amase, dolö afädëfaliämu Godele udia dolöle segela sälo mogoi nea. Dolö amoda Geleso Yesu emelë. ⁶ Ea udia dolö sulubadela sigi obëgësa maademolöie, ea hile namolö amo fisiga gai. Amala hamoi ameadä, Godea udia dolö sulubadela damula moholö hamela olemolö helësëla, segeyo daiala negeigifali amo olei. ⁷ Mi amoie, ne abosologe, ado uuala säla iloge namiäia, Dafidiloea ne memelela ifosi gabio. Fii odoama Godeie mala dofä amo säla olelelo namiäia, ne memelela ifosi amo neawe. Na ado säseweda wäfalä made, dofä gelola sähamelë.

⁸ Dili sege sulubadela gedosegida, dolöea Godema adomäia hamesa neawe. Dolö amo hili ili nafolala Godema odala iala nea, mihaläla gëgëla made nea, ilile naabo gauia adala, Godema adomolö dialea.

Udiaea hamomolö mala dibe amo

⁹ Amo gadolamu, elö hamese amoda gomalä. Udiaea gugusäla bimäia made, faguloge nelebo gäsebe amoge hedabola gämolö galea. Busa hili momadomolöge, nelebo goloea hamoi difolalebe ameage, amase, bageie isogi momadolö hedabi helebe näia gadoi amea domalo momadomolöge, fagulo hedabifali bidi edefadea niige, gämolöi mademelë. ¹⁰ Iliada hamoi hedabi hamolo amo momadola gämolöi galea. Geleso sosogo neala sälo udia amolia momado gämolö dofeada amomelë. ¹¹ Udiaea adola made, dofä nagadaiala salea, Godeie ado mala nabolö dialea. ¹² Na ado säsebe amoda gowe. Udiaea dolöma ado mala säla olelemäiaie, sigi aligimäiaie, namialamolöi mademelë. Iliada adola made, nabaha samolö galea. ¹³ Amoie mida, Godea dafidi Adamadale hamolahilä, hobealada Iba hamoi. ¹⁴ Amase, elöda, Adama dahila nii made. Udia dahila nealahilä, ea nafade hamoi. ¹⁵ Amai gaso, udiaea malö ägüsaleada, Godema asigi afädë negeimu saleage, boba hamolamu saleage, mala mogoi hamolamu saleage, gugusäla bimäia made hamola fiseda, Godea ili damula moholömelë.

3

Udia dolö Godea wela ifosisi amoli sigi aligilo amolida gowe gadoia namolö dialeala säi amo

¹ Ado dofäfalä amo nilia nabaha maadei dibe amoda gowe. Afädëa udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli sigi aligilo namolöila helësësa nea galëda, eada hamoi hedabi hamesa neamelë. ² Amai gabugi, sigi aligilo dolö amoda asigi mogoi, odoaea ea asiala hamosebela made säloea namolö dialea. Amase, udia afädë goaeage,* nelebo dibe amo sulubadela asigi gäwila hamoloeage, asigi sigi aligiloeage, mala mogoi hamoloeage, udia dolö söfë mase amoli hedabola aealoeage, säla olelemolö dawadigilo gauiaie, namolö dialea. ³ Gagaomolöie gagaolo ödä edefade made nulöeage, nudumolöie

* **3:2:** Udia afädë goaeala säi amoie mida, udia äudä niiaie, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

fodolofali abadigila made, udia dolö hedabola helësëla hame negeloeage, made gëgëloeeage, amase, muni gesami made auloeage, namolö dialea. ⁴ Hile udiale malöle hedabola sigi aligiloeage, ea ado säsebe amo hile malöla ilia hedabola nabeloeage, namolö dialea. ⁵ Afädëa ië udiale malöle hedabola made sigi aligiseda, eada udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli abeahäla sigi namolödu. ⁶ E Geleso sosogo waliomu neloeada namolöi mademelë. Ea gugusäla bimäia hamosa neëgi, Godea mugabe busabalä gudi amo gadola, dolö amobaläge amala hamoloeamelë. ⁷ Udia dolö segea nefolalebe amolia dolö goda asigi mogoi neala sälo amea namolö dialea. Mida, ilia e gagadesegi, e mugabe busaie gei dibeami fädäloeamelë.

Digono dolö amolida gowe gadoia namolö dialeala säi amo

⁸ Amo gadola wäla, digono dolö ili asigi mogoimu nea, ado äudä sälo madea namolö dialea. Wani ödä edefade made nulöeeage, muni aba adogola made neloeage, ⁹ iso asigi gagadelai nea, Godeie ado dofä säi dibe amo gaula mogosamu aligiloeage, namolö dialea. ¹⁰ Ili abilia hamosebelela bimolöie, dafidi fedogola bealahilä, ilima nemola sämolö made galëda, ilia digono hamoi hamomolö dialea.

¹¹ Amo gadola wäla, ilile udiage* asigi mogoimu nea, baagido made säloge, nelebo dibe amo sulubadela asigi gäwila hamologe, mala hamosebe amo sulubadela mogoimu hamosa namolö dialea.

¹² Digono dolö udia afädë goaea namolö dialea.* Ië malöge, ië mosöa aligiloeage hedabola sigi aligimolö dialea. ¹³ Digono dolö nefolalebe amoliada, hamoi hedabi hamosebe amo udia dolöea bealahilä, dolö amolida asigi mogoi neala säsegida, ilia, bedäla made, Yesuma asigi afädë negemäia gelola säla olelemolömelë.

Godeie ado mala mi dibe amoda edefademalämelëla säi amo

¹⁴ Na beba gowe dädësaleada, di neebee gui hä, fodolofali moholöla helësësa neawe. ¹⁵ Dädëla iäseweie mida, ne hä di neebee fodolo made maaseda, beba gowe nidelahilä, dia udia dolö Godeie mosöa nefolalebe amolia mala gomalä hamomolö dibela dawadigimolömelë. Godeie mosöla säsebe amoda, Gode namolöi neebee wela ifosisi amoli nefolaleamelë. Ea wela ifosisi amolida igau gadoige, bagifufu gadoige, ado dofä amo ila neëgi nefolaleamelë. ¹⁶ Godeie ado mi dafidi ulufadigila made, negesi dilo. Amoda geloi edefade gelola dibe amo afädëa iso gäwi made gabula sämolöi mademelë.

Eda dolö domalola ulufala digai.

Godeie Gesamia e mogoifali neamelëla olei.

Şesesaia fiia e meli.

Ië ado mala fii odoama säla i.

Udia dolö sege elö elölagi nefolalo amolia ema asigi afädë negei.

E selesaia mosöa yo digalo dibeami fedalasilimelë.

4

Dolöea mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo neala säi amo

* **3:11:** 3.11 Dawadigi odoaea helësësaleada, Giligi adoea damo gowegi dädëida, digono udiäie säila helësëi. Odoaea helësësaleada, Giligi ado amoda, digonosu udiäie säila helësëi. * **3:12:** 3.12 Udia afädë goeala säi amoie mida, udia äudä niage, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

¹ Godeie Gesamia ulufadigila fädäla sähalea, hobeä udiä dolö odoäea Godeie mala digila moholömelë. Digila awälahilä, ilia dahila nelo mugabege, mugabeie mala säla oleleloge nabala bégëla moholömelë. ² Asigi fea negela wäfalä sälo amolia mala amo gadoi säla olelelomele. Nuloea gobei baho dibeä ami badililo amo gadola, ilile asigi badili nea. ³ Dolö amo gadoi amolia säla olelesaleada, dolöea udiä nimabiolage, molö odoä made mualolage, säla olelelo nea. Godeä udiä dolöea nesegelahlilä molö muäia hamoi amoda ilia muabiola sälo. Ado dofä amo dawadigi asigi afädë negei nefolalebe amoliada molö dialea. ⁴ Nelebo sulubadela Godeä hedabimu hamoi dibe amoligida afädë fisimolöi mademelë. Nilia Godema nesegelahlilä nimolö dialea. ⁵ Mida, Godeä ado säla negei ameage, amase, nilia ema adose ameage, Godeä amoda hedabi gabula sämolömelë.

Dimodi dida Gelesoie hamoi hamolo hedabi gowe gadoi namolö galeala säi amo

⁶ Dia ado amoli didoolalima säla ialahlilä, Godeie ado mala dofä säla negei dibe amoge, mala hedabola säla olelei amo gaula mogosa neebe goge, gesami gelomäia molö amo dia nahamu aligiseda, Geleso Yesuie hamoi hamolo hedabi di namolömelë. ⁷ Dia fädäi nagadaiaie sibalo galone made amoli baagi iala auaula neada, asigi gelomäia Godeä säi dibe amomu bégëla hamosa namialo. ⁸ Domalo gelomäia oodo bibila hamoseda, amoda holöbö ugila negemolö gaso, asigi gelomäia Godeie ado oodo bibisa aligiseda, amoda nelebo sulubadela hamose amo ugila negemolö. Walio neebeweiege, hobeä namolöi namolö amoiege, ugila negemolömelë. ⁹ Ado dofäfalä nilia nabaha maadei dibe amoda amo. ¹⁰ Ado amo helësëlahilä, nilia hamoi baagi sëi edefade hamosamu neebewemelë. Mida, nilia Godeä namolöi neebe amoma asigia sisiläfäsa nea. Eada udiä dolö sulubadelaie damula aulo nea. Ea amala hamolo neada, ema dofä asigi afädë negei neebe amoli hä, damula aulo nea.

¹¹ Dia udiä dolöma mala amoli säla olelesaleada, hamomalola gelola säla iaha namialo. ¹² Udiä dolöea di gafodo gähe gabula bealahilä, di memalä gadoi hamoloea, dia ado sämolöge, mala hamomolöge, boba hamomolöge, asigi afädë negela neebe goge, asigi gagadelai namolöge, Geleso sosogo nefolalebe amolia di bealahilä, ilige di neebe go gadoi namiäia namialo. ¹³ Ne misiäia beaha neada, Godeie bebägi ado säla dädëla negei dibe amo udiä dolöea nabuäia nidelahilä, mala amo säla iadigi, säla oleleladigisa namialo. ¹⁴ Dolö dafidi nelo nefolalo amolia dima naabo negesisolo amo gala, afädëä bea säi ameada, Gesamiie galu dima i amo gaula nebegoda fisimabio.

¹⁵ Udiä dolö sulubadelaä mala amoli dima bäusebego bimäia, dia mala amoli oodo beala hamosa namolöie, dihidi gelolahilä hamosa namialo. ¹⁶ Dihidige, amase, dia mala olelesebegoge, hedabola idihë namialo. Fisila made, amala gelola hamosa aligiseda, dihidige, dia mala olelesegi nabaha neebe amolige damula aulo gaula namolömelë.

5

Dimodima udiä dolö ili hile sosogofali gadoi namialoi amo

¹ Dia ëdëdëi sefolalebe amolima nemola sämabio. Die diadoma sälo amo gadola wäla, ado geleä säla hamogimalo. Dolö geloi nefolalebe amolimage, dihile didooma sälo amo gadola wäla sämalö. ² Udiä sesalebe sefolalebe amolimage, dihile diemema hamolo amo gadola wäla hamomalo. Udiä geloi sefolalebe amolimage, dihile dialifima hamolo amo gadola wäla, asigi gagadelaimu nea hamomalo.

Udia didalo sigi namolö malage, udia didaloea hamomolö malage dibe amo

³ Udia didalo ugila negelo afädë maade, hïdofalï seëda, amo hedabola helësëla ugila negemolö dialea. ⁴ Udia didalo amoïe malöge, amase, yayege seëda, ilia Godeïe mala mogola gaula neebe amo, ilile mosöa aligilo amolima olela, ilile mäuea ili ugila negei amo helësëla, bu ilige ugila negela obëgëmolö dialea. Ilile hamoi edefade hamomolö amea, hamoi odoa baagila asi dialeala helësëmäia dia säla ïmalö. Mala amo gadola hamosa nefolalebe amea, Gode neala obeägïlasilomelë. ⁵ Udia didalo e ugila negelo afädë maade, hïdofalï sebe amea Godema asigia sisiläfüsa salea, yoba gasigige ema adosalea, ugila negemalola adosamu aligilo salea. ⁶ Udia didalo odoaea domaloïemu hamela mi hamosa salea galëda, ili salea gaso, baagoi gadoi salea. ⁷ Ili asigi mogoi nea, odoaea ilia asiala hamosebela made sãmäia, mala dima säi amo gadola Geleso sosogo ilima säla ïmalö. ⁸ Afädëa e sosogofalige, e sosogo odoage beala made ugila negeseda, ea Godeïe mala säla negei dibe amoma baagi iala, Gode made helësëlo nefolalebe amoli gadoi made, eda nafadefalï nafade nea.

⁹ Udia didalo ilile ëi bebagi dëdëla negei dibe gogida, udia didalo odoa gäheo i nabülasi gafeia made baagi sefolalebe amolile ëi gegedomabio.* E dafidi dolö afädëmamü fila asi amoge,* ¹⁰ ugila negelo udia amo saleala säloge, sulo. Amala hamolö salea, malö hedabola sigi aligiloge, näiadodi fii odoa ïe mosöa misialaloge, amase, Geleso sosogoïe emo nigime hëloge,* udia dolö yöi gaula neebe amoli ugila negeloge, mala hedabi elö elöla hamologe, sulo. Udia didaloea mala amo gadoi hamosa filo sefolalebe amolile ëimu dëdëla negemolö dialea.

¹¹ Udia didalo gäheo i nabülasi gafeia made baagila asi sefolalebe amolile ëida dëdëmamü. Ili domaloïe hameloea Gelesoma baagi iala, dolö elö moholö helësëmolö. ¹² Ili amala hamola dafidi säla negei amo damuseda, gudimolö dië melëloea. ¹³ Amase elöda, bobogolo mala amo ilima bäula, ilia segeyo hili ili namolö amo yogobodila, udia dolö odoaea mosöa fifi nawelo. Amomu made, ado gaula nawela baagido sämolöge, udia dolö ëi säla hololöla, ado sämolöi made dibe amo säsäla nawesa aligilo. ¹⁴ Hä, na helësësaleada, udia didalo gäheo i nabülasi gafeia made baagila asi sefolalebe amolida dolö elö fila awälahlilä, malö ägüla hilile mosöa hamoi hedabola beaha namiäia helësësamelë. Amala hamosedä, ado nii neebe amea gagademolö fu made bimolömelë. ¹⁵ Mida, odoaea idi mogoi amo fisila, mugabe Saidani bëgëla aulo salea.

¹⁶ Geleso sosogo udia afädë sebe amoïe sosogo didalo odoa seëda, udia dolö Godea wela ifosi nefolalebe amoli made yömäia, udia amo sosogo amohï ugila negemolö dialea. Amala hamosedä, udia dolö Godea wela ifosi amoliada udia didalo ugila negelo afädë maade, hïdofalï sefolalebe amoli ugila negemolöi galea.

Dafidi nelo nefolalebe amoli sigi namolö mala dibe amo

* **5:9:** 5.9a Edoïe ilile ëi dëdëidu, nilia fädäla dawa made gaso, dawadigi odoaea helësësaleada, udia didalo odoa amolima säla negesalea, ilida dolö made fila, Godeïe hamoi hamosamu namolöla säla negesebegi, Geleso sosogo iliada amala sälo amolile ëi dëdëlahilä, amoli sigi aligila molö nelebo ugila negela ïaha aligilola helësëi. * **5:9:** 5.9b Dolö afädëmamü fila asila säi amoïe mida, dolö elö fa neloda, made dëdëmolö dialeala säi. * **5:10:** 5.10 Yone 13.1-17 bimalo.

¹⁷ Dolö dafidi nelo nefolalebe amoliada udia dolö hedabola sigi neëda, ili hedabola helësëla bidi hedabi imolö dialea. Mala säla iadigi, säla oleleladigilo amolida dofä amamolö dialea. ¹⁸ Mida, eladi gadoi damula negei amo iso hedefala didigafumäia, sugua gao emoea emosala aligi mosäia sigi neada, sugua gaoea made muäia ie nafi neegimolöi mademelëla säla dëdëla negei dialea.* Ado elö säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Hamoi hamolo neebe amogalida, bidi imolö dialeamelëla säla dëdëla negei dialea.* ¹⁹ Afädëa sähalea, Dolö dafidi nelo ebedaea nafade afädë hamoimelëla säse, nabuabio. Äudäeage ohodoaeage, hamosa neebe melimelëla säse, nabualo. ²⁰ Asiala hamolo amo udia dolöie siigi ifosilahilä, ilia nabala bedämäia, dolö amoma nemomalo. ²¹ Godeiege, Yesuiege, selesaia fii memelei nefolalebe amolilege siigi nea, dima mogolasila gomalä sähago. Hamomäia na dëdëla i amoli hamosaleada, udia dolö odoa dia hame negelo neebe amolibalä obeägisalea, odoamada auaula made, sulubadelama afädëdilamu hamomalo.

Dimodi dia mala hamosa nebegoda dihüdi idihë nea hamosa namialola säi amo

²² Dia hä fodolofali aabela afädëma naabo negesimabio. Odoaea nafade hamoi amo dima asiala baaloea. Dida asigi gagadelai namialo.

²³ Di iso olo olosamu aligise ameada, ödä hïdomu muabio, wani ödä holöfali nadigisa namialo.*

²⁴ Dolö odoaea nafade hamosebe amoda ulufa negelahilä, nafade hamoi amo udia dolö sulubadelaewa dawadigilahilä fodolofali gudilo. Odoaea nafade hamosebe amoda hobeafali ulufadigilo. ²⁵ Amo gadola wäla, odoaea hedabi hamosebe amoda, aabela ulufadigilomelë. Amase, hedabi hamoi ulufala made hamoi dibe amoge, musügä negela namolöi mademelë.

6

Hamoi hamolasilo nefolalebe amolia mala hedabola hamomolö dibe amo

¹ Beaha aligilo nefolalebe amolia Godeie äimage, ie ado malamage, ado nafadela made sämäiaie, hamoi hamolasiloma i damui muugia negela begei gadoi nefolalebe amolida, ilile beaha aligilo neebe amo hawa nea, dofä hedabola helësëlahilä, ea hamomalola säsebe amo gadola nabala hamomolö dialea.* ² Hamoi hamolasilo ilile beaha aligilo amo Geleso sosogo neëda, ilia helësësalea, nie beaha aligiloda hä, nedoofali neawedalahlilä, holöbö memalä gadoi hamola helësëmölöi mademelë. Iliä ugila negesebe amo Geleso sosogo neebe ameada, ilia e boba hamosebe ameage, ie ado nabala hamoi gelola hamomolö dialea.

Mala elöi säla olelemölöge, muni boba hamomolöge dibe amo

Dia mala amoli udia dolöma säla oleleladigi, gelola säla iadigisa namialo. ³ Afädëa nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie ado mala dofä säla negei dibe amo fisila, mala hedabi amo mogola gaula säla olelela made, mala elöi oleleseda, ⁴ dolö amoda asigi maade nea, gugusäla bimäia hamosa neamelë. Asigi nafade negela nea, ado yafie gaalu dagabola gëgëmolöge, ado eloalola nudumölöge hamelo. Amala hahamola awälahlilä, mudiamölöge, udia dolö

* 5:18: 5.18a Mala Bu Egei 25.4 bimalo. * 5:18: 5.18b Madiu 10.10ge, Ulugu 10.7ge bimalo.

* 5:23: Wani ödä mualai amoie mida, e oloi amo ugila negemäiaie. * 6:1: 6.1 I damui muugia negela begeila säi amo gadoida, sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamäia, i damui muugia negela begelola säi.

moge mogela gëgëmolöge, adoea mihisadiala sämolöge, odoama asigi nafade negela sämolöge, ⁵ dolö asigi nafade negei hilimu gëgësamu aligimolöge, mala amoli gadoi baulo. Ado dofä amo dolö amo gadoimada maademelë. Ila helësësaleada, Godeie malaeadä ili nelegei negelo dafidilo hamolasimolö gabula helësëlo.

⁶ Amai gaso, afädëa Godeie mala gaula mogosa nea, Godea ema i negei dibe amo gadoida dofeala helësësedä, dofä nelegei negelo dafidiloda amomelë.

⁷ Mida, nilile nemea nili neegela ägüsolo amo gala, afädë made gaula misi. Amase, nili nagadaia wila awäsolo amo galage, afädë made gaula moholö.

⁸ Amamolö gabugi, domalogi salugamolöge, molö molöge galëeda, neda hä dofeada amola helësëdelä. ⁹ Amaimo, nagadaia nelegei muni yafie nege-molöila helësëlo neebe amoli fedogola beasegige, gei dibeä amige, asigi made gäwila nafadelasilo yafie hamelogige digalomelë. Hamelo amoli gadoiada udia dolö neala nafadelasilo. ¹⁰ Mida, muni boba hamolo dibe ameadä, nafade elö elöla dibe amo sulubadeläie mi dialea. Udia dolö odoaea muni gelola hamelahilä, dafidi Godema asigi afädë negei amo digila asiala asimelë. Amala hamoi ameadä, ilile isogi gäwila doa salimu nea, hili ili së edefade nahamu neamelë.

Namolöi namolö gelola gaula namolö dibe amo

¹¹ Amai gaso, Godeie dolö, dihidi mala amoli gadoi dibeamadila fisäla mosalo. Amala hamosa nea, bua gaula bëgëla hamomolöda goweli. Asigi mogoi namolöge, mala mogoi hamosa namolöge, Godema asigi afädë nege-molöge, boba hamomolöge, yöi diëgi, dofea, aso madela namolöge, odoabalä hame negela namolöge, mala amoli bua gaula bëgëla hamosa namialo.

¹² Nudusalea gelola nudulo amo gadola, Gelesoma asigi afädë negela nea, gelola nudusa namialo. Dia udia dolö yafieä nabuäia, Godema asigi afädë negei neawela fädäla säla ulufadigisolo amo gala, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia imolöie di weigomelë. Dia namolöi namolö amo gaula fëdöla namialo. ¹³ Sulubadelagali namolö ilo Gode neebe amoie siigige, Geleso Yesuea Bödiasa Bailadima säla ulufadigisalea, ado dofä fädäla säi amoie siigige, dia afädë hamomäia gelola säla iäsebe amoda gowe. ¹⁴ Dima hamomalai amo afädë damula madege, amase, sälage baala made, odoaea dia asiala hamosebela säloeage, hamosa neëgi wäla, Dafidilo Geloï Yesu Geleso ulufadigimolö segeyo amo beselagalämäia, amala hamosa namialo. ¹⁵ Godea segeyo hi daijala negei amo gausiala digasolo amo gala, Geleso e ulufadigimolömelë.

Gode edä obeägilo mi nea, hi emu Beaha Aligilo neamelë.

Eda gini sulubadela neebe amoie Ginige,
amase, dafidilo sulubadela neebe amoie Dafidilo Geloige e nea.

¹⁶ Gode hi emuda made baagolo nea.

Eda yo digalo edefade dibeä ami nea.

Afädëä yo digalo dibeä ami ga madela aligimolöi mademelë.

Afädëä e siia meli made nelo amo, siia bimolöi made nea.

Ëe ei gauia adamolöige, e geloi neamu neala sämolöige, Gode hilemu dialea.

Amala hamomäiamelë.

Nagadaia nelegei yafie negei nefolalebe amolima asigi afädë negemäia säla i dibe amo

¹⁷ Nagadaia nelegei yafie negei nefolalebe amolima ado goweli gelola säla imalo. Gugusäla bimäia, nagadaia nelegei gäalimulo difolalebe amoligi asigia

sisiläfüla made, Godemamu asigia sisiläfümalamalo. Godeada gëla made, nilia obeägimäia nelebo sulubadela hedabimu ïaha maadelo nea. ¹⁸ Ilima hamoi hedabi yafie hamomolöge, ugila negemolöge, nelegei gëla made odoagali sogomolöge, amo gadola hamosa namialola säla ïmalo. ¹⁹ Iliä amo gadola hamoseda, nelegei hedabi gafedela negela, hili ili hobeä namolö amoïe igau gadoi hamogila negemolö. Ameada, namolö dofäfalï amo gaula namolömelë.

Dihï hamoi hamosebego hedabola idihë namialola säi amo

²⁰ Dimodie, hamoi dia hamomäia dima gausi amo fädäla beala hedabola hamosa namialo. Odoaea nagadaiaie ado iso gäwi made nalï didiäha sefolalebea amige, mala dawadigisa maadeimelëla säha sefolalebea amige, di aligila made, sisigaha namialo. Iliä dawadigisa maadeila sälo gaso, ilile dawadigiloda wäfalï, Godeie ado malabalä ado nii neamelë. ²¹ Ili odoaea helësësalea, dawadigilo amoda dofämelëla helësëla sälahilä, Godema asigi afädë negei amo fisila asiala awäsio.

Godeie ugila negelo dilibalä diamolöi diamiaia hamesa neawe.
Hä amo.

Agedu Dimodi

Neala olelo oboba

Folea Dimodima beba elö gowe dödëla i amoda, Dimodi e malisä geloi nea, hedabi hamosa namolö mala dawadigimäia dödëla i. Ado geloi säida, fologola made nea, aso madela, hamosa namolö dialeamelëla säla i. Folea Dimodima sähalea, Sé molö diëgige, odoaea dima bimolö habobasegige, Yesu Gelesoma asigi afädë negei nebegoda, gelola nea, Yesu Gelesoie Ado Mala Hedabi dibe amoge, Godeie asialo made ado siiba säla negei dibe amoge, amoli gaula sisiläfulahilä, daidola säsäla nawesamu namialola säla i. Folea Dimodima sähalea, Udia dolöea asigi made gäwila gagaoi gadoi nea gëgëmolömelë. Ili neebee ami aligila made, di nafolala näiadodi namialola gelola säsi.

Folea säla wagahalea sähalea, Na hamoi amoge, mala hamosa nelo amoge, dia sulubadela dawadigisa maadei neagomelë. Amai, dia amo gadola hamosa namolö dialeamelëla säla dödëla i.

¹ Neda Folo, Gode hile hamelo dibe amea, Geleso Yesuie abosolo neawe. Niläa Geleso Yesuma aligila, namolö gähe gaula namiäia, Godea dafidi imolömelëla säla negei amea, dia imolö mosalola säsio. ² Nie malö obeägilo Dimodie, na dima beba gowe dödëla iasisago.

Nado Godemadilage, nilile Dafidilo Geloi Geleso Yesumadilage ugila negelasiloge, bobasëloge, dalulasiloge diamolöi diamiäia hamesa neawe.

Ado Mala Hedabi amo helësëlahilä hewamolö made amo

³ Na Godema nesegesa. Nie mäuea Godeie hamoi hamosa nelo amo gadola, nage asigi gagadelai nea, Godeie hamoi hamosa neawe. Amaimo, yoba gasigige na Godema adosaleada, di helësësamu nea, Godema adosa aligilo. ⁴ Die siahalö digai amo helësëlahilä, obeägilo nema nobamäia na gelola di bimolöila helësësa neamelë. ⁵ Dia Godema asigi afädë negei amoda dofä gelola neebe amo na dawadigi neamelë. Die diaye Oloisilea, dieme Yunisilea Godema asigi afädë negei amo gadola, diage amala negei neebela helësësamelë. ⁶ Mi amoieda, nie naabo dima negesebegi, Godea Gesamiie galu i amo bäumäia, nulo fulabesegi söa fedalo amo gadola, söa fedamäiala helësësa namialo. ⁷ Mida, Godea nilima ie galu i ameadä bedälasilo made. Eada gelomolöge, boba hamomolöge, asigi sigi namolöge galu amoli imelë. ⁸ Amaimo, nilile Dafidilo Geloie Ado Mala Hedabi oleleamolöda, dia hewala made namialo. Neda Dafidilo Geloie galabaia dolö neawela helësëla, dia hewala made namialo. Hewala made nea, Godea geloi iase amo gadola, Ado Mala Hedabi säla imolöie na yöi gaula neebewe gadola gaula namialo. ⁹ Godea nili damula awäla ie udia dolö mogola namiäia, ea nili wei. Amala hamoi amoda, nilia hamoi afädë hamosebegi made, amoda Godea ie hameloage, ugila negeloage amala hamoi. Siiba Godea sege föi hamola made nea, Geleso Yesumadila aligila ie ugila negelo amo nilima i. ¹⁰ Siiba i amo, walio nilile damula aulo Geleso Yesu hi e ulufala misi amea, Godea ie ugila negelo amo ulufala olei. Gelesoea baagomolöie geloi damula sadia galahilä, ie Ado Mala Hedabi amea, namolöi namolö amo ulufala olei. ¹¹ Neda Ado Mala Hedabi amoie uuala säla iloge, abosologe, säla oleleloge namiäia, Godea ne memelela ifosimelë. ¹² Ne së naha neebeweda mi amoie së naha neawe. Na Geleso Yesuma asigi afädë negei nea, e dawadigi amea, na hewala made nea. Godea segeyo afädë daiala negei amo gausiala digamäia,

ea nelebo nema gausi amo hedabola sigi namolöila helësësa. ¹³ Na dima säla i amo gadola, dia säla olelesamu namolöie gelola gaula namialo. Amala gaula nea, Geleso Yesuma dila nea, asigi afädë negemolöge, boba hamomolöge, amoleda nilile dialeamelë. ¹⁴ Godeie Gesami nilima neebe amoie geloia, nelebo hedabi dima gausi amo hedabola sigi namialo.

¹⁵ Bolobinisi Esia ami fii udia dolö sulubadelaea ne digila awäha maadei amoda, dia dawadigi nebegomelë. Amoligida Figelusile Hemogenesisile nea.

¹⁶ Onesifolusia ne neala obeägila ugila negesamu nelo amo eege, ea mosöa aligilo amolige, Dafidilo Geloia bobasëla ugila negemäia hamesa neawe. Ne igi ëfëa begela negei amobalä, ea hewala bedäla made aligisio. ¹⁷ E Olomo gaamugi beselagalalahilä, ne beagolemöila hogosamu nea, giso ne hä beagolesio. ¹⁸ Segeyo afädë daiala negei dibe amo gausiala digasolo amo gala, Dafidilo Geloia ie bobasëlo amo ema imäia hamesa neawe. Ebesa nebegi, ea ugila negesamu nelo amoda, dia dofä dawadigi nebegomelë.

2

Dimodi e Geleso Yesuie ami dolö gadoi namialoi amo

¹ Nïe malöo, ugila negelasilo amoda nili Geleso Yesuma dila nefolalebeweie dibe ameadä, dida hä amomadi gelola namialo. ² Udia dolö yafëa nabaha sebegi, na ado säla olelei amolida diage nabi. Ado säi amoda, dia dolö asigi falagasei säla olelelo dawa gaui nefolalebe amolima säla iaha namialo. Hobealada, iliage odoama säla olelemäiala helësëlahilä, säla imalo. ³ Geleso Yesuie ami dolö hedabi gadoi nea, nili neebe amo gadola, yöi diëgi, diage dofea, aso madela namialo. ⁴ Amala nea, ami dolöea ami hamoi hamosalea, ie sigi aligilo neebe amo obeägimäiala helësëlahilä, ea nagadaia namolö amoiëda asigia säosäola made nea, hamolo. ⁵ Amo gadola, balululo dolöea balululoie mala dibe amo gadola made hamola, e baluluia baagila awäsedä, bidi nelo amo gadola made nimolömelë. ⁶ Molö sagaloea baagi sëi hamoi hamoi amo gadola molö mumului dibe amo, hüdäle nimolö dialea. ⁷ Na ado säsebeweli hedabola helësëmalö. Amala helësësa neëgida, dia dawadigisa maademäia ado säi amoie mida, Dafidilo Geloia dima helësëlasimolömelë.

⁸ Yesu Geleso helësësa namialo. E bauia amila nowelasi amoge, amase, e Debidiie mäu nelo amoge, helësësa namialo. Ado Mala Hedabi amo na olelesa neebe amoda amomelë. ⁹ Na Ado Mala Hedabi amo olelese amogida, ne së naha neawe. Nafade hamolo dolö igi ëfëa nafodolo amo gadola ne nafodoi neamele. Amai gasoda, Godeie adoda nafodoi made dialea. ¹⁰ Amaimo, udia dolö Godea memelei amoli helësëlahilä, damula auloge, namolöi namolö hedabi hido elöi amoge, Geleso Yesuma dibe amole, iliage gaula namiäia, yöi sulubadela diëgi, aso made dofeala nea, ne së naha neawe. ¹¹ Ado dofäfäli amo nilia nabaha maadei dibe amoda gowe.

Nili ebalä baagoi galëda,
nilige ebalä namolömelë.

¹² Nilia yöi diëgi, dofea, aso madela nea, së naha aligisedä,
nilige sigi aligilo nea, ebalä sigi aligilo namolömelë.

Nilia e baagi iala, nilida e sosogo made neala säsedä,
eage nili baagi iala, dilida nie made nebegola sämolömelë.

¹³ Nili asigi falagasei made neëda,
ea ado säi amo bedefamolöi made neebe ameadä, eda asigi falagasei
wälamu namolömelë.

Dimodima dida Godeie hamoi gelola hamosa namialola säi amo

14 Ado amoli dia udia dolöma helësëlasisamu namialo. Iliä ado eloalola nuduloea, dida Godeie siigi nea, ilima idihë namialola sämalö. Ado eloalola säse amo, nabase amoli neala hedabolo made, nafadelasilomelë.

15 Godeie siigi ie hamoi hamolo nea, dia hamoi hamosebegoie, ie siigi hewala made, Godeie ado mala dofä dibe amo gelolahilä, dofä hamosala helësëla, mogolafali olelelo namialo. Godea dima obeägilahilä, hedabola hamosa nelo gabula sämäia, amala hamosa namialo. 16 Amala neada, nagadaiaie ado iso gäwi made nalä didiäha dibeä ami aligila made, di nafolala gasi gala namialo. Ado amo gadoi ameada, Godema habola nagadaia galu helësëlo mala bäumolömelë. 17 Mala amo gadoiada äyo siwä aligila edelo amo gadola edemolömelë. Dolö äudä Haimeneasalea Filedasalea mala amo gadoi hamolo nea. 18 Elea ado dofä dibeä amila asiala baagi feala asimelë. Elea sähaleada, Udia dolö nowelasimolö amoda, hä, nowelasisa maadeila sälahilä, udia dolö odoa asigi afädë negei amoli asigi neala balälëlasilo. 19 Amai gaso, nili asigi afädë negemolö amoie mida, Godea mosö igau gadoi sagasi amoda fologomolöi made, namolöi neamelë.* Ami ado äudä dödëla negei dibe amogi, afädëda gowe. Dafidilo Geloia udia dolö hile nefolalebe amolida hi dawadigisa maadei nea.* Amase, elöda gowe. Afädëä sähalea, Neda Dafidilo Geloie neawela säseä, ameada, nafade difolalebe amolima baagi ilahilä, digila moholö dialeala dödëla negei dialea.

20 Mosö edefadegi, falo elö elöla negelo amoligi, odoada goloeage silibaeage hamoi negelo. Amase, odoada iige, nagaeage hamoi negelo. Falo odoaeada, hamoi odoa hamomolöie memelela nafolala negelo. Amase, odoaeada segeyo sulubadelagi hamoi elö elöla hamomolöie negelo. 21 Amai gabugi, afädëä mala nafade amoli fisila hi nigime hësa maadeseda, falo hedabi memelela nafolala negelo amo gadola, eda Godema odala iala namolömelë. Ea ie Dafidilo ugila negela hamoi hedabi sulubadela hamolöi namolömelë.

22 Malisä nefolalebe amolia asigia gesami aulo amo gadola made, dida fisäla awäla, asigi gagadelai amolia Dafidilo Geloia ili ugila negemäia welo nefolalebe amolibalä nea, di asigi mogoi namolöge, Godema asigi afädë negemolöge, boba hamomolöge, daluloge, amoli bua gaula bögëla hamosa namialo. 23 Udia dolö odoaea asigi made gäwila, ado memalä amogi didiäha neebea ami made awäla, udia dolöea ado amo gadoia gëgëlola helësëlahilä, di ilibalä aligila made, nafolala namialo. 24 Amaimo, Dafidilo Geloie hamoi hamolo nefolalebe amolia gëgëmolöda dofea mademelë. Eada udia dolö nefolalebe sulubadelabalä hame negeloge, säla olelemolö dawa gauige, odoama habobala obögëla made, ado geleä säloge, amo gadoi namolö dialeamelë. 25 Eada bafuäla sälo neebe amoli geleä aeasisila, hahamogilo namolö galea. Godea ili asigi besula, mala dofä dibe amo dawadigimolöie fu imäia, amala hamosa namolö dialeamelë. 26 Ili asigi negela obögëlahilä, dafidi mugabe busae hamei dibe amo gadola hamomäia, ie gei dilo amea ili gaui dilo amo, goome holola fisäla mosäiige, amo gadola namolö galeamelë.

3

Aligila wagamolö ga madese gaalu, nafademolö yafie beselagalamolö amo

* 2:19: Godea mosö igau gadoi sagasila säi amoda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli helësëla säi. * 2:19: Nidei 16.5 bimalo.

¹ Amaimo, ado gowe helēsēmalō. Aligila wagamolō ga madese gaalu, nafademolō yafie beselagalamolōmelē. ² Udia dolōea hili ilimu helēsēmolōge, muni boba hamomolōge, gugusāla bimāia hamomolōge, hili ilile ēi gauia adamolōge, gagademolōge, eedole emelele ado made nabolōge, made ne-segemolōge, Godeie mala made nabolōge, diē bimolōmelē. ³ Amase, boba made hamomolōge, asiala hamose amo made fisimolōge, baagido sāmolōge, asigi sigi made namolōge, gelola mihalāla nufudadigimolōge, hedabi hamolo dibe sulubadela made hamemolōge, diē bimolōmelē. ⁴ Amase, ilia hilile damelē ado nii neebe amogali hololōla imolōge, asigi made gāwila helēsēse amo gadola aabela hamomolōge, ilia hilimu neda dofā edefade neala helēsēmolōge, amase, Gode made boba hamola, domaloea hamelo amomu boba hamomolōge, diē bimolōmelē. ⁵ Iliā domaloeamu Godeie mala hamosalea, Godeie geloida maadela helēsēmolōmelē. Dimodie, udia dolō amoli gadoi nefolalebea ami, di aligila made, sisigaha namialo.

⁶ Amoligi dolō odoaeada, udia asigi made gāwi gadoi sebe amolile mosōa, asigi fea negela awālahilā, sāfe negela ilile asigi gide begelo. Udia amolia nafade yafie dafidi hamoi amogi yōla nea gaso, gesami yafie awāhamu fisa. ⁷ Udia amoliada mala gāhe helēsēmāia sāla olelese amo nabahamu salea gasoda, ado dofā amo dawadigimolōi made salea. ⁸ Siiba Yanisile Yābilisile Mosesema bimolō habobalā ado nii nelo amo gadola, dolō amo gadoi iliada ado dofā amoma habobalahilā, bafuāla ado neaha nea. Iliā asigi nafade negei neada, Godeie mala gaula mogomolō uli nea.* ⁹ Dolō amolia amala hahamola awāha namolō mademelē. Dafidi nefolalo amolia Yanisile Yābilisile gagaoi gadoi nea, dofea made hamosa neebe beagolei amo gadola, udia dolō walio nefolalebeweage dolō amolige gagaoi gadoi, dofea mademu hamosa neē bimolōmelē.

Dimodima Godeie ado mala gelola gaula namialola sāi amo

¹⁰ Amai gaso, dida nebalā nawesa nea, na mala olelelo amoge, mala hamosa nelo amoge, namolō mi hamosa nelo amoge, na Godema asigi afādē negela neebeweage, aabela habobalo made amoge, boba hamolo amoge, yōi diēgi, dofea, aso madela aligilo amoge, ¹¹ odoaea nema nafadela hamolo amoge, sē nulō amoge, amoli sulubadela dia dawadigisa maadei nebege. Ādiagoge, Aigioniamage, Ilisidalage, gaamu amoligi nebege, nema yafie hamoi amoie sē nahamu nelo amoda, dia dawadigisa maadei nebegomelē. Amo sulubadela hamosebegi, Dafidilo Geloia ne damula awāla sigi awāsio.* ¹² Dofā, udia dolōea Gode mi hamomolō dialeala helēsēsa neēgida, odoaea ili neala sēlasimolōmelē. ¹³ Gasoda, dolō nafade hamolo amolige, udia dolō dahila nelo amolige, neala nafadela aligi awāha nelolahilā, nafademolōi nafademolōmelē. Iliā udia dolō dahila neaha neēgida, odoaea ilige dahila neaha namolōmelē. ¹⁴ Dia hā, dawa nii amoge, mala dofā amo helēsēsa aligilo amoge, gaula mogosa nebegoda, gālasī namolōi namialo. Mida, dima mala olelelo amolida gowelila dihi dawadigi nebegoeage, ¹⁵ amase, Godeie bebagi ado sāla dēdēla negei dibe amoda, di holōfaligi nea helēsēsamu nelo amo nebegoeage. Bebagi ado sāla dēdēla negei dibe ameada, asigi falagasei negelasiloge, Geleso Yesuma asigi afādē negelo amea Godea damula aulola

* **3:8:** Dolō āudā amolea Mosesebalā ado nii nelo amoie Sigi Obēgi 7.11-22ge, 8.7-19ge, 9.11ge bimalo. * **3:11:** Ādiagoieda Abosolo 13.50 bimalo. Aigioniamāieda Abosolo 14.2-6 bimalo. Amase, Ilisidalaieda Abosolo 14.19-20ge, 16.1-5ge bimalo.

helësëlasiloge, amoda dihi dawadigi nebegomelë. ¹⁶ Bebagi ado sulubadela dëdëla negei difolalebe amolida dolöea dëdëmäia, Godea ilima helësëlası. Sıla olelemolöiege, nemomolöiege, mala haloweı dıbe amo hamogımolöiege, amase, asıgi mogoi namolö amo oodo bibımolöiege, bebagi sıla dëdëla negei difolalebe amëada ugıla negelomelë. ¹⁷ Amëada, Godeie hamoi hamolea hamoi hedabi sulubadela hamomolö amo dawa gaula nea, daialomelë.

4

Dimodima Godeie ado mala gelola sála iaha namialola säi amo

¹ Udia dolö nefolalebe welıbaläge, baagoi amolıbaläge gudi mogelo Geleso Yesuie sıigige, Godeie sıigige, amase, Geleso Yesu e obëgësalea, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amo moholöla helësëla, na dima gelola sähago. ² Ado mala sála iahaleada, gelola sála iahamu namıalo. Udia dolöea nabasege, made nabasege, aso madelahılä gelola nea, sála imolöie daiahamu namıalo. Dia ado mala sála iahaleada, nemolage, mala haloweı dıbe amo hamogılage, asıgi neala gelolasılage, sämolö dıbe amo gadola, dofä hame negela, fologola made nea, sála olelesamu namıalo. ³ Mıda, hobeada udia dolöea ado mala dofä amo nabolö habobalahılä, hılı hamese amo gadoi hamola, ado elö gëhea nabolöıla helësëlahılä, ılı neebee ami mala odoa olelelo yafie nefolalebe amoli mafula gegedomolömelë. ⁴ Ado mala dofä amo nabolö habobala baagi ialahılä, mäıie sıbalo dıbe amoli nabolö helësëla hamesa namolömelë. ⁵ Amaimo, dia segeyo sulubadelagi asıgi sıgi neamu, së molö diëda, aso madelahılä, naha namıalo. Ado Mala Hedabi sála iloie hamoi hamomalo. Godeie hamoi hamolo nea, hamoi sulubadela hamosa maadesa namıalo.

Foloie hamoi hä hamola wagamolö dılo amo

⁶ Amase, ne baagomolöda, hä walio ga made dialeamelë. Wani ödä Godema odala iala söga salelo amo gadola, nie namolö amoda hä, söga salasebemelë. ⁷ Na nudusaleada, gelola nudui. Na balulusaleada, nofe amo hä, baagıla asi. Godema asıgi afädë negei amoda, fıсила made, negesımu neawemelë. ⁸ Hä, walio asıgi mogoi neebe amöie gini habuga gadoi bidida, nie negesi dialeamelë. Dafıdilo Geloı mogelo mogoi neebe amëa segeyo daiala negei beselagalasolo amo gala, bıdı dıbe amoda nihıma imolömelë. Amoda nemamu made, udia dolöea Dafıdilo Geloı obëgëmäıala helësëla beaha nefolalebe amolımage, ilile bıdı dıbe amoge hilima imolömelë.

Dimodi e Folo neebee fodolofalı misialoi amo

⁹ Dihi idi hogola, ne neebee hä fodolofalı maala, beselagalamolö helësëmalo. ¹⁰ Mıda, Demasa eada nagadaıa galu nelebo dıbe amo boba hamolahılä, ne dıgıla Desalonaıga awäsıo. Amase, Gelesenese eda Galesia bolobınısıgi asıgo. Daidasa eda Disıligi Dalamesia asımelë. ¹¹ Amase, Ulugu emuda nebalä neamelë. Magaeada nie hamoi ugıla negemolöi neebe amëada, dia e bea awälahılä halıgıla misıalo. ¹² Dıgıgasada, na Ebesa mosaloımelë. ¹³ Di maahaleada, nie fagulo daia salugalo gıı Doloasa gaamugi ami Gabasaie mosöa negesiä misı amoge, amase, beba amoge neala gaula misıalo. Beba odoa sugua gafodo gadoia hamoi difolalebe amo galone geloı edefademelë, elaboloe, neala gaumalo. ¹⁴ Alegısäda eada igi ëi gabaea nelebo hamolo neebe amëa ne edefademalä neala nafadelasısıo. Amala hamoi amöieda, Dafıdilo Geloıa e bıdı dofea imolömelë. ¹⁵ Nilıa ado säi amogıda, ea edefademalä bafuäla ado neaha nelo amëa, dıge ebalä idihë namıalo.

¹⁶ Dafidi nebalä gudisolo amo gala, na säla obëgësebegida, dolö afädë nemadida maade. Sulubadelaea ne dīgila awäha maadei gabio. Iliä amala hamoi ameadä, Godea ilibalä bidi made negemäia hamesa. ¹⁷ Amai gaso, Dafidilo Geloï e nebalä nea, udia dolö fii odoa nefolalebe amoli sulubadelaea nabuäia, na ado mala säla äaha maademäia, ea ne neala gelolasisio. Ilaba busi edefade gadoi, ëida laeono, ïe nāfigila, ne damula awäsio. ¹⁸ Dafidilo Geloia nafade sulubadela dibeä amila ne nea neahamu nelolahilä, selesaia mosöa hï Beaha Maadela Sigi Neebeä ami ne sigi moholömelë. ïe ëi gauia adamolö amoda diamolöi diamäia helësësa neawe. Amala hamomäiamelë.

¹⁹ Bilisilale Aguilalege, amase, Onesifolusige ïe mosöa aligilo amolige, na ilima hawioila säila säla ïmalo. ²⁰ Elasadäsa eda Golidi ami aligisisio. Amase, Dolofimäsa eda olosebegi, gaamu Miledusa ami dīgila asimelë. ²¹ I bäu gisaleä gögï mulo segeyo amoli made maala neebe amogi, ne neebeä moholö, dihï idi hogola, beselagalamolö helësëmalö. Yubulasaeage, Budeneseage, Ilinasaeage, Golodiaeage, Geleso sosogo sulubadelaeage di hawiosebegö.

²² Dafidilo Geloï eda ðie gesamibalä namiäia. Godeïe ugila negelo dilibalä diamolöi diamäia hamesa neawe.

Hä amo.

Foloea Daidasama Dëdëla İ

Neala olelo oboba

Daidasada Yu dolö made nelo. Ea Gelesoma asigi afädë negelahilä, Folobälä Ado Mala Hedabi säla olelela aligi nawesa aligilo. Gilidi södöloie sege dibe amo sulubadelamadi, Geleso sosogo nefolalebe amoli beaha namiäia, Foloea Daidasama, dia beaha namialola sälahilä, e ami digila asi. Digila awälahilä, oböla hobeala Foloea Daidasa ugila negela beba we dëdëla İ.

Foloea beba we dëdëla İ amoie mida, ohodoa dibe beala amo ulufala dëdëla İ.

1. Geleso sosogo neebe amoli sigi namiäia afädë memelesaleada, mala gowe gadoi hamoloea namolöi galeala helësëlahilä, memelemalola säla dëdëla İ.

2. Udia dolö fädäimage, gafodo gähemage, hamoi hamolasilo nefolalebe amolimage, gomalä hamosa namialolage, gomalä säha namialolage, säla dëdëla İ.

3. Asigi sigi namialolage, hamoi hedabi hamosa namialolage säla dëdëla İ.

Daidasaea Geleso sosogo Gilidi södölogi nefolalebe amoli gelolasila, Geleso sosogoea hamolo malada gomälämelëla säla dëdëi

Foloea Daidasama beba dëdëla İ amo

¹ Neda Folo, Godeie hamoi hamolasiloge, Yesu Gelesoie abosologe, neawe. Udia dolö Godea memelei amolia ema asigi bogia adogolamu nefolamiäiaiege, amase, ilia ado mala dofä amo dawadigimäiaiege, Godea ne memelela ifosimelë. Mala dofä amo dawadigi amolia mala mogoi hamosa nefolamolömelë. ² Amala hamolo amolia namolöi namolö amo gaumolöie asigia sisiläfusa nefolalea. Godea wäfalä sälo made ameada, sulubadela made hamola nea, namolöi namolö dofä imolömelëla säla negei. ³ Ea segeyo hi daiala negei amogi, İe ado mala hi ulufala olesio. Nilile damula aulo Godea na ado amo säla olelemäia, hamoi amo nema İasio.

⁴ Daidasao, na dima beba gowe dëdëla İasisago. Alia Godema asigi afädë negei ameada, dida nİe malöfalä gadoi neagomelë. Nado Godeage, nilile damula aulo Geleso Yesueage elele ugila negelasiloge, neala dalulasiloge dima diamiäia hamesa neawe.

Daidasaea Gilidi södölogi ami hamoi hamomalai amo

⁵ Na di Gilidi södölogi ami namialola säsiä asi amoda, hamogimolö odoa ami dibe amo dia hamogisa maademäiaiege, amase, gaamu sulubadelagi, dolö dafidi nelo nefolalebe amolia Geleso sosogo nefolalebe amoli sigi aligimäia memelela ifosimäiaiege. Na hamomalai amo gadola dia hamomäiaie, di digila asimelë. ⁶ Dolö dafidi nelo gowe gadoia namolö dialea. Udia dolöie siigi nafade made baaiage, udia afädë goeage*, amase, İe malölali asigi afädë negeiage, odoaea malö amolia gagaola mala nafade elö elöla hamolo, ado made nabelola sälo made. Amo gadoi neebe amoligi memelemolö dialeamelë. ⁷ Sigi aligilo Godeie hamoi hamolo neebe ameada, udia dolöie siigi nafade made baaiage namolö dialea. Mala goweli hamoloeada made namolö dialea. Udia dolö emosala eegela beaha aligiloage, fodolofali

* **1:6:** 1.6 Udia afädë goeala säi amoie mida, udia äudä niage, udia elö fa neloeage, made namolö dialeala säi.

habobaloage, gagaomolöie gagaolo ödä edefade nulöeage, amase, nudu-
molöie fodolofali abadigiloage, muni aba adogola neloeage, made namolö
dialea. ⁸ Amase, mala goweli hamoloeadā namolö dialea. Udia dolö
söfë mase amoli hedabola aealoage, hedabi hamolo dibe sulubadela amo
hameloage, asigi sigi aligiloage, asigi falageseiage, hi e Godema odala
iala mala mogoi mu hamoloage, domaloea hamelo dibe amoli sulubadela
sigi aligiloage, sigi aligilo namolö dialea. ⁹ Ea ado mala dofä amo fëdöla
gaula namolö dialea. Ema olelei amo gadola, bedefala made, gaula namolö
dialea. Amo gadola namolö dibe amoie mida gomalä. Ea ado mala dofä
hedabola säla olelesebe amea udia dolöie asigi gelolasimäiage, amase, udia
dolö odoaea, Ai, amala madela sälo amolia asiala sälo gabula helësëmäiage,
ado mala fëdöla gaula namolö dialea.

Gilidi segea ami wäfalä säla olelelo yafie nefolalo amo

¹⁰ Amala säsebe amoie mida, ado neadigilo yafie amoli ami nefolaleamelë.
Amoliada ado yafie memalä säla dabolahlä, udia dolöie asigi balalëlasila ga-
diabola säla olelelo nefolalea. Amala sälo amoligi yafieda, gafodo damumolö
dialeala sälo amoli nefolaleamelë. ¹¹ Ado neadigilo ilia muni gesami awäla,
mala nafade dofea made dibe amoli säla olelesebe amea udia dolö odoage,
amase, ilile sosogo sulubadela nefolalebe amolige, asigi neala balalëlasilo
nefolaleamelë. Dolö amoli gadoia amo gadola made säla olelemäia, dia ili
dofogamalo. ¹² Siiba Gilidi fii hili iligi bea sälo nelo afädëa sähalea,
Gilidi fii iliada

wäfalimu säloge,

nafadefali nafade sugua ilaba gadoi nafadege,

molö badoia nahilä, hamoi made hamolo, habobame nefolaleala

säi. ¹³ Ado amoda dofä säimelë. Amai ameada, ilia Godeie ado malamū
gaula mogosamu namiäia, dia ilima gelola nemomalo. ¹⁴ Amase, Yu fii
ilile mäuie sibalo awalo amo made nabuäiage, ado dofä amo memalä gadoi
hamolo amolia hamomalala säla negelo amo made nabala hamomäiage,
ilima amala nemomalo. ¹⁵ Godeie siigi nigime baai made neebe amolimada,
nelebo sulubadela nigime baai made, hedabimu dialea. Be, Yesuma asigi
afädë made negela, asigi halowei nefolalebe amolimada, nelebo sulubadela
nigime baai, nafademu dialea. Amase, ilile helësëloge iso asigige helegela
nafadesa maadei nefolaleamelë. ¹⁶ Iliā adoeamu, Nilia Gode dawa neala
sälo. Gasoda, mala ilia hamosebe amea, Gode made dawa neala ulufadigilo.
Odoaea ilima bimolö habobala, ilia mala mogoi dibe amoli sulubadela fisila,
ado nabelo made nea, hedabi hamomolö amo uli neamelë.

2

Fädäi neebe amolima olelemalai amo

¹ Amasegi gaso, dihida Godeie mala dofä säla negei dibe amo gadolamu
udia dolöma säla olelesa namialo.

² Dia hä, dolö fädäi neebe amolima gomalä säla olelesa namialo. Iliā nelebo
dibe amo sulubadela asigi gäwila hamomalolage, asigi mogoi namialolage,
hili ilile asigi sigi namialolage, asigi afädë negei amo made digala gelola
namialolage, odoabalä hedabola boba hahamosa namialolage, amase, yöi
diägi, dofea, aso madela namialolage, säla iäha namialo.

³ Amo gadola wäla, udia fädäi sefolalebe amolimage, gomalä säla olele-
malo. Baagido sämabiolage, gagaolo ödäea asigi made neala gagaomäiage,
Godea hamei dibe amo gadola bögëla hamosa samiäiage, ilia mala hedabi

olelemolö galeamelëla säla ïmalö. ⁴ Amala hamolo amea, udia fädäi amolia udia gafodo gähe sefolalebe amolima olelemolöi dialea. Iliä ilile dolöge, malöge, boba hamomalola olelemolöi dialea. ⁵ Amase, ilia hilile asigi sigi aligilahilä, Godeïe siigi nigime baai made namialolage olelemolöi dialea. Amase, ilile mosöge malöge sigi aligila, haeafula gawia wewesa nea, ilile egoa hawa namialola olelemolöi dialea. Iliä amala hamosa aligiseda, odoa neebe amolia Godeïe ado nafade gabula made sämolömelë.

Dolö gafodo gähe neebe amolia hamomolö dialeala olelemalai amo

⁶ Amo gadola wäla, dolö gafodo gähe nefolalebe amolimage ilile asigi sigi namolö dialeamelëla gelola säla ïmalö. ⁷ Dihï nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, mala hedabi hamosebego odoaea beala, bögëla hamomälahilä, olela hamomalo. Ado säla olelesaleada, ado odoa gegoala made säla, asigi gäwila nea, mogoiimu säla olelelo namialo. ⁸ Odoaea di baagido made sämäia, ado mogola sämolö dibe amo gadolamu säla ïaha namialo. Amala hamoseda, dibalä ado nii nefolalebe amolia nili baagido sämolö fu made beala, hili ili hewamolömelë.

Hamoi hamolasilo neebe amolia ilile sigi aligilo hawa namolö dialeala olelemalai amo

⁹ Dia hamoi hamolasilo neebe amolima gomalä säla olelemalo. Iliä sigi aligilo neebe amo hawa nea, säla obögëla made, ili neala obeägilasila ilia säsebe amo sulubadela bögëla hamola namolö dialeala säla olelemalo. ¹⁰ Amase, ilile sigi aligiloïe nelebo muni dibe amogi fa made nimäia säla olelemalo. Hamoi hamolasilo amolia hedabimu hamoseda, ilile sigi aligiloea asigi fodoia gala elelaboi namiäia olemolö. Amala olemolö dialeala hamoi hamolasilo amolima säla olelemalo. Mida, odoaea hamoi hamolasilo amolile mala sulubadela bealahilä, niliä damula aulo Godeïe mala hedabi amoda momadolasi gabula sämäia.

Yesu misiäia beaha nea, niliä Godea hamomalola säi dibe amo gadola bögëla hamomolö amo

¹¹ Godea udia dolö sulubadela damula aulo gaula namiäia, ïe ugila negelo amo ulufala olei. ¹² Godema habola baagi ïala nagadaia galu helësëla, domaloea gelola hamelo dibe amoli sulubadela hamomolö, ugila negelo neebe amea niliä fisisa maademäia olelelomele. Asigi sigi namolöge, mogola hamomolöge, Gode mi hamola namolöge, nagadaia neebewegi nea, ugila negelo neebe amea niliä amala hamosa namiäia olelelomele. ¹³ Niliä nagadaiawi amala hamosa nea, niliä asigia sisiläfülo amo misiäia beaha nefolaleamelë. Amoda niliä damula aulo Gode edefade Yesu Gelesoea ïe yo hido elöi digala ulufadigimäia beaha nefolaleamelë. ¹⁴ Ea nili helësëla ïe namolö fisi. Niliä nafade hamolo sulubadela dibeä amila sigi obögëmolöïege, hile udia dolömu namiäiage, amase, hamoi hedabi hamomolö amo gelola hamesa namiäia, ea amala baagola bedefai.

¹⁵ Hä, mala amolida udia dolöma säla olelesa namialo. Godeïe geloigi nea, ilile asigi neala gelolasiladigi, nemoladigisa namialo. Udia dolöea di beala made golosomäia.

3

Godea nili neala hedabolasi amea, niliä hedabi hamomolö dibe amo

¹ Geleso sosogo Gilidi neebe amolima bu helësëlasila, dia gomalä säla ïmalö. Iliä gamane sigi aligilo geloi neebe amolige, amase, gamane hamoi hamolo

odoa neebe amoli hawala namiäiage, ilia hamomola säsebe amo gadola hamomäiage, säla ïmalo. Hamoi hedabi sulubadela hamomolö amo daijala namiäiage säla ïmalo. ² Amase, afädë baagido sämabiolage, adoea odoabalä gëgëla made, dofä nagadaialahilä, udia dolö sulubadelabalä hame negela namolö dialeala säla ïmalo.

³ Siiba nilige asigi gäwi made nea, ado nabala made, nafadea nili dahila neala, domaloea gelola hamelo nafade elö elöla yafie dilo amea, gide begei nelo. Nafademu hamomolömadige mudiamolömadige nea, habobalo nilima nobalahilä, nilia nihilimu habobaha nelo amomelë. ⁴ Amala hamosamu nebegi gaso, nilile damula aulo Godea ïe ugila negeloge, boba hamologe, nilima ulufala olela, ⁵ ea nili damula asi. Amoïe mida, nilia hamoi hedabi afädë hamosa nebegi made, ïe bobasëlo dilo amea, nili damula asi gabio. Nili nigime hëla, gähe neegela ägülas. Amalahilä, Gesami Hedabia nili bedefalasila, namolö gähe ïala, ea nili damula asi. ⁶ Nilile damula aulo Yesu Gelesoïe aulodaia nea, Godea gëla made, ïe Gesami nilima nobalasila adugamäia nilima söga sali. ⁷ Amala hamoi amoïe mida, Godea ïe ugila negelasiloea nilima dili asigi mogoi nebegola säi gabulahilä, asigia sisiläfüsa nea namolöi namolö amo beaha namolöïe. ⁸ Ado weda dofä gelola säi dialeamelë.

Ameada, Godema asigi afädë negei nefolalebe amolia hamoi hedabi hamosamu namiäia, na mala säseweli dia gelola säla ïaha namiäia hame-samelë. Mala amoli gadoi bëgëla hamosebe amoda hedabifali. Ameada udia dolö sulubadela ugila negemäiala hamomolö dialeala. ⁹ Ado memalä amogi didiämolöge, yaua mäulali aliligi misi amolile ëi säla sämolöge, gëgëmolöge, Mosesea Ado säla negei dibe amogi adoea nudumolöge, amo gadoi säsebea ami di aligila made sisigaha namialo. Amo gadoi sälo amoda udia dolö ugila negelo made, galone mademelë.

¹⁰ Afädëa Geleso sosogo nefolalebe amo mogemolöïe ado säседа, äudäla hamogila säla ïmalo. Säla ïasebe amo made nabala auaula fofolësedä, baagi ïmalo. ¹¹ Dolö amo gadoida asigi haloweï nea, hï asiala hamoi amea, e hïmu mogei neebe amoda dia dawa amomelë.

Daidasa e hä Folo neebee misialoi amo

¹² Ademasa galë be Digigasa galë, elegi afädë na di neebee mosalam-olömelë. Elegi afädë di neebee ami beselagalaseda, neda Nigobolisi gaamugi ami neëgi, dihï idi hogola, beselagalamolö helësëmalö. I bäu gisalea gögi mulo segeyogi, neda Nigobolisi ami namolö helësëi neamelë. ¹³ Abolosile, mala säla negei amo dawadigi Senasale nawesa namolö amo, ele idiafa awähalea gumusui odoa melëloea, dia ele ugila negemolö amo helësësa namialo. ¹⁴ Amase elöda, alile udia dolö amoli gägä made negeloea, segeyo sulubadelagi hamoi hedabi hamola, udia dolö odoa gumusui nefolalebe amoli dofä ugila negelo amo helësëmäia säla ïmalo.

¹⁵ Udia dolö nebalä nefolalebe weli sulubadelaea di hawiosebego. Udia dolöea Yesuïe ëigi nili boba hamosebe amolimage, nilia ili hawioila säila sämalö.

Godeïe ugila negelo dili sulubadelama diamäia hamesa neamelë.
Hä amo.

Age Yone

Neala olelo oboba

Yone eda Yesuie damelē. Eda Yesu bēgēla aulo dolō giwilasi amogi. Hobeafalī ēdēi sali hamosalea ea ado go dēdēla Geleso sosogo nefolalo amolima ī. Dēdēla ī amōie mida gowe. Godea nili boba hamoi amo gadola, amase, niliage udia dolō odoa boba hamomalola sāla dēdēi. Amase, ea elō sāhalea, Wāfalī sāsāla olelelo moholōmelē. Hedabola beaha namialola sāla dēdēi. Ila sāhalea, Godeie malōda dolō namolō misi mademelēla sāmōlōmelēla Yonea beba gowe dēdēi. Ado Mala Hedabi Yone dēdēi amoge Yone eamu dēdēimelē.

Namolōi namolō Ado e ulufadigila misi

¹ Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amōie ado nilia nabala, siia beala, naaboea diigilalahilā, nilia dilima namolōi namolō Ado e misi amōie sāla iahago. ² Namolō dofā ulufadigi amo bealahilā, nilia meli amo dilima sāha. Namolōi namolō e siiba Eedobalā nelo ulufadigila misi amōie sāla iahago. ³ Dilia nilibalā dila namiāia nilia meli nabi amole dilima sāla iahago. Eedo, īe Efege Yesu Gelesolebalā nilia dila neamelē. ⁴ Dilimage nilimage obeāgilo nobamāia nilia dilima beba dēdēla īasisago.

Gode e yo digalo neebe

⁵ Ea ado sāi amo nilia nabalalahilā, dilima sāla iahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalimelē. ⁶ Nilia ebalā dila neala sāha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda, wāfalī sālo nea, dofā sālo made gaula neamelē. ⁷ E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nili nafade baai made, yo digalomadi nawesa aligiseda, odoa neebe amolibalā dila neage, īe malō Yesuie healea nafade hamoi amo sulubadela hēsage neamelē. ⁸ Nilia sāhalea, Na nafade hamolo madela sāseda, nili nihili gadiabola sāha, dofā sālo nilile isogi made neamelē. ⁹ Amai gaso, nilia nafade hamoi amo sāla sisiaseda, Gode mogoi nea hēmōlōmelēla sāi amo gadola hēmōlōmelē. Nilia mala nafade hamoi amoge sulubadela hēsa maademolōmelē. ¹⁰ Nilia sāhalea, Na nafade hamoi madela sāseda, Gode eda wāfalī sālo neala sāloge, īe adoge nilima mademelē.

2

Gelesoda nilile ugila negelo neebe

¹ Nīe malōla dilie, nafade made hamomāia na dilima beba gowe dēdēla īasisago. Gasoda, nili afādēa nafade afādē hamoseda, nilile Ugila Negelo Eedobalā nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelē. ² Nilile nafade hamoi amo hēmāia ea hile namolō amo odala īala baagoi. Nililemu hēmāia made, udia dolō sulubadelaīe nafade hamoi amo hēmāia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada īe mala bēgēla hamosa neala sāi

³ Amaimo, nilia ea sāi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilia e dawadigila helēsēsamelē. ⁴ Afādēa ea sāi amo gadola made hamosa nea sāhalea, E dawadigila sāseda, eda wāfalī sālo nea, dofā sālo ema mademelē. ⁵ Afādēa ea sāi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofā fādāi neamelē. Nili ebalā dila neada gomālā helēsēdelā. ⁶ Afādēa ebalā dila

neala säseɗa, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea. ⁷ Nie damelë obeägilola dilie, na dilima hamomalola säla negei amo dëdëla iasise amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei. ⁸ Amai gaso, hamomalola säla negei amo dëdëla iasisebegoda gähemelë. Gelesoie namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë. ⁹ Afädëa ie edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neeɗe ami neala säseɗa, gasimi sagaia ami neamelë. ¹⁰ Afädëa ie edooma boba hamosa neeɗe amoda yo digalo-madi nea. Ie isogi yo digalo neeɗe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë. ¹¹ Amai gasoda, afädëa ie edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ie si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.

¹² Malöla dilie, dilile nafade hamoi amo Gelesoie ëigi hëla fisi amoie na dilima dëdëla iahago.

¹³ Asigi fädäi nadola dilie, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalie, dilia nafadelasilöie busa neeɗe amo nufuda salala salolela asi amoie na dilima dëdëla iahago.

¹⁴ Malöla dilie, dilile Diado neeɗe amo dawadigi amoie na dilima dëdëla iahago.

Asigi fädäi nadola dilie, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalie, dilia geloi amoiege, Godeie ado dilile isogi dibe amoiege, nafadelasilöie busa neeɗe amo nufuda salala salolela asi amoiege na dilima dëdëla iahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

¹⁵ Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola namiabio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Nadoma boba hamolo amo ema mademelë. ¹⁶ Nagadaia dibe amo sulubadela Nadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siia beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafie negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Nadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë. ¹⁷ Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, uɗia dolöea Godea hamese amo gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoie ado nii misi neeɗe

¹⁸ Nie malöla dilie, nilida hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoie ado nii moholömelëla säi nabi amo walioda hä odoe Gelesoie ado nii malei misi neamelë. Ameada nilida hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä. ¹⁹ Ili nili digila bahila doadigila afiaha maadei. Amolia nilibalä dila made nelo. Dofä dila nelo galeɗe nili gedola afädëfalï neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela nilibalä dila made nelo amo oleimelë. ²⁰ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i. Dili sulubadelaea dofä sälo dawadigi neɗe. ²¹ Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfalï sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla iasisago.

* **2:7:** 2.7 Yone 13.34 gomalä säla dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dëdëla negei dialea.

²² Wāfalī sālo amoda nowē. Eada sähalea, Afädē Memeleida Yesu madela sälomelē. Efegele Eedolema baagi ilo amoda Gelesoie ado niimelē. ²³ Efegele baagi ilo amobalā eedoda nea mademelē. Efegele asigi afädē negelo neebe amobalāda eedo neamelē.

Ado dofā Gesami Hedabia olelesa neebe

²⁴ Mi gāwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalā namolōmelē. ²⁵ Ea niligali imolōla daiia amoda gowe. Namolōi namolō imolōla daiia. ²⁶ Iliia dili dahila nimolō helēsēsa neebe amoie na dilima beba dēdēla iahago. ²⁷ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i amo nea. Ameada afädēa dili olelemolōi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wāfalī made, dofā sālo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalā dila namialo.

Nili Godeie malō neebe

²⁸ Amai gabugi, nie malōla dilie, hi e ulufadigisolo amo gala ie siigi nili hewaloea bedāla made gelola namolōie ebalā dila namialo. ²⁹ Amai dilia eda mogoi falī neebe amo helēsēsebe amea gomalā helēsēmalo. Sulubadela mala mogoi hamosa neebe amolida Godeie malōlali nefolaleala helēsēmalo.

3

¹ Wae, Nado Godea nilima sähalea, Dili nie malōlali nebegola sāla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofā gelola nilida ie malōlali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Nado dawa made neebe amea nilige dawa made nea. ² Nie damelē obeāgilola dilie, nili walio Godeie malōlali neebe amo hobeia nili abodo gadoi namolōdu dawa made nea gaso, nilia afädēfalī helēsēsebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala e abodo gadoi maase bimolōdu, amo nilia siia beahalea, e neebe amo gadoi namolō gabula helēsēsamelē. ³ Ea nili hi e gadoi namolō gabula sulubadela asigia sisilāfūsa nefolalebe amolida nigime baai made, hi e nigime baai made neebe amo gadoi namolō gabula hehelēsēsa neamelē.

⁴ Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadela eada Godeie ado sāla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ie ado sāla negei dibe amo neadigilomelē. ⁵ Nafade hēla fisimolōie e ulufadigila misi amoge ama nafade afädē baai made amoge dilia dawadigi. ⁶ Amaimo, afädē ebalā dila neebe amea nafade nafade hamosamu aligilo mademelē. Afädēa nafade hamosamu neebe amea e made beaglei, e dawa made nea. ⁷ Nie malōla dilie, afädēa dili dahila neloea idihē namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädēa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea. ⁸ Siiba mi gāwilafalī mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädēa nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeie Malōea mugabe busaea hamoi amo hailadigimolōie ulufadigila misi. ⁹ Amaimo, afädē Godeie malō neebe amea nafade hamosamu aligilo made nea. Amoie mida, ie namolōie gāgā negela hi e gadoi bedefai nea. E Godeie malō neebe amea nafade hamosamu namolō uli nea. ¹⁰ Amo helēsēlahilā, Godeie malō neebe amoge mugabe busaie malō neebe amoge nowēie walebelela mogela melēlomelē. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeie malō made nea. Amase, ie edooma boba hamolo made neebe amoge Godeie malō made neamelē.

¹¹ Mi gāwia amila ado sāla i nilia nabi amoda gowe. Nilia nihilimu boba hamosa namialola sāla i. ¹² Nafadelasilōie busaie sosogo nelo Geinia ie

ëo baagomäia nufi. Nili e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ie ëoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelö. ¹³ Amaimo, nie nedoola dilie, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio. ¹⁴ Nilia nilile nedoo nefolalebe amolibalä boba hamosa neebe amea nilia helësésaleada, nilida baagomolö dibe amila namolöi namolömadi dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamoseda, eda baagomolö dibe ami nea. ¹⁵ Afädëa hile edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi. ¹⁶ Gelesoea hile namolö amo niligali fisiga gala i amea, nilia boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, niliage nilile nedoo nefolalebe amoligali nilile namolö amo fisiga gala imolöla. ¹⁷ Afädë nelegei negelo neebe amea ie edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasësedä, Godeie boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu. ¹⁸ Nie malöla dilie, nilia adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeie siigi neebe amea gelola namolö

¹⁹⁻²⁰ Amala hamolo amea nilida dofä säloie sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoie së molö dialeala iso asigigi säla iaseda, ie siigi asigi sigi namialo. Mida, Godea nilile iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla. ²¹ Nie damelë obeägilola dilie, nilile iso asigigi së molö dialeala made säla iaseda, ie siigi bedäi made gelola neamelë. ²² Elöda, nilia ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägmäia hamosebe ameage nilia ema afädë nabaseda, ea imolömelë. ²³ Godea hamomalola säi amoda gowe. Nilia ie malö Yesu Gelesoie ëigi asigi afädë negela nea, nihiliimu boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi. ²⁴ Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibalä dila neamelë. Godea ie Gesami niligali i ameada nili Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalä sälo gesamile mogemolö

¹ Nie damelë obeägilola dilie, wäfalä bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säsedä, sulubadelaea dofä säsebelä helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöie fedogola bimalo. ² Ilima Godeie Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea. ³ Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoie ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea. ⁴ Nie malöla dilie, dilida Godeie malö nea. Wäfalä bea sälo neebe amoli nufuda salalahilä salolela baagila asi nebego. Mida, dilibalä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë. ⁵ Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea. ⁶ Amaimo, nili Godeie sosogo nefolalea. Ado nilia säsolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilile ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeie sosogo made nefolalebe amolia nilile ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfalä sälo gesamige mogemolö galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

⁷Nie damelë obeägilola dilie, boba hamolo amoda Godemadila mulo amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo boba hamosa neebe amoda Godeie malö nea, ea Gode dawadigi nea. ⁸Amaimo, afädëa odoa boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea. ⁹Godea ie Efege afädëfali amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nili namolöi namiäia amai. Amala digamalai ameada Godea nili boba hamosa neebe amo olei. ¹⁰Boba hamolo amoie mida gowe. Nilia edale boba hamoi made, eadale nili boba hamolahilä, nilia nafade hamoi amo hëmäia ie malöea hile namolö amo odala iala baagomäia e digamalai.

¹¹Nie damelë obeägilola dilie, Godea nili amala boba hamoi amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. ¹²Afädëa Gode made meli nea gaso, nili nihilimu boba hahamosa aligiseda, Gode eege nilibalä dila nea, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë. ¹³Amaimo, Godea ie Gesami niligali i amea nilia ema dila neebe amoge, amase, ea nilia dila neebe amoge nilia dawadigimelë. ¹⁴Nadoea ie malö nili sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilia siia bealahilä, ulufadigila säla iahago. ¹⁵Afädëa Yesu eda Godeie Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë. ¹⁶Amaimo, Godea nili dofä boba hamosa neala nilia dawadigi nea. Gode eda boba hamolo nea. Afädëa boba hahamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege ebalä dila neamelë.

¹⁷Nilia amala aligiseda, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosa nea. Amala hamosa neebe amea, nili nagadaia nea hi e gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisolo amo gala nili bedämölö made, geloi namolömelë. ¹⁸Afädëa boba hamomolöge bedämölöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesiladigilo. Mida, së molömadi neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeie boba hamolo amea hamese amo gadola made hamosa neamelë. ¹⁹Godea dafidi nilidale boba hamoi amea nilia boba hamosa nea. ²⁰Afädëa ie edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba hamosa neawela säседа, eda wäfalä sälo nea. Ea ie edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hamosa nea galëda, Gode made meli neebe amo ea boba hamomolö amo uli nea. ²¹Ea nilia hamomalola säla i amoda gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea ie edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo neebe

¹Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubadelada Godeie malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa neebe amoli sulubadelaea ie malö amomage boba hamosa nea. ²Nilia Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo amea, nilia Godeie malölali neebe amo boba hamolo neala helësëmolö dialea. ³Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo. Amoda iliwai made, hamomolöi dialea. ⁴Mida, Godeie malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo nufuda salala baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nufuda salalahilä baagila asimelë. ⁵Nagadaia nafade hamolo dibe amo nufuda salala baagila moholö neebe amoda nowëa. Amoda gowea,

Yesu e Godeie malö neala sälahilä asigi afädë negei neebe ameamu baagila moholöi nea.

Godea ie malömadila namolöi namolö i

⁶ Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso*. Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla iaha nea. ⁷ Ohodoa ilia dofä amala misila säla iaha nea. ⁸ Gesamige, ödäge, healeage amolile adoda afädëdimu säla iaha nea. ⁹ Udia dolöea siii meli amo dofä säsebelä asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeie ado dofä sälo dibe amea udia dolöie ado sälo amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hile efegëie säsisä nea. ¹⁰ Amala säla i amo, afädëa Godeie malöma asigi afädë negei neebe amoie isogi ie malöea hamoi Eedoea säsisä neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfalä sälo neala helësëlo nea. Mida gowe. Ie malöea hamoi säla i amo dofä gabula asigi afädë made negei amea. ¹¹ Amaimo, ado säla i amoda gowe. Godea niligali namolöi namolö i. Ie malömadila namolöi namolö amo i. ¹² Afädëa ie malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa ie malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea. ¹³ Godeie malöie ëigi asigi afädë negei nefolalebela dilie, dilia namolöi namolö gaula nebege dawadigimäia, na dilima ado gowe dëdëla iasisago. ¹⁴ Nilia Godea helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilia afädë nabaseda, ea nilia säi amo gadoi imolömelë. Ameada nili ie siigi bedäla made gelola neamelë. ¹⁵ Nilia ema ado afädë nabasegi, ea nabolö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo imolö gabula dawadigi nefolalea. ¹⁶ Afädëa ie edoea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godea ema namolö imolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöie made säha nea. Amaimo, na gomalä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoie dilia adolasimalola säha maade. ¹⁷ Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade odoa amo gadoi dialea.

¹⁸ Nilia helësësaleada, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helësësa. Mida, Godeie efegëa e sigi neëgida, nafadelasilöie busa neebe ameada e diigimolöi made nea. ¹⁹ Nilida Godeie malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasilöie busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilia dawadigi. ²⁰ Godeie malö nagadaia digai amo nilia dawadigi nea. Nilia Gode dofä neebe amo dawadigimäia ea dawadigilo amo niligali i. Nilia dofä Gode neebe amoma dila, ie malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hi e gelola nea. ²¹ Nie malöla dilie, wäfalä sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

---

* **5:6:** 5:6 Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

Agedu Yone

Neala olelo oboba

Yonea beba agedu gowe dēdēi amoda ado holōbō obobala sāi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolō dialeala sāi. Amase elōda, wāfalī sāsāla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea hedabola idihē namialola dēdēla ī.

¹ Neda ēdēi sali dafidiloea udia Godea memelei* īe malōlalima dēdēla īahago. Na dili dofā boba hamosa neamelē. Namu made, ado dofā dawadigi ili sulubadelaēage dili boba hamosa nea. ² Ado dofā nilīle isogi dibe ameage amo nilībalā diamolōi dibe ameage dili boba hamosa nea. ³ Nado Godeage, īe malō Yesu Gelesoeage dofā nilī boba hamola, elea ugila negela, nilī bobasēla, aealasiloea nilīle isogi gelolasimolōmelē.

⁴ Nadoea nilīa hamomalola sāi amo gadola dīe malō odoaea ado dofā amo bēgēla awāhala sāi amo nabalahlā, na edefademalā obeāgīmelē. ⁵ Amai gabugi, udiao, nilī nihīlimu boba hamodi. Hamomalola sāla negei dēdēla īasise amoda gāhe made, mi gāwia amila nilībalā dilo amo. ⁶ Boba hamolo amoda gomalā. Ea hamomalōla sāla negei amo gadola bēgēla awāla hamolo. Ea hamomalola sāla negei amoda gowe. Dilia mi gāwia amila nabi amo bēgēla hamomalo. ⁷ Mida, dahila nelo yafīea Yesu Gelesoda dolō domalola digai madela sāsāla sege elō elōgi afīaha maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoīe ado nii nea. ⁸ Amai gabugi, dilia hamoi amoīe bidi nimolō amo made neala dabadigiloea, idihē namialo. Bidi amo sulubadela nimolōīe amala namialo. ⁹ Afādēa Gelesoea sāla olelei amo hedabola gaula made, ado odoā balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amobalāda Gode e nea made. Afādēa ea sāla olelei amo hedabola gaula neebe amobalāda Efegele Eedole nea. ¹⁰ Afādēa dili neebea maala, Gelesoea sāla olelei amo gadola made, elō gaula maaseda, e sāla olela gausiala mosōa maala fimola sāmabio. ¹¹ Afādēa e sāla olela gausiaseda, īe nafade hamosa neebe amo ebalā dila hamosa nea.

¹² Na dilima ado yafīe sāla īmolō gaso, bebagi dēdēla īase amo dofea made. Ne dili neebea sōfē mudulā. Maala nea dilīle migalī beala sāla īdulā, nilī obeāgīsa maademolōīe. ¹³ Dilīle dialīfi memelei* amoīe malōlali dilima ilia hawioila sāsīsago. Hā amo.

* 1:1: 1.1 Udia Godea memelei amo gaidola Geleso sosogo.

* 1:13: 1.13 Agedu Yone 1 bimalo.

Osoda Yone

Neala olelo oboba

Yonea beba osoda gowe dëdëi amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ëi Gaiusama dëdëla i. Dëdëla iahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoë nesegesamelëla säla i. Nesegealahilä sähalea, Dolö afädë ëi Daiodeleffisia asiala hamosebe amoë hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dëdëla i.

¹ Neda ëdëi sali daffidiloea, nie damelë aeaifali Gaiusao, na di dofä boba hamosa nea dima dëdëla iasisago. ² Nie damelë aeaifalie, nelebo dia hamosa nebege hedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, die gesami hedabi neebe amo gadola namiäia helësësamelë. ³ Dofä sämolömadi namolöi nelo amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämolömadi namolöi neamelëla nedoo odoa maalahlä nema säla i amo nabalahlä, na edefademalä obeägimelë. ⁴ Afädëa sähalea, Die malësä dofä sämolömadi asi namolöi neala säse nabalahlä, na edefademalä obeägisa aligilo. Na obeägilo ameadä obeägilo sulubadela baagila asi dialea.

⁵ Nie damelë aeaifalie, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negeladigi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negeladigisa nebegoda hedabola hamosa nebegola säha. ⁶ Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo säla imelë. Amala säla ilo amoli nelebo gaula nawesa namolö awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëse amo gadola dia ili ugila negemalo. ⁷ Mida, ili Yesuie ëigi awähalea, Godema asigi afädë negei made nefolalo amolile nelebo afädë iligali imäiala made helësëla, bahila asi gabio. ⁸ Amala hamolo amoë nilia ilibalä dofä säloie hamoi gedola hamomolöie dia ili ugila negemolö dialea.*

⁹ Na beba dëdëla udia dolö Godea wela ifosi di neebe nefolalebe amolima i. Amala i gasoda, Daiodeleffisia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio. ¹⁰ Ea nilile ëi säla udia dolö odoama ado nafadefali nafadege wäfali sämolöge säha neebe amo ne dili neebea maalahlä, ea nafade hamolo amo dilia nabuäia na säla ulufadigimolömelë. Ea amomu hamolo made, edoolali odoa maasegige dili misigolela säla obeägilo mademelë. Amala hamolo made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu imolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesiladigimolömu helësëlomelë.

¹¹ Nie damelë aeaifalie, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godeie malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada e meli made nea.

¹² Udia dolö sulubadela Medediliasa eda gowe gadoi neala säha aligilomelë. Eada dofä sämolömadi nea ea dofä sämolö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Nilia e siia bealahilä, eda gowe gadoi neala sälomelë. Dia nilia säsebeweda mogola säsebela dawadigi.

¹³ Ado sämolö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dëdëla imolö habosebemelë. ¹⁴ Holöfali nelolahilä, haligila odagi beaha nea sämolöie ne di neebea mudulä.

* 1:8: 1.5-8 Dolö amolia Gode mala säla iia wage nawesa namolö asi.

¹⁵ Aealo dima diamiäia hamesamelë. Damelë odoa amolia dima hawiosebegola säsisago. Alile damelë di neebee neebe amoli hïdo hïdolama hawioila säila säla imalo. Hä amo.